

Udkast.

Forslag til Lov

o m

Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende.

1ste Kapitel.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Denne LOVS Bestemmelser kommer kun til Anvendelse, for saa vidt ikke andet følger af Aftale eller af Handelsbrug eller anden Sædvane.

En Undtagelse fra denne Regel hjemles ved § 45.

§ 2.

Ved Handlende forstaas i denne Lov enhver, som falder ind under Loven om Køb § 4, eller som er Handelsagent.

§ 3.

Naar nogen, som efter denne Lov skal „give Meddelelse“, har indleveret Meddelelsen til Befordring med Telegraf eller Post eller afsendt den paa anden forsvarlig Maade, gaar det ikke ud over ham, at Meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

2det Kapitel.

Om Kommission.

Indledende Bestemmelser.

§ 4

Ved Kommissionær forstaas i denne Lov den, som har paataget sig det Hverv at sælge eller købe Varer, Værdipapirer eller andet Løsøre for en andens Regning, men i eget Navn. Den, for hvis Regning Salget eller Købet skal ske, kaldes Kommittent.

Lovforslag. Ordentl. Samling 1916—17.

Er Kommissionæren Handlende, og gaar Hvervet ud paa Salg eller Køb, som falder indenfor hans Bedrift, kaldes han Handelskommissionær og Forholdet Handelskommission.

§ 5.

Faar nogen, som erhvervsmæssigt driver Virksomhed som Handelskommissionær, Anmodning fra en anden, med hvem han staar i Forretningsforbindelse, om at besørge Salg eller Køb, der falder indenfor denne hans Virksomhed, skal han uden ugrundet Ophold give Meddelelse, hvis han ikke vil overtage Hvervet. Gives saadan Meddelelse ikke, anses Hvervet for overtaget.

§ 6.

Naar nogen, som har faaet Gods tilsendt for at sælge det i Kommission, ikke vil udføre Hvervet, men dog tager sig af Godset, har han Panteret i det for, hvad han i denne Anledning har at fordre, efter de nedenfor om Kommissionæren givne Regler.

Om Kommissionærens Pligter.

§ 7.

Kommissionæren skal ved Udførelsen af sit Hverv varetage Kommittentens Interesser. Han skal følge Kommittentens Forskrifter, saa vidt det er muligt, og give ham Underretning om Forhold, som er af Betydning for Hvervet, særlig om afsluttede Aftaler, samt aflægge Regnskab og afgive, hvad der tilkommer Kommittenten. Dog behøver Handelskommissionæren ikke at meddele Kommittenten Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftale, medmindre Pligt Hertil følger af §§ 57 og .

§8.

Udkræver Omstændighederne, at Kommittentens Forskrifter fraviges, skal Kommissionæren uden Ophold underrette Kommittenten derom og forlange hans Bestemmelse. Kan denne ikke afventes, skal Kommissionæren handle, som Omstændighederne tilsiger.

Dette gælder ogsaa, naar Kommittenten har foreskrevet, at Godset ikke maa sælges billigere eller købes dyrere end til en angiven Pris (Limitum). Limitum anses ikke sat alene derved, at en Pris er anført af Kommittenten i en Salgskommissionæren tilstillet Nota.

§ 9.

Er Limitum foreskrevet, bør Kommissionæren alligevel søge at opnaa en fordelagtigere Pris, hvis Forholdene ved Aftalens Indgaaelse gør det muligt.

§ 10

Kommissionæren er pligtig at drage Omsorg for Gods, som Kommittenten tilstiller ham til Salg, eller som han køber for Kommittentens Regning. Hvis ikke andet følger af Forholdene, skal han holde Godset adskilt fra andet Gods.

Handelskommissionæren er pligtig at holde Godset brandforsikret, for saa vidt dets Art eller Forholdene i øvrigt medfører, at Forsikring er unødvendig.

Har Kommittenten tilstillet Handelskommissionæren Gods til Salg, er denne pligtig at undersøge Godset i saadan Udstrækning, som ordentlig Forretningsbrug i Handelskommission kræver.

§ 12.

Viser der sig ved Modtagelsen eller senere Mangler ved Gods, som er tilstillet Kommissionæren til Salg, skal han underrette Kommittenten derom. Afgiver han ikke saadan Underretning uden ugrundet Ophold, efter at han har opdaget eller burde have opdaget Manglen, er han erstatningspligtig efter Bestemmelsen i § 17 for den derved forvoldte Skade.

§ 13.

Kommissionæren skal godskrive Kommittenten alt, hvad han har opnaaet gennem Aftale med Trediemand.

§ 14.

Staar Kommissionæren ifølge Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane del credere, hæfter han overfor Kommittenten som Selvskyldner for Opfyldelsen af Aftale, som han for dennes Regning indgaar med Trediemand.

Selv om Handelskommissionæren ikke staar del credere, kan Kommittenten kræve, at han opfylder Aftalen, naar Kommissionæren ikke i sin Underretning til Kommittenten om Hvervets Udførelse opgiver Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftalen.

§ 15.

Har en Kommissionær afsluttet en Aftale for Kommittentens Regning, og har han ved Afslutningen eller senere forsømt sine Pligter, kan Kommittenten afvise Aftalen, saafremt hans Interesser er væsentligt tilsidesatte, eller Kommissionæren har handlet svigagtigt.

Kan Kommittenten, naar han saaledes afviser Aftalen, paa Grund af Bestemmelsen i § 54 ikke faa Gods tilbage, som Kommissionæren har solgt, skal denne betale dets Værdi.

§ 16.

Har Kommissionæren købt over eller solgt under Limitum eller i øvrigt til en ufordelagtigere Pris end den, der burde være opnaaet, kan Kommittenten ikke af den Grund afvise Aftalen, naar Kommissionæren uden ugrundet Ophold betaler ham Prisforskellen eller stiller ham betryggende Sikkerhed derfor. Dette gælder dog ikke, naar Kommittenten ved Kommissionærens Adfærd har lidt Skade eller Ulempe, som ikke dækkes af Prisforskellen, og som berettiger til Afvisning efter § 15, eller naar Kommissionæren har handlet svigagtigt

§ 17

Forsømmer Kommissionæren sine Pligter overfor Kommittenten skal han erstatte den Skade, som derved forvoldes denne.

§ 18

Har Kommissionæren forsømt sin Pligt ved at sælge under eller købe over Limitum, og afvises Aftalen ikke, bliver i Mangel af Bevis for, at større Skade er lidet, som Erstatning at svare Forskellen mellem den aftalte Pris og Limitum. Har Omstændighederne udkrævet en Afvigelse fra Limitum, men er Afvigelsen ved Kommissionærens Forsømmelse bleven større end paakrævet, skal Erstatningen udgøre mindst Forskellen mellem den Pris, der er opnaaet, og den, der burde være opnaaet.

§ 19.

Har Salgskommissionæren forsømt sin Pligt ved uberettiget at give Kredit eller anden Henstand med Købesummens Betaling, og bliver Aftalen ikke afvist, hæfter Kommissionæren for Købesummen, selv om han ikke staar del credere, og er pligtig at betale den til den Tid, Kommittenten vilde have kunnet fordre den, hvis Henstanden ikke var givet.

Oplyser Kommissionæren, at der kun vilde være opnaaet en lavere Pris, hvis Henstanden ikke var givet, er han ikke pligtig at betale mere end denne Pris.

§ 20.

Formener Kommittenten, at Kommissionæren har forsømt sine Pligter, og vil han derpaa støtte nogen Ret efter §§ 15, 17 og 19, skal han give Kommissionæren Meddelelse om, at han vil paaberaabe sig Forsømmelsen. Meddelelsen skal gives uden ugrundet Ophold, efter at han fra Kommissionæren har modtaget Underretning om, hvorledes denne har forholdt sig. Gives saadan Meddelelse ikke, kan Kommittenten ikke paaberaabe sig Forsømmelsen. Indeholder Meddelelsen ikke, at Kommittenten vil afvise en Aftale, der er sluttet for hans Regning, kan han ikke senere gøre saadan Ret gældende.

§ 21.

I Handelskommission har Kommittenten, hvis han er Handlende, og Købet er sket for hans Bedrift, den samme Undersøgelsespligt, som paahviler Køberen efter Loven om Køb § 51.

§ .

Viser det sig, at Gods, som er købt for Kommittentens Regning, lider af en Mangel, og vil Kommittenten paaberaabe sig denne, skal han uden ugrundet Ophold give Kommissionæren Meddelelse derom.

Giver han ikke saadan Meddelelse, uagtet han har opdaget eller burde have opdaget Manglen, kan han ikke senere gøre den gældende overfor Kommissionæren, undtagen for saa vidt denne hos Sælgeren, Fragtføreren eller andre kan faa Fyldestgørelse for det Krav, han i den Anledning maatte have mod denne.

§ 23.

Er Gods, som er købt for Kommittentens Regning, leveret for sent, og vil Kommittenten paaberaabe sig dette, skal han give Kommissionæren Meddelelse derom uden ugrundet Ophold, efter at Godset er ankommet til ham, eller det ved Underretning fra Kommissionæren eller Sælgeren har vist sig, at Leveringen er sket for sent. Giver han ikke saadan Meddelelse, finder Bestemmelsen i § 22, 2det Stykke, tilsvarende Anvendelse.

§ 24

De i §§ 20, 22 og 23 givne Regler kommer ikke til Anvendelse, naar Kommissionæren har handlet svigagtigt, eller naar han har gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, og denne medfører betydelig Skade for Kommittenten.

§ 25.

Er Gods, som var købt for Kommittentens Regning, overgivet til ham, og har han ikke inden et Aar derefter givet Kommissionæren Meddelelse om, at han vil paa-beraabe sig en Mangel, kan han ikke senere gøre den gældende i videre Omfang end i § 22, 2det Stykke, bestemt. Dette gælder dog ikke, naar Kommissionæren har paa-taget sig at indestaa for Godset i længere Tid, eller naar han har handlet svigagtigt.

§ 26.

Afviser Kommittenten Gods, som Kommissionæren har købt for hans Regning, finder angaaende hans Pligter og Rettigheder de i Loven om Køb §§ 55—58 givne Regler tilsvarende Anvendelse.

Om Kommissionærens Rettigheder.

§ 27.

Handelskommissionæren er berettiget til Provision af Aftale, han afslutter for Kommittentens Regning, dog kun hvis Trediemands Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes. Skal Levering ske efterhaanden, og skal Betaling erlægges særskilt for hver Levering, kan Kommissionæren forlange Provision af de Leveringer, som er gaaet i Orden.

Naar Trediemands Forpligtelse ifølge Aftalen ikke opfyldes, er Kommissionæren dog berettiget til Provision, saafremt dette skyldes Kommittenten eller en Hændelse, som denne ikke kunde have paa-beraabt sig overfor Trediemand, hvis han selv havde afsluttet. Aftalen.

§ 28.

Bliver Købesummen kun delvis betalt, og skyldes dette ikke saadant Forhold som i § 27, 2det Stykke, nævnt, har Salgskommissionæren ikke Ret til Provision. Hvis den Provision, som vilde have tilkommet Kommissionæren, saafremt hele Købesummen var blevet betalt, overstiger, hvad der mangler i fuld Betaling, har Kommissionæren dog Ret til Forskellen.

Hvad ovenfor er bestemt, finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til **Ind-**købskommissionærens Ret til Provision, hvis Sælgerens Forpligtelse ifølge Aftalen kun delvis opfyldes.

§ 29.

Kommissionæren har Krav paa særlig Godtgørelse for **Udgifter** til Porto, Telegrammer, Telefonsamtaler og Forsikringspræmier samt for andre beføjede **Udgifter**, for saa vidt ikke Provision eller andet Vederlag er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for dem. Han kan beregne sig Godtgørelse for Afgivelse af Lagerrum eller andet Oplagssted og for Transport og Arbejde af lignende Art, selv om han ikke i saa Henseende har haft nogen særlig Udgift.

§ .

Har Kommissionæren selv maattet opfylde en Aftale overfor Trediemand, kan han kræve Dækning hos Kommittenten.

Forskudsbetaling, som Indkøbskommissionæren uden Kommittentens Tilladelse har erlagt til Sælgeren, er Kommittenten kun pligtig at dække, for saa vidt Sælgerens Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes.

§ 31.

Salgskommissionæren, som har givet Kommittenten Forskud paa Købesummen, eller som i øvrigt i Anledning af Hvervet har noget Krav mod Kommittenten, har for saadan Fordring Panteret i det Gods, der er tilstillet ham til Salg, naar han eller nogen paa hans Vegne er i Besiddelse af Godset eller af Konnossement eller Fragtbrev af saadan Beskaffenhed, at Afsenderen ikke uden at forevise det kan raade over Godset.

§ 32

I Gods, som en Handelskommissionær har modtaget til Salg, har han Panteret efter § 31 ogsaa for Fordringer, som hidrører fra andre Kommissionshverv fra Kommittenten, saafremt denne er Handlende, og Hvervet falder indenfor hans Bedrift,

§ 33

I Kraft af den ved §§ 31 og 32 hjemlede Panteret kan Salgskommissionæren, for saa vidt lians Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare, holde Godset tilbage, naar Kommittenten fordrer det udleveret, og i øvrigt undlade at følge lians Forskrifter. Dog maa Kommissionæren ikke sælge Godset imod Kommittentens Villie undtagen i de Tilfælde, som omtales i næste Paragraf.

§ 34.

Naar den Fordring, som er sikret ved Panteretten, er forfalden, kan Kommissionæren sælge Godset til sin Fyldestgørelse. Er Godset udsat for hurtig Fordærvelse, eller vil dets Bevaring medføre uforholdsmæssig store Omkostninger, kan Kommissionæren, for saa vidt hans Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare, sælge det, selv om Fordringen ikke er forfalden. Finder Salg Sted, har Kommissionæren samme Ret til Provision, som ellers vilde have tilkommet ham.

Forinden Salg finder Sted, skal Kommissionæren saa vidt muligt med rimeligt Varsel afkræve Kommittenten Betaling under Tilkendegivelse af, at Godset vil blive solgt, hvis Betaling ikke erlægges. Foregaar Salget enten ved autoriseret Mangler, som er underrettet om Salgets Art, paa forsvarligt Sted, hvor der er Marked for Godset, eller ved en forsvarlig bekendtgjort og afholdt Auktion, kan Kommittenten ikke gøre nogen Indsigelse mod den opnaaede Pris.

§ 35

Har Salgskommissionæren solgt Godset i Henhold til Hvervet, kan han ved Salg eller paa anden Maade raade over Fordringsretten mod Køberen, for saa vidt det er fornødent til Fyldestgørelse af forfaldne Fordringer paa Kommittenten, for hvilke han vilde have haft Panteret i Godset, hvis dette havde været i hans Besiddelse. Reglen i § 34, 2det Stykke, 1ste Punktum finder tilsvarende Anvendelse.

§ 36.

Hvad der i §§ 31—35 er bestemt om Salgskommissionæren, finder tilsvarende Anvendelse paa Indkøbskommissionæren, dog at han, naar han sælger Godset efter § 34, ikke har Krav paa Provision.

§ 37

Har Indkøbskommissionæren sendt Godset til Kommittenten, og kommer denne under Konkurs, kan Kommissionæren hindre Godsets Overgivelse til Boet eller kræve det tilbage af dette efter Reglerne i Loven om Køb §§ 39 og 41 og Søløven § 166. Ligeledes kan han hindre Godsets Overgivelse, naar der aabnes Forhandling om Tvangsakkord for Kommittenten, eller naar dennes Formuesforhold i øvrigt viser sig at være saadanne, at han maa antages at være ude af Stand til ved Forfaldstid at betale en Fordring, for hvilken Kommissionæren vilde have haft Panteret i Godset, hvis det var forblevet i hans Besiddelse. Har Kommissionæren gjort Brug af den angivne Ret, kan han gøre sin Panteret gældende efter Reglerne i §§ 33 og 34.

Har Salgskommissionæren tilbagesendt Gods, som han har haft til Salg for Kommittenten, kommer tilsvarende Regler til Anvendelse.

§ 38

Er Gods, som er indkøbt for Kommittentens Regning, paa Grund af Forsinkelse fra hans Side ikke blevet overgivet i hans Besiddelse, har Kommissionæren Ret til at sælge det for hans Regning, naar Kommissionæren ikke uden væsentlig Omkostning eller Ulempe kan vedblive med at sørge for det, eller naar Kommittenten ikke raader over det inden rimelig Tid, efter at han dertil er blevet opfordret. Forinden Salg finder Sted, har Kommissionæren saa vidt muligt at give Kommittenten betimeligt Varsel. Foregaar Salget enten ved autoriseret Mægler, som er underrettet om Salgets Art, paa forsvarligt Sted, hvor der er Marked for Godset, eller ved en forsvarlig bekendtgjort og afholdt Auktion, kan Kommittenten ikke gøre nogen Indsigelse mod den opnaaede Pris. Kommissionæren kan ikke beregne sig Provision af Salget.

Kan Salg ikke finde Sted, eller er det aabenbart, at de med et Salg forbundne Omkostninger ikke vil kunne dækkes af Salgssummen, er Kommissionæren berettiget til at skaffe Godset bort.

Hvad ovenfor er bestemt, finder tilsvarende Anvendelse paa Salgskommissionæren, naar han ikke længere er pligtig at beholde Gods, som han har modtaget til Salg, dog at han, naar han sælger Godset, har samme Ret til Provision, som ellers vilde have tilkommet ham.

§ 39

Har Kommissionæren ifølge Hvervet modtaget Prøver, Mønstre eller andet, som tilhører Kommittenten og ikke er bestemt til Salg, kan han, for saa vidt hans Sikkerhed for, hvad han har at fordrø ifølge Hvervet, ellers vilde udsættes for Fare, tilbageholde det modtagne, indtil Kommittenten betaler hans Fordring eller stiller anden betryggende Sikkerhed for dens Betaling.

Om Kommissionærens Selvindtræde.

§ 40.

Kommissionæren kan kun, naar Aftale, andelsbrug eller anden Sædvane giver ham Ret dertil, udføre Hvervet ved at indtræde som Køber eller Sælger for egen Regning,

§ 41.

Selvindtræde sker derved, at Kommissionæren i sin Underretning om Hvervets Udførelse udtrykkeligt erklærer overfor Kommittenten, at han selv er Køber eller Sælger.

Vil Kommittenten gøre gældende, at Kommissionæren ikke ifølge § 40 var berettiget til Selvindtræde, skal han give Kommissionæren Meddelelse derom uden ugrundet Ophold, efter at han har modtaget den ovennævnte Erklæring. Giver han ikke saadan Meddelelse, kan han ikke afvise Selvindtrædet af den angivne Grund.

§ 42.

Kommissionæren har i Tilfælde af Selvindtræde at varetage Kommittentens Interesser med samme Omsorg, som naar han udfører Hvervet gennem Aftale med Trediemand.

Med Hensyn til Prisberegningen gælder særligt, at Kommissionæren i alt Fald ikke maa overtage Godset til lavere Pris eller levere det til højere Pris end den, som var gangbar paa det Tidspunkt, han afgav Erklæringen om Selvindtræde. Har Salgskommissionæren til et tidligere Tidspunkt for egen Regning raadet over Godset, kan Kommittenten i alt Fald fordre den Pris, der var gangbar paa dette Tidspunkt. Har Indkøbskommissionæren efter at have faaet Anmodning om at overtage Hvervet, men før Selvindtrædet købt saadant Gods, som Hvervet angaar, kan Kommittenten fordre Opgørelse efter den Pris, som Kommissionæren har betalt, medmindre denne oplyser, at Købet ikke er sket i Anledning af Hvervet. Forsømmer Kommissionæren, hvad der saaledes paahviler ham med Hensyn til Prisberegningen, finder Bestemmelserne i §§ 15—17, 20 og 24 tilsvarende Anvendelse.

§ .

Naar Selvindtræde har fundet Sted, har Salgskommissionæren en Købers og Indkøbskommissionæren en Sælgers Rettigheder og Pligter mod Kommittenten.

En Kommissionær, som foretager Selvindtræde, har samme Ret til Provision, som vilde have tilkommet ham, hvis han havde udført Hvervet ved at afslutte Aftale med Trediemand. Desuden har han Ret til Godtgørelse efter § 29 for sine Udgifter som Kommissionær.

§ 44.

Har Kommissionæren i Strid med de virkelige Forhold og mod bedre Vidende underrettet Kommittenten om, at Hvervet er udført, kan Kommittenten betragte Underretningen som en Erklæring om Selvindtræde og fordre de i § 42 om Prisberegningen givne Regler bragt til Anvendelse.

§ 45

Bestemmelserne i §§ 41, 42 og 44 kan ikke ifølge Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane fraviges til Skade for Kommittenten. I andre Tilfælde end de i § 44 omtalte kan Bestemmelserne i § 42 dog fraviges, hvis Kommittenten er Handlende, og Hvervet gaar ud paa Salg eller Køb for hans Bedrift.

Om Kommissionsforholdets Ophør.

§ 46.

Kommittenten kan til enhver Tid tilbagekalde Hvervet, og Kommissionæren kan til enhver Tid frasige sig det. Dog bliver i de i § 50 omtalte Tilfælde Kommittenten og i de i § 51 omtalte Tilfælde Kommissionæren erstatningspligtig efter de der givne Regler.

§ 47.

Kommer Kommittenten under Konkurs, bortfalder Hvervet, naar Lovgivningens Forskrifter om Konkursens Bekendtgørelse er iagttagne, eller Konkursen er eller burde være kendt af Kommissionæren. Kommer Kommissionæren under Konkurs, bortfalder Hvervet.

§ 48.

Er Hvervet ophørt i Henhold til Bestemmelserne i §§ 46 og 47, har Kommissionæren dog, for saa vidt det kan ske uden væsentlig Omkostning eller Ulempe for ham, at foretage, hvad der er fornødent for at beskytte Kommittenten mod Tab, indtil denne selv kan varetage sine Interesser.

§ 49

Er Hvervet ophørt, kan Kommissionæren dog gøre de Rettigheder gældende, som tilkommer ham efter §§ 31—39.

§ 50

Naar Kommissionærens Hverv gælder for en bestemt Tid, eller det maa anses tilsikret Kommissionæren at føre en bestemt Forretning til Afslutning, eller Opsigelsesvarsel er eller maa anses aftalt, har Kommissionæren, hvis hans Hverv tilbagekaldes i Utide, Ret til Erstatning for det Tab, han derved lider. Dog er Kommittenten ikke erstatningspligtig, hvis han i Kommissionærens Unladelse af at opfylde sine Pligter eller andre særlige Omstændigheder havde gyldig Grund til at tilbagekalde Hvervet.

Hvis Kommissionæren frasiger sig saadant Hverv som ovenfor omtalt, og han i Kommittentens Pligtforsømmelse har gyldig Grund dertil, eller hvis saadant Hverv bortfalder ifølge Kommittentens Konkurs, har Kommissionæren ligeledes Ret til **Erstatning**.

§ 51

Naar Kommissionæren har eller maa anses at have paataget sig Hvervet for et bestemt Tidsrum eller at føre en bestemt Forretning til Afslutning, eller naar Opsigelsesvarsel er eller maa anses aftalt, har Kommittenten, hvis Kommissionæren i Utide frasiger sig Hvervet, Ret til Erstatning for det Tab, han derved lider. Dog er Kommissionæren ikke erstatningspligtig, naar han i Kommittentens Unladelse af at opfylde sine Pligter eller i andre særlige Omstændigheder havde gyldig Grund til Frasigelsen.

Hvis Kommittenten tilbagekalder saadant Hverv som ovenfor omtalt, og han i Kommissionærens Pligtforsømmelse har gyldig Grund dertil, eller hvis saadant Hverv bortfalder ifølge Kommissionærens Konkurs, har Kommittenten ligeledes Ret til Erstatning.

§ 52

Hvis Kommissionæren frasiger sig Hvervet uden dertil at have gyldig Grund i Omstændigheder, som kan tilregnes Kommittenten eller er at henføre til denne, taber han Retten til Godtgørelse for Udgifter, for saa vidt disse som Følge af Hvervets Ophør bliver unyttige for Kommittenten.

Det samme gælder, naar Kommittenten tilbagekalder Hvervet og dertil har gyldig Grund i Omstændigheder, som kan tilregnes Kommissionæren eller er at henføre til denne, samt naar Hvervet bortfalder ved Kommissionærens Konkurs.

Om Forholdet til Trediemand.

§ .

Gods, som er overgivet Kommissionæren til Salg, vedbliver at være Kommittentens Ejendom, indtil Ejendomsretten overgaar til Trediemand eller til Kommissionæren, naar denne selv indtræder som Køber.

Gods, som Indkøbskommissionæren erhverver for Kommittentens Regning, er Kommittentens Ejendom.

S 54.

Har Salgskommissionæren faaet Godset i sin Besiddelse, og forsømmer han sine Pligter ved at sælge det til en ufordelagtigere Pris end den, der burde være opnaaet, eller i øvrigt i Strid med Kommittentens Interesser, erhverver Køberen alligevel Ret til Godset, naar han ved Aftalens Indgaaelse hverken vidste eller burde vide, at Kommissionæren ved Salget væsentligt tilsidesatte Kommittentens Interesser eller handlede svigagtigt overfor Kommittenten.

Naar Salgskommissionæren paa anden Maade end ved Salg uberettiget raader over Godset, medens han har det i sin Besiddelse, og naar indkøbskommissionæren uberettiget raader over Gods, som er erhvervet for Kommittentens Regning, og som han har i sin Besiddelse, gælder det foretagne til Fordel for Trediemand, som var i god Tro ved Erhvervelsen.

§ 55.

Naar Kommissionæren, efter at hans Hverv er ophørt, ubeføjet sælger eller paa anden Maade raader over Gods, som han har i sin Besiddelse for Kommittentens Regning, gælder alligevel det foretagne til Fordel for Trediemand, som ved Erhvervelsen hverken vidste eller burde vide, at Hvervet var ophørt, og at det foretagne som Følge deraf var ubeføjet. Er Hvervet ophørt ved Kommissionærens eller Kommittentens Konkurs, kan Trediemand, naar Lovgivningens Forskrifter om Bekendtgørelse af Konkursen er iagttagne, ikke paaberaabe sig Uvidenhed om Konkursen.

§ 56.

Ved Aftale, som Kommissionæren for Kommittentens Regning, men i eget Navn indgaar med Trediemand, erhverver denne kun Fordringsret mod Kommissionæren, ikke mod Kommittenten.

Trediemand kan ikke overfor Kommissionæren eller dennes Konkursbo støtte nogen Ret derpaa, at Kommissionæren har Krav paa at faa eller har faaet Gods eller Penge af Kommittenten til Opfyldelse af Aftalen.

§ 57

Udenfor Handelskommission har Kommittenten til enhver Tid Ret til under de i § 58 nævnte Betingelser at gøre den Fordring, som ved Aftalen erhverves mod Tredjemand, gældende.

I Handelskommission har Kommittenten under samme Betingelser Ret til at gøre Fordringen gældende, naar Trediemands Forpligtelse efter Aftalen ikke opfyldes i rette Tid, samt naar Kommissionæren ikke har opfyldt sin i § 7 omtalte Afregningspligt eller har handlet svigagtigt mod Kommittenten eller er kommet under Konkurs.

§ 58.

Vil Kommittenten gøre Fordringsretten gældende mod Tredjemand, skal han erklære det overfor Kommissionæren eller i Tilfælde af dennes Konkurs overfor Konkursboet. Har Kommissionæren overfor Kommittenten Krav af den Beskaffenhed at Kommissionæren, naar de er forfaldne, ifølge §§ 35 og 36 kan raade over Fordringsretten imod Tredjemand til deres Fyldestgørelse, skal Kommittenten derhos fyldestgøre saadanne Krav eller stille betryggende Sikkerhed for deres Fyldestgørelse.

Opfylder Kommissionæren eller hans Konkursbo Trediemands Forpligtelse, kan Kommittenten ikke gøre Fordringen gældende.

§ 59

Kommittenten kan, naar han efter §§ 57 og 58 har Ret til at gøre Fordringen gældende, fra Kommissionæren eller dennes Konkursbo fordre skriftlig Anerkendelse af, at denne Ret tilkommer ham.

Gør Kommittenten Fordringen gældende uden at have saadan Anerkendelse, har han paa Korlangende af Tredjemand at stille betryggende Sikkerhed for hvad denne efter § 63 kan komme til at udrede til Kommissionæren.

§ 60.

Naar Retten til at gøre Fordringen gældende ikke efter §§ 57 og 58 tilkommer Kommittenten, har Kommissionæren denne Ret. Dette gælder ogsaa, efter at Hvervet er ophørt, dog saaledes, at i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs Boet træder i hans Sted.

Finder Betaling Sted til Konkursboet, har dette at afgive det modtagne til Kommittenten.

§ 61

I Fordringen mod Tredjemand kan der ikke gøres Udlæg for Kommissionærens Gæld, medmindre denne overfor Kommittenten har opfyldt Trediemands Forpligtelse, eller han efter § 35 eller § 36 kan raade over Fordringen.

§ 62

Har Tredjemand opfyldt Aftalen overfor Kommissionæren, er han dog pligtig paany at opfylde den overfor Kommittenten, saafremt han, da Opfyldelsen fandt Sted, vidste eller burde vide, at det var Kommittenten, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham.

§ 63

Har Tredjemand opfyldt Aftalen overfor Kommittenten, uagtet det ikke var denne, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham, er han dog pligtig at opfylde den overfor Kommissionæren, for saa vidt det ikke oplyses, at denne ikke lider nogen Skade ved, at Opfyldelse er sket til Kommittenten i Stedet for til ham.

§ 64.

Naar Salgskommissionæren benytter sin Eet til at gøre Fordring paa Betaling for solgt Gods gældende imod Tredjemand, kan denne bringe i Modregning Krav paa Kommissionæren, selv om de er erhvervet af ham paa et Tidspunkt, da han vidste, at Kommissionæren solgte for en andens Regning. Krav, som Trediemand har mod Kommittenten, kan han ikke bringe i Modregning, uden for saa vidt det oplyses, at Kommissionæren ikke lider nogen Skade ved Modregningen.

Gøres Fordringen gældende af Kommittenten, kan Trediemand bringe i Modregning, foruden Krav paa Kommittenten, tillige Krav paa Kommissionæren, som han har erhvervet paa et Tidspunkt, da han hverken vidste eller burde vide, at det var Kommittenten, som havde Betten til at gøre Fordringen gældende imod ham.

3die Kapitel.

Om Handelsagentur.

§ 65

Ved Handelsagent (Agent) forstaas i denne Lov den, som for en anden (Agentgiveren) har paataget sig det Hverv at virke for Afsætning af Varer ved at optage Købetilbud (Ordre) til Agentgiveren eller ved at sælge Varer i dennes Navn, og som ikke er ansat i Agentgiverens Tjeneste, men udøver Virksomheden som selvstændig Forretningsdrivende med eget Kontor eller andet eget Lokale, hvortil Meddelelser angaaende Forretningen kan sendes.

§ 66

Agenten skal ved Udførelsen af sit Hverv varetage Agentgiverens Interesser. Han skal give ham Underretning om Forhold, som er af Betydning for Hvervet; navnlig skal han uden Ophold fremsende Tilbud, som kan komme i Betragtning, og gøre Indberetning om Salg, som han har afsluttet for Agentgiverens Regning.

§ 67

Forsømmer Agenten sine Pligter overfor Agentgiveren, skal han erstatte den Skade, som derved forvoldes denne.

Vil Agentgiveren kræve Erstatning, skal han give Agenten Meddelelse om, at han vil paaberaabe sig Forsømmelsen. Meddelelsen skal gives uden ugrundet Ophold, efter at han fra Agenten har modtaget Underretning om, hvorledes denne har forholdt sig. Gives saadan Meddelelse ikke, kan Agentgiveren ikke paaberaabe sig Forsømmelsen, medmindre Agenten har handlet svigagtigt eller har gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, og denne medfører betydelig Skade for Agentgiveren.

§ 68.

Agenten er berettiget til Provision af Salg, som er afsluttet af ham eller i øvrigt kommet i Stand ved hans Medvirken, dog kun hvis Køberens Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes. Skal Levering ske efterhaanden, og skal Betaling erlægges særskilt for hver Levering, kan Agenten forlange Provision af de Leveringer, som er gaaet i Orden.

Hvis Køberens Forpligtelse ifølge Aftalen ikke opfyldes, er Agenten dog berettiget til Provision, saafremt dette skyldes Agenturgiveren eller en Hændelse, som denne ikke kan paaberaabe sig overfor Køberen. At Købesummen ikke indgaar, fordi Agenturgiveren har sluttet Overenskomst med Køberen om Aftalens Tilbagegang eller har bevilget Køberen Henstand med Betalingen, indvirker ikke paa Agentens Ret til Provision, medmindre Agenten har været enig i, at Aftalen gik tilbage, eller at Henstanden blev givet.

§ 69

Bliver Købesummen kun delvis betalt, har Agenten ikke Eet til Provision, medmindre andet følger af § 68, 2det Stykke. Hvis den Provision, som vilde have tilkommet Agenten, saafremt hele Købesummen var blevet betalt, overstiger, hvad der mangler i fuld Betaling, har Agenten dog Eet til Forskellen.

§ 70

Har Agenten Eneret til paa en bestemt Plads eller i øvrigt indenfor et bestemt Omraade at optage Købetilbud eller afslutte Salg for Agenturgiverens Regning, er han berettiget til Provision ogsaa af Aftaler, som uden hans Medvirken afsluttes med Købere, der hører til Omraadet.

§ 71.

Den Agent, som er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, har Krav paa i Begyndelsen af hvert Kalenderhalvaar at faa Provisionsnota fra ham angaaende Salg, som er kommet i Stand ved Agentens Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

I Provisionsnotaen skal optages alle Salg, som i Løbet af det sidste Kalenderhalvaar er eller burde være kommet til Udførelse fra Agenturgiverens Side. For hvert Salg skal angives det Provisionsbeløb, som godskrives Agenten, eller, hvis Provision ikke godskrives ham, Grunden dertil. Er der i Løbet af samme Tid afsluttet Salg, som først senere skal komme til Udførelse, skal saadanne Salg anføres i Provisionsnotaen, uden at Provision godskrives. Er Grunden til, at Provision af et Salg ikke er godskrevet Agenten, af forbigaende Art, skal Salget paa ny optages eller anføres i den følgende Provisionsnota.

Er et Provisionsbeløb godskrevet Agenten, og viser det sig senere, at det ikke tilkommer ham, kan Agenturgiveren i en følgende Provisionsnota godskrive sig Beløbet.

§ 72.

Den Agent, som ikke er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, er berettiget til at faa Provisionsnota for hvert Salg, der er kommet i Stand ved hans Medvirken. Provisionsnotaen skal angive den Provision, der godskrives ham, eller, hvis Provision ikke godskrives, Grunden til, at dette ikke sker.

§ 73.

Agenten har Krav paa særlig Godtgørelse for Udgifter til Porto, Telegrammer og Telefonsamtaler samt for andre beføjede Udgifter, for saa vidt ikke Provision eller andet Vederlag er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for dem.

§ 74.

Har Agenten ifølge Hvervet modtaget Prøver, Mønstre eller andet, som tilhører Agenturgiveren og ikke er bestemt til Salg, kan han, for saa vidt hans Sikkerhed for, hvad han har at fordre ifølge Hvervet, ellers vilde blive udsat for Fare, tilbageholde det modtagne, indtil Agenturgiveren betaler hans Fordring eller stiller anden betryggende Sikkerhed for dens Betaling.

§ 75

Hvis Agenten har Varer paa Lager til Salg for Agenturgiveren, har han de samme Pligter og Rettigheder med Hensyn til Varerne, som Handelskommissionæren efter 2det Kapitel har med Hensyn til Gods, der er sendt ham til Salg.

§ 76

Angaaende Agenturforholdets Ophør finder Bestemmelserne i §§ 46—52 tilsvarende Anvendelse.

§ 77.

Agenten kan ikke, selv om han er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, afslutte bindende Salg for denne uden at have lians Bemyndigelse dertil.

§ 78.

Har Agenten gjort Indberetning om Salg, som han har afsluttet for Agenturgiverens Regning, skal denne, naar Agenten har handlet uden Bemyndigelse eller har overskredet sin Bemyndigelse, og Agenturgiveren ikke vil godkende Salget, enten selv eller ved Agenten give Meddelelse derom til Køberen uden ugrundet Uphold, efter at Indberetningen er indkommet til ham. Unlades dette, anses Salget for godkendt.

§ 79.

Vil Agenturgiveren ikke antage en Ordre, som er indsendt gennem hans Agent, skal han enten selv eller ved Agenten give Meddelelse derom til Ordregiveren uden ugrundet Ophold, efter at Ordren er indkommet til ham. Unlades dette, anses Ordren for antaget.

Dette gælder dog ikke, naar det ved Forhandlingerne mellem Agenten og Ordregiveren maa anses betinget, at Ordren skal bortfalde, hvis den ikke udtrykkelig antages.

§ 80.

Reglerne i §§ 78 og 79 om Agenturgiverens Pligt til at give Meddelelse, naar han ikke vil godkende et af Agenten indberettet Salg eller antage en af ham indsendt Ordre, finder tilsvarende Anvendelse, naar Agenturgiveren fra Køberen eller Ordregiveren faar Underretning om, at Agenten har afsluttet Salget eller modtaget

Ordren, Dog skal Meddelelsen i dette Tilfælde gives umiddelbart til Køberen eller Ordregiveren.

§ 81.

At en Ordre er indgivet til Agenten og af ham indsendt til Agenturgiveren, er ikke til Hinder for, at Ordregiveren tilbagekalder den overfor Agenturgiveren, saafremt han vilde have været berettiget dertil, hvis han havde indgivet Ordren umiddelbart til Agenturgiveren. Dette gælder dog ikke, hvis andet maa anses betinget ved Forhandlingerne mellem Agenten og Ordregiveren.

§ 82

Har en Handlende, der staar i Forretningsforbindelse med Agenturgiveren, forhandlet med hans Agent om Afslutning af Køb for sin Bedrift, og faar han fra Agenturgiveren Underretning om, at denne i Henhold til de førte Forhandlinger godkender en Aftale eller antager en Ordre, skal den Handlende uden ugrundet Ophold give Agenturgiveren Meddelelse, hvis han vil gøre gældende, at han ikke har afsluttet Aftalen eller afgivet Ordren, eller at Aftalens eller Ordrens Indhold er urigtigt gengivet. Undlader den Handlende at give Meddelelse, uagtet han af Underretningen har forstaaet eller burde have forstaaet, at Agenturgiveren ansaa Aftale for afsluttet med det Indhold, som angives i Underretningen, anses i Mangel af Bevis i modsat Retning saadan Aftale for at være kommet i Stand.

§ 83.

Agenten kan ikke, selv om han kan afslutte Salg, som binder Agenturgiveren, uden Bemyndigelse af denne modtage Betaling for solgte Varer eller efter Salget give Henstand med Betalingen eller Afslag i Prisen eller foretage anden Ændring i Aftalen.

Har Agenturgiveren gennem Underretning fra Agenten eller Køberen faaet Kundskab om, at Agenten uberettiget har modtaget Betaling for Varer, som er solgt ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse, skal Agenturgiveren, hvis han ikke vil godkende Betalingen, uden ugrundet Ophold give Køberen Meddelelse derom. Undlader Agenturgiveren dette, anses Betalingen for godkendt.

§ 84

Vil Køberen gøre gældende, at der er Mangler ved Varen, eller at Forsinkelse med dens Levering har fundet Sted, eller vil han iøvrigt henvende sig til Sælgeren angaaende Udførelsen af et afsluttet Salg, kan saadan Henvendelse rettes til Agenten, hvis Salget er afsluttet ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

Selv om Agenten kan afslutte Salg, som binder Agenturgiveren, kan han ikke uden dennes Bemyndigelse træffe Afgørelse i Anledning af saadan Henvendelse.

4de Kapitel.

Om Handelsrejsende.

§ 85.

Ved Handelsrejsende forstaas i denne Lov den, som for en Handlende (Handels-
huset) har paataget sig det Hverv at rejse fra Sted til Sted og derunder virke for
Afsætning af Varer, som ikke medføres, ved at optage Købetilbud (Ordrer) til Handels-
huset eller ved selv at sælge Varer i dettes Navn.

§ 86.

Staar en Handelsrejsende i Tjenesteforhold til Handelshuset, gælder om hans
Pligter og Rettigheder overfor dette, hvad derom er aftalt mellem dem eller følger
af Handelsbrug.

Saadan Handelsrejsende antages at være ansat med et Opsigelsesvarsel af 3
Maaneder til den første i en Maaned.

Han maa ikke uden Handelshusets Samtykke paa sine Rejser arbejde for Salg
af andre Varer end dettes.

For saa vidt han helt eller delvis lønnes med Provision, finder Bestemmelserne
i §§ 68—70 tilsvarende Anvendelse.

§ 87

En Handelsrejsende, som ikke staar i Tjenesteforhold til Handelshuset, har,
for saa vidt ikke andet følger af § 1, de samme Rettigheder og Pligter overfor dette,
som Agenten efter §§ 66—74 har overfor Agenturgiveren. Angaaende Ophøret af
Forholdet mellem den Rejsende og Handelshuset finder Bestemmelserne i §§ 46—52
tilsvarende Anvendelse.

§ 88

Den Handelsrejsende kan ikke uden Handelshusets Bemyndigelse afslutte
bindende Salg for dette.

Er den Handelsrejsende af Handelshuset forsynet med Slutseddelsblanketter,
der indeholder Handelshusets Navn og efter deres Affattelse maa antages, naar de er
udfyldt af den Rejsende, at skulle tjene som Bevis for, at Salg er afsluttet, er en
Aftale, som den Rejsende under Udfyldelse af en saadan Blanket indgaar, lige saa
bindende for Handelshuset, som om dette udtrykkeligt havde bemyndiget den Rejsende
til at afslutte Aftalen.

§ 89.

Bestemmelserne i §§ 78 og 79 om, at Agenturgiveren er pligtig at give Med-
delelse, naar han ikke vil godkende Salg, som er afsluttet af Agenten, eller antage
Ordre, som er afgivet til denne, finder tilsvarende Anvendelse, naar den Handelsrejsende
indberetter til Handelshuset, at han har afsluttet saadant Salg, eller indsender Ordre
til det, dog at Meddelelsen i saa Fald skal gives umiddelbart til Køberen eller Ordre-
giveren.

Det samme gælder, hvis Handelshuset faar Underretning fra Køberen eller
Ordregiveren om, at den Rejsende har afsluttet Salget eller modtaget Ordren.

§ 90.

Med Hensyn til Tilbagekaldelse af Ordre, som er indsendt gennem en Handelsrejsende, og med Hensyn til Pligt for den Handlende, som har forhandlet med en Handelsrejsende om Køb, til i visse Tilfælde at give Meddelelse finder Bestemmelserne i §§ 81 og 82 tilsvarende Anvendelse.

§ 91

Den Handelsrejsende kan ikke, selv om han kan afslutte Salg, som binder Handelshuset, uden Bemyndigelse af dette modtage Betaling for solgte Varer eller efter Salget give Henstand med Betalingen eller Afslag i Prisen eller foretage anden Ændring i Aftalen.

Har Handelshuset gennem Underretning fra den Rejsende eller Køberen faaet Kundskab om, at den Rejsende uberettiget har modtaget Betaling for Varer, som er solgt ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse, skal Handelshuset, hvis det ikke vil godkende Betalingen, uden ugrundet Ophold give Køberen Meddelelse derom. Undlader Handelshuset dette, anses Betalingen for godkendt. Køberen er i saa Fald berettiget til ogsaa fremtidigt at erlægge Betaling til den Rejsende for saadanne Køb, indtil han modtager Underretning fra Handelshuset om, at Betaling ikke maa ske til den Rejsende.

§ 92

Vil Køberen gøre gældende, at der er Mangler ved Varen, eller at Forsinkelse med dens Levering har fundet Sted, eller vil han iøvrigt henvende sig til Handelshuset angaaende Udførelse af et afsluttet Salg, kan saadan Henvendelse rettes til den Handelsrejsende, hvis denne befinder sig paa Køberens Plads, og Aftalen er afsluttet ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

Selv om den Rejsende kan afslutte Salg, som hinder Handelshuset, kan han ikke uden dettes Bemyndigelse træffe Afgørelse i Anledning af saadan Henvendelse, som omhandles i 1ste Stykke.

§ 93

Har nogen for en Handlende paataget sig det Hverv indenfor den Plads, hvor denne driver sin Forretning, at besøge Kunder og derunder virke for Afsætning af Varer, som ikke medføres, ved at optage Købetilbud (Ordre) til den Handlende eller ved selv at sælge Varer i dennes Navn, finder de ovenfor i dette Kapitel givne Bestemmelser tilsvarende Anvendelse.

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Det foreliggende Lovforslag er det ene af tre Lovforslag, der i de sidste Aar er udarbejdet af den Kommission, der ved kongelige Resolutioner af 28. Juni 1901 og 4. Juli 1910 blev nedsat med det Hverv under Samarbejde med tilsvarende Kommissioner for Sverige og Norge at fremsætte Forslag til Forandringer i Lovgivningen med Hensyn til visse Dele af Obligationsretten. De to andre af Kommissionen udarbejdede Lovudkast er „Udkast til Lov om Aftaler og andre Rets-handler paa Formuerettens Omraade" og „Forslag til Lov om Køb paa Afbetaling". Det af Kommissionen udarbejdede „Udkast til Lov om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende" blev indsendt til Justitsministeriet den 2. April 1913. Det er imidlertid senere blevet ændret paa enkelte Punkter. Paa et i Januar 1914 i København afholdt Møde af Delegerede for de danske, norske og svenske Kommissioner blev Udkastet saaledes paa ny gennemgaaet med det særlige Formaal at tage Stilling til de Bemærkninger, der var bleven fremsat af det svenske Lagråd, der i Overensstemmelse med de svenske Forfatningsbestemmelser har faaet det svenske Udkast forelagt til Granskning. Resultatet af dette Møde blev, at Kommissionen foreslog de i den som Bilag 2 vedføjede Skrivelse af 31. Januar 1914 nærmere angivne Ændringer i Udkastet. Som Følge af nogle i kongelig Proposition til det norske Storting om Udfærdigelse af en „lov om kommission, handelsagentur og handelsrejsende" foreslaaede Ændringer i det tilsvarende norske Lovudkast har den danske Kommission derhos i den som Bilag 3 vedføjede Skrivelse af 24. Februar d. A. foreslaaet en forandret Affattelse af §§ 3, 35 og 58. Regeringen har kunnet slutte sig til Kommissionens Udkast i den Skikkelse, det har faaet efter Foretagelsen af de nævnte Ændringer. Den fra Kom-

missionen modtagne Betænkning vil findes vedføj et som Bilag 1, og man kan med Hensyn til Gangen i Kommissionens Arbejde saavel som med Hensyn til de Hovedsynspunkter, der har været ledende for Kommissionen, og den nærmere Begrundelse af Forslagets enkelte Bestemmelser i det hele henvise til de vedføjede Bemærkninger, som Betænkningen indeholder. For saa vidt angaar de senere foretagne Ændringer i Udkastet henvises til Bemærkningerne derom i Bilag 2 og 3.

Ved Forelæggelsen af dette Lovforslag skal Regeringen kun fremhæve, at de fleste af Forslagets Bestemmelser kun fastslaar, hvad der allerede er gældende Ret, saaledes som denne har udviklet sig gennem Teori og Praksis. Paa enkelte Punkter er der dog indført nye Retsregler, ligesom forskellige tvivlsomme Spørgsmaal i den hidtil gældende Ret er løst. Der er ved Udarbejdelsen af Udkastet saa vidt muligt taget Hensyn til den almindelige handelsmæssige Opfattelse og raadende Handelsbrug i de nordiske Lande, ligesom man, hvor dette har kunnet lade sig gøre, har søgt at opnaa Overensstemmelse med fremmed Ret.

En ganske særlig Betydning har Forslaget derhos ved, at det er et nyt Led i Arbejdet for Retsfællesskab mellem de nordiske Lande. Det fremtræder i saa Henseende som en Fortsættelse af et Samarbejde, der allerede har udvist en Række betydningsfulde Resultater. Af disse skal man her nævne Vekselloven, Søloven og Loven om Køb. Forslaget er næsten fuldstændig overensstemmende med tilsvarende Udkast for Sverige og Norge, der findes optagne i Bilag 1. En med det endelige svenske Udkast stemmende Lov af 18. April 1914 er traadt i Kraft den 1. Januar f. A., og ogsaa det norske Udkast er blevet ophøjet til Lov den 30. Juni d. A. og allerede traadt i Kraft.

Bilag 1.

Ved kongeligt Kommissorium af 28. Juni 1901 nedsattes en Kommission med det Hverv at fremsætte Forslag til Forandringer i Lovgivningen med Hensyn til visse Dele af Obligationsretten, navnlig Reglerne om Køb og Bytte af Løsøre, og i Forbindelse dermed de almindelige Grundsætninger for Afslutning af Retshandler, saaledes at Kommissionen bemyndigedes til at træde i Forbindelse med tilsvarende i Sverige og Norge nedsatte Kommissioner i det Øjemed at tilvejebringe saa vidt muligt overensstemmende Forslag til hvert Riges Lovgivning paa det nævnte Omraade. Paa et Møde i Stockholm i September s. A. blev Fællesarbejdets Program nærmere fastsat, og i 1904 afgav den danske Kommission til Justitsministeriet Udkast til Lov om Køb, der i alt væsentligt var overensstemmende med tilsvarende Udkast afgivne af de norske og svenske Kommissioner. Resultatet blev Loven om Køb af 6. April 1906 og tilsvarende Love for Sveriges og Norges Vedkommende.

Efter at Kommissionens Arbejde paa Grund af forskellige Forhold derefter havde hvilet i nogle Aar, fremkom der i 1909 Forslag fra den svenske Regering om, at det fælles skandinaviske Lovarbejde paa Obligationsrettens Omraade genoptoges, og at der tillige søgtes optaget et fælles skandinavisk Lovarbejde indenfor dertil egnede Afsnit af Familieretten. Saavel den danske som den norske Regering tiltraadte dette Forslag, og der afholdtes derpaa i Begyndelsen af November Maaned s. A. efter Indbydelse fra den svenske Regering en forberedende Konference i Stockholm mellem Delegerede for alle tre Riger for at fastslaa Rammerne for et eventuelt Samarbejde paa dette Omraade. Som Delegerede for Obligationsrettens Vedkommende mødte for Danmark Professor i Retsvidenskab, Dr. juris, ekstraordinær Assessor i Højesteret Julius Severin Vilhelm Lassen, for Norge Ekspeditionschef i det norske Justitsdepartement Paul Ivar Paulsen og for Sverige Landshøvding, Dr. juris Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld. Paa Konferencen enedes de Delegerede om, at følgende Emner for Obligationsrettens Vedkommende fortrinsvis egnede sig til at gøres til Genstand for en overensstemmende Lovgivning i de tre Riger:

1. Afslutning af Aftaler gennem Korrespondance samt gennem Pladsagenter og Handelsrejsende m. m., Betydningen af en Kontrahents Umyndighed eller Konkurs ved Afslutning af Aftaler, Bestemmelser imod Misbrug af økonomisk Overmagt og deslige, særligt angaaende Køb paa Afbetaling og Pønaltipulationer samt eventuelt ogsaa om Terminshandler.

2. Kommissions- og Speditionsaftaler.
3. Forsikringsaftaler.
4. Gældsbreve og deslige samt Mortifikation.
5. Aftaler og Dokumenter, som foranlediges af Oplagshusforretningen.
6. Laan til Eje, Kontokurant, Rente og Kaution.
7. Forældelse af Fordringsrettigheder.
8. Tidsbestemmelser og Betingelser ved Aftaler.

De Delegerede forudsatte derhos, at ogsaa Emner, som ikke udtrykkelig vare nævnte i foranstaaende Program, kunde optages til **Behandling**, naar saadant for Sammenhængens og Konsekvensens Skyld **maatte** være nødvendigt. Angaaende den Orden, i hvilken de ovenfor opregnede Emner skulde behandles, mente de Delegerede at burde anbefale, at man i første Række optog til Behandling de ovenfor under 1 og 2 angivne Emner, der omfattedes af det i Stockholm i 1901 lagte Program, og med Hensyn til hvilke visse Forarbejder allerede forelaa.

Efter at de 3 Landes Regeringer havde tiltraadt de Delegeredes Indstilling, rekonstrueredes den tidligere nedsatte Kommission, idet det ved kongeligt Kommissorium af *i.* Juli 1910 overdroges Assessor i Højesteret Edvard Theodor Daniel Hvidt, Højesteretsagsfører Carl Julius Otto Liebe og Grosserer Oscar Andreas Wandel under Forsæde af hidtilværende Medlem af Kommissionen, fornævnte Professor. Dr. juris Jul. Lassen at indtræde som Medlemmer i denne. Forretningerne som Sekretær ved Kommissionen overdroges samtidig Assistent i Justitsministeriet, cand. juris Laurits Ingerslev.

I September Maaned s. A. mødtes derefter Kommissionen i Stockholm med tilsvarende norske og svenske Kommissioner, hvis Medlemmer for Norges Vedkommende var fornævnte **Ekspeditionschef Paulsen** som Formand, Højesteretsadvokat Annæus Schjødt, Professor i Retsvidenskab ved Kristiania Universitet Fredrik Stang og Konsul William Adolf Duborgh og for Sveriges Vedkommende fornævnte Landshøvding Hammarskjöld som Formand, Revisionssekretær, Dr. juris Tore August **Almén**, Hofretsraad i Svea Hofret Karl Johan Stenström og Grosserer i Stockholm Henrik August Sundström. Paa dette Møde gennemgik man navnlig en af Professor Jul. Lassen tidligere udarbejdet Oversigt over de under Emnet, Afslutning af Aftaler, hørende Spørgsmaal. Tillige drøftede man, hvorledes det som Nr. 2 i de Delegeredes Fællesudtalelse angivne Emne, Kommissions- og Speditionsaftaler, burde behandles. Man blev i saa Henseende snart klar over, at Lovbestemmelser om Spedition først vilde kunne gives paa Grundlag af en Revision af Søloven, og at man saaledes indtil videre maatte **lade** dette Emne ligge. Paa den anden Side blev navnlig fra handelskyndig Side fremhævet det ønskelige i, at der i Forbindelse med Reglerne om Kommission gaves Regler om Handelsagentur i Almindelighed. Det vedtoges endvidere at overdrage den svenske Kommission at udarbejde en Oversigt over de under nævnte Emne hørende Spørgsmaal, idet den i 1901 af Professor Jul. Lassen udarbejdede Oversigt dels nu var noget forældet, dels ikke omfattede hele det nu foreliggende Stof, og der blev nedsat et Udvalg, bestaaende af Professor Jul. Lassen, Professor Stang og Revisionssekretær **Almén**, til at udarbejde et Udkast til Lov om Aftaler og andre Retshandler af formueretligt Indhold.

I det følgende Tidsrum undergik den norske Kommission den Forandring i sin Sammensætning at Ekspeditionschef Paulsen og Højesteretsadvokat Schjødt paa Grund af andre Forretninger fritoges for deres Hverv henholdsvis som Formand for og Medlem af Kommissionen, og at Professor Stang udnævntes til Formand, medens **Højesteretsadvokat Fredrik Stang Lund** og Kommissionens hidtilværende Sekretær, daværende Bureauchef i det norske Justitsdepartements Lovafdeling, nu Amtmand over Finmarkens Amt Johan Albrigt Rivertz beskikkedes til at indtræde som Medlemmer i Kommissionen.

Under en ny Sammenkomst i København i September og Oktober 1911 gennemgik Kommissionerne dels et af det nævnte Udvalg i København i Marts Maaned s. A. udarbejdet første Udkast til Lov om Aftaler og andre Retshandler af formueretligt Indhold, dels den omtalte nye Oversigt over Emnet, Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende. Forhandlingerne om sidstnævnte Emne førte til, at der atter ned-

sattes et Udvalg, bestaaende af Professor Jul. Lassen, Professor Stang og Revisionssekretær Almén, med det Hverv at udarbejde et Lovudkast.

Under Mødet indtraadte Hofretsraad Stenström som Statsraad i den svenske Begering, og i hans Sted beskikkedes daværende Hofretsraad i Svea Hofret, nu Revisionssekretær Edvard Gadde til at indtræde i den svenske Kommission.

I Februar 1912 sammentraadte Kommissionerne i Kristiania og gennemgik i Løbet af denne og den følgende Maaned et af Udvalget i København i Efteraaret 1911 udarbejdet Udkast til Lov om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende, hvorhos man tillige gennemgik Emnet Køb paa Afbetaling og nedsatte et Udvalg, bestaaende af Højesteretsagfører Liebe, Amtmand Rivertz og Revisionssekretær Almen, til at udarbejde et særligt Lovudkast vedrørende dette Emne, som man mente det rettest at gøre til Genstand for særskilt Behandling. Da Professor Stang under Mødet indtraadte som Justitsminister i den norske Regering, overtog Højesteretsadvokat Stang Lund Ledelsen af Mødet som Formand for den norske Kommission, medens der foreløbig ikke udnævntes noget nyt Medlem i Statsraad Stangs Sted. Under Sammenkomsten i Kristiania besluttedes det at forelægge Udkastet til Lov om Kommission, **Handels**-agentur og Handelsrejsende i den Form, hvori det der vedtoges, som foreløbigt, for Sagkyndige af Handelsstanden i de tre Lande. Ved Justitsministeriets og Ministeriet for Handel og Søfarts velvillige Bistand blev Udkastet derefter forelagt Grosserer-Societetets Komité, Centraludvalget for samtlige danske **Handelsrejsendeforeninger**, de københavnske Handelsforeningers Fællesrepræsentation, de samvirkende Detailhandler-Foreninger i Danmark, Foreningen af Repræsentanter for udenlandske Firmaer, Handelsagentforeningen af 14. Marts 1887, Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg og **Veksel**-mæglernes og Vekselerernes Kursnoteringsudvalg, hvis Erklæring i Eftersommeren 1912 bleve tilstillede Kommissionen.

Endelig samledes de tre Kommissioner i September s. A. i Stockholm for under Hensyntagen til de i alle tre Lande fra handelskyndig Side fremkomne Udtalelser at udarbejde det endelige Udkast til Lov om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende og for at behandle et af det i saa Henseende nedsatte Udvalg i Forsommeren i København udarbejdet Udkast til Lov om Køb paa Afbetaling samt eventuelt at fortsætte Behandlingen af Udkastet til Lov om Aftaler og andre Retshandler af formueretligt Indhold. Tiden viste sig utilstrækkelig til Gennemførelse af dette Arbejde, og sidstnævnte Udkast naaede end ikke at komme til Behandling. Behandlingen af Udkastet til Lov om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende lykkedes det at tilendebringe i den Skikkelse, hvori det her foreligger. De Udkastet ledsagende Motiver ere udarbejdede af cand. juris Ingerslev paa Grundlag af de førte Forhandlinger og under Samraad med Kommissionens Medlemmer.

København, den 2, April 1913.

Jul. Lassen. E. Hvidt. Otto Liebe. Oscar Wandel.

L. Ingerslev.

U d k a s t t i l L o v

om

Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende.

1ste Kapitel.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Denne Lovs Bestemmelser komme kun til Anvendelse, forsaavidt ikke andet følger af Aftale eller af **Handelsbrug** eller anden Sædvane.

En Undtagelse fra denne Regel hjemles ved § 45.

§ 2.

Ved **Handlende forstaas** i denne Lov **enhver**, som falder ind under Loven om Køb § 4, eller som er Handelsagent.

§ 3.

Naar nogen, som efter denne Lov skal »give Meddelelse«, i rette Tid har indleveret Meddelelsen til Befordring med Telegraf eller Post eller, hvor andet forsvaret Befordringsmiddel benyttes, har afgivet den til Befordring dermed, gaar det ikke ud over ham, at Meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

2det Kapitel.

Om Kommission.

Indledende Bestemmelser.

§ 4.

Ved **Kommissionær forstaas** i denne Lov den, som har paataget sig det Hverv

at sælge eller købe Varer, Værdipapirer eller andet Løsoere for en andens Regning, men i eget Navn. Den, for hvis Regning Salget eller Købet skal ske, kaldes Kommittent.

Er Kommissionæren **Handlende**, og gaar Hvervet ud paa Salg eller Køb, som falder indenfor hans Bedrift, kaldes han **Handelskommissionær** og Forholdet **Handelskommission**.

§ 5.

Faar nogen, som erhvervsmæssigt driver Virksomhed som **Handelskommissionær**, Anmodning fra en anden, med hvem han staar i Forretningsforbindelse, om at besøge Salg eller Køb, der falder indenfor denne hans Virksomhed, skal han uden ugrundet Ophold give Meddelelse, hvis han ikke vil overtage Hvervet. Gives saadan Meddelelse ikke, anses Hvervet for overtaget.

§ 6.

Naar nogen, som har faaet Gods tilsendt for at sælge det i Kommission, ikke vil udføre Hvervet, men dog tager sig af Godset, har han **Panteret** i det for, hvad han i denne Anledning har at fordre, efter de nedenfor om Kommissionæren givne Regler.

Om Kommissionærens Pligter.

§ 7.

Kommissionæren skal ved Udførelsen af sit Hverv varetage Kommittentens **In-**

teresser. Han skal følge **Kommittentens** Forskrifter, saa vidt det er muligt, og give ham **Underretning** om Forhold, som ere af **Betydning** for Hvervet, særlig om afsluttede Aftaler, samt aflægge Regnskab og afgive, **hvad** der tilkommer Kommittenten. Dog behøver Handelskommissionæren ikke at meddele Kommittenten Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftale, medmindre Pligt hertil følger af §§ 57 og 58.

§ 8.

Udkræve **Omstændighederne**, at Kommittentens Forskrifter fraviges, skal Kommissionæren uden Ophold underrette Kommittenten derom og forlange hans Bestemmelse. Kan denne ikke afventes, skal Kommissionæren handle, som Omstændighederne tilsige.

Dette gælder ogsaa, naar Kommittenten har foreskrevet, at Godset ikke maa sælges billigere eller købes dyrere end til en angiven Pris (Limitum). Limitum anses ikke sat alene derved, at en Pris er anført af Kommittenten i en Salgskommissionærens tilstillet Nota.

§ 9.

Er Limitum foreskrevet, bør Kommissionæren alligevel søge at opnaa en fordelagtigere Pris, hvis Forholdene ved Aftalens Indgaaelse gøre det muligt.

§ 10.

Kommissionæren er pligtig at drage Omsorg for Gods, som Kommittenten tilstiller ham til Salg, eller som han køber for Kommittentens Regning. Hvis ikke andet følger af Forholdene, skal han holde Godset adskilt fra andet Gods.

Handelskommissionæren er pligtig at holde Godset brandforsikret, forsaavidt **ikke** dets Art eller Forholdene iøvrigt medføre, at Forsikring er unødvendig.

§ 11.

Hvis **Kommittenten** er **Handlende**, og Salg skal ske for hans **Bedrift**, er Han-

delskommissionæren pligtig at foretage en saadan Undersøgelse af Godset, som ordentlig Forretningsbrug i Handelskommission kræver.

§ 12.

Viser der sig ved Modtagelsen eller senere Mangler ved Gods, som er tilstillet Kommissionæren til Salg, skal han underrette Kommittenten derom. Afgiver han ikke saadan Underretning uden ugrundet Ophold, efter at han har opdaget eller burde have opdaget Manglen, er han **erstatningspligtig** efter Bestemmelsen i § 17 for den derved forvoldte Skade.

§ 13.

Kommissionæren skal godskrive Kommittenten alt, hvad han har opnaaet gennem Aftale med Tredjemand.

§ 14.

Staar **Kommissionæren** ifølge Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane del credere, hæfter han overfor Kommittenten som Selvskyldner for Opfyldelsen af Aftale, som han for dennes Regning indgaar med Tredjemand.

Selv om Handelskommissionæren ikke staar del credere, kan Kommittenten kræve, at han opfylder **Aftalen**, naar Kommissionæren ikke i sin Underretning til Kommittenten om Hvervets Udførelse opgiver Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftalen.

§ 15.

Har en Kommissionær afsluttet en Aftale for Kommittentens Regning, og har han ved Afslutningen eller senere forsømt sine Pligter ved uden Føje at afvige fra Kommittentens Forskrifter eller iøvrigt at handle i Strid med **hans** Interesser, kan Kommittenten afvise Aftalen, saafremt hans Interesser ere væsentligt tilsidesatte, eller Kommissionæren har handlet svigagtigt.

Kan Kommittenten, naar han **saaledes afviser Aftalen**, paa Grund af Bestemmel-

sen i § 54 ikke faa Gods tilbage, som Kommissionæren har solgt, skal denne betale dets Værdi .

§ 16.

Har Kommissionæren købt over eller solgt under Limitum eller iøvrigt til en ufordelagtigere Pris end den, der burde være opnaaet, kan Kommittenten ikke af den Grund afvise Aftalen, naar Kommissionæren uden ugrundet Ophold betaler ham Prisforskellen eller stiller ham betryggende Sikkerhed derfor. Dette gælder dog ikke, naar Kommittenten ved Kommissionærens Adfærd har lidt Skade eller Ulempe, som ikke dækkes af Prisforskellen, og som berettiger til Afvisning efter § 15, eller naar Kommissionæren har handlet svigagtigt.

§ 17.

Forsømmer Kommissionæren sine Pligter overfor Kommittenten, skal han erstatte den Skade, som derved forvoldes denne.

§ 18.

Har Kommissionæren forsømt sin Pligt ved at sælge under eller købe over Limitum, og afvises Aftalen ikke, bliver i Mangel af Bevis for, at større Skade er lidt, som Erstatning at svare Forskellen mellem den aftalte Pris og Limitum. Have Omstændighederne udkrævet en Afvigelse fra Limitum, men er Afvigelsen ved Kommissionærens Forsømmelse bleven større end paakrævet, skal Erstatningen udgøre mindst Forskellen mellem den Pris, der er opnaaet, og den, der burde være opnaaet.

§ 19.

Har Salgskommissionæren forsømt sin Pligt ved uberettiget at give Kredit eller anden Henstand med Købesummens Betaling, og bliver Aftalen ikke afvist, hæfter Kommissionæren for Købesummen, selv om han ikke staa del credere, og er pligtig at betale den til den Tid, Kommittenten

vilde have kunnet fordrø den, hvis Henstanden ikke var givet.

Oplyser Kommissionæren, at der kun vilde være opnaaet en lavere Pris, hvis Henstanden ikke var givet, er han ikke pligtig at betale mere end denne Pris.

§ 20.

Formener Kommittenten, at Kommissionæren har forsømt sine Pligter, og vil han derpaa støtte nogen Ret efter §§ 15, 17 og 19, skal han give Kommissionæren Meddelelse om, at han vil paaberaabe sig Forsømmelsen. Meddelelsen skal gives uden ugrundet Ophold, efter at han fra Kommissionæren har modtaget Underretning om, hvorledes denne har forholdt sig. Gives saadan Meddelelse ikke, kan Kommittenten ikke paaberaabe sig Forsømmelsen. Indeholder Meddelelsen ikke, at Kommittenten vil afvise en Aftale, der er sluttet for hans Regning, kan han ikke senere gøre saadan Ret gældende.

§ 21.

I Handelskommission har Kommittenten, hvis han er Handlende, og Købet er sket for hans Bedrift, den samme Undersøgelsespligt, som paahviler Køberen efter Loven om Køb § 51.

§ 22.

Viser det sig, at Gods, som er købt for Kommittentens Regning, lider af en Mangel, og vil Kommittenten paaberaabe sig denne, skal han uden ugrundet Ophold give Kommissionæren Meddelelse derom.

Giver han ikke saadan Meddelelse, uagtet han har opdaget eller burde have opdaget Manglen, kan han ikke senere gøre den gældende overfor Kommissionæren, undtagen forsaavidt denne kan faa Erstatning for den hos Sælgeren, Fragtføreren eller andre.

§ 23.

Er Gods, som er købt for Kommittentens Regning, leveret for sent, og vil Kom-

mitteilden paaberaabe sig dette, skal han give Kommissionæren Meddelelse derom uden ugrundet Ophold, efter at Godset er ankommet til ham, eller det ved Underretning fra Kommissionæren eller Sælgeren nar vist sig, at Leveringen er sket for sent. Giver han ikke saadan Meddelelse, finder Bestemmelsen i g 22, 2det Stykke tilsvarende Anvendelse.

§ 24.

De i §§ 20, 22 og 23 givne Regler komme ikke til Anvendelse, naar Kommissionæren har handlet svigagtigt, eller naar han har gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, og denne medfører betydelig Skade for Kommittenten.

§ 25.

Er Gods, som var købt for Kommittentens Regning, overgivet til ham, og har han ikke inden et Aar derefter givet Kommissionæren Meddelelse om, at han vil paaberaabe sig en Mangel, kan han ikke senere gøre den gældende i videre Omfang end i § 22, 2det Stykke bestemt. Dette gælder dog ikke, naar Kommissionæren har paataget sig at indestaa for Godset i længere Tid, eller naar han har handlet svigagtigt.

§ 26.

Afviser Kommittenten Gods, som Kommissionæren har købt for hans Regning, finde angaaende hans Pligter og Rettigheder med Hensyn til Godset de i Loven om Køb §§ 55 og 56 om Koberen givne Regler tilsvarende Anvendelse.

Om. Kommissionærens Rettigheder.

§ 27.

Handelskommissionæren er berettiget til Provision af Aftale, han afslutter for Kommittentens Regning, dog kun hvis Tredjemands Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes. Skal Levering ske efterhaanden, og skal Betaling erlægges særskilt for

hver Levering, kan Kommissionæren forlange Provision af de Leveringer, som ere gaaede i Orden.

Naar Tredjemands Forpligtelse ifølge Aftalen ikke opfyldes, er Kommissionæren dog berettiget til Provision, saafremt dette skyldes Kommittenten eller en Hændelse, som denne ikke kunde have paaberaabt sig overfor Tredjemand, hvis han selv havde afsluttet Aftalen.

§ 28.

Bliver Købesummen kun delvist betalt, og skyldes dette ikke saadant Forhold som i § 27, 2det Stykke nævnt, har Salgskommissionæren ikke Ret til Provision. Hvis den Provision, som vilde have tilkommet Kommissionæren, saafremt hele Købesummen var blevet betalt, overstiger, hvad der mangler i fuld Betaling, har Kommissionæren dog Ret til Forskellen.

Hvad ovenfor er bestemt, finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Indkøbskommissionærens Ret til Provision, hvis Sælgerens Forpligtelse ifølge Aftalen kun delvist opfyldes.

§ 29.

Kommissionæren har Krav paa særlig Godtgørelse for Udgifter til Porto, Telegrammer, Telefonsamtaler og Forsikringspræmier samt for andre beføjede Udgifter, forsaavidt ikke Provision eller andet Vederlag er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for dem. Han kan beregne sig Godtgørelse for Afgivelse af Lagerrum eller andet Oplagssted og for Transport og Arbejde af lignende Art, selv om han ikke i saa Henseende har haft nogen særlig Udgift.

§ 30.

Har Kommissionæren selv maattet opfylde en Aftale overfor Tredjemand, kan han kræve Dækning hos Kommittenten.

Forskudsbetaling, som Indkøbskommissionæren uden Kommittentens Tilladelse har erlagt til Sælgeren, er Kommittenten kun pligtig at dække, forsa-

vidt Sælgerens Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes.

§ 31.

Salgskommissionæren, som har givet Kommittenten Forskud paa Købesummen, eller som iøvrigt i Anledning af Hvervet har noget Krav mod Kommittenten, har for saadan Fordring Panteret i det Gods, der er tilstillet ham til Salg, naar han eller nogen paa hans Vegne er i Besiddelse af Godset eller af Konnossement eller Fragtbrev af saadan Beskaffenhed, at Afsenderen ikke uden at forevise det kan raade over Godset.

§ 32.

I Gods, som en Handelskommissionær har modtaget til Salg, har han Panteret efter § 31 ogsaa for andre Fordringer end der omtalt, forsaavidt Kommittenten er Handlende, og Fordringen grunder sig paa en Retshandel, som er indgaaet mellem ham og Kommissionæren i eller for deres Bedrift.

Forinden Forfaldstid har Kommissionæren dog ikke Panteret for de i 1ste Stykke nævnte Fordringer, medmindre Kommittenten er kommet under Konkurs.

§ 33.

I Kraft af den ved §§ 31 og 32 hjemlede Panteret kan Salgskommissionæren, forsaavidt hans Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare, holde Godset tilbage, naar Kommittenten fordrer det udleveret, og iøvrigt undlade at følge hans Forskrifter. Dog maa Kommissionæren ikke sælge Godset imod Kommittentens Vilje undtagen i de Tilfælde, som omtales i næste Paragraf.

§ 34.

Naar den Fordring, som er sikret, ved Panteretten, er forfalden, kan Kommissionæren sælge Godset til sin Fyldestgørelse. Er Godset udsat for hurtig Fordærvelse, eller vil dets Bevaring medføre uforholdsmæssig store Omkostninger, kan Kommissionæren, forsaavidt hans Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare, sælge det, selv

om Fordringen ikke er forfalden. Finder Salg Sted, har Kommissionæren samme Eet til Provision, som ellers vilde have tilkommet ham.

Forinden Salg finder Sted, skal Kommissionæren saa vidt muligt med rimeligt Varsel afkræve Kommittenten Betaling under Tilkendegivelse af, at Godset vil blive solgt, hvis Betaling ikke erlægges. Foregaar Salget enten ved autoriseret Mægler, som er underrettet om Salgets Art, paa forsvarligt Sted, hvor der er Marked for Godset, eller ved en forsvarlig bekendtgjort og afholdt Auktion, kan Kommittenten ikke gøre nogen Indsigelse mod den opnaaede Pris.

§ 35.

Har Salgskommissionæren solgt Godset i Henhold til Hvervet, kan han ved Salg eller paa anden Maade raade over Fordringsretten mod Køberen, forsaavidt det er fornødent til Fyldestgørelse af de Fordringer paa Kommittenten, for hvilke han vilde have haft Panteret i Godset, hvis dette havde været i hans Besiddelse.

§ 36.

Hvad der i §§ 31—35 er bestemt om Salgskommissionæren, finder tilsvarende Anvendelse paa Indkøbskommissionæren, dog at han, naar han sælger Godset efter § 34, ikke har Krav paa Provision.

§ 37.

Har Indkøbskommissionæren sendt Godset til Kommittenten, og kommer denne under Konkurs, kan Kommissionæren hindre Godsets Overgivelse til Boet eller kræve det tilbage af dette efter Reglerne i Loven om Køb §§ 39 og 41 og Søløven § 166. Ligeledes kan han hindre Godsets Overgivelse, naar der aabnes Forhandling om Tvangsakkord for Kommittenten, eller naar dennes Formuesforhold iøvrigt vise sig at være saadanne, at han maa antages at være ude af Stand til ved Forfaldstid at betale en Fordring, for hvil-

ken Kommissionæren vilde have haft Panteret i Godset, hvis det var forblevet i hans Besiddelse. Har Kommissionæren gjort Brug af den angivne Ret, kan han gøre sin Panteret gældende efter Reglerne i §§ 33 og 34.

Har Salgskommissionæren tilbagesendt Gods, som han har haft til Salg for Kommittenten, komme tilsvarende Regler til Anvendelse.

§ 38.

Er Gods, som er indkøbt for Kommittentens Regning, paa Grund af Forsinkelse fra hans Side ikke blevet overgivet i hans Besiddelse, har Kommissionæren Ret til at sælge det for hans Regning, naar Kommissionæren ikke uden væsentlig Omkostning eller Ulempe kan vedblive med at sørge for det, eller naar Kommittenten ikke raader over det inden rimelig Tid, efter at han dertil er blevet opfordret. Forinden Salg finder Sted, har Kommissionæren saa vidt muligt at give Kommittenten betimeligt Varsel. Foregaar Salget enten ved autoriseret Mægler, som er underrettet om Salgets Art, paa forsvarligt Sted, hvor der er Marked for Godset, eller ved en forsvarlig bekendtgjort og afholdt Auktion, kan Kommittenten ikke gøre nogen Indsigelse mod den opnaaede Pris. Kommissionæren kan ikke beregne sig Provision af Salget.

Kan Salg ikke finde Sted, eller er det aabenbart, at de med et Salg forbundne Omkostninger ikke ville kunne dækkes af Salgssummen, er Kommissionæren berettiget til at skaffe Godset bort.

Hvad ovenfor er bestemt, finder tilsvarende Anvendelse paa Salgskommissionæren, naar han ikke længere er pligtig at beholde Gods, som han har modtaget til Salg, dog at han, naar han sælger Godset, har samme Ret til Provision, som ellers vilde have tilkommet ham.

§ 39.

Har Kommissionæren ifølge Hvervet modtaget Prøver, Mønstre eller andet, som

tilhører Kommittenten og ikke er bestemt til Salg, kan han, forsaavidt hans Sikkerhed for, hvad han har at fordre ifølge Hvervet, ellers vilde udsættes for Fare, tilbageholde det modtagne, indtil Kommittenten betaler hans Fordring eller stiller anden betryggende Sikkerhed for dens Betaling.

Om Kommissionærens Selvindtræde.

§ 40.

Kommissionæren kan kun, naar Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane giver ham Ret dertil, udføre Hvervet ved at indtræde som Køber eller Sælger for egen Regning.

§ 41.

Selvindtræde sker derved, at Kommissionæren i sin Underretning om Hvervets Udførelse udtrykkeligt erklærer overfor Kommittenten, at han selv er Køber eller Sælger.

Vil Kommittenten gøre gældende, at Kommissionæren ikke ifølge § 40 var berettiget til Selvindtræde, skal han give Kommissionæren Meddelelse derom uden ugrundet Ophold, efter at han har modtaget den ovennævnte Erklæring. Giver han ikke saadan Meddelelse, kan han ikke afvise Selvindtrædet af den angivne Grund.

§ 42.

Kommissionæren har i Tilfælde af Selvindtræde at varetage Kommittentens Interesser med samme Omsorg, som naar han udfører Hvervet gennem Aftale med Tredjemand.

Med Hensyn til Prisberegningen gælder særligt, at Kommissionæren i alt Fald ikke maa overtage Godset til lavere Pris eller levere det til højere Pris end den, som var gangbar paa det Tidspunkt, han afgav Erklæringen om Selvindtræde. Har Salgskommissionæren til et tidligere Tidspunkt for egen Regning raadet over Godset, kan Kommittenten i alt Fald fordre

den Pris, der var gangbar paa delte Tidspunkt. Har Indkøbskommissionæren efter at have faaet Anmodning om at overtage Hvervet, men før Selvindtrædet købt saadant Gods, som Hvervet angaar, kan Kommittenten fordrø Opgørelse efter den Pris, som Kommissionæren har betalt, medmindre denne oplyser, at Købet ikke er sket i Anledning af Hvervet. Forsømmer Kommissionæren, hvad der saaledes paa-hviler ham med Hensyn til Prisberegningen, finder Bestemmelserne i §§ 15—18, 20 og 24 tilsvarende Anvendelse.

§ 43.

Naar Selvindtræde har fundet Sted, har Salgskommissionæren en Købers og Indkøbskommissionæren en Sælgers Rettigheder og Pligter mod Kommittenten.

En Kommissionær, som foretager Selvindtræde, har samme Ret til Provision, som vilde have tilkommet ham, hvis han havde udført Hvervet ved at afslutte Aftale med Tredjemand. Desuden har han Ret til Godtgørelse efter § 29 for sine Udgifter som Kommissionær.

§ 44.

Har Kommissionæren i Strid med de virkelige Forhold og mod bedre Vidende underrettet Kommittenten om, at Hvervet er udført, kan Kommittenten betragte Underretningen som en Erklæring om Selvindtræde og fordrø de i § 42 om Prisberegningen givne Regler bragt til Anvendelse.

§ 45.

Bestemmelserne i §§ 41, 42 og 44 kunne ikke ifølge Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane fraviges til Skade for Kommittenten. I andre Tilfælde end de i § 44 omtalte kunne Bestemmelserne i § 42 dog fraviges, hvis Kommittenten er Handlende, og Hvervet gaar ud paa Salg eller Køb for hans Bedrift.

Om Kommissionsforholdets Ophør.

§ 46.

Kommittenten kan til enhver Tid tilbagekalde Hvervet, og Kommissionæren kan til enhver Tid frasige sig det. Dog bliver i de i § 50 omtalte Tilfælde Kommittenten og i de i § 51 omtalte Tilfælde Kommissionæren erstatningspligtig efter de der givne Regler.

§ 47.

Kommer Kommittenten under Konkurs, bortfalder Hvervet, naar Lovgivningens Eorskrifter om Konkursens Bekendtgørelse ere iagttagne, eller Konkursen er eller burde være kendt af Kommissionæren. Kommer Kommissionæren under Konkurs, bortfalder Hvervet.

§ 48.

Er Hvervet ophørt i Henhold til Bestemmelserne i §§ 46 og 47, har Kommissionæren dog, forsaavidt det kan ske uden væsentlig Omkostning eller Ulempe for ham, at foretage, livad der er fornødent for at beskytte Kommittenten mod Tab, indtil denne selv kan varetage sine Interesser.

§ 49.

Er Hvervet ophørt, kan Kommissionæren dog gøre de Rettigheder gældende, som tilkomme ham efter §§ 31—39.

§ 50.

Naar Kommissionærens Hverv gælder for en bestemt Tid, eller det maa anses tilsikret Kommissionæren at føre en bestemt Forretning til Afslutning, eller Opsigelsesvarsel er eller maa anses aftalt, har Kommissionæren, hvis hans Hverv tilbagekaldes i Utide, Ret til Erstatning for det Tab, han derved lider. Dog er Kommittenten ikke erstatningspligtig, hvis han i Kommissionærens Undladelse af at opfylde sine Pligter eller andre særlige Omstændigheder havde gyldig Grund til at tilbagekalde Hvervet.

Hvis Kommissionæren frasiger sig saadant Hverv som ovenfor omtalt, og han i Kommittentens Pligtforsømmelse har gyldig Grund dertil, eller hvis saadant Hverv bortfalder ifølge Kommittentens Konkurs, har Kommissionæren ligeledes Ret til Erstatning.

§ 51.

Naar Kommissionæren har eller maa anses at have paataget sig Hvervet for et bestemt Tidsrum eller at føre en bestemt Forretning til Afslutning, eller naar Opsigelsesvarsel er eller maa anses aftalt, har Kommittenten, hvis Kommissionæren i Utide frasiger sig Hvervet, Ret til Erstatning for det Tab, han derved lider. Dog er Kommissionæren ikke erstatningspligtig, naar han i Kommittentens Undladelse af at opfylde sine Pligter eller i andre særlige Omstændigheder havde gyldig Grund til Frasigelsen.

Hvis Kommittenten tilbagekalder saadant Hverv som ovenfor omtalt, og han i Kommissionærens Pligtforsømmelse har gyldig Grund dertil, eller hvis saadant Hverv bortfalder ifølge Kommissionærens Konkurs, har Kommittenten ligeledes Ret til Erstatning.

§ 52.

Hvis Kommissionæren frasiger sig Hvervet uden dertil at have gyldig Grund i Omstændigheder, som kunne tilregnes Kommittenten eller ere at henhøre til denne, taber han Retten til Godtgørelse for Udgifter, forsaavidt disse som Følge af Hvervets Ophør blive unyttige for Kommittenten.

Det samme gælder, naar Kommittenten tilbagekalder Hvervet og dertil har gyldig Grund i Omstændigheder, som kunne tilregnes Kommissionæren eller ere at henhøre til denne, samt naar Hvervet bortfalder ved Kommissionærens Konkurs.

Om Forholdet til Tredjemand.

§ 53.

Gods, som er overgivet Kommissionæren til Salg, vedbliver at være Kommittentens Ejendom, indtil Ejendomsretten overgaar til Tredjemand eller til Kommissionæren, naar denne selv indtræder som Køber.

Gods, som Tndkøbskommissionæren erhverver for Kommittentens Regning, er Kommittentens Ejendom.

§ 54.

Har Salgskommissionæren faaet Godset i sin Besiddelse, og forsømmer han sine Pligter ved at sælge det til lavere Pris end af Kommittenten fastsat eller iøvrigt i Strid med dennes Interesser, erhverver Køberen alligevel Ret til Godset, naar han ved Aftalens Indgaelse hverken vidste eller burde vide, at Kommissionæren ved Salget væsentligt tilsidesatte Kommittentens Interesser eller handlede svigagtigt overfor Kommittenten.

Naar Salgskommissionæren paa anden Maade end ved Salg uberettiget raader over Godset, medens han har det i sin Besiddelse, og naar Indkøbskommissionæren uberettiget raader over Gods, som er erhvervet for Kommittentens Regning, og som han har i sin Besiddelse, gælder det foretagne til Fordel for Tredjemand, som var i god Tro ved Erhvervelsen.

§ 55.

Naar Kommissionæren, efter at hans Hverv er ophørt, ubeføjet sælger eller paa anden Maade raader over Gods, som han har i sin Besiddelse for Kommittentens Regning, gælder alligevel det foretagne til Fordel for Tredjemand, som ved Erhvervelsen hverken vidste eller burde vide, at Hvervet var ophørt, og at det foretagne som Følge deraf var ubeføjet. Er Hvervet ophørt ved Kommissionærens eller Kommittentens Konkurs, kan Tredjemand, naar Lovgivningens Forskrifter om Be-

kendtgørelse af Konkursen ere iagttagne, ikke paaberaabe sig Uvidenhed om Konkursen.

§ 56.

Ved Aftale, som Kommissionæren for Kommittentens Regning, men i eget Navn indgaar med Tredjemand, erhverver denne kun Fordringsret mod Kommissionæren, ikke mod Kommittenten.

Tredjemand kan ikke overfor Kommissionæren eller dennes Konkursbo støtte nogen Ret derpaa, at Kommissionæren har Krav paa at faa eller har faaet Gods eller Penge af Kommittenten til Opfyldelse af Aftalen.

§ 57.

Udenfor Handelskommission har Kommittenten til enhver Tid Ret til under de i § 58 nævnte Betingelser at gøre den Fordring, som ved Aftalen erhverves mod Tredjemand, gældende.

I Handelskommission har Kommittenten under samme Betingelser Ret til at gøre Fordringen gældende, naar Tredjemands Forpligtelse efter Aftalen ikke opfyldes i rette Tid, samt naar Kommissionæren ikke har opfyldt sin i § 7 omtalte Afregningspligt eller har handlet svigagtigt mod Kommittenten eller er kommet under Konkurs.

§ 58.

Vil Kommittenten gøre Fordringsretten gældende mod Tredjemand, skal han erklære det overfor Kommissionæren eller i Tilfælde af dennes Konkurs overfor Konkursboet. Har Kommissionæren overfor Kommittenten Krav af den Beskaffenhed, at Kommissionæren ifølge § 35 eller § 36 kan raade over Fordringsretten imod Tredjemand til deres Fyldestgørelse, skal Kommittenten derhos fyldestgøre saadanne Krav eller stille betryggende Sikkerhed for deres Fyldestgørelse.

Opfylder Kommissionæren eller hans Konkursbo Tredjemands Forpligtelse, kan Kommittenten ikke gøre Fordringen gældende.

§ 59.

Kommittenten kan, naar han efter §§ 57 og 58 har Ret til at gøre Fordringen gældende, fra Kommissionæren eller dennes Konkursbo fordrø skriftlig Anerkendelse af, at denne Ret tilkommer ham.

Gør Kommittenten Fordringen gældende uden at have saadan Anerkendelse, har han paa Forlangende af Tredjemand at stille betryggende Sikkerhed for, hvad denne efter § 63 kan komme til at udrede til Kommissionæren.

§ 60.

Naar Retten til at gøre Fordringen gældende ikke efter §§ 57 og 58 tilkommer Kommittenten, har Kommissionæren denne Ret. Dette gælder ogsaa, efter at Hvervet er ophørt, dog saaledes at i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs Boet træder i hans Sted.

Finder Betaling Sted til Konkursboet, har dette at afgive det modtagne til Kommittenten.

§ 61.

I Fordringen mod Tredjemand kan der ikke gøres Udlæg for Kommissionærens Gæld, medmindre denne overfor Kommittenten har opfyldt Tredjemands Forpligtelse, eller han efter § 35 eller § 36 kan raade over Fordringen.

§ 62.

Har Tredjemand opfyldt Aftalen overfor Kommissionæren, er han dog pligtig paany at opfylde den overfor Kommittenten, saafremt han, da Opfyldelsen fandt Sted, vidste eller burde vide, at det var Kommittenten, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham.

§ 63.

Har Tredjemand opfyldt Aftalen overfor Kommittenten, uagtet det ikke var denne, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham, er han dog pligtig at opfylde den overfor Kommissionæren, forsaaavidt det ikke oplyses, at

denne ikke lider nogen Skade ved, at Oplydelse er sket til Kommittenten i Stedet for til ham.

§ 64.

Naar Salgskommissionæren benytter sin Ret til at gøre Fordring paa Betaling for solgt Gods gældende imod Tredjemand, kan denne bringe i Modregning Krav paa Kommissionæren, selv om de ere erhvervede af ham paa et Tidspunkt, da han vidste, at Kommissionæren solgte for en andens Regning. Krav, som Tredjemand har mod Kommittenten, kan han ikke bringe i Modregning, uden forsaa vidt det oplyses, at Kommissionæren ikke lider nogen Skade ved Modregningen.

Gøres Fordringen gældende af Kommittenten, kan Tredjemand bringe i Modregning, foruden Krav paa Kommittenten, tillige Krav paa Kommissionæren, som han har erhvervet paa et Tidspunkt, da han hverken vidste eller burde vide, at det var Kommittenten, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham.

3dje Kapitel.

Om Handelsagentur.

§ 65.

Ved Handelsagent (Agent) forstås i denne Lov den, som for en anden (Agenturgiveren) har paataget sig det Hverv at virke for Afsætning af Varer ved at optage Købetilbud (Ordre) til Agenturgiveren eller ved at sælge Varer i dennes Navn, og som ikke er ansat i Agenturgiverens Tjeneste, men udøver Virksomheden som selvstændig Forretningsdrivende med eget Kontor eller andet eget Lokale, hvortil Meddelelser angaaende Forretningen kunne sendes.

§ 66.

Agenten skal ved Udførelsen af sit Hverv varetage Agenturgiverens Interes-

ser. Han skal give ham Underretning om Forhold, som ere af Betydning for Hvervet; navnlig skal han uden Ophold fremsende Tilbud, som kunne komme i Betragtning, og gøre Indberetning om Salg, som han har afsluttet for Agenturgiverens Regning.

§ 67.

Forsømmer Agenten sine Pligter overfor Agenturgiveren, skal han erstatte den Skade, som derved forvoldes denne.

Vil Agenturgiveren kræve Erstatning, skal han give Agenten Meddelelse om, at han vil paaberaabe sig Forsømmelsen. Meddelelsen skal gives uden ugrundet Ophold, efter at han fra Agenten har modtaget Underretning om, hvorledes denne har forholdt sig. Gives saadan Meddelelse ikke, kan Agenturgiveren ikke paaberaabe sig Forsømmelsen, medmindre Agenten har handlet svigagtigt eller har gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, og denne medfører betydelig Skade for Agenturgiveren.

§ 68.

Agenten er berettiget til Provision af Salg, som ere afsluttede af ham eller iøvrigt komme i Stand ved lians Medvirken, dog kun hvis Køberens Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes. Skal Levering ske efterhaanden, og skal Betaling erlægges særskilt for hver Levering, kan Agenten forlange Provision af de Leveringer, som ere gaaede i Orden.

Hvis Køberens Forpligtelse ifølge Aftalen ikke opfyldes, er Agenten dog berettiget til Provision, saafremt dette skyldes Agenturgiveren eller en Hændelse, som denne ikke kan paaberaabe sig overfor Køberen. At Købesummen ikke indgaar, fordi Agenturgiveren har sluttet Overenskomst med Køberen om Aftalens Tilbagegang eller har bevilget Køberen Henstand med Betalingen, indvirker ikke paa Agentens Ret til Provision, medmindre Agenten har været enig i, at Aftalen gik tilbage, eller at Henstanden blev givet.

§ 69.

Bliver Købesummen kun delvist betalt, har Agenten ikke Ret til Provision, medmindre andet følger af § 68, 2det Stykke. Hvis den Provision, som vilde have tilkommet Agenten, saafremt hele Købesummen var blevet betalt, overstiger, hvad der mangler i fuld Betaling, har Agenten dog Ret til Forskellen.

§ 70.

Har Agenten Eneret til paa en bestemt Plads eller iøvrigt inden for et bestemt Omraade at optage Købetilbud eller afslutte Salg for Agenturgiverens Regning, er han berettiget til Provision ogsaa af Aftaler, som uden hans Medvirken afsluttes med Købere, der høre til Omraadet.

§ 71.

Den Agent, som er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, har Krav paa i Begyndelsen af hvert Kalenderhalvaar at faa Provisionsnota fra ham angaaende Salg, som ere komne i Stand ved Agentens Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

I Provisionsnotaen skal optages alle Salg, som i Løbet af det sidste Kalenderhalvaar ere eller burde være komne til Udførelse fra Agenturgiverens Side. For hvert Salg skal angives det Provisionsbeløb, som godskrives Agenten, eller, hvis Provision ikke godskrives ham, Grunden dertil. Er der i Løbet af samme Tid afsluttet Salg, som først senere skulle komme til Udførelse, skulle saadanne Salg anføres i Provisionsnotaen, uden at Provision godskrives. Er Grunden til, at Provision af et Salg ikke er godskrevet Agenten, af forbigaende Art, skal Salget paany optages eller anføres i den følgende Provisionsnota.

Er et Provisionsbeløb godskrevet Agenten, og viser det sig senere, at det ikke tilkommer ham, kan Agenturgiveren i en

følgende Provisionsnota godskrive sig Beløbet.

§ 72.

Den Agent, som ikke er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, er berettiget til at faa Provisionsnota for de Salg, der ere komne i Stand ved hans Medvirken. Provisionsnotaen skal angive den Provision, der godskrives ham, eller, hvis Provision ikke godskrives, Grunden til, at dette ikke sker.

§ 73.

Agenten har Krav paa særlig Godtgørelse for Udgifter til Porto, Telegrammer og Telefonsamtaler samt for andre beføjede Udgifter, forsaavidt ikke Provision eller andet Vederlag er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for dem.

§ 74.

Har Agenten ifølge Hvervet modtaget Prøver, Mønstre eller andet, som tilhører Agenturgiveren og ikke er bestemt til Salg, kan han, forsaavidt hans Sikkerhed for, hvad han har at fordre ifølge Hvervet, ellers vilde blive udsat for Fare, tilbageholde det modtagne, indtil Agenturgiveren betaler hans Fordring eller stiller anden betryggende Sikkerhed for dens Betaling.

§ 75.

Hvis Agenten har Varer paa Lager til Salg for Agenturgiveren, har han de samme Pligter og Rettigheder med Hensyn til Varerne, som Handelskommissionæren efter 2det Kapitel har med Hensyn til Gods, der er sendt ham til Salg.

§ 76.

Angaaende Agenturforholdets Ophør finde Bestemmelserne i §§ 46—52 tilsvarende Anvendelse.

§ 77.

Agenten kan ikke, selv om han er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, afslutte bindende Salg for denne uden at have hans Bemyndigelse dertil.

§ 78.

Har Agenten gjort Indberetning om Salg, som han har afsluttet for Agenturgiverens Regning, skal denne, naar Agenten har handlet uden Bemyndigelse eller har overskredet sin Bemyndigelse, og Agenturgiveren ikke vil godkende Salget, give Meddelelse derom til Agenten eller Køberen uden ugrundet Ophold, efter at Indberetningen er indkommet til ham. Unnlader Agenturgiveren dette, anses Salget for godkendt.

§ 79.

Vil Agenturgiveren ikke antage en Ordre, som er indsendt gennem hans Agent, skal han give Meddelelse derom til Agenten eller Ordregiveren uden ugrundet Ophold, efter at Ordren er indkommet til ham. Unnlader han dette, anses Ordren for antaget.

Bette gælder dog ikke, naar det ved Forhandlingerne mellem Agenten og Ordregiveren maa anses betinget, at Ordren skal bortfalde, hvis den ikke udtrykkelig antages.

§ 80.

Reglerne i §§ 78 og 79 om Agenturgiverens Pligt til at give Meddelelse, naar han ikke vil godkende et af Agenten indberettet Salg eller antage eu af ham indsendt Ordre, finde tilsvarende Anvendelse, naar Agenturgiveren fra Køberen eller Ordregiveren faar Underretning om, at Agenten har afsluttet Salget eller modtaget Ordren. Dog kan Meddelelsen i dette Tilfælde ikke rettes til Agenten. Hvad ovenfor er bestemt, gælder, selv om Agenturgiveren har iagttaget Forskrifterne i de nævnte Paragrafer ved at give Meddelelse til Agenten.

§ 81.

At en Ordre er indgivet til Agenten og af ham indsendt til Agenturgiveren, er ikke til Hinder for, at Ordregiveren tilbagekalder den overfor Agenturgiveren, saafremt han vilde have været berettiget dertil, hvis han havde indgivet Ordren umiddelbart til Agenturgiveren. Dette

gælder dog ikke, hvis andet maa anses betinget ved Forhandlingerne mellem Agenten og Ordregiveren.

§ 82.

Har en Handlende, der staar i Forretningsforbindelse med Agenturgiveren, forhandlet med hans Agent om Afslutning af Køb for sin Bedrift, og faar han fra Agenturgiveren Underretning om, at denne i Henhold til de førte Forhandlinger godkender en Aftale eller antager en Ordre, skal den Handlende uden ugrundet Ophold give Agenturgiveren Meddelelse, hvis han vil gøre gældende, at han ikke har afsluttet Aftalen eller afgivet Ordren, eller at Aftalens eller Ordrens Indhold er urigtigt gengivet. Unnlader den Handlende at give Meddelelse, uagtet han af Underretningen har forstaaet eller burde have forstaaet, at Agenturgiveren ansaa Aftale for afsluttet med det Indhold, som angives i Underretningen, anses i Mangel af Bevis i modsat Retning saadan Aftale for at være kommet i Stand.

§ 83.

Agenten kan ikke, selv om han kan afslutte Salg, som binde Agenturgiveren, uden Bemyndigelse af denne modtage Betaling for solgte Varer eller efter Salget give Henstand med Betalingen eller Afslag i Prisen eller foretage anden Ændring i Aftalen.

Har Agenturgiveren gennem Underretning fra Agenten eller Køberen faaet Kundskab om, at Agenten uberettiget har modtaget Betaling for Varer, som ere solgte ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse, skal Agenturgiveren, hvis han ikke vil godkende Betalingen, uden ugrundet Ophold give Køberen Meddelelse derom. Unnlader Agenturgiveren dette, anses Betalingen for godkendt.

§ 84.

Vil Køberen gøre gældende, at der er Mangler ved Varen, eller at Forsinkelse

med dens Levering har fundet Sted, eller vil han iøvrigt henvende sig til Sælgeren angaaende Udførelsen af et afsluttet Køb, kan saadan Henvendelse rettes til Agenten, hvis Købet er afsluttet ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

Selv om Agenten kan afslutte Salg, som binde Agenturgiveren, kan han ikke uden dennes Bemyndigelse træffe Afgørelse i Anledning af saadan Henvendelse.

4de Kapitel.

Om Handelsrejsende.

§ 85.

Ved Handelsrejsende forstaar i denne Lov den, som for en Handlende (Handels-
huset) har paataget sig det Hverv at rejse fra Sted til Sted og derunder virke for Afsætning af Varer, som ikke medføres, ved at optage Købetilbud (Ordre) til Handelshuset eller ved selv at sælge Varer i dettes Navn.

§ 86.

Staar en Handelsrejsende i Tjenesteforhold til Handelshuset, gælder om hans Pligter og Rettigheder overfor dette, hvad derom er aftalt mellem dem eller følger af Handelsbrug.

Saadan Handelsrejsende antages at være ansat med et Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder til den første i en Maaned.

Han maa ikke uden Handelshusets Samtykke paa sine Rejser arbejde for Salg af andre Varer end dettes.

Forsaavidt han helt eller delvist lønnes med Provision, finde Bestemmelserne i §§ 68—70 tilsvarende Anvendelse.

§ 87.

En Handelsrejsende, som ikke staar i Tjenesteforhold til Handelshuset, har, forsaavidt ikke andet følger af § 1, de samme Rettigheder og Pligter overfor dette, som Agenten efter §§ 66—74 har overfor

Agenturgiveren. Angaaende Ophøret af Forholdet mellem den Rejsende og Handelshuset finde Bestemmelserne i §§ 46—52 tilsvarende Anvendelse.

§ 88.

Den Handelsrejsende kan ikke uden Handelshusets Bemyndigelse afslutte bindende Salg for dette.

Er den Handelsrejsende af Handelshuset forsynet med Slutseddelsblanketter, der indeholde Handelshusets Navn og efter deres Affattelse maa antages, naar de ere udfyldte af den Rejsende, at skulle tjene som Bevis for, at Salg er afsluttet, er en Aftale, som den Rejsende under Udfyldelse af en saadan Blanket indgaar, lige saa bindende for Handelshuset, som om dette udtrykkeligt havde bemyndiget den Rejsende til at afslutte Aftalen.

§ 89.

Bestemmelserne i §§ 78 og 79 om, at Agenturgiveren er pligtig at give Meddelelse, naar han ikke vil godkende Salg, som er afsluttet af Agenten, eller antage Ordre, som er afgivet til denne, finde tilsvarende Anvendelse, naar den Handelsrejsende indberetter til Handelshuset, at han har afsluttet saadant Salg, eller indsender Ordre til det, dog at Meddelelsen i saa Fald skal gives umiddelbart til Køberen eller Ordregiveren.

Det samme gælder, hvis Handelshuset faar Underretning fra Køberen eller Ordregiveren om, at den Rejsende har afsluttet Salget eller modtaget Ordren.

§ 90.

Med Hensyn til Tilbagekaldelse af Ordre, som ere indsendte gennem en Handelsrejsende, og med Hensyn til Pligt for den Handlende, som har forhandlet med en Handelsrejsende om Køb, til i visse Tilfælde at give Meddelelse finde Bestemmelserne i §§ 81 og 82 tilsvarende Anvendelse.

§ 91.

Den Handelsrejsende kan ikke, selv om han kan afslutte Salg, som binde Handelshuset, uden Bemyndigelse af dette modtage Betaling for solgte Varer eller efter Salget give Henstand med Betalingen eller Afslag i Prisen eller foretage anden Ændring i Aftalen.

Har Handelshuset gennem Underretning fra den Rejsende eller Køberen faaet Kundskab om, at den Rejsende uberegtiget har modtaget Betaling for Varer, som ere solgte ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse, skal Handelshuset, hvis det ikke vil godkende Betalingen, uden ugrundet Ophold give Køberen Meddelelse derom. Undlader Handelshuset dette, anses Betalingen for godkendt. Køberen er i saa Fald berettiget til ogsaa fremtidigt at erlægge Betaling til den Rejsende for saadanne Køb, indtil han modtager Underretning fra Handelshuset om, at Betaling ikke maa ske til den Rejsende.

§ 92.

Vil Køberen gøre gældende, at der er

i Mangler ved Varen, eller at Forsinkelse med dens Levering har fundet Sted, eller vil han iøvrigt henvende sig til Handelshuset angaaende Udførelsen af et afsluttet Salg, kan saadan Henvendelse rettes til den Handelsrejsende, hvis denne befinder sig paa Køberens Plads, og Aftalen er afsluttet ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

Selv om den Rejsende kan afslutte Salg, som binde Handelshuset, kan han ikke uden dettes Bemyndigelse træffe Afgørelse i Anledning af saadan Henvendelse, som omhandles i 1ste Stykke.

§ 93.

Har nogen for en Handlende paataget sig det Hverv indenfor den Plads, hvor denne driver sin Forretning, at besøge Kunder og derunder virke for Afsætning af Varer, som ikke medføres, ved at optage Købetilbud (Ordre) til den Handlende eller ved selv at sælge Varer i dennes Navn, finde de ovenfor i dette Kapitel givne Bestemmelser tilsvarende Anvendelse.

Bemærkninger

til

foranstaaende Lovudkast.

Ligesom Titleerne paa de af de tre Kommissioner udarbejdede, jævnsides trykte Udkast ere enslydende, saaledes vil det ses, at der, bortset fra Afvigelser, som skyldes Forskelligheder i de tre Lovgivinger paa udenforliggende Omraader, er opnaaet en næsten fuldstændig Overensstemmelse mellem de tre Udkast i Indhold og Form. Kun paa ét Punkt foreligger en Uoverensstemmelse af principiel Natur, nemlig forsaavidt angaar Keglerne om Handelsrejsendes Legitimation til at afslutte Salg og modtage Betaling for solgte Varer. Herom vil det fornødne blive bemærket nedenfor. Den materielle Overensstemmelse mellem Udkastene er opnaaet, uden at der fra gældende Ret og dens Grundsætninger er gjort Afvigelser, som have voldet væsentlig Betænkelighed. — Den ydre Overensstemmelse mellem Udkastene i en fælles Inddeling af Stoffet og en fælles Paragrafrække er efter de tre Kommissioners samstemmende Mening i højeste Grad ønskelig af Hensyn baade til dem, der komme i praktisk Berøring med Lovene, til Domstolene, som skulle anvende Lovene, og til dem, der skulle underkaste Lovene videnskabelig Behandling.

Af selve Begreberne Handelsagentur

og Handelsrejsende følger det, at de herom givne Bestemmelser kun referere sig til Handelsforhold. Derimod har Kommissionsforholdet udstrakt Anvendelse ogsaa udenfor Handelsforhold. Der har været nogen Tvivl om, hvorvidt det lod sig gøre, under ét at give Regler for Handelskommission og anden Kommission (for Kortheads Skyld i det følgende betegnet som civil Kommission), og i Forbindelse hermed rejstes Spørgsmaal om muligvis kun at give Regler for Handelskommission, saa at Udkastet som Helhed alene vilde blive et Stykke Handelslov. Man kom imidlertid snart paa det rene med, at det ikke lod sig forsvare at lade den civile Kommissions Omraade forblive uden Lovregler, naar saadanne Regler gaves om Handelskommission. Allerede den Usikkerhed, som Spørgsmaalene om en analogisk Anvendelse af de for Handelskommission givne Regler paa det civile Kommissionsforhold vilde forvolde, maatte udelukke denne Forbigaaelse. Paa den anden Side viste det sig, som det nedenfor i de indledende Bemærkninger til Udkastets andet Kapitel nærmere oplyses, at Hovedreglerne for Handelskommission i det væsentlige maatte være de samme som for den civile Kommission. Udkastet har der-

for med Hensyn til Kommissionsforholdet fulgt samme Vej som Loven om Køb med Hensyn til Køb og Salg. Den overvejende Del af Udkastets Bestemmelser ere Fællesregler for civil Kommission og Handelskommission. Disse Bestemmelser ere formulerede saaledes, at de give Plads for den Nuance i Anvendelsen, som Handelskommissionens særlige Natur og overhovedet en Parts Egenskab som Handelsmand kræver, navnlig i Henseende til en strengere, nøjagtigere og hurtigere Opfyldelse af de opstaaede Pligter. Ved Siden heraf har man, under Fastsættelse af Begrebet Handelskommission (§ 4, 2det Stykke, jfr. § 2), paa hvert enkelt Punkt, hvor en for Handelskommission særlig Lovordning formentes paakrævet, opstillet denne i Tilknnytning til de for Kommission i Almindelighed givne Regler som Ændring i eller Tillæg til disse.

Lige saa lidt som Loven om Køb tilsigter at give en udtømmende Ordning af Retsforholdet ved Køb og Bytte, lige saa lidt har det været Hensigten med nærværende Udkast at give en fuldstændig Kodifikation af Retsreglerne om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende. At et eller andet Punkt er uomtalt, vil derfor i Almindelighed ikke kunne tages til Indtægt for en Modsætningsfortolkning. Det har ved Affattelsen af Udkastet været den ledende Grundsætning kun at give Lovregler paa de Omraader, hvor man følte sig sikker paa ifølge Retslivets Erfaring at have tilstrækkeligt Overblik baade til at kunne antage, at Fordelene ved en Lovfæstelse vilde overveje Betænkelighederne ved en saadan, og til at afgøre, i hvilken Retning Lovreglen burde gaa. For en væsentlig Del fastsætter Udkastet kun, hvad der allerede er gældende Ret, saaledes som denne fremtræder gennem Theorien og Domstolens Afgørelser. Men nogle nye Retsregler ere dog indførte, og man har givet en Løsning af adskillige tvivlsomme Spørgsmaal i den hidtil gældende Ret. Der er i videste Omfang taget Hensyn til den almindelige handelsmæssige Op-

fattelse og raadende Handelsbrug i de nordiske Lande, ligesom man ogsaa har lagt Vægt paa at opnaa Overensstemmelse med fremmed Ret, *forsaavidt* det har kunnet ske uden at komme i Strid med de hos os gældende formueretlige Grundsætninger.

Hvad Udkastets ydre Ordning af Stoffet angaar, vil det ses, at det er delt i fire Kapitler, hvoraf det første indeholder almindelige, hele Loven omfattende Bestemmelser, medens de næste tre Kapitler angaa henholdsvis Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende. Af disse Kapitler er atter andet Kapitel ligesom Loven om Køb delt i Afsnit med særskilte Overskrifter efter disses Indhold.

1ste Kapitel.

Almindelige Bestemmelser.

§1.

De i Udkastet givne Regler om Parternes Mellemværende ere med den Undertagelse, som hjemles ved § 45, paa samme Maade som Købelovens tilsvarende Bestemmelser deklaratoriske og maa altsaa vige for udtrykkelig eller stiltiende Aftale, ligesom Reglerne er uanvendelige, forsaavidt andet følger af Handelsbrug eller anden Sædvane. Udkastet udelukker saaledes, bortset fra den nævnte Bestemmelse i § 45, hvormom nærmere nedenfor, ikke fremtidig Dannelse af Sædvaneret i Strid med dets Bestemmelser, og der er formentlig heller ikke noget Punkt, hvor en virkelig gældende Sædvane er ophævet. En Sædvane, som fortrænger Udkastets Regler, vil ligesom efter den gældende Ret foreligge, naar der findes enten en virkelig

retssædvane, som omfatter det paagældende Retstilfælde, eller en faktisk Skik og Brug, som Parterne maa antages at have [henholdt sig til ved Aftalens indgaaelse. Det vil ses, at man ved Affattelsen af 1ste Stykke i § 1 ret nøje har fulgt Købelovens § 1. Den noget kortere Formulering tilsigter ikke nogen Realitetsforskel. Man nærede oprindeligen nogen Betænkelighed ved at opstille Reglen om modstaaende Aftaler paa samme Maade som i Købeloven, idet der i Udkastet ikke blot findes Bestemmelser, der angaa Parternes indbyrdes Mellemværende, men ogsaa forskellige Egler om Forholdet til Tredjemand, saaledes om Handelsagentens og den Handelsrejsens des Legitimation, hvilke Regler naturligvis ikke kunne forandres til Skade for Tredjemand alene ved Aftale mellem Parterne. Man har imidlertid ment, at det er saa selvfølgeligt, at Parternes Aftale kun binder dem selv, at man ikke har fundet tilstrækkelig Anledning til udtrykkeligt at fremhæve det i Teksten.

§ 2

Allerede ved Udarbejdelsen af Købeloven var det under Overvejelse, om det ikke var muligt ligesom den svenske Købelovs § 4 — se ogsaa § 2 i den svenske Bedaktion af nærværende Udkast — at fastsætte Begrebet *Handlende* i direkte Tilknytning til Lovgivningens Regler om *Bogføringspligt*. Den Gang maatte det imidlertid opgives, allerede fordi vore dagældende Regler om *Bogføringspligt* hvilede paa en Lovhjemmel (Frd. 1. Juni 1832), der skriver sig fra et Tidspunkt, paa hvilket Forretningsforholdene langt fra havde naaet den Udvikling, som Nutidens Forretningsliv frembyder. Nu foreligger ganske vist Lov Nr. 98 af 10. Maj 1912 om *Bogføringspligt* m. v., der i sin Opregning af de Personer, som den paalægger *Bogføringspligt*, i væsentlig Grad følger samme Linier som Købeloven ved Fastsættelsen af Begrebet *Handlende*. Da imidlertid Loven om *Bogføring* medtager adskillige Klasser af Personer, f. Eks. Sag-

førere, som utvivlsomt ikke bør medtages mellem dem, der skulle anses som *Handlende* efter nærværende Lovudkast, har man ment at maatte opgive at fastsætte Begrebet *Handlende* i Tilknytning til den nævnte Lov og er bleven staaende ved den i Købelovens § 4 givne Definition, dog at man har tilføjet *Handelsagenter*. Disse kunde ikke nævnes i Købelovens § 4, fordi de af Agenten indgaaede Køb ikke ske i dennes eget Navn og derfor ere uden bindende Virkning for ham personlig, men de maa, forsaavidt angaar de Forhold, der omfattes af nærværende Udkast, betragtes som *Handlende*, jfr. Bemærkningerne til § 5.

Som bemærket, har svensk Tekst en fra dansk og norsk Tekst forskellig *Affattelse*, og for de to sidstnævnte Teksters Vedkommende dækker den fælles Form over et noget forskelligt Indhold paa Grund af, at de respektive Købelovs §§ 4 ikke ere enslydende. Om alle tre Tekster gælder det imidlertid, at de, bortset fra den nysnævnte Udvidelse med Hensyn til *Handelsagenter*, have samme reelle Indhold som de tilsvarende Bestemmelser i Købelovene.

§ 3.

Denne Bestemmelse svarer til Købelovens § 61; dens Indhold i alle tre Tekster er, i Korthed gengivet, det, at Befordringen af *Beklamationer* under de i Paragrafen nævnte *Betingelser* foregaar paa *Adressatens Bisiko*.

Bedaktionelt er *Affattelsen* i alle tre Tekster forskellig fra Købelovens § 61, og den svenske Teksts *Affattelse* er forskellig fra den danskes og den norskes. Ingen af Teksterne angiver, som Købelovens § 61, de Paragrafer, paa hvis *Meddelelser* § 3 skal finde *Anvendelse*. Dette beror dels paa, at Opregningen vilde blive meget vidtløftig, dels paa, at der i nogle af de Paragrafer, der maatte nævnes, ogsaa tales om *Underretninger*, paa hvilke § 3 ikke skal komme til *Anvendelse*, saaledes f. Eks. § 82. Man havde da under *Overvejelse*, saaledes som

det er sket i den svenske Tekst, at give en almindelig Definition af Reklamationsbegrebet, men opgav dette af Frygt for, at en saadan Bestemmelse ikke skulde blive tilstrækkelig alménforstaaelig. Sluttelig valgte man, ligesom den norske Tekst, den Fremgangsmaade overalt i Udkastets Paragrafer, hvor Talen er om Reklamation, og kun dér, at benytte Ordene „give Meddelelse“, og i § 3 at henvise til disse Ord som en teknisk Betegnelse, hvilket er udtrykt ved her i § 3 at sætte Ordene „give Meddelelse“ i Citations-tegn. De Paragrafer, i hvilke disse Ord findes, ere §§ 5, 20, 22, 23, 25, 41, 67, 78, 79, 80, 82, 83, 89, 90 og 91. For at forebygge Misforstaaelse bemærkes, at der i Udkastet omtales andre pligtmæssige Underretninger, som ikke ere Reklamationer, om hvilke det ogsaa gælder, at det er tilstrækkeligt, at behørig Afsendelse har fundet Sted; saadant vil fremgaa af de paagældende Bestemmelser Formulering og af Sammenhængen, se f. Eks. §§ 7, 12 og 66.

2det Kapitel.

Om Kommission.

Indledende Bestemmelser.

§ § 4 - 6.

Forinden der gaas over til de enkelte Bestemmelser i nærværende Afsnit, skulle følgende Bemærkninger forudskikkes:

Benyttelsen af Kommission paa Handelsomraadet er i Nutiden stærkt tilbagetrængt og har i vidt Omfang maattet vige Pladsen for den direkte Handel, derunder Benyttelsen af Agentur. Den uhyre Udvikling, Samfærdsels- og Meddelelsesmidler er undergaaet navnlig siden Midten af det 19de Aarhundrede, har ophævet de Vanskeligheder, som Afstande og Transportmidlernes

Langsomhed medførte. Den Handlende er ikke længere ved mangelfulde Kommunikationsmidler tvungen til paa fremmed Sted at benytte sig af en Kommissionær, som det er overladt at vælge det gunstige Tidspunkt for Forretningen og at bestemme dennes nærmere Vilkaar; han kan benytte en Agent, der indsender Tilbud til ham, saa at han selv træffer Afgørelsen.

Imidlertid er der dog endnu paa et ikke ubetydeligt Omraade Anvendelse for deu egentlige Kommission. Saaledes foregaaer Handelen med Værdipapirer i vidt Omfang gennem Kommission. Men ogsaa i Varehandelen spiller Kommission endnu en ikke ringe Rolle. Som Eksempler paa Kommission i Varehandelen kan saaledes navnlig anføres Kommissionshandelen fra og med Island og Færøerne, som udøves af flere herværende Handelshuse, der optræde baade som Indkøbs- og Salgskommissionærer. Fremdeles benyttes Kommission i Kreaturhandelen, Smørhandelen, Handelen med udenlandske Sild, gammelt Jærn og Klude og undertiden i Kornhandelen. Endelig maa nævnes Konsignation, d. v. s. det Forhold, at Kommittenten (Konsignanten) sender Varer til Kommissionæren (Konsignatøren), for at denne skal sælge dem for hans Regning. Heller ikke Konsignation spiller fuldt saa stor en Rolle nu som i ældre Tider, da Befordringsmidlernes Langsomhed nødvendiggjorde, at man for at kunne benytte en gunstig Konjunktur paa et fremmed Marked maatte sørge for, at Varerne i Forvejen vare bragte frem til det paagældende Sted. I Nutiden benyttes Konsignation undertiden i rent Spekulationsøjemed eller som en Udvej til straks at rejse Penge paa Varerne gennem det Forskud, som Konsignatøren yder paa den forventede Salgssum. Men Forholdet benyttes ogsaa fremdeles som det naturlige Middel til at indarbejde en Vare paa fremmede Pladser, hvor det maa antages, at Køberne, forinden de ville give faste Ordre, ønske at undersøge og prøve Varen nærmere. Ogsaa benyttes Kommission i be-

tydeligt Omfang, naar en Grossist eller Fabrikant af Hensyn til sin Forbindelses mindre sikre økonomiske Forhold fremfor at levere Varerne i fast Regning foretrækker at give dem i Konsignation, saaledes at Grossisten vedbliver at være Ejer af de usolgte Varer og selv fastsætter sin Salgspris.

Handelskommissionen spiller saaledes fremdeles en ret betydelig Rolle her i Landet, og ikke mindre er dette Tilfældet i Norge og Sverige. Med Hensyn til Lovordningen af Forholdene rejste sig først det Spørgsmaal, om ikke Handelskommissionsforholdene i Tidens Løb vare undergaaede en saadan Forandring, at der maatte ske et væsentligt Brud med de for Handelskommission hidtil i Theori og Retspraksis anerkendte Regler, der i Hovedsagen ere de samme som de for den civile Kommission gældende. Der sigtes hermed til den Opfattelse, at Handelskommissionen her, som formentlig ogsaa i Udlandet, skulde have udviklet sig til Egenhandel med Svækkelse eller Sprængning af Forholdet mellem Kommittenten og den Tredjemand, med hvem Kommissionæren slutter Aftale til Hvervets Udførelse. Rigtigt er det nu ogsaa, at Kommissionsforholdet faktisk i Almindelighed afvikles alene mellem Kommittenten og Kommissionæren, uden at Kommittenten faar noget med Tredjemand at gøre. Rigtigt er det fremdeles, at Kommittentens retlige Hævdelse af Forholdet i Almindelighed alene finder Sted overfor Kommissionæren, som hyppigt staar del credere, og som i alt Fald maa hæfte for Handelens Opfyldelse, naar han, som det almindeligt sker, har givet Kommittenten Underretning om Hvervets Udførelse uden at opgive Tredjemandens Navn. Men særlig for Konsignationsforholdenes Vedkommende var man paa det rene med, at Baandet mellem Kommittenten og Tredjemanden alligevel maatte fastholdes som hidtil. Og ogsaa udenfor Konsignationsforholdene viste det sig, at den handelsretlige Opfattelse vedkender sig Retssætninger, som ikke lade sig forene med den Opfattelse, at Handelskommission skulde have udviklet sig

til Egenhandel, saa at Forholdet mellem Kommittent og Tredjemand var sprængt. Der fremkom saaledes et næsten enstemmigt Forlangende om, at Selvindtræde fra Kommissionærens Side som Køber eller Sælger skulde være utilladeligt, og der rejstes fra visse Sider Indsigelse imod eller dog Tvivl om Rigtigheden af at nægte Kommittenten Ret til at faa Tredjemandens Navn opgivet. Endvidere fordredes der fra handelskyndig Side, ogsaa udenfor Konsignationsforholdene, Adgang for Kommittenten til under visse særlige Omstændigheder og ikke blot i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs at kunne holde sig umiddelbart til Tredjemand. Det fremgik heraf, at de ledende Retsgrundsætninger, som Handelskommissionen paakræver, ogsaa nu ere de, som hidtil ere anerkendte i Theorien og Retsanvendelsen, og som ere fælles for den civile Kommission og Handelskommissionen med nogle Nuanceringer for sidstnævntes Vedkommende, bl. a. saaledes, at ved Handelskommission er Kommittentens Forhold til Kommissionæren noget forstærket (se saaledes Bemærkningerne til § 14), medens hans Forhold til Tredjemand noget trænges tilbage (§ 57, 2det Stykke). Herefter var man paa det rene med, at man ved Lovordningen af Kommissionsforholdet maatte følge samme Vej, som Købeloven har fulgt med Hensyn til Køb og Salg, nemlig at give Fællesregler for den civile Kommission og Handelskommission med Tilføjelse af nogle særlige Bestemmelser for sidstnævnte eller for Former af denne.

Medens Kommissionens foreløbige Udkast iøvrigt har vundet Tilslutning fra de Handelsorganisationer, som det her i Landet har været forelagt, har Grosserer-Societetets Komité i sin Erklæring udtalt forskellige Betæneligheder ved at gøre de foreliggende Emner til Genstand for Lovgivning. Ifølge den nærmere Begrundelse af disse Betæneligheder mener imidlertid Kommissionen at kunne gaa ud fra, at de ikke ville blive fastholdte overfor det endelige Forslag, som i vidt Omfang har taget

Hensyn til de af Komitéen fremsatte Indvendinger, hvorom nærmere i Bemærkningerne til de enkelte Paragrafer. I Norge og Sverige er Udkastet modtaget med Tilslutning fra de handelskyndiges Side.

§ 4.

I Overensstemmelse med den her i Landet sædvanlige Udtryksmaade, der ogsaa almindeligt findes i fremmede Love, saaledes f. Eks. i den tyske Handelslovbog § 383 og i den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten af 30. Marts 1911 Art. 425, har Udkastet i § 4, 1ste Stykke defineret Kommissionæren som den Mellemand, der har paataget sig at indgaa Aftale for en andens Regning „i eget Navn". Man har ikke været blind for, at Udtryksmaaden sprogligt ikke er særlig træffende, men man har ikke kunnet finde noget andet mere rammende kort Udtryk. Fare for nogen Misforstaaelse foreligger ikke. Man har altid været enig om, at Mellemandens Handlen „i eget Navn" betyder, at han ved Indgaaelse af Aftale med Tredjemand optræder saaledes, at han selv, og ikke den, for hvis Regning han handler, forpligtes overfor Tredjemand som Part, og at dette er Særkendet for Kommission. Ingen har ment, at det til Optræden som Kommissionær skulde være nødvendigt, at Mellemanden udtrykkeligt udtaler, at han handler i eget Navn. Og paa den anden Side er man paa det rene med, at det, selv om Mellemanden opgiver Tredjemand Navnet paa den Person, for hvem han optræder, ikke er udelukket, at der foreligger et Kommissionsforhold. I Theori og Praxis har det været uomtvistet, at Spørgsmaalet, om Mellemanden er optraadt i Mandantens Navn (som Fuldmægtig, Agent) eller i eget Navn (som Kommissionær), saa at han selv, men ikke Mandanten, bindes ved Aftalen, maa afgøres under Hensyntagen til samtlige foreliggende konkrete Forhold, At opstille nærmere vejledende Regler i saa Henseende vilde være vanskeligt og ufor-

nødent. Naturligvis kan det ikke være afgørende, om Mellemanden kalder sig Kommissionær eller ej. Der er mange Personer, der kalde sig Kommissionærer, men i Virkeligheden optræde som Fuldmægtig (Agent), og omvendt er det ikke udelukket, at en Person, der erklærer, at han optræder som Agent, kan falde ind under Udkastets Bestemmelser om Kommission. Det kommer an paa, hvad Mellemanden ifølge sin Optræden maa antages at have tilsigtet. Vejledende i saa Henseende vil det være, om han forretningsmæssigt i Almindelighed handler som Kommissionær. Forøvrigt forekommer det, at samme Forretningsdrivende undertiden handler som Agent, undertiden som Kommissionær.

Som det af Affattelsen af § 4, 1ste Punktum vil ses, omfatter Udkastets Bestemmelser om Kommissionærer kun dem, der have paataget sig det Hverv at optræde som Kommissionærer. Udenfor Udkastets Bestemmelser om Kommissionærer falder saaledes den, der optræder i eget Navn for en anden uden dennes Bemyndigelse hertil, være sig, at der slet ikke foreligger nogen Bemyndigelse, eller at der foreligger en Bemyndigelse til at optræde som Fuldmægtig (Agent). Udenfor Udkastets Kommissionærbegreb falder endvidere den, der er anmodet om at optræde i eget Navn, men ikke har overtaget Hvervet.

Ogsaa ved Køb og Salg af faste Ejendomme benyttes ofte Mellemmænd, der ikke blot kaldes Kommissionærer, men ogsaa kunne indtage en lignende Stilling som de Kommissionærer, der beskæftige sig med Køb og Salg af Løsøre. Og ogsaa ved andre Aftaler end Køb og Salg benyttes Mellemmænd, der optræde i eget Navn, f. Eks. Speditører, som afslutte Fragtaftale for en andens Regning, men i eget Navn. Man har imidlertid, i Tilslutning til andre Lovgivninger, ment at burde indskrænke Udkastets Bestemmelser til kun at angaa Køb og Salg af Løsøre. Reglerne maatte ellers spænde over meget uensartede Forhold, og Normer for adskillige af disse bør

gives i Forbindelse med Lovgivning om den paagældende Art af Aftaler, saaledes Regler for Forsikringsindgaaelse ved Kommissionær i Forbindelse med Lovgivning om Forsikringsaftalen. Der opnaas derhos ved denne Begrænsning, hvad der ligger nærmest for, og praktisk taget mest tiltrænges, nemlig Tilslutning til Købeloven, Naar man i Modsætning til nysnævnte Lov, der paa dette Punkt blot udtaler, at den ikke gælder for Køb af fast Ejendom, har benyttet en positiv Udtrykksmaade og udtrykkeligt som Genstand for Salget eller Købet nævnt „Varer, Værdipapirer eller andet Løsøre“, er Grunden hertil, dels at det overvejende Antal Kommissionsforretninger angaa Varer, d. v. s. saadant Løsøre, som særlig er Genstand for Handelsomsætning, og Værdipapirer, og at man derfor har ønsket særligt at fremhæve disse to Kategorier, dels at det maaske efter almindelig Sprogbrug ligger noget fjærnt under Udtrykket Løsøre at indbefatte Værdipapirer. Saavel den tyske Handelslovbog § 383 som den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 425 fremhæve ogsaa særligt Værdipapirer.

Paa et andet Punkt har man derimod ikke fulgt de nævnte Love, nemlig forsaa vidt disse kræve, at vedkommende for at falde ind under Reglerne om Kommissionærer skal have betinget sig Vederlag for sin Virksomhed. I den civile Kommission vil der jævnlig ikke blive givet Kommissionæren Vederlag, og man maa formene, at Udkastets Regler i Almindelighed ligesaa vel ere egnede til at anvendes, hvor vedkommende ikke har Krav paa Vederlag, som hvor saadant ydes. Men naturligvis maa der ved Bedømmelsen af Spørgsmaalet om Omfanget af Kommissionærens Pligter tages Hensyn til, hvorvidt han skal have Betaling for sit Arbejde eller ej.

Den Person, med hvem Kommissionæren for Kommittentens Regning indgaar en Aftale, kaldes i Udkastet Tredjemand.

Som allerede tidligere omtalt har man anset det fornødent at opstille et særligt

Begreb, „Handelskommission“, under Hensyn til, at de Regler, der bør gælde for Kommissionsvirksomhed i Handelsforhold, i flere Retninger maa være forskellige fra dem, der gælde, naar nogen iøvrigt har paataget sig mod eller uden Vederlag at udføre Kommissionshverv. Som Betingelse for at behandle et Kommissionsforhold som Handelskommission kræves efter Udkastet dels, at Kommissionæren er Handlende, jfr. det ovenfor om § 2 bemærkede, og dels, at Hvervet gaar ud paa Salg eller Køb, som falder indenfor hans Bedrift. At vedkommende tidligere er optraadt som Kommissionær, er ikke nødvendigt. Egen handleren i Smør, der første Gang paatager sig et Kommissionshverv med Smør, er Handelskommissionær med Hensyn til denne Forretning, medens han, hvis han paa samme Maade paatager sig at sælge Værdipapirer i Kommission, kun betragtes som almindelig Kommissionær; man lægger forsaavidt Vægten paa Arten af den Vare, Hvervet angaar. Dette er formentlig det naturlige, idet en Kommissionær, selv om han er Handlende, kun kan antages at være i Besiddelse af den særlige Kynlighed, som medfører, at han kan behandles som Handelskommissionær, naar den paagældende Forretning falder indenfor hans egen Branche.

De Paragrafer i Udkastet, i hvilke der gives særlige Regler for Handelskommission, ere §§ 5, 7, 10, 2det Stykke, 11, 14, 2det Stykke, 21, 27, 32 og 57. Der vil ikke imellem disse Regler findes nogen til Købelovens Bestemmelser i dens §§ 27 og 52 svarende Regel om, at Reklamationer skulle ske hurtigere i Handelskommission end i civil Kommission; Handelskommission forudsætter ikke som Handelskøb, at begge Parter ere Handlende, og det maa være den reklamationspligtiges Egenskab af Handelsmand, som motiverer Kravet paa særlig Hurtighed. Af de i ovennævnte Paragrafer indeholdte Regler ere de i §§ 11, 21 og 32 givne endvidere knyttede til den Betingelse, at ogsaa Kommittenten er

Handlende, samt at vedkommende Forretning er sket for hans Bedrift. Paa den anden Side haves i § 45 en Regel, som kun kræver, at Kommittenten, ikke tillige Kommissionæren, er Handlende. De øvrige ovenfor nævnte Bestemmelser stille derimod ikke særlige Fordringer til Kommittentens Stilling, for at de kunne komme til Anvendelse; saaledes foreligger Handelskommission, naar en privat Person indleverer Malerier, **Haandarbejde** eller andet til Salg i en Butik, hvor der handles med saadanne Genstande.

§ 5

I adskillige fremmede Lovgivninger, saaledes f. Eks. den tyske borgerlige Lovbog § 663, den tyske Handelslovbog § 362 og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 395, er det paalagt Personer, der allerede ved den Form, hvorunder deres Virksomhed foregaar, kunne siges at have tilbudt sig udadtil til at udføre Forretninger for andre, at give Meddelelse, naar de ikke ønske at paatage sig et Hverv, som de have faaet Anmodning om at udføre; Anmoderen vil ofte med Grund kunne gaa ud fra, at Hvervet er overtaget, uanset at han ikke har faaet accepterende Svar, og kunne lide Tab herved, hvis Overtagelsen ikke finder Sted. Virkningen af Tilsidesættelse af denne Pligt er forskellig; efter den tyske borgerlige Lovbog § 663 ifalder Vedkommende kun Erstatningsansvar, efter den tyske Handelslovbog § 362 og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 395 betragtes han, som om han havde paataget sig Hvervet. Ogsaa i dansk Retsanvendelse kan der paavises Domme, hvorefter Handlende, der af Personer, med hvem de staa i Forretningsforbindelse, anmodes om Udførelsen af et Hverv, blive forpligtede til at udføre dette, naar de ikke inden en vis Tid tilkendegive, at de ikke ville paatage sig Hvervet. Udkastets § 5 indfører altsaa forsaavidt ikke paa dette Punkt en i dansk Ret hidtil ukendt Regel. Man har dog ikke vovet

at give Lovreglen om, at Hvervet i Tavshedstilfælde anses for overtaget, noget vidt Omfang, hvorimod der da ogsaa fra handelskyndig Side har rejst sig Stemmer. Fra den foreslaaede Regels Begrænsning maa imidlertid ikke drages Slutning om, at der ikke i andre Tilfælde kan foreligge stiltiende Aftale om eller Koutume for, at Undladelse af Afslag har Virkning som Overtagelse af Hvervet. Ej heller fornægtes det ved Lovreglens Udtalelse, at Tavsheden overfor en Anmodning om at udføre et Hverv kan foreligge under saadanne Omstændigheder, at den efter almindelige Regler om Erstatning maa paadrage Ansvar.

Den i § 5 foreslaaede Regel forudsætter for det første, at den, til hvem Anmodningen rettes, erhvervsmæssigt driver Virksomhed som Handelskommissionær. Dernæst kræves det, ligesom i den tyske Handelslovbog § 362, at Hvervet skal falde indenfor denne hans Virksomhed. Hvis en Handlende, der sælger Smør i Kommission, men Korn alene for egen Regning, faar tilsendt Korn med Anmodning om at sælge det i Kommission, er han saaledes ikke undergivet Bestemmelsen. Derimod er det ligegyldigt, om han udøver sin Kommissionærvirksomhed alene eller i Forbindelse med anden Virksomhed. Endelig har man opstillet endnu en meget væsentlig Indskrænkning af Reglen for at imødekomme de mod den anførte Betæneligheder, idet man ligesom den tyske Handelslovbog § 362 har indskrænket Bestemmelsen til kun at angaa de Tilfælde, hvor Anmodningen kommer fra en Person, med hvem Kommissionæren staa i Forretningsforbindelse. Medvirkende hertil har ogsaa den Omstændighed været, at der er Kommissionærer, som baade ere Handelskommissionærer og drive denne deres Virksomhed erhvervsmæssigt, men dog kun optræde for visse bestemte Kommittenter, saaledes at de ingenlunde kunne siges ved deres Virksomhed at have tilbudt sig almindeligt udadtil. Det kræves ikke, at den, der anmoder om Hvervets Udførelse,

skal være **Handlende**; ej heller er det nødvendigt, at Forretningsforbindelsen skal angaa Besørgelse af Forretninger af samme Art som det Hverv, hvorom der nu er Spørgsmaal. Hvor fast Forholdet skal være mellem de paagældende, for at man skal kunne sige, at de staa i Forretningsforbindelse, maa være overladt Domstolenes Skøn; man er gaaet ud fra, at det f. Eks. ikke er tilstrækkeligt, at de paagældende for en Aarrække tilbage har haft enkelte Forretninger med hinanden.

Det er paalagt Kommissionæren at give Meddelelsen om, at han ikke vil overtage Hvervet, uden ugrundet Ophold. Udtrykket „uden ugrundet Ophold" bør efter Forholdets Beskaffenhed her i Almindelighed fortolkes ret strengt, men dog ikke anderledes, end at der maa forbeholdes Kommissionæren en efter Omstændighederne passende Tid til at overveje, om han vil indlade sig paa Hvervet.

§ 6.

Medens det følger af de nedenfor i § 10 givne Regler, at den, der ikke afslaar et saadant Hverv, som omhandles i foregaaende Paragraf, og derfor anses som om han havde overtaget det, er pligtig at drage Omsorg for Gods, som er tilstillet ham til Salg, har det været under Overvejelse, ligesom den tyske Handelslovbog § 362, i Tilknytning til Bestemmelsen i foregaaende Paragraf at paalægge den, der afslaar et saadant Hverv, at modtage og indtil videre at drage Omsorg for Gods, som den, der afgav Anmodningen, har tilstillet ham, forsaavidt dette kan ske uden væsentlig Omkostning eller Ulempe for ham. Uden at ville benægte Muligheden af, at der paa visse Omraader ifølge Koutume maatte kunne opstilles en saadan Forpligtelse, eventuelt endda udenfor de i § 5 givne snævre Rammer, har man imidlertid ment, at det vilde være for strengt i Almindelighed at paalægge Kommissionæren en saadan Forpligtelse. Afsendelse

af Varer i Konsignation uden foregaaende Forespørgsel eller Aftale er formentlig i Almindelighed et ret tvivlsomt Forhold, der vistnok kun finder Sted med Hensyn til Varer af ringe Værdi, hvor Kommissionæren maaske end ikke har nogen Sikkerhed i Varerne, idet disse meget vel kunne tænkes ikke at være Fragten værd. For imidlertid at gøre Personer, der have faaet Gods tilsendt, for at de skulle sælge det i Kommission, men ikke ville overtage Hvervet, mere tilbøjelige til at tage sig af Godset, har man i § 6 indrømmet dem Panteret i dette, for hvad de i den Anledning have at fordre, efter de nedenfor om Kommissionærer givne Regler, jfr. §§ 31, 33 og 34.

Bestemmelsen i § 6 har man, som det vil ses, ikke begrænset til de af § 5 omfattede Tilfælde.

§ 7

Denne Paragraf indeholder en almindelig Oversigt over de praktisk vigtigste af Kommissionærens Pligter i Forhold til Kommittenten, der kortelig kunne sammenfattes i, at han paa bedste Maade skal varetage Kommittentens Interesser. En nærmere Udformning af Reglerne om visse af Kommissionærens Pligter findes i de følgende Paragrafer. Som det vil ses af disse Bestemmelser, har man ikke anset det for paakrævet at gaa meget vidt i Specialisering. Man har saaledes ikke anset det nødvendigt udtrykkeligt at fremhæve, at Salgskommissionæren, naar Kommissionsvaren ved Afleveringen til ham er synligt beskadiget eller mangelfuld, skal varetage Kommittentens Tarv i Forhold til Fragtføreren, jfr. Sølovens § 148, ej heller, at det paahviler Indkøbskommissionæren at varetage Kommittentens Tarv overfor Sælgeren i samme Omfang, som det vilde kræves til Værn om hans egne Interesser, hvis han var Køber for egen Regning, jfr. Købelovens § 51.

Naar det i § 7 er paalagt Kommis-

sionæren at give Kommittenten Underretning om Forhold, som ere af Betydning for Hvervet, er herved foruden de særligt fremhævede afsluttede Aftaler tænkt paa saadanne Forhold, som f. Eks. Prissvingninger paa Markedet, nye Muligheder for Afsætning af Kommittentens Varer o. s. v. Uagtet man særligt har fremhævet, at Kommissionæren skal give Underretning om afsluttede Aftaler, er det dog ikke dermed Meningen, at Kommissionæren ubetinget skal give Underretning om hvert enkelt Salg. Man har ved Affattelsen af Bestemmelsen nærmest haft det Tilfælde for Øje, at Kommissionærens Hverv angik Køb eller Salg af en enkelt Ting eller et enkelt Vareparti. Saafremt Hvervet maatte angaa en Række Køb eller Salg eller har en mere vedvarende Karakter, maa det bero paa Omstændighederne (Aftale, Sædvane) i hvert enkelt Tilfælde, om Kommissionæren skal være pligtig at underrette Kommittenten om hver enkelt afsluttet Aftale, eller om det er tilstrækkeligt, at Underretning gives for tiere Aftaler paa én Gang. Smørhandleren, der sælger hele et Mejeris Produktion i Kommission, kan saaledes naturligvis ikke være pligtig at give Underretning hver Gang, han sælger en Drittel Smør. Som allerede ved Bemærkningerne til § 3 anført, er det tilstrækkeligt til at fri Kommissionæren for Ansvar, at Underretning er behørigt afsendt, medens det ikke er nødvendigt, at den er naaet Kommittenten. Lignende Betragtninger som de, der gøre sig gældende med Hensyn til Underretningspligten, kunne anføres med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvornaar Kommissionæren skal aflægge Regnskab. Det maa bero paa Omstændighederne, om dette skal ske for hver enkelt Aftale, periodevis, eller først naar Mellemværendet ophører.

Ifølge Bestemmelsen i Paragrafens sidste Punktum er Handelskommissionæren normalt ikke pligtig at meddele Kommittenten Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftale. Det er i hvert Fald i vidt Omfang Koutume i Handelsforhold, at Meddelelsen om Afslutning af Aftale blot lyder paa, at

Ordren er udført eller lignende, uden at det angives, med hvem Aftalen er sluttet, og uden at Kommittenten mener sig berettiget til at forlange Oplysning herom. Grunden til denne Koutume er bl. a. Kommissionærens Interesse i at holde sin Kundekreds skjult. Man har ment, at denne Interesse er saa stærk og berettiget, at der skal meget vægtige Grunde til at tilside-sætte den, og at der derfor er god Føje til at lovfæste denne Koutume. Saafremt Kommittenten i Almindelighed kunde forlange Navnet paa vedkommende Kunde opgivet, vilde det derigennem være ham muligt at faa nøjagtig Indsigt i, hvor Varerne bedst kunde sælges eller købes, og han kunde snart gaa helt uden om Kommissionæren og gaa direkte til Tredjemand og derved berøve Kommissionæren et værdifuldt Aktiv, som denne maaske har maattet anvende aarelange Anstrengelser paa at erhverve. Man er vel ikke blind for, at Bestemmelsen i ikke ringe Grad svækker Kontrollen med, at Kommissionæren ikke foretager ulovligt Selvindtræde, jfr. Udkastets § 40, men Kommissionæren kan dog, hvis han indlader sig paa sligt, ikke vide sig helt sikker, idet han jo kan komme i den i § 57, 2det Stykke beskrevne Situation, hvor han da er pligtig at opgive Navnet paa Tredjemand. Og det er, vel at mærke, kun den formueretlige Forpligtelse til at opgive Kommittenten Navnet, man har fritaget Kommissionæren for. Om Kommissionærens eventuelle Procespligt i saa Henseende taler Udkastet ikke. Bestemmelsen i § 7 udelukker saaledes paa ingen Maade, at det under en Retssag om, hvorvidt Kommissionærens Afregning stemmer med den Pris, han har opnaaet for en Vare, eller under en Sag, i hvilken Kommittenten gør gældende, at den ommeldte Aftale med Tredjemand ikke virkelig er indgaaet, efter Omstændighederne kan komme Kommissionæren til Skade, at han ikke vil opgive Navnet. At Spørgsmaalet om processuel Pligt ikke afgøres ved § 7, er tilkendegivet ved Udtrykkene „meddele Kommittenten Navnet". Iøvrigt tror man ikke, at der bør

tillægges de Betæneligheder, der kunne anføres mod Beføjelsen til at holde Tredjemands Navn skjult, større Betydning. Det, Kommittenten har Krav paa, er alene, at Udbyttet af Kommissionærens Aftaler tilfalder ham. Som regel vil han ikke have nogen berettiget Interesse i at faa Navnet paa vedkommende Tredjemand at vide. Naar nu hertil kommer, at den Handelskommissionær, der ikke opgiver Navnet paa Tredjemand, ifølge § 14 staa del credere, er det formentlig hovedsageligt i de Tilfælde, hvor den af Tredjemand paatagne Forpligtelse efter Aftalen ikke opfyldes i rette Tid — være sig af Tredjemand eller Kommissionæren — eller naar Kommissionæren ikke har opfyldt sin i nærværende Paragraf omhandlede Afregningspligt eller har handlet svigagtigt mod Kommittenten eller er kommen under Konkurs, at Kommittenten har en saadan Interesse i at faa Tredjemands Navn at vide, at Hensynet til Kommissionærens Interesse i Kundekredsens Hemmeligholdelse maa vige. I disse Tilfælde har Kommittenten efter § 57, 2det Stykke og § 58 selv Ret til at gøre den ved Aftalen erhvervede Ret mod Tredjemand gældende, og i disse Tilfælde tillægger altsaa § 7 Kommittenten Ret til at faa Navnet opgivet. Ved Indrømmelsen af denne Undtagelse maa formentlig Indvendingerne mod Bestemmelsen være afvæbnede.

Reglen i § 7, sidste Punktum gælder kun Handelskommission: udenfor Handelskommission er der ikke nogen tilsvarende Interesse for Kommissionæren i at hemmeligholde Tredjemands Navn, og han maa derfor være pligtig paa Kommittentens Forlangende at opgive Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftale, jfr. § 57, 1ste Stykke.

§ 8.

Af Kommissionærens Forpligtelse til at varetage Kommittentens Interesser paa bedste Maade følger, at han, som fastsat i § 8, naar der indtræder Omstændigheder, som kræve, at Kommittentens Forskrifter fraviges, saavidt muligt maa underrette Kommittenten derom og indhente dennes

nærmere Ordre. Som Omstændigheder, der kunne udkræve Afvigelse fra Kommittentens Forskrifter, skal særlig nævnes, at Varen, der er tilstillet ham til Salg, er ved at fordærves, eller at uforudsete Prissvingninger gøre Realisation til en anden Pris eller et andet Tidspunkt end aftalt nødvendig, hvis Tab skulle undgaas. Underretning skal gives uden Ophold, og det følger af det foran om Handelskommission udviklede, at Forpligtelsen til at handle hurtigt er særlig streng i Handelskommission. Man har dog, som tidligere bemærket, ikke fundet Anledning til i Analogi med Købeloven at opstille en bestemt Sondring mellem Handelskommission og civil Kommission med Hensyn til den Hurtighed, hvormed Underretning skal gives.

Ikke sjældent ville de omtalte Omstændigheder udkræve en saahurtig Opræden, at der ikke kan blive Tid til først at indhente Kommittentens Ordre. Udkastets Bestemmelse om, at Kommissionæren under saadanne Forhold skal handle, som Omstændighederne tilsige, og at dette ifølge Paragrafens 2det Stykke ogsaa gælder, naar et Limitum er fastsat, maa formentlig siges at stemme med, hvad der maa antages forudsat af Kommittenten. Hvis de uforudsete Omstændigheder bestaa i, at en Kommissionæren til Salg tilsendt Vare er ved at fordærves, kan han vel i de fleste Tilfælde gaa ud fra, at Kommittenten ønsker den realiseret hurtigst muligt, selv om den omtalte Pris ikke naas. Mere betænkeligt vil det være, naar de ekstraordinære Forhold bestaa i stærke Prissvingninger med Hensyn til Varen. Drejer det sig om Varer, hvis Pris er stærkt vekslende, vil Kommissionæren vel undertiden kunne gaa ud fra, at de foreskrevne Salgs- eller Indkøbspriser ikke skulle være ubetinget bindende for ham. Men Forholdet kan ogsaa være det, at Prisen netop er sat til det bestemte Beløb, fordi Kommittenten ønsker at indvirke paa Markedsprisen, eller at han dog har ment ikke at kunne staa sig ved, at Varer af det Mærke kastes paa Markedet til en ganske usædvanlig lav Pris, og derfor foretrækker, at intet

Salg sker. Angaar Kommissionen Værdipapirer, gaar den almindelige Opfattelse saaledes ud paa, at Limitum kun i ganske ekstraordinære Tilfælde maa fraviges uden Kommittentens Samtykke. Hvis Hvervet angaar Ting, der ikke ere undergivne stærke Prissvingninger, bør Kommissionæren meget sjældent fravige den aftalte Pris. Naar f. Eks. en Person indleverer et kostbart gammelt Møbel, der har Affektionsværdi for ham, til Salg hos en Antikvitethandler og bestemmer en Pris, under hvilken det ikke maa sælges, vil Antikvitethandleren ikke være berettiget til, uden særlig Tiladelse, at sælge det til lavere Pris, selv om den bestemte Pris skulde vise sig ganske uopnaaalig.

Med Varer, der sendes Kommissionæren til Salg, følger ofte en fakturalignende Prisangivelse, jævnlig kaldet Faktura, Nota eller Regning. En saadan Prisangivelse skal ofte blot tjene til Oplysning for Kommissionæren om Varens omtrentlige Værdi, men maa ikke uden videre opfattes som Limitum, d. v. s. en af Kommittenten opgiven Pris, under hvilken Varen kun maa sælges under de i Paragrafens 1ste Stykke angivne Forudsætninger. fra en enkelt Side indenfor Handelsverdenen har der rejst sig Stemmer for, at det burde fastsættes, at Limitum udtrykkeligt bør betegnes som saadant. Man har dog ikke ment at kunne gaa med til at kræve denne bestemte Udtryksmaade; det maa være tilstrækkeligt, at Kommittenten utvetydigt, være sig i særligt Brev eller paa anden Maade, har tilkendegivet, at en opgivet Pris skal fastholdes.

§ 9.

Denne Bestemmelse er givet for at undgaa den Misforstaaelse, at Kommissionæren altid skulde være dækket mod Ansvar, naar den opnaede Pris blot ikke var ufordelagtigere end Limitum. Hovedreglen, at Kommissionæren skal varetage Kommittentens Interesser paa bedste Maade, navnlig ogsaa søge at opnaa den for Kommittenten fordelagtigste Pris, maa gælde, ogsaa naar Limitum er fastsat. Det be-

stemmes altsaa i § 9, at Kommissionæren, selv om Limitum er foreskrevet, skal søge at opnaa en fordelagtigere Pris. Men naar Aftale kan sluttes til Limitum, er Kommissionæren hverken berettiget eller pligtig til at udsætte Hvervets Udførelse, fordi han venter gunstigere Priser. Dette tilkendegives ved Tilføjelsen: hvis Forholdene ved Aftalens Indgaaelse gøre det muligt.

§ 10

I denne Paragraf fremhæves Kommissionærens Pligt til at drage Omsorg for Gods, som Kommittenten tilstiller ham til Salg, eller som han køber for Kommittentens Regning, som en af hans betydningsfulde Pligter. Der er her kun Tale om den, der har paataget sig eller, jfr. § 5, maa anses at have paataget sig et Hverv som Kommissionær, derimod ikke om den Person, der uden Aftale faar tilsendt Gods med Anmodning om at sælge det, se det ovenfor Side 41 ved § 4 bemærkede. Forsømmer Kommissionæren sin Omsorgspligt, ifalder han Erstatningsansvar efter § 17. Derimod bærer han ikke Risikoen for Godsets hændelige Undergang eller Foringgelse. Salgskommissionæren maa uanset saadanne hændelige Begivenheder have Krav paa at faa tilbagebetalt Kommittenten givne Forskud paa Købesummen og faa dækket Udgifter, han har haft i Anledning af Hvervet, og Indkøbskommissionæren maa, naar de indkøbte Varer hændeligt gaa til Grunde hos ham, have Ret til Dækning af Udgifter i Anledning af Hvervet. Kommissionæren maa efter almindelige Regler have Bevisbyrden for, at det ikke skyldes hans Forsømmelse, at Tingen er gaaet til Grunde eller forringet hos ham.

Efter Ønske fra Grosserer-Societetets Komité har man i § 10 indsat en udtrykkelig Bestemmelse om, at Kommissionæren skal holde Godset adskilt fra andet Gods, men har dog antydnet, at saadan Pligt ikke kan gælde ubetinget; undertiden kan en Sammenblanding af forskellige Kommittenters Varer være paakrævet af deres Interesse, f. Eks. naar de enkelte

Varepartier ere for **små** til Salg. Af den omtalte Pligt for **Kommissionæren** følger, at han **maa** være rede til paa Forlangende at give Oplysninger om, hvor Godset befinder sig, og man har derfor anset det uforholdent at følge en Henstilling fra Grosserer-Societetets Komité om, at der skulde paalægges Kommissionæren særlig **Bogføringspligt** med Hensyn til Konsignationsmellemværendet.

Bestemmelsen i § 10, 2det Stykke om, at Handelskommissionæren er pligtig at holde Godset brandforsikret, forsaavidt ikke andet følger af Godsets Art eller Forholdene iøvrigt, stemmer med almindelig merkantil Opfattelse; kun fra en enkelt Side er der ytret nogen Betænkelighed mod at fastslaa en saadan Forpligtelse som almindelig Regel. At Kommissionæren kun skal have Varen hos sig en kort Tid, kan ikke i Almindelighed fritage ham for at brandforsikre den. Men det kan f. Eks. ikke forlanges, at Værdipapirer skulle brandforsikres. Naar kun Brandforsikring er nævnt, har man ikke derved miskendt, at der efter Omstændighederne kan foreligge Koutumer ogsaa for Pligt til anden Forsikring af Varer, f. Eks. Transportforsikring eller Tyveriforsikring; man mener imidlertid, at disse Koutumer ikke er saaledes fæstnede, at de egne sig til at fastslaaes i Lovsform.

§ 11

Som det vil ses, er det en Betingelse for Anvendelsen af denne Bestemmelse, ikke blot at der foreligger Handelskommission, men ogsaa at Kommittenten er Handlende, og at Salg skal ske for hans Bedrift.

Ved Behandling af Spørgsmaalet om, hvorvidt og i hvilket Omfang man burde paalægge Kommissionæren Undersøgelingspligt i Forhold til Kommittenten med Hensyn til Gods, der tilstilles ham til Salg, var man enig om, at en saadan Undersøgelingspligt, som Købelovens § 51 paalægger en Køber i Forhold til Sælgeren, ikke kunde paalægges Kommissionæren. Paa den anden Side anerkendes i Handels-

kommission en vis koutumemæssig Forpligtelse i denne Retning, der dog ikke med Sikkerhed kan siges at strække sig ud over Forhold, hvor ikke blot Kommissionæren er Handelskommissionær, men ogsaa Kommittenten er Handlende, og Salget skal ske for hans Bedrift. Det er denne koutumemæssige Undersøgelingspligt, som lovfæstes ved § 11. En nærmere Angivelse af denne Pligts Indhold er ikke mulig; dens Omfang kan kun angives saaledes, at Kommissionæren er pligtig at foretage en saadan Undersøgelse, som en ordentlig Modtager af den paagældende Slags Varer sædvanmæssigt foretager. Den Hurtighed og Nøjagtighed, hvormed Undersøgelsen skal foretages, vil bl. a. afhænge af Varens Beskaffenhed; er det en Vare, som er udsat for hurtig Fordærvelse eller Foringelse, maa den undersøges nøje straks ved Fremkomsten. Det er ikke Meningen med Bestemmelsen, at der udenfor de Forhold, den angaar, ikke skulde kunne paahvile Kommissionæren nogen Undersøgelingspligt; men man har ikke kunnet opstille nogen Regel herom. At en Undersøgelingspligt ogsaa i de udenfor § 11 faldende Forhold kan paahvile Kommissionæren, er i § 12, der angaar al Kommission, antydnet ved Ordene „burde have opdaget“. En Undersøgelse af Godset allerede ved dets Ankomst vil være paakrævet af Kommissionærens egen Interesse til Sikring af Bevis overfor eventuelle Paastande om Forsømmelighed fra hans Side.

Da Købelovens Bestemmelser ere direkte anvendelige paa Forholdet mellem Indkøbskommissionær og Tredjemand, har man, som allerede nævnt ved § 7, ikke fundet det nødvendigt udtrykkeligt at udtale, at det paahviler Indkøbskommissionæren i Forhold til Kommittenten at varetage dennes Tarv overfor Sælgeren ved saadan Undersøgelse som i Købelovens § 51 angivet.

§ 12.

Reglen i Paragrafens Iste Punktum er en saa selvfølgelig Anvendelse af Bestemmelserne i § 7, at det i og for sig vilde være unødvendigt at udtale den. Naar dette dog er sket, er det navnlig, fordi

man ønskede at faa Lejlighed til at udtale den i 2det Punktum indeholdte Regel, hvorefter Unndladelse af rettidig at give Underretning om Mangler til Kommittenten ikke har de strenge Følger for Kommissionæren, som efter Købelovens § 52 ramme en **Køber**, der undlader i rette Tid at give Meddelelse om Mangler ved Salgsgegenstanden, nemlig at Mangelsindsigelsen fortabes. En tilsvarende Følge vilde være for haard imod **Kommissionæren**, som ikke i Tide har underrettet Kommittenten om Manglerne ved Konsignationsgodset. Man har ment, at det er fuldt ud tilstrækkeligt, ligesom den tyske Handelslovbog § 388, at paalægge Kommissionæren at erstatte Kommittenten den ved hans Unndladelse forvoldte Skade.

Bestemmelsen angaar som bemærket kun Salgskommission. En særlig Forskrift om, at **Indkøbskommissionæren** straks skal underrette Kommittenten om Mangler, som forefindes ved den indkøbte Vare, er anset ufornöden. Ofte kan Kommissionæren paa egen Haand foranledige Fejlen rettet, uden at der er Grund til at forurolige Kommittenten; kræver Kommittentens Interesse en Underretning, er Kommissionæren efter § 7 pligtig at give ham den. Som tidligere bemærket har **Indkøbskommissionæren** i Forhold til Kommittenten en Købers Forpligtelse til at reklamere overfor Sælgeren, og Følgen af, at han undlader at reklamere overfor denne, maa derfor blive, at Kommittenten overfor Kommissionæren kan afvise Varen, eller fordre Skadeserstatning efter Reglerne i §§ 15 og 17.

§ 13.

Af denne Bestemmelse følger, at Kommissionæren ikke maa beholde noget af det, han har opnaaet ved Hvervets Udførelse; han maa saaledes f. Eks. ikke beholde Overskuddet, hvis han sælger over eller køber under det fastsatte Limitum. Imidlertid forekommer det dog ikke helt sjældent, at Parterne træffe en fra denne Regel afvigende Aftale, f. Eks. saaledes, at Kommittenten kun skal have en bestemt

Pris for Varen, medens Kommissionæren maa beholde, hvad det lykkes ham at faa ud over denne Pris.

Skønt Reglen i § 13 skulde synes meget enkel og let gennemførlig, kan der dog opstaa en Række Tvivlsspørgsmaal. Det hænder saaledes ikke sjældent, at en **Indkøbskommissionær**, som i Aarets Løb for mange forskellige Kommittenter har indkøbt Varer hos det samme Firma, ved Aarets Slutning af dette, under Navn af Ekstrarabat eller lignende, modtager en Godtgørelse, saafremt den samlede Købesum for alle de i Aarets Løb indkøbte Varer udgør ialt et Beløb af f. Eks. mindst 10,000 Kr. Fordeling af Rabatten paa samtlige Kommittenter i Forhold til deres Køb vilde kunne være ret besværlig, og det kan maaske omtvistes, om enhver af Kommittenterne, selv den, for hvem der kun er indkøbt et forholdsvist lille Vareparti, har noget naturligt Krav paa Andel i Rabatten. I saadanne og lignende Tilfælde vil der vistnok jævnligt være Koutume for, at Kommissionæren maa beholde Rabatten, men forsigtigst vil det være, at han paa Forhaand underretter Kommittenten om Sammenhængen og forbeholder sig Rabatten. Ligeledes er der maa ske Koutume for, at Veksellerere beregne sig Kurtage baade af Køber og Sælger; men det er formentlig i dette ligesom i det førstnævnte Tilfælde tvivlsomt, om ikke Kommissionæren for at være paa den sikre Side i Forvejen maa underrette Kommittenten om, at han vil beholde Ekstrafordele.

Kommissionen har haft Opmærksomheden henvendt paa Spørgsmaalet om Betimeligheden af at give Regler om, at Indsigelser mod Kommissionærens Opgørelser skulle fremsættes inden en vis bestemt kortere Tidsfrist. Man har imidlertid opgivet dette, dels fordi det efter Omstændighederne, saaledes navnlig naar Kommissionæren har Kommittentens Varer paa Lager, vil kunne være vanskeligt for Kommittenten at kontrollere Rigtigheden af Kommissionærens periodiske Opgørelser, dels fordi der ikke fra handelskyndig Side er ytret Ønske om Fastsættelse af nogen bestemt Frist. Bestemmelsen i § 20 om,

at Kommittenten, hvis han mener, at **Kommissionæren** i nogen Betingning har forsømt sine Pligter, uden ugrundet Ophold skal reklamere, maa formentlig anses tilstrækkelig. Det svenske Udkast har i § 20, 2det Stykke en Henvisning til en i svensk Ret gældende **Frist** for Fremsættelse af Indsigelser mod Regnskabsaflæggelse i Almindelighed.

§ 14

1 § 14 har man fundet det hensigtsmæssigt at angive Betydningen af, at **Kommissionæren** „**staa del credere**“, nemlig at han overfor Kommittenten hæfter som **Selvskyldner** for Opfyldelsen af den med **Tredjemand** indgaaede Aftale. Man har tillige faaet Lejlighed til ved den valgte Formulering at antyde, at et saadant Ansvar ifølge Sædvane eller Aftale jævnlige paahviler **Handelskommissionæren**. Fra handelskyndig Side er der endog ytret Ønske om, at det maa blive fastslaaet i Loven, at **Handelskommissionæren** altid staa del credere, hvor ikke andet er vedtaget. Imidlertid ses der ikke at herske Enighed herom indenfor Handelskredse her i Landet. Man er bleven gjort opmærksom paa, at der findes Former af **Salgskommission**, hvor Sætningen ikke gælder, saaledes f. Eks. i **Kommissionshandelen** med Korn, og i **Indkøbskommission** turde del credere Ansvar ikke være almindeligt. Muligvis beror Formeningen om et almindeligt del credere Ansvar tildels paa en Forveksling med den i **Paragrafens** 2det Stykke udtalte **Regel**, at **Kommissionæren** er pligtig at opfylde Aftalen, naar han ikke meddeler Navnet paa den **Tredjemand**, med hvem han har sluttet den. Opstillingen af almindeligt del credere Ansvar har da ogsaa mødt stærk Modstand i Norge og Sverige, hvor del credere Ansvar ikke synes at være saa hyppigt som her.

I **Paragrafens** 2det Stykke bestemmes, at **Handelskommissionæren** er pligtig at opfylde Aftalen, hvis han ikke i sin Underretning til Kommittenten om **Hvervets Udførelse** opgiver Navnet paa den, med hvem han

har sluttet Aftalen. Denne Bestemmelse, der ogsaa findes i den tyske Handelslovbog § 384, 3die Stk. er et naturligt Supplement til Reglen i § 7, sidste Punktum om, at **Handelskommissionæren** ikke er pligtig at meddele **Komittenten** Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftale, og den udkræves til Beskyttelse for Kommittenten. Uden den vilde Kommittenten i altfor høj Grad være prisgivet **Kommissionærens** Forgodt-befindende. Man tænke sig saaledes, at **Salgskommissionæren**, efter at han tidligere har givet en saadan ubestemt Meddelelse om Afslutning af Aftale, senere, naar **Købesummen** skulde indbetales, meddeler Kommittenten, at **Køberen** er en nu ganske insolvent Mand, eller at **Indkøbskommissionæren** meddeler Kommittenten, at den Vare, om hvis Køb han tidligere har gjort Indberetning, nu er gaaet til Grunde. Mod usandfærdige Meddelelser af saadan Art vilde Kommittenten staa uden Værn. Og selv om denne **Kommissionærens** efterfølgende Meddelelse maatte være aldrig saa sand, vilde Kommittenten blive slet stillet, hvis han ikke kunde holde sig til **Kommissionæren**, idet han som Følge af, at han ikke oprindeligt har faaet noget Navn opgivet, har været ude af Stand til i Tide at varetage sine Interesser ved rettidige Foranstaltninger. Ved Ordene „i sin Underretning om **Hvervets Udførelse**“ henvises til den i § 7 omtalte pligtmæssige Underretning. Den Omstændighed, at ingen Opgivelse af **Kundens** Navn er optaget i en mere tilfældig foreløbig Meddelelse vedkommende **Hvervets Udførelse**, er ikke tilstrækkelig til, at **Kommissionæren** ifalder det nævnte Ansvar. Og en kort telegrafisk Meddelelse om **Hvervets Udførelse** maa kunne suppleres med et i **Kontinuation** heraf afsendt Brev, som opgiver **Tredjemands** Navn. Reglen om **Kommissionærens** Ansvar omfatter ogsaa det Tilfælde, at han opgiver urigtigt Navn paa den **Tredjemand**, med hvem Aftale er indgaaet. Ligeledes omfatter den det Tilfælde, at i **Virkeligheden** ingen Aftale er indgaaet; **Kommissionæren** er i saa Fald pligtig at opfylde en saadan Aftale, som han i sin **Henvendelse** har an-

givet, eller en Aftale, som efter de foreliggende Forhold vilde være pligtmæssig. En urigtig Meddelelse fra Kommissionæren om, at Aftale er indgaaet, kan skyldes en Fejltagelse. Kommissionæren antager f. Eks. urigtigt, at det er kommet til endelig Afslutning. Han ifalder i saadant Tilfælde Ansvar efter § 14, medmindre der efter almindelige Regler om Vildfarelse ved Viljeserklærings Afgivelse kan tillægges Vildfarelsen Betydning som gyldighedsgrund. For det Tilfælde, at den urigtige Meddelelse afgives mod bedre Vidende, gives særlige Regler i § 44. Saafrømt Meddelelsen om Tredjemands Navn er saa utydelig, at det vil være umuligt at finde Vedkommende efter den, maa formentlig Analogien af § 14, 2det Stykke komme til Anvendelse; ellers vilde det være for let at omgaa Bestemmelsen.

Som nævnt bestaar Virkningen for Kommissionæren af, at Kundens Navn ikke opgives, deri, at Kommittenten kan kræve, at han opfylder Aftalen; derimod har man ikke, som den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 437, villet betragte Underretningen som en Erklæring om Selvindtræde, se Bemærkningerne til § 41. Forskellen mellem disse to Følger viser sig navnlig ved Kommissionærens Konkurs. Hvis f. Eks. en Salgskommissionær gaar fallit efter at have afgivet ubestemt Meddelelse om Hvervets Udførelse med Tredjemand, kan Kommittenten, naar Tredjemand ikke har betalt, ifølge § 14, 2det Stykke, i foruden at holde sig til Kommissionærens Bo, i Henhold til Udkastets § 58 gøre Fordringen gældende mod Tredjemand. Hvis derimod Salgskommissionæren skulde behandles, som om han var selvindtraadt, vilde Kommittenten blot kunne anmelde Fordringen i Kommissionærens Bo, medens der ikke vilde blive Tale om, at han kunde holde sig til Tredjemand. Er ingen Aftale indgaaet med Tredjemand, viser Forskellen sig bl. a. deri, at Kommittenten i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs uden videre kan behandle det i Boets Værge værende Gods, der er angivet at være solgt, som usolgt.

Bestemmelsen i § 14, 2det Stykke gælder, som bemærket, kun **Handelskommission**; udenfor Handelskommission maa Kommittenten anses for tilstrækkeligt sikret overfor Ikke-Opgivelse af Tredjemands Navn ved sin Eet til at faa Navnet opgivet, jfr. § 7. Skulde en civil Kommissionær i Strid med de virkelige Forhold give Kommittenten Underretning om, at Hvervet er udført, maa Erklæringens Betsvirkning, forsaavidt ikke § 44 kommer til Anvendelse, afhænge af de nærmere Omstændigheder; ordentligvis vil Underretningen kun paa drage Kommissionæren Ansvar efter den almindelige Erstatningsregel.

§ 15

Medens den tyske Handelslovbog § 385 kun hjemler Kommittenten Ret til at afvise de af Kommissionæren for hans Regning sluttede Aftaler i Tilfælde af, at Kommissionæren uden Føje har afvejet fra Kommittenten s Forskrifter, har nærværende Udkast tillige medtaget det Tilfælde, at Kommissionæren iøvrigt har handlet i Strid med Kommittentens Interesser. En Sondring mellem de to Tilfælde kan være vanskelig og synes ubegrundet. I Virkeligheden fastholdes Sondringen heller ikke af Fortolkerne af den tyske Handelslovbog § 385, der f. Eks. antage, at Kommittenten efter Omstændighederne vil kunne afvise en Aftale under Paaberaabelse af, at Kommissionæren ikke har handlet ufortøvet, selv om Kommittenten ikke ved sin Forskrift har paa lagt ham Pligt hertil. Udkastet giver Kommittenten Afvisningsbeføjelse ikke blot overfor Pligtforsømmelser ved selve Afslutningen af Aftalen, men ogsaa overfor senere Forsømmelser. Det, Kommittenten ønsker, og som Kommissionæren er gaet ind paa at arbejde for, er, at Kommissionæren ved Aftale med Tredjemand skal opnaa et vist Resultat, og Kommittenten er lige langt fra Maalet, hvad enten Kommissionæren f. Eks. køber en Kalv i Stedet for en Ko af Tredjemand, eller han rigtigt afslutter Aftale om Indkøb af en Ko, men

i Stedet derfor modtager en Kalv. Ogsaa Tilsidesættelse af Kommissionærens Om-sorgspligt kan medføre den **heromhandlede** Følge. I Overensstemmelse med gældende Eet og i Analogi med Købelovens §§ 21, 28, 42 og 43 opstilles som Betingelse for **Afvisningsbeføjelse** øjeisen, at Tilsidesættelsen af Kommittentens Interesse er væsentlig, eller at Kommissionæren har handlet svigagtigt. Udkastet omtaler kun Afvisningsbeføjelse for Kommittenten i Tilfælde af, at Kommissionæren har forsømt sine Pligter, hvormed **maa** ligestilles, at Tilsidesættelsen kan tilregnes de af ham valgte Medhjælpere. Hvorvidt der tilkommer Kommittenten **Afvisningsbeføjelse**, naar Afvigelsen fra Hvervet, skønt ubeføjet, ikke skyldes nogen Forsømmelse, har Udkastet ikke tilsigtet at afgøre.

Virkingen af, at Kommittenten benytter sin Eet til Afvisning, er, at den mellem Kommissionæren og Tredjemand indgaaede Aftale bliver Kommittenten uvedkommende, saaledes at Kommissionæren ikke kan fordrø Provision eller Godtgørelse for Udgifter eller Udlæg og stilles, som om han havde afsluttet Aftalen for egen Eegning, saa at han selv maa bære Følgerne af, at Retshandelen er forfejlet. Foruden at afvise Aftalen vil Kommittenten efter Omstændighederne kunne gøre Erstatningskrav gældende mod Kommissionæren i Medfør af Udkastets § 17, ligesom han eventuelt, om han foretrækker det, vil kunne fastholde Aftalen og kræve Erstatning af Kommissionæren for det Tab, han har lidt ved hans Forsømmelse; dette maa anses for saa selvfølgeligt, at det vil være uforholdent at udtale det i Loven.

Da den godtroende Tredjemand, der af **Salgskommissionæren** har købt Gods, som denne har faaet i sin Besiddelse, ifølge Udkastets § 54 har Eet til at beholde det, selv om Kommittenten afviser Aftalen, fordi Kommissionæren har handlet i Strid med hans Interesser, er det i nærværende Paragrafs 2det Stykke fastsat, at Kommissionæren i saa Tilfælde skal betale Godsets Værdi.

§ 16.

Denne Bestemmelse indeholder en Indskrænkning i Eeglen i § 15, idet den under visse Omstændigheder udelukker Kommittenten fra at afvise Aftalen, hvor han ellers i Medfør af § 15 vilde være beføjet dertil, nemlig naar den af Kommissionæren begaaede Fejl bestaar deri, at han har solgt for billigt eller købt for dyrt, og han uden ugrundet Ophold betaler Prisforskellen eller stiller Sikkerhed derfor. Lignende Bestemmelser findes i den tyske Handelslovbog § 386, 2det Stykke og i den schweiziske Forbundslov om Obligationensretten Art. 397, 2det Stykke, men man har ikke opstillet en saa ubetinget Regel, som sket i de nævnte fremmede Love, jfr. herom nærmere nedenfor. Grunden til Bestemmelsen er, at man har villet hindre Kommittenten i til Skade for Kommissionæren helt at befri sig for et af en forfejlet Disposition følgende Tab, hvoraf han retteligt bør bære en Del. Har f. Eks. Kommissionæren købt et Parti Varer for 10,000 Kr., skønt han burde have faaet det for 9,000 Kr., og falder Varens Pris efter **Købet** til 7,000 Kr., vilde Kommittenten, saafremt han kunde afvise Aftalen, fordi Kommissionæren havde betalt 1,000 Kr. for meget, paa den Maade kunne vælge alle 3,000 Kr. over paa Kommissionæren, der blev nødt til at beholde et Parti Varer, som han havde givet 10,000 Kr. for, men som kun var 7,000 Kr. værd.

Det er ikke nok til at **afværge** Afvisning, at Kommissionæren tilbyder at betale Prisforskellen; han maa betale **den** med det samme eller dog stille betryggende Sikkerhed **derfor**. Og dette maa ske uden ugrundet Ophold, hvilket Udtryk her maa fortolkes strengt, saaledes at Betalingen eller Sikkerhedsstillelsen i hvert Fald maa ske umiddelbart efter, at Kommittenten har erklæret at ville afvise Aftalen; i modsat Fald vilde man aabne Kommissionæren en ubeføjet Adgang til Spekulation i senere Prisforandringer til Skade for Kommittenten. Det er kun den alene ved den ufordelagtige Pris motiverede Afvisningsret, man har villet betage Kommittenten, og man

har derfor i Modsætning til de ovennævnte fremmede Love gjort en Begrænsning i Reglen, idet Kommittenten dog skal kunne afvise Aftalen, naar han ved Kommissionærens Adfærd har lidt Skade eller Ulempe, som ikke dækkes af Prisforskellen, og som berettiger til Afvisning efter § 15, eller naar Kommissionæren har handlet svigagtigt. Det kan f. Eks. ved Salgskommission tænkes, at Kommittenten har en særlig Interesse i, at en Vare ikke sælges under en vis Pris; maaske han vil indvirke paa Markedet eller paa Kursen ved at holde Varen paa en bestemt Pris, eller maaske han overfor andre Handlende er gaaet ind paa at betale en stor Konventionalbod, hvis han sælger under Limitum. I saa Fald kan han ikke staa sig ved, at Kommissionæren skulde slippe for Afvisning af Aftalen ved at betale Prisdifferensen. Ved Ordet „Ulempe“ er antydnet, at der kan være anden Skade end den rent materielle, der kan berettige til Afvisning. Faktisk kan Kommittentens Afvisningsbeføjelse blive uden Betydning ifølge Bestemmelsen i § 54.

§ 17.

Kommissionæren er ifølge denne Bestemmelse erstatningspligtig, naar han har forsømt sine Pligter, d. v. s. naar han forsætligt eller uagtsomt har tilsidesat disse. Kan Tilsidesættelsen ikke tilregnes barn, er han i Almindelighed ikke erstatningspligtig, men denne ved Paragrafen modsætningsvis hjemlede Regel om Fritagelse for Erstatningsansvar maa dog, ligesom Reglen i Købelovens § 23, forstås i Overensstemmelse med de gældende Regler om Erstatningsansvar i Kontraktforhold. Visse Undskyldningsgrunde, f. Eks. Forseelser af Kommissionærens Folk eller andre Personer, hvis Hjælp han benytter ved Hvervets Udførelse, ere saaledes udelukkede fra at komme i Betragtning, selv om det efter Omstændighederne maa antages, at det passerede er Kommissionæren personlig utilregneligt. Bestemmelsen om Erstatningsansvar i § 17 gælder, hvad enten Kom-

missionæren har indgaaet Aftale med Tredjemand eller ikke, og i første Fald gælder den ogsaa, naar **Kommittenten** benytter sig af sin Afvisningsbeføjelse efter § 15.

Med Hensyn til Omfanget af Kommissionærens Erstatningspligt bestemmer Paragrafen blot, at Kommissionæren skal erstatte den Skade, der ved Pligtforømmelsen forvoldes Kommittenten. Dette maa forstås i Overensstemmelse med den almindelige Erstatningsregel, saaledes at kun materiel Skade skal erstattes, og saaledes at Kommittenten har Bevisbyrden for Skadens Størrelse. At Kommissionæren maa have Bevisbyrden for, at den begaaede Fejl er ham utilregnelig, følger af den gældende Lovgivnings Grundsætninger, jfr. Købelovens § 23.

§ 18

Bestemmelserne i denne Paragraf indeholde i Forhold til § 17 en Bevislettelse til Fordel for Kommittenten angaaende Beregningen af Skadeserstatningens Størrelse for det Tilfælde, at Kommissionærens Forømmelse bestaar i, at han er afvejet fra Limitum. Paragrafen hjemler i saa Fald Kommittenten Ret til uden yderligere Bevis som Erstatning at kræve Forskellen mellem den aftalte Pris og Limitum. Kan det godtgøres, at han har lidt større Skade, kan han ogsaa kræve den erstattet. Paa den anden Side nægter § 18 Kommissionæren Adgang til at fri sig for Forpligtelsen til at betale den nævnte Difference ved Bevis for, at Kommittentens Skade ikke er saa stor, men naturligvis kan han frigøre sig ved Bevis for, at Afgivelsen fra Limitum var beføjet efter § 8. Bestemmelsen er kun givet for det Tilfælde, at Kommittenten ikke afviser Aftalen paa Grund af den begaaede Fejl. Afviser Kommittenten Aftalen, kan den ved denne betingede Pris naturligvis ikke komme i Betragtning ved eventuel Fastsættelse af Erstatningen.

Hvis den stedfundne Afgivelse fra Limitum er **udkrævet** af Omstændighederne, skal Kommissionæren ikke betale nogen Erstatning. Er Afgivelse vel paakrævet,

men dog ikke en saa stor Afvigelse som sket, skal Erstatningen efter § 18, 2det Punktum udgøre mindst Forskellen mellem den Pris, der er opnaaet, og den, der burde være opnaaet. For denne Bestemmelse vil der efter det ved § 8, 2det Stykke bemærkede vanskeligt blive nogen Plads, naar Talen er om Salg af Genstande af Affektionsværdi. Den i Bemærkningerne til § 8 nævnte **Antikvitetshandler**, der til Salg har modtaget et kostbart gammelt Møbel, som har Affektionsværdi for Kommittenten, maa, naar han har solgt det og ikke skaffer det tilbage, ifølge § 18 ubetinget tilsvare Forskellen mellem den opnaaede Pris og Limitum, uanset at det havde været umuligt at faa højere Pris end opnaaet. Bestemmelserne i § 18 kunne forsaavidt siges at hjemle Erstatning for immateriel Skade.

§ 19.

Ogsaa denne § staar i nær Forbindelse med § 17. Den giver, ligesom den tyske Handelslovbog § 393 og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 429, Regler om Kommittentens Erstatningskrav for det Tilfælde, at Salgskommissionæren ubeføjet har givet Kredit. Det bestemmes i saa Henseende, at Kommissionæren, der har forsømt sin Pligt ved uberettiget at give Kredit eller anden Henstand med Købesummens Betaling, hæfter for Købesummen, selv om han ikke staar del credere, og er pligtig at betale den til den Tid, Kommittenten vilde have kunnet fordrø den, hvis Henstanden ikke var givet. Derimod bliver han ikke, som efter den tyske Handelslovbog § 393, pligtig at betale straks. Dette sidste synes at være for strengt, medens den her fastsatte Følge formentlig indeholder alt, hvad Kommittenten kan forlange. Reglen i § 19 er en Indrømmelse til Gunst for Kommittenten, der, hvis den i Bemærkningerne til § 17 omtalte Bevisregel fulgtes, for at faa Erstatning hos en Kommissionær, som ikke staar del credere, maatte bevise, dels at den af Kommissionæren bevilgede Kredit, eller Henstand havde medført Tab for ham, dels dette Tabs Størrelse, et Bevis, der ofte vilde støde paa Vanske-

ligheder. Og Reglen indeholder noget mere end en Bevislættelse, idet Kommissionæren ikke kan fri sig for Ansvar ved at oplyse, at den bevilgede Henstand in concreto ikke har medført noget Tab for Kommittenten. Har Kommissionæren f. Eks. været berettiget til at give 3 Maaneders Kredit, men i Stedet derfor har givet 6 Maaneders Kredit, hjælper det ham ikke at godtgøre, at Køberen er kommen under Konkurs allerede efter en Maanedes Forløb. Bestemmelsen gælder, som bemærket, hvad enten Kommissionæren staar del credere eller ikke. Af den Omstændighed, at Kommissionæren staar del credere, hvormed ofte antages at følge Ret for ham til at give Kredit, følger nemlig ingenlunde, at Kommissionæren er berettiget til at give Henstand ganske efter eget For-godtbefindende, hvorved han kunde forringe den Garanti, Kommittenten faktisk har i Tredjemands Forpligtelse. Derhos gaar Ansvar efter nærværende Bestemmelse videre end del credere Ansvar, hvorefter Kommissionæren først kunde være pligtig at betale Kommittenten, naar den uberettiget givne Kredit eller Henstand var udløben.

Ved Bestemmelsens Formulering er antydnet, at Kreditgivningen jævnlige vil være beføjet ifølge udtrykkelig eller stiltiende Aftale eller Handelsbrug indenfor vedkommende Branche. Bestemmelsen i § 19 omfatter saavel det Tilfælde, at Kommissionæren overhovedet var uberettiget til at give Kredit eller Henstand, som det Tilfælde, at han har givet længere Kredit, end han var berettiget til. Naar den svenske Tekst kun nævner „anstånd medköpeskillingsersläggande“, er dette blot en Redaktionsforskel; ogsaa efter den svenske Tekst rammes saavel det Tilfælde, at Kommissionæren ved selve Aftalen giver Kredit, som det Tilfælde, at han senere giver Henstand med Betalingen, af Bestemmelsen i § 19. Denne omfatter derimod ikke det Tilfælde, at Kommissionæren har haft Ret til at give en Kredit som den tilstaaede, men har været uforsigtig ved Prøvelsen af Køberens Solvens; dette Tilfælde maa behandles efter den almindelige Regel om Erstatning i § 17.

Ligesom § 18 kunne Bestemmelserne i § 19 kun anvendes, naar Aftalen ikke afvises. Ved Formuleringen er det tilkendegivet, at **Afvisningsbeføjelse** efter § 15, i Modsætning til hvad der antages at følge af den tyske Handelslovbog § 393, 3dje Stykke, tilkommer Kommittenten uanset den ham ved § 19 tillagte Begunstigelse. «Vælger Kommittenten at benytte **Afvisningsbeføjelsen**, kan han tillige kræve Erstatning efter § 17.

Kommissionæren kan ved at give Tredjemand Henstand have opnaaet en gunstigere Pris for Kommittenten end ellers muligt, og det er da formentlig et simpelt Betfærdighedskrav for Kommissionæren, at han, naar Kommittenten benytter sin Eet efter Paragrafens 1ste Stykke, ikke er pligtig at betale mere end den Pris, der vilde være opnaaet, hvis den uberettigede Henstand ikke var givet. **Man** har anset det for rettest, i Lighed med den tyske Handelslovbog § 393, udtrykkeligt at udtale dette i § 19, 2det Stykke.

§ 20.

I denne Paragraf er der paalagt Kommittenten en **Reklamationspligt** overfor Kommissionæren i Lighed med den, der er paalagt Køberen i Købelovens § 27 overfor Sælgeren, og af tilsvarende Grunde, nemlig Hensynet til Kommissionærens Interesse i hurtigt at faa at vide, om de af ham truffene Foranstaltninger ville blive godkendte af Kommittenten. Det er sikkert allerede i vidt Omfang antaget i Praksis, at Kommittenten i Handelskommission, naar han mener, at Kommissionæren har forsømt sine Pligter, skal reklamere overfor Kommissionæren, hvis han vil paaberaabe sig Forsømmelsen, og ligesom i Købeloven har man ikke næret nogen Betænkelighed ved at gøre **Reklamationspligten** anvendelig ogsaa paa den civile Kommission. En anden Sag er, at Forholdets Egenskab af Handelskommission, navnlig hvis ogsaa Kommittenten er Handlende, kan faa Indflydelse paa den Hurtighed, hvormed Kommittenten maa reklamere, saaledes at Udtrykket „uden ugrundet Ophold" maa forstaas strengere her.

Det er kun, **saafremt** Kommittenten paa Forsømmelsen vil støtte nogen Ret efter §§ 15, 17 og 19, altsaa fordre Skadeserstatning eller afvise Aftalen, at Bestemmelsen paalægger ham at reklamere. Derimod udelukker den ikke Muligheden af, at andre Virkninger af Forsømmelsen kunne gøres gældende, uanset at **Kommittenten** ikke har reklameret mod den. Saaledes lader Bestemmelsen det Spørgsmaal staa aabent, efter hvor lang Tids Forløb Kommittenten kan paaberaabe sig Kommissionærens Forsømmelse som Afskedigelsesgrund, jfr. § 50. Ofte vil det ikke være en enkelt Forsømmelse, der berettiger til Afsked, men en Eække af Forsømmelser, der maa betragtes i Sammenhæng. Det vilde da være ret unaturligt, om Kommittenten skulde være tvungen til at reklamere overfor hver enkelt lille Forsømmelse for at holde sig den Mulighed aaben, at den kan blive et Led i en Eække Forsømmelser, hvis Sum kan hjemle Afsked. Selv om man nu maaske efter Omstændighederne vilde kunne antage, at det kun er overfor den sidste Forsømmelse, der afslutter en hel Eække af Forsømmelser, at Eklamationspligten skulde finde Anvendelse, saa bør hele dette Spørgsmaal dog rettest være overladt til Domstolenes frie Afgørelse.

Da Bestemmelsen er givet til Fordel for Kommissionæren, har man, jfr. saaledes ogsaa Købelovens § 27, ment, at den kun bør komme ham tilgode, naar han selv har underrettet Kommittenten om, hvorledes han har forholdt sig; kun i saa Fald synes han at have Krav paa at faa hurtigt Besked om, hvorledes Kommittenten vil stille sig overfor det skete. Skal f. Eks. Kommissionæren avertere en Vare til Salg i forskellige Blade, er det ikke nok til at bringe Eklamationsfristen til at løbe, at Kommittenten selv har opdaget eller af Tredjemand har faaet at vide, at Kommissionæren har undladt at avertere i et af de **paagældende** Blade. Det kan heller ikke altid være nok, at Kommittenten har faaet Meddelelse fra Kommissionæren om, at Hvervet er udført, eller at han har

truffet visse Foranstaltninger. Ofte maa Kommittenten først have nærmere Kundskab om forskellige Ting, førend han kan bedømme, om nogen Forsømmelse har fundet Sted, og det er da først fra det Øjeblik, han har faaet saadan Kundskab, at Fristen kan løbe. Underretningen behøver ikke at være en Underretning om Hvervets Udførelse, og det er ligegyldigt, om der foreligger en udtrykkelig Underretning, eller om Henvendelsen kun indirekte giver Kommittenten Oplysning om Kommissionærens Adfærd.

Forsaavidt Kommittenten vil afvise Aftalen som Følge af Forsømmelsen, er det ikke anset tilstrækkeligt, at han i al Almindelighed gør Indsigelse i Anledning af det passerede; § 20, sidste Punktum foreskriver, at Meddelelsen, hvis Kommittenten vil afvise Aftalen, skal indeholde Tilkendegivelse herom. Kommittentens Afvisning af Aftalen er af saa indgribende Betydning for Kommissionæren, som derved nødes til at overtage Forretningen for egen Regning, at han synes at have Krav paa snarest at faa klar Besked paa, om Kommittenten vil benytte sig af denne Eet. Indeholder Kommittentens Meddelelse ikke, at han vil afvise Aftalen, kan han kun gøre Krav paa Skadeserstatning.

Ligesom det, som bemærket ved § 13, har været under Overvejelse, om man skulde give en Regel om, at Indsigelser mod Kommissionærens Opgørelser skulle fremsættes inden en vis bestemt kortere Tidsfrist, saaledes har man ogsaa beskæftiget sig med det Spørgsmaal, om der muligvis burde gives en Bestemmelse om, at Reklamationer overhovedet, forsaavidt de ikke allerede vare afskaarne i Medfør af Udkastets øvrige Bestemmelser, ikke med Virkning kunde fremsættes efter en vis bestemt Tids Forløb. Man har imidlertid ment, at Forholdene vare foruensartede til, at en saadan almindelig for alle Tilfælde gældende Regel burde opstilles, og man har derfor nøjedes med at give en sliq Regel for et enkelt bestemt Tilfælde, nemlig det i § 25 angivne, hvorom det fornødne nedenfor vil blive bemærket ved denne Paragraf. Om

Bestemmelsen i det svenske Udkasts § 20 2det Stykke henvises til det ved § 13 bemærkede.

§§ 21, 22 og 23.

I §§ 21—23 gives Bestemmelser om den Kommittenten overfor Kommissionæren paahvilende Pligt til Undersøgelse og Reklamation med Hensyn til Mangler ved og Forsinkelse med Leveringen af Gods, der er indkøbt for hans Regning. Hvad enten Varen sendes Kommittenten gennem Kommissionæren eller leveres Kommittenten direkte af Sælgeren, har Kommissionæren betydelig Interesse i snarest at faa at vide, at Kommittenten mener, at der er Mangler ved Varen, eller at den er leveret for sent, og at Kommittenten vil paaberaabe sig dette. Det er jo muligt, at den Kommissionæren overfor Sælgeren tilkommende Reklationsfrist endnu ikke er udløben, saaledes at der, selv om han ikke før har foretaget noget overfor Sælgeren, endnu er Tid at reklamere overfor denne, og skulde Reklationsfristen være udløben, er det ingenlunde umuligt, at Kommissionæren paa Grund af sit nøjere Kendskab til Sælgeren, der maaske er en gammel Forretningsforbindelse, ved Henvendelse til denne kan bringe Sagen i Orden og derved spare baade Kommittenten og sig selv for Tab.

I Henhold til disse Betragtninger paalægger §21 i Lighed med den tyske Handelslovbog § 391, i Handelskommission Kommittenten, hvis han er Handlende, og Købet er sket for hans Bedrift, den samme Undersøgelsespligt, som efter Købelovens § 51 paahviler Køberen i Handelskøb. Med denne udtrykkelige Bestemmelse om Undersøgelsespligt i visse Tilfælde er det ikke Meningen at tilkendegive, at der ikke paahviler andre Kommittenter nogen Undersøgelsespligt. Meningen er forsaavidt blot at tilkendegive, at der udenfor det i § 21 nævnte Tilfælde ikke i Almindelighed, saaledes som efter Købelovens § 51, kan paalægges Kommittenten Pligt til straks ved Leveringen eller, forsaavidt det drejer sig om Forsendelseskøb, saa snart Varen paa Bestemmelser-

stedet er stillet til hans Raadighed, at foretage en nøjere Undersøgelse af den. At Kommittenten udenfor de af § 21 omfattede Tilfælde har en vis Undersøgelingspligt i Lighed med den, som med Hensyn til indkøbt Gods paahviler Køberen overfor Sælgeren udenfor Handelskøb, antydes i § 22, 2det Stk., ved Ordene „burde have opdaget“.

Medens § 21 kun gælder Handelskommission, angaa de to følgende Paragrafer al Kommission, hvorved blot bemærkes, at Udtrykket „uden ugrundet Ophold“ her som ellers maa fortolkes strengere i Handelskommission, navnlig naar ogsaa Kommittenten er Handlende, og Købet er sket for hans Bedrift. § 22, der handler om Mangler ved den indkøbte Vare, slutter sig nøje til Købelovens § 52, medens § 23, der angaar Forsinkelse med Godsets Levering, har sit Forbillede i Købelovens § 27. Følgen af, at Kommittenten undlader at reklamere i rette Tid, er, i Lighed med Følgen af Undladelse af Reklamation i Henhold til de nævnte Paragrafer i Købeloven, at Kommittenten ikke senere henholdsvis kan gøre Manglen gældende eller paaberaabe sig Forsinkelsen. En Begrænsning af denne Regel maa dog tilføjes. Det kan være, at Kommissionæren selv har reklameret rettidigt overfor Sælgeren eller har arrangeret sig med denne, saaledes at der er bevaret eller erhvervet et Krav paa Erstatning i Anledning af Manglen eller Forsinkelsen. Dette Krav maa Kommittenten have Ret til at nyde godt af i Lighed med andre Krav, der for hans Regning ere erhvervede af Kommissionæren. Man har derfor i Slutningen af § 22, hvortil § 23 i Slutningen henviser, i Lighed med den tyske Handelslovbog § 391, udtalt, at Manglen uanset undladt Reklamation kan paaberaabes af Kommittenten, forsaavidt Kommissionæren kan faa Erstatning for den hos Sælgeren, Fragtføreren eller andre. Det fremgaar formentlig tilstrækkelig tydeligt af de valgte Udtryk, at Kommittenten ikke hos Kommissionæren kan fordrere mere, end hvad denne faktisk kan faa hos Tredje-

mand. Er vedkommende Tredjemand saaledes kommen under Konkurs, og giver hans Bo kun 50 pCt. i Dividende, kan Kommittenten heller ikke faa mere hos Kommissionæren.

For at § 22 kan komme til Anvendelse er det, ligesom efter Købelovens § 52, tilstrækkeligt, at Kommittenten selv har opdaget eller burde have opdaget Manglen, eller at han paa anden Maade, være sig ved Meddelelse fra Kommissionæren (§ 20) eller Sælgeren eller andre har faaet paalidelig Underretning om dens Tilstedeværelse. § 23 bestemmer derimod, i Tilslutning til Købelovens § 27, at ikke enhver somhelst Underretning om Forsinkelsen er tilstrækkelig til at bringe Reklamationsfristen til at løbe, men at Underretningen maa være kommen enten fra Kommissionæren eller fra Sælgeren.

§ 24

Det bestemmes her, at Reglerne i §§ 20, 22 og 23 om Retsfortabelse ved Undladelse af behørig Reklamation ikke komme til Anvendelse, naar Kommissionæren har handlet svigagtigt, eller naar han har gjort sig skyldig i grov Ugatsomhed, og denne medfører betydelig Skade for Kommittenten. Bestemmelsen svarer ganske til den i Købelovens § 53 om Køberens Reklamation angaaende Mangler ved Salgsstanden givne. Kommissionæren har under de angivne Omstændigheder ikke noget berettiget Krav paa den ham ved de citerede Paragrafer givne Beskyttelse.

§ 25

Den i denne Paragraf givne Bestemmelse svarer ganske til den i Købelovens § 54 om Forholdet mellem Køber og Sælger givne. Ligesom denne sidste Regel begrundes paa, at Reglerne om Køberens Undersøgelingspligt og Reklamationspligt ikke altid ere tilstrækkelige til at beskytte Sælgerens Interesse, saaledes maa nærværende Bestemmelse begrundes i Hensynet til, at Kommissionærens Tarv ikke skønnes at være varetaget fuldt ud ved Udkastets § 22. Sidst-

nævnte Forskrift beskytter ham ikke mod, at Kommittenten efter lang Tids Forløb gør gældende, at der findes Mangler af saadan Art, at de ikke kunde eller burde være opdagede tidligere. Det kan endog meget vel tænkes, at Kommittenten har opdaget Manglen for længe siden, men at Kommissionæren efter dens Beskaffenhed er ude af Stand til at godtgøre dette og saaledes staa magteløs overfor Kommittentens Benægtelse af at have opdaget den. Naar Købelovens § 54 efter en bestemt Tids Forløb under visse Betingelser afskærer Køberen fra at paaberaabe sig Mangler overfor Sælgeren, bliver det en simpel Retfærdighedsfordring, at Kommittentens Paaberaabelse af Mangler overfor Kommissionæren afskæres efter et tilsvarende Tidsrums Forløb under samme Betingelser.

De samme Grunde, der have medført, at Kommittenten, uanset at han har oversiddet Reklamationsfristen i §§ 22 og 23, kan gøre Manglen eller Forsinkelsen gældende overfor Kommissionæren i det Omfang, i hvilket denne kan faa Erstatning for den hos Sælgeren, Fragtføreren eller andre, have ført til en tilsvarende Begrænsning af Præskriptionsreglen i § 25.

§ 26

Naar Kommittenten afviser Gods, som Kommissionæren har indkøbt for hans Regning, og som enten allerede er kommet i hans Besiddelse, eller — forsaavidt det drejer sig om Ting, der skulle forsendes — som han dog er sat i Stand til paa Bestemmelsesstedet at komme i Besiddelse af, opstaar en Situation, der er ganske analog med den, som fremkommer, naar Køberen vil afvise Gods under tilsvarende Forhold, og det er derfor i § 26 fastsat, at angaaende Kommittentens Pligter og Rettigheder med Hensyn til Godset skulle de i Købelovens §§ 55 og 56 om Køberen givne Regler — angaaende Ansvarsplicht, Salgsbeføjelse, eventual Beføjelse til Prisgivelse og Salgsplicht, jfr. Købelovens §§ 34 og 35 — finde tilsvarende Anvendelse.

Om Kommissionærens Rettigheder.

§ 27.

Om Kommissionærens Ret til Vederlag for hans Virksomhed kunne for den civile Kommissions Vedkommende almindelige Regler ikke gives. Det kan ikke engang opstilles som almindelig Regel, at der tilkommer Kommissionæren Vederlag; det vil ofte forekomme, at Kommissionæren udfører Hvervet som en ren Tjeneste overfor Kommittenten og hverken forlanger eller ønsker at modtage noget Vederlag for sit Arbejde. Og for de Tilfælde af civil Kommission, hvor Kommissionæren skal have Vederlag for sit Arbejde, vil det ikke være muligt med nogenlunde Sikkerhed at opstille almindelige Regler om, under hvilke nærmere Betingelser Kommissionæren skal have Ret til Vederlaget, og hvilken Skikkelse dette i Mangel af Aftale herom skal have. Man har derfor indskrænket sig til paa dette Punkt at give Regler om Handelskommission. Men det er ingenlunde Meningen at udelukke, at de givne Regler kunne finde analogisk Anvendelse paa civil Kommission i de Tilfælde, hvor der her ydes Vederlag under saadanne Omstændigheder og Former, at lignende Synspunkter som ved Handelskommission kunne gøre sig gældende.

For Handelskommission opstiller § 27 som almindelig Regel, at Kommissionæren er berettiget til Vederlag for sin Virksomhed, og at dette bestaar i en Provision af de Aftaler, han afslutter for Kommittentens Regning. Lykkes det ikke Kommissionæren at faa Aftale sluttet, tilkommer der ham ingen Provision. Provisionen beregnes i de fleste Tilfælde til visse Procent af Købesummen; det forekommer dog ogsaa, at den beregnes paa anden Maade, f. Eks. i Forhold til Varens Mængde. Naar den skal beregnes procentvis af Købesummen, opstaar yderligere det Spørgsmaal, om den skal beregnes af Brutto-Købesummen, eller om den skal beregnes af Købesummen efter Fradrag af Fragt og andre Omkostninger, som maatte paahvile Sælgeren. Det første er formentlig det sædvanligste, men det sidste forekommer dog ogsaa hyppigt, sær-

ligt ved **Salgskommission**. Man har derfor fundet det rettest ikke at opstille nogen Regel i saa Henseende. Saafremt **Kommissionæren** staar del credere, vil han ofte have Krav paa særlig Godtgørelse herfor (Delcredere-Provision). Hyppigt vil denne Godtgørelse imidlertid være indbefattet i den almindelige Provision paa en saadan Maade, at det ikke vil være muligt at afgøre, hvad der er almindelig Provision, og hvad der er Delcredere-Provision, og dette vil navnlig være Tilfældet i de Brancher i hvilke det er Koutume, at Kommissionæren staar del credere. For ikke at lægge noget Baand paa Udviklingen har man derfor ment heller ikke herom at burde opstille nogen Regel. Faktisk vil det være temmelig sjældent, at der ikke foreligger fyldestgørende Aftale mellem Kommittenten og Kommissionæren med Hensyn til Provisionens Størrelse og Beregningsmaade. Naar imidlertid saadan Aftale mangler, maa Provisionen beregnes efter, hvad der maa antages at være sædvanligt i den paagældende Branche.

I § 27, der i sin Helhed gælder baade for Salgskommission og for Indkøbskommission, er det gjort til en Betingelse for, at Kommissionæren kan forlange Provisionen, at Tredjemands Forpligtelse ifølgende Aftalen opfyldes, d. v. s. i Salgskommission, at Købesummen erlægges, og i Indkøbskommission, at Salgsgenstanden leveres. Man har herved stillet sig i Modsætning til, hvad der tidligere antoges i dansk Ret og endnu er den herskende Anskuelse i England, hvor Provisionen antages fortjent ved Retshandelens Afslutning uden Hensyn til, om den gaar i Orden. Den nye Regel, der stemmer med Nutidens almindelige Anskuelse i de skandinaviske Lande og med den tyske Handelslovbog § 396 og den schweiziske Lov om Obligationsretten Art. 432, anbefaler sig af den Grund, at den indeholder en kraftig Opfordring til Kommissionæren om at være paapasselig ikke blot ved Valget af den Tredjemand, som han slutter Aftale med — hvilket Valg Kommittenten ikke har nogen Adgang til at prøve — men ogsaa med Hen-

syn til Iagttagelsen af de ham paahvilende Pligter, der kunne faa Indflydelse paa Resultatet af Aftalen. Om Aftalen opfyldes ved Erlæggelse direkte til Kommittenten eller, som det normalt vil være Tilfældet, til Kommissionæren, er uden Betydning. Naar Varen er leveret af Sælgeren til Indkøbskommissionæren, har denne fortjent sin Provision, selv om Varen tilfældigt skulde gaa tilgrunde hos Kommissionæren. Ligeledes har Salgskommissionæren fortjent sin Provision, naar Købesummen er betalt til ham eller afgjort med ham i Modregning, selv om han skulde komme under Konkurs, inden han har opgjort med Kommittenten. Det er lige meget, om Aftalen opfyldes af Tredjemand, Kommissionæren eller andre. Staar **Salgskommissionæren** del credere, er han jo pligtig at betale Kommittenten Købesummen, selv om Køberen ikke kan betale, og naar han opfylder denne sin Forpligtelse, bør han selvfølgelig ogsaa have Provision. Aftalens Opfyldelse er dog kun en Betingelse for, at Kommissionærens Krav paa Provision kan blive aktuelt; allerede ved Hvervets Udførelse er en betinget Ret til Provision erhvervet. Kommissionæren mister saaledes ikke sit Krav paa Provision derved, at Aftalen først opfyldes, efter at Kommissionsforholdet er ophørt.

Bestemmelsen i Paragrafens 1ste Stykke, 2det Punktum, er en Anvendelse af den af Købelovens §§ 22, 29 og 46 anerkendte Opfattelse, at ved Køb paa successiv Levering bør hver Post betragtes som en selvstændig Forretning.

Skønt Kommissionærens Ret til at erholde Provision, som nævnt, i Almindelighed er betinget af, at Aftalen opfyldes, er der dog Tilfælde, hvor han maa have Ret til Provision, uanset at Aftalen ikke er bleven opfyldt, I § 27, 2det Stykke bestemmes saaledes, i Lighed med den tyske Handelslovbog § 396 og den schweiziske Lov om Obligationsretten Art. 432, at Kommissionæren er berettiget til Provision, uanset at Aftalen ikke opfyldes, naar dette skyldes Kommittenten d. v. s. er denne tilregneligt. Er f. Eks. ved Salgskommission Grunden

til, at **Køberen** ikke har betalt Købesummen, den, at Varen som Følge af **Kommittentens** Forsømmelse ikke er kommen frem i rette Tid, maa Kommissionæren alligevel have Ret til **Provision**. Ligeledes har ifølge den nævnte Regel Kommissionæren Ret til Provision, naar Kommittenten har sluttet Overenskomst med Tredjemand om Aftalens Tilbagegang eller om Henstand med Opfyldelsen og derved bevirket, at Aftalen ikke kom til Udførelse. Naar man ikke her i § 27, saaledes som i den tilsvarende Bestemmelse om Handelsagentens Ret til Provision i § 68, har nævnt saadanne Overenskomster, er Grunden den, at det er noget ganske abnormt, at en saadan Overenskomst kommer i Stand mellem Kommittenten og Tredjemand, der sædvanlig slet ikke kende hinanden, men ingenlunde, at der, hvis Tilfældet skulde forekomme, skulde gælde en anden Regel for **Kommissionærer** end den for **Agenter** i § 68 udtalte. Lige med, at **Ikke-Opfyldelse** kan tilregnes Kommittenten, stiller § 27 det Tilfælde, at den skyldes en Hændelse, som Kommittenten ikke kunde have paaberaabt sig overfor Tredjemand, hvis han selv havde afsluttet Aftalen, altsaa f. Eks. saadanne Hændelser, som ifølge Købelovens §§ 24, 30 og 43 ikke fri en Sælger eller Køber fra at tilsvare Opfyldelsesinteressen. Har saaledes en Kommissionær solgt Produktionen fra Kommittentens Fabrik i det paafølgende Aar, og brænder Fabriken paa et saadant Tidspunkt, at det er umuligt at genopføre den saa betids, at den kan komme i Gang igen det paafølgende Aar, har Kommissionæren, naar Handelen af denne Grund ikke gaar i Orden, ikke **efter** § 27 noget Krav paa Provision. Det samme gælder i Almindelighed, hvis en individuelt bestemt Genstand, der af Kommissionæren er solgt for Kommittenten, hændeligt gaar til Grunde inden Leveringen, saa at Køberen ikke er pligtig at betale Købesummen. Derimod vil en Kommissionær, der for Kommittenten har solgt en generisk bestemt Vare, have Krav paa Provision, naar Handelen hæves paa Grund af, at Varen ikke leveres

i rette Tid, selv om den rettidigt var indskibet, men ikke kommen frem, fordi Fartøjet er gaaet under. Ligeledes har **Kommissionæren** Ret til Provision, naar Handelen ikke kommer til Udførelse paa Grund af Kommittentens Konkurs.

Provisionen er Kommissionærens Vederlag for Arbejde og Besvær. Ved Siden deraf kan han efter § 29 fordrø Godtgørelse for Udgifter. Angaaende den saakaldte Udleveringsprovision henvises til Bemærkningerne til § 52.

Den fra dansk og norsk Tekst noget afvigende Affattelse af den svenske Teksts 1ste Stykke, 2det Punktum og 2det Stykke skyldes kun redaktionelle Grunde.

§ 28

I de Tilfælde, hvor Kommissionæren har Ret til Provision, uanset at Aftalen ikke opfyldes, har han selvfølgelig ogsaa Retten, hvis Aftalen delvis opfyldes. Udenfor disse Tilfælde vilde den Løsning være mulig, at Kommissionæren, saafremt Tredjemands Forpligtelse kun delvis opfyldes, dog skulde have Ret til at oppebære Provision i Forhold til den opfyldte Del af Aftalen, altsaa en proportionsmæssig reduceret Del af den aftalte Provision. De samme Grunde, der have ført til Bestemmelsen i foregaaende Paragraf om, at Kommissionæren ikke har noget Krav paa Provision, naar Tredjemands Forpligtelse slet ikke opfyldes, føre imidlertid til den i § 28, 1ste Stykke, 1ste Punktum og 2det Stykke givne Bestemmelse, at man ogsaa her som Regel maa frakende Kommissionæren Berettigelse til at faa nogen som helst Provision. Ellers kunde Kommissionæren fristes til at indlade sig med mere eller mindre insolvente eller paa anden **Maade** mindre gode Købere eller Sælgere. Reglen er da ogsaa stemmende med, hvad der er den herskende Anskuelse i **Handelskredse**. Det samme gælder Bestemmelsen i 1ste Stykkes 2det Punktum, der f. Eks. hjemler, at Kommissionæren, som skulde have 25 pCt. i Provision af Salget, har Krav paa at faa 5 pCt. udbetalt, hvis Køberen kommer under Konkurs, og hans Bo giver 80 pCt. i Dividende.

Hele Paragrafen handler, som Fortsættelse af § 27, kun om Handelskommission, men vil efter Omstændighederne kunne finde analogisk Anvendelse paa civil Kommission.

§ 29

Kommissionæren har ifølge denne Paragraf, ligesom efter den tyske Handelslov § 396 og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 431, Krav paa særlig Godtgørelse for Udgifter til Porto, Telegrammer, Telefonsamtaler og Forsikringspræmier samt for andre beføjede Udgifter. Der føjes hertil det Forbehold, at særlig Godtgørelse for Udgifter dog ikke kan kræves, forsaavidt Provision eller andet Vederlag er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for dem. Grunden til, at dette selvfølgelig Forbehold udtales, er den, at det bliver mere og mere almindeligt, at Smaaudgifter, saasom til Porto, Telegrammer, Telefonsamtaler o. lign., undertiden ogsaa til Forsikringspræmier, indbefattes i Provisionen, der under Hensyn hertil sættes lidt højere, hvilket navnlig anbefaler sig af den Grund, at det vilde være uforholdsmæssig besværligt at angive og dokumentere den Slags Udgifter nøjagtigt. Man ser derfor ogsaa hyppigt, at de navnlig i varigere Forhold beregnes med en vis rund Sum i Kommissionærens periodiske Afregninger. Udtrykket „eller andet Vederlag" er indføjet, fordi denne Paragraf i Modsætning til de to foregaaende Paragrafer er direkte anvendelig paa civil Kommission, hvor det Vederlag, der maatte tilkomme Kommissionæren, ikke i Almindelighed kan siges at have Karakteren af Provision. Ved Forsikring er fortrinnsvis tænkt paa Brandforsikring. Forsaavidt der imidlertid i den paagældende Branche maatte være Koutume for anden Forsikring, f. Eks. Tyveriforsikring med Hensyn til Juveler, har Kommissionæren ifølge Paragrafens almindelige Udtryk ogsaa Krav paa Godtgørelse for Udgifter til Præmier hertil.

Bestemmelsen i sidste Punktum om, at Kommissionæren har Ret til Godtgørelse

for Lagerrum m. m., selv om han ikke i saa Henseende har haft nogen særlig Udgift, har sit Forbillede i den tyske Handelslov § 396, 2det Stykke og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 431, 2det Stykke. Bestemmelsen, der ogsaa omfatter Civilkommission, hviler paa den med almindelig merkantil Opfattelse stemmende Betragtning, at Provisionen udgør Vederlag for Kommissionærens Arbejde og for saadanne almindelige Omkostninger ved hans Bedrift, som staa i umiddelbar Sammenhæng med Godsets Salg eller Indkøb, f. Eks. Udgifter til Kontorlokale, Kontorpersonale, Butiksløje, men ikke for hans andre Driftsomkostninger, som komme Kommittenten til Gode. Har Kommissionæren, som det jævnligt sker, lejet Lagerrum til Godset eller ladet dets Transport besørge af fremmede, maa han kunne fordrø Godtgørelse for sine Udlæg hertil, thi saadant hører ikke umiddelbart med til hans Virksomhed som Køber eller Sælger af Godset. Det skal da ikke forandre hans Stilling, at han indretter sin Bedrift til Lagring i egne Rum eller Transport ved egne Folk. I Overensstemmelse med denne Tankegang maa Ordene „Arbejde af lignende Art" forstås. Med Hensyn til Størrelsen af den Godtgørelse, Kommissionæren i de omtalte Tilfælde kan forlange, følger det af almindelige Regler og behøver altsaa ikke særligt at tilkendegives, at han naturligvis kun kan forlange et efter Forholdene passende Beløb, der fastsættes i Overensstemmelse med almindelige gangbare Priser, hvor saadanne kunne paavises.

At Kommissionærens Krav paa Godtgørelse ifølge § 29 tilkommer ham, uanset at Godset tilfældigt gaar til Grunde, er omtalt i Bemærkningerne til § 10.

§ 30

I § 30, 1ste Stykke udtales, at Kommissionæren, naar han selv overfor Tredjemand har maattet opfylde en Aftale, kan kræve Dækning hos Kommittenten. Reglen, der naturligvis ikke gælder, naar Aftalen er af en saadan Art, at Kommittenten er berettiget til at afvise den og gør Brug af

denne sin Eet (§ 15), er, da Kommissionæren har handlet for Kommittentens Regning, ganske selvfølgelig, men man har dog ment at burde udtale den for i Loven at have en Opregning af de vigtigste af de Krav, for hvilke Kommissionæren har Panteret i Kommissionsgodset efter g 31 og følgende Paragrafer. At Kommittenten i Almindelighed — i Mangel af modstaaende Sædvane eller Aftale — er pligtig til forud at sætte Kommissionæren i Stand til at opfylde sine Forpligtelser mod Tredjemand, f. Eks. ved at sende ham den Vare, der skal leveres Tredjemand, eller Penge til at betale en for Kommittentens Regning indkøbt Ting, har man anset det ufornuødent udtrykkeligt at udtale i Loven.

Ligesom Kreditgivning fra Salgskommissionærens Side (§ 19) er orskudsgivelse fra Indkøbskommissionærens Side til Sælgeren uden Kommittentens Tilladelse en vilkaarlig Handling, som Kommissionæren selv maa bære Risikoen for. Det bestemmes derfor i § 30, 2det Stykke, i Lighed med den tyske Handelslovbog § 393, 1ste Stykke og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 429, at Kommittenten kun er pligtig at dække saadanne Forskud, forsaavidt Sælgerens Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes. Er Forskuddet givet med Kommittentens Samtykke eller i Overensstemmelse med gældende Sædvane, har Kommissionæren efter § 29, 1ste Punktum Ret til Godtgørelse, selv om Sælgeren misligholder sin Leveringspligt.

§ 31

Der tillægges almindeligt Kommissionæren Panteret eller Tilbageholdelsesret i Kommissionsgodset for visse Fordringer, se saaledes f. Eks. den tyske Handelslovbog § 397 og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 434. Ifølge en forlængst her i Landet anerkendt Sædvane har Handelskommissionæren **Pant**i det ham til Salg tilsendte Konsignationsgods saavel for de Krav, som han har paa **Kommittenten** i Anledning af Hvervet, som for visse andre Krav paa Kommittenten. Denne Regel har man anset det for naturligt at

udvide til ogsaa at gælde civil Kommission, dog kun forsaavidt angaar Fordringer i Anledning af Hvervet. Da Handelskommissionæren som nævnt, se herom nærmere ved § 32, ogsaa har Panteret for visse andre Fordringer, vil det særligt være ved civil Kommission, at det vil være af Betydning at faa afgjort, om flere Salg skulle anses for skete i Henhold til et og samme Hverv, eller om det maa antages, at der foreligger en Række forskellige Hverv. Spørgsmaalet vil ofte kunne være vanskeligt at løse; man har ment, at det maa være overladt til Domstolens frie Afgørelse efter de med hvert enkelt Tilfælde forbundne Omstændigheder.

I § 31 bestemmes, at Salgskommissionæren har Panteret i det ham til Salg tilstillede Gods for Forskud, som han har givet Kommittenten paa Købesummen, og for Krav, som han iøvrigt har paa Kommittenten i Anledning af Hvervet. For alle saadanne Krav haves Panteretten, altsaa ikke blot for Krav paa Provision eller paa Dækning af de Kommittenten af Kommissionæren ydede Forskud samt Krav i Medfør af §§ 29 og 30, men ogsaa for Krav af mere ekstraordinær Art, f. Eks. Erstatningskrav i Anledning af, at Kreaturer, der ere sendte Kommissionæren til Salg, have udbredt smitsom Sygdom blandt Kommissionærens Besætning.

Som almindelig Forudsætning for Panteretten er i Overensstemmelse med gældende Ret opstillet, at Kommissionæren eller nogen paa hans Vegne er i Besiddelse af Godset. At nævne Eksempler paa Besiddelsesforhold gennem en anden, f. Eks. Ihændehevelse af saadant Oplagsbevis paa Godset, som omhandles i Lov af 23. Februar 1866 og Lov Nr. 34 af 30. Marts 1894, er anset ufornuødent. Det er naturligt og stemmende med hidtil gældende Retsopfattelse og fremmede Retsforfatninger, at den omhandlede Panteret ligeledes maa tilkomme Kommissionæren, selv om selve Varen endnu ikke er kommen til ham, naar han dog er i Besiddelse af Konnossement eller Fragtbrev af saadan Beskaffenhed, at Afsenderen ikke uden at forevise det kan raade over Godset, **jfr.** Købelovens § 16. Disse Tilfælde har det

været **nødvendigt** udtrykkeligt at tilføje i § 31, da Kommissionæren efter Købelovens Sprogbrug ikke er i Besiddelse af Godset, fordi han har faaet et saadant Forsendelsesdokument. De **Fragtbrev**e, der sigtes til, ere saadanne Fragtbrevs-Duplikater, som udstedes i Medfør af § 30 i Lov Nr. 62 af 24. April 1896 om Statbanernes **Takster**, og som i Henhold til samme Lovs § 32 ere af den Beskaffenhed, at Afsenderen kun kan raade over Godset **mod** at forevise dem. Bestemmelsen er saaledes **affattet**, at den kommer til Anvendelse ogsaa paa Forsendelsesdokumenter af tilsvarende Art, som den fremtidige Udvikling af Transportforholdene maatte medføre.

Da den ved § 31 hjemlede Panteret er forbunden med Besiddelse, er det anset unødvendigt at udtale, at den giver Kommissionæren Stilling som Separatist i Kommittentens Konkursbo.

§ 32.

Som allerede i Bemærkningerne til § 31 berørt er det her i Landet i Lighed med, hvad der ogsaa gælder andetsteds, f. Eks. ifølge den tyske Handelslovbog § 397, ifølge gammel Sædvane anerkendt, at Handelskommissionæren i Gods, som han modtager til Salg, har Panteret ogsaa for andre Krav paa Kommittenten end dem, der ere opstaaede ifølge Hvervet. At Panteret dog ikke haves for alle Fordringer, som tilkomme Kommissionæren overfor Kommittenten, synes man at være ret enig om, men Grænserne i saa Henseende ere omtvistede.

Den i § 31 anerkendte Panteret for Krav i Anledning af Hvervet hviler paa den Betragtning, at der bestaar en real Sammenhæng (Konneksitet) imellem Kommissionærens Fordring og hans Besiddelse af Kommissionsgodset. Naar det nu anerkendes, at Handelskommissionærens Panteret bør gælde ogsaa for visse andre af de Fordringer, han har paa Kommittenten, men dog ikke for alle disse, er Tanken den, at nogle Fordringer i saa Henseende staa i en vis naturlig Sammenhæng. Dette maa formentlig, naar baade Kommissionæren og Kommittenten ere Handlende, anerkendes at

være Tilfældet med Fordringer, der udspringe af Retshandler imellem dem i eller for deres Bedrift. Saadanne Mellemværender optages sædvanligt i Kontokuranter, uden at der gøres nogen Forskel imellem Poster, som grunde sig paa Kommissionshvervet, og andre. I Overensstemmelse hermed løser § 32, 1ste Stykke den foreliggende Tvivl saaledes, at Panteretten, naar Kommittenten er **Handlende**, tillægges **Handelskommissionæren** ogsaa for andre Fordringer end de i § 31 angivne, **forsaa**vidt Fordringen grunder sig paa en Retshandel, som er indgaaet mellem Kommittenten og Kommissionæren i eller for deres Bedrift. Udenfor de Fordringer, for hvilke Panteret haves efter § 32, falder saaledes t **Eks.** det Krav, som en Handelskommissionær, der har modtaget et Parti Varer til Salg for Kommittenten, har paa denne for resterende Husleje, og det Krav, som Banken, der har paataget sig at sælge Værdipapirer, har paa Kommittenten for et denne ydet Laan. Og udenfor falde alle Fordringer, der hidrøre fra en Retshandel mellem Kommittenten og en Tredjemand. Herved udelukkes, at Kommissionæren skaffer sig Fordel ved, naar **Kommittentens** økonomiske Forhold blive usikre, at opkøbe Fordringer paa ham for lav Pris og erhverve en Sikkerhed for Betalingen, som de oprindelige Kreditorer ikke havde.

Medens Panteretten efter § 31 omfatter ogsaa Fordringer, som ikke ere forfaldne, opstiller § 32 som Betingelse for, at Panteretten kan omfatte andre Fordringer end dem, der haves i Anledning af Hvervet, at disse andre Fordringer ere forfaldne, dog at denne Betingelse ikke gælder, naar Kommittenten er kommen under Konkurs. Da Kommissionæren ifølge § 33 i Kraft af sin Panteret kan nægte at følge Kommittentens Forskrifter, er det fundet for strengt overfor Kommittenten udenfor **Konkurs**-tilfælde at udstrække Panteretten efter § 32 til uforfaldne Fordringer.

Det er ikke overset, at Reglen i § 32 kan misbruges. En Kommittent, der mærker, at hans økonomiske Stilling er ved at blive fortvivlet, kan benytte Bestemmelsen til at

begunstige en enkelt Kreditor — Kommissionæren — paa de øvrige Kreditorers Bekostning ved at sende ham et Parti Varer i dét Øjemed, at det skal tjene Kommissionæren til Sikkerhed for hans Fordringer, medens det derimod ikke er Meningen eller **Hovedøjemedet**, at Kommissionæren skal sælge Varerne. Det kunde da ligge nær at give en **Afkræftelsesregel** for det Tilfælde, at det ved **Kommittentens Konkurs** maa antages, at Godset eller de i § 31 nævnte Dokumenter ere overleverede Salgskommissionæren for at tjene til Sikkerhed for Forpligtelser, der ikke **samtidigt** stiftes. Man har dog ikke ment at burde optage nogen saadan Bestemmelse. Dels har man forment, at det ligger noget udenfor Kommissionens Opgave at foreslaa Afkræftelsesregler særligt overfor Tilfælde, som allerede forelaa ved den gældende Konkurslovs Givelse, dels har man ment, at Analogien af Konkurslovens § 21 vil kunne komme til Anvendelse. Det drejer sig ganske vist her i Modsætning til den nævnte Lovbestemmelse om en lovbestemt Panteret, men da dens Opstaaen dog skyldes en Viljesakt fra Kommittentens Side, maa man formene, at Domstolene ville anvende Analogien af omtalte Lovbud i Tilfælde som de nævnte. Hvis Godset er sendt Kommissionæren for at overvinde hans Betæneligheder ved at sælge ham tidligere tilstillet Gods, i hvilket han har Panteret, er det en anden Sag. Det er kun, naar det er Meningen at give Kommissionæren en forøget Sikkerhed, at der kan blive Anvendelse for Afkræftelsesregler.

§ 33.

I Kraft af den ved de to foregaaende Paragrafer hjemlede Panteret kan Salgskommissionæren ifølge § 33, 1ste Stykke, forsaavidt hans Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare, holde Godset tilbage, naar Kommittenten fordrer det udleveret, og iøvrigt undlade at følge hans Forskrifter. Det er altsaa kun i det Omfang, hvori Kommissionærens Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare, at han har de nævnte Beføjelser. Er f. Eks. det ham til Salg sendte Vare-

parti 20,000 Kr. værd, medens hans eget Tilgodehavende kun er 2,000 Kr., kan han ikke nægte at udlevere en Del af Partiet, forsaavidt det overhovedet er deleligt, og Resten afgiver tilstrækkelig Sikkerhed for hans egen Fordring. Betaler Kommittenten en Del af Fordringen til Kommissionæren, maa denne ligeledes paa Forlangende udlevere en tilsvarende Del af Varepartiet under den angivne Forudsætning. Her er altsaa en Forskel fra viljesbestemt Pant, hvor Pantekreditor ikke, fordi en Del af Fordringen indfries, er pligtig at tilbagelevere en tilsvarende Del af Pantet. At opstille en lignende Regel for den heromhandlede lovbestemte Panteret vilde være haardere end paakrævet.

Foruden at holde Godset tilbage vil Kommissionæren ogsaa iøvrigt kunne undlade at følge Kommittentens Forskrifter, navnlig hans Forskrifter om Salg af Godset. Hvis saaledes Kommittenten for at skaffe sig Penge giver Kommissionæren Ordre til at sælge é tout prix i Stedet for, som oprindeligt aftalt, til en bestemt Pris, kan Kommissionæren ikke ubetinget være pligtig at følge en saadan Salgsordre, saafremt Konjunkturerne i Øjeblikket ere saa daarlige, at Salgssummen ikke kan antages at være tilstrækkelig til at dække et Kommittentens af ham ydet Forskud.

Det maa, med Hensyn til Bestemmelsen i § 33 erindres, at Kommissionærens Beføjelse til at undlade at efterkomme Kommittentens Forskrifter, naturligvis maa vige for udtrykkelig eller stiltiende Aftale. Hvis Gods saaledes er tilstillet Kommissionæren under Tilkendegivelse af, at Salg skal finde Sted inden en vis Frist til den Pris, som kan erholdes, og at Købesummen straks skal tilstilles Kommittenten, er Kommissionæren ikke berettiget til at undlade Salg inden Fristen, fordi han har en ældre Fordring paa Kommittenten, som han frygter for at miste Sikkerhed for ved Salget. Ligeledes maa han paa Forlangende ubetinget tilbagelevere Godset, naar han ved Siden af den almindelige af Forholdet følgende Pligt hertil særligt har lovet dette, uden Hensyn til de Beføjelser, hans Panteret

iøvrigt **maatte** give ham til at holde det tilbage. Bestemmelsen vil følgelig navnlig faa Betydning med Hensyn til Forskrifter, Kommittenten giver Kommissionæren paa et senere Tidspunkt end den oprindelige Aftale.

Overfor den almindelige Affattelse af § 33, 1ste Punktum er det fundet rigtigst i 2det Punktum at henvise til, at § 34 angiver de Tilfælde, i hvilke Kommissionæren i Kraft af sin Sikkerhedsret har Salgsret, og at følgelig Paalæg fra Kommittentens Side om, at Godset ikke maa sælges eller ikke maa sælges under en vis Pris, kun kunne fraviges, naar Kommissionæren har Salgsret efter § 34. Kommissionæren vil saaledes ikke kunne tilsidesætte saadanne Paalæg, blot fordi han kan befrygte Prisfald, som udsætter hans Sikkerhed for Pare.

§ 34

Den Kommissionæren ved denne Bestemmelse tillagte Salgsret gælder ligesom de ham ved den foregaaende Paragraf indrømmede Beføjelser saavel det Tilfælde, at Panteretten er hjemlet ved § 31, som det Tilfælde, at den har sin Hjemmel i § 32, og baade for Handelskommission og Civilkommission; Aerkendelsen af Salgsret for den civile Kommissionær er en Ændring i Forhold til gældende Ret, som er fundet ubetænkelig. Salgsretten er ifølge § 34, 1ste Punktum normalt knyttet til den Betingelse, at vedkommende Fordring er forfalden. En Undtagelse herfra gøres i 2det Punktum for det Tilfælde, at Godset er udsat for hurtig Fordærvelse, eller dets Bevaring vil medføre uforholdsmæssigt store Bekostninger, forsaavidt Kommissionærens Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare. I Tilfælde som de nævnte vil Kommissionæren ordentligvis ifølge §§ 7 og 8 være pligtig at sælge, men selv om Kommittenten skulde tilkendegive, at han ikke ønsker Salg, bør Kommissionæren have Ret hertil. Derimod har man ikke turdet give Kommissionæren Salgsret til Fyldestgørelse af en ikke forfalden Fordring ogsaa i Tilfælde af, at Prisfald truer med væsentligt at for-

ringe Kommissionærens Sikkerhed i Godset, jfr. Bemærkningerne til § 33; det vil hyppigt kunne være tvivlsomt, om Prisfaldet ikke er blot rent forbigaende.

Det noget omtvistede **Spørgsmaal**, hvorvidt en ved Haandpant sikret Fordring i Tilfælde af Debtors Konkurs dog ikke i den Forstand altid maa anses for at være forfalden, at Haandpanthaveren er berettiget til at sælge Pantet, har man ikke ment at burde afgøre særligt med Hensyn til den her foreliggende specielle haandpantlignende Sikkerhedsret. Man formener, at hvad der vil blive antaget at gælde om Haandpant i Almindelighed i denne Henseende, ogsaa vil findes anvendeligt paa den her omhandlede Panteret.

At Kommissionæren i Kraft af § 34, 1ste Punktum kun kan sælge Godset eller noget af det i det Omfang, hvori det er nødvendigt til forfaldne Fordringers Fyldestgørelse, følger af, at Salgsretten kun er indrømmet for forfaldne Fordringer, og fremgaar af Affattelsen, der ogsaa viser, at Salg ifølge 2det Punktum kun kan foretages i det Omfang, hvori det udkræves for Sikkerhedens Skyld.

Det kunde synes noget tvivlsomt, om Kommissionæren skal have samme Ret til Provision, som ellers vilde have tilkommet ham, naar Salget, som her, sker i hans egen Interesse. Kommittenten vil hyppigt lide Tab ved en saadan Realisation, og der vil kunne paaløbe Ekstraudgifter, som han maa bære, f. Eks. Auktionsomkostninger, jfr. Paragrafens 2det Stykke. Det kunde da synes haardt, om han desuden skulde betale Kommissionæren Provision. Da det imidlertid skyldes hans eget Forhold, at Kommissionæren maa sælge Varen under disse Omstændigheder, synes der ikke at være tilstrækkelig Grund til at betage Kommissionæren den ham ellers tilkommende Provision, som udgør Godtgørelse ogsaa for andet Arbejde end Salgets Foretagelse. At give ham Provision anbefaler sig ogsaa af den Grund, at en saadan Ret indeholder en virksom Opfordring for Kommissionæren til at søge at bringe det mest mulige ud af Salget, og Bestemmelsen er da ogsaa i Overensstem-

melse med, hvad der sædvanligt antages at gælde i **Handelsforhold**.

I § 34, 2det Stykke fastsættes som nærmere Betingelse for Salgets Lovlighed, at Kommissionæren, inden Salg finder Sted, saavidt muligt med rimeligt Varsel skal afkræve Kommittenten Betaling under Tilkendegivelse af, at Godset vil blive solgt, hvis Betaling ikke erlægges, hvorhos der gives Regler om Salgsmaaden. I første Henseende ere alle tre Lovudkast i Realiteten overensstemmende. Derimod foreligger der Forskelligheder med Hensyn til Reglerne om den Fremgangsmaade, der skal følges ved Salget. Disse Forskelligheder mellem Udkastene ere ganske de samme som i Købelovens § 34, jfr. ogsaa §§ 25 og 30, om Sælgerens Salg af Genstande, som Køberen ikke vil modtage. Det svenske Udkast foreskriver Salg ved offentlig Auktion. Efter de danske og norske Udkast kan i Overensstemmelse med hidtil gældende dansk Eet Salg lovligt foretages ogsaa paa anden Maade, og de anviser kun Kommissionæren Salgsmaader, der bringe ham paa den sikre Side overfor Indsigelser fra Kommittenten mod den opnaaede Pris. I denne Henseende henviser det norske Udkast alene til Auktionsalg, medens det danske henviser til Auktionsalg eller Salg ved autoriseret Mægler paa samme Maade som efter den danske Købelovs § 34, jfr. §§ 25 og 30. At give Salg ved den offentlige Kursnotering paa Børsen samme Virkning med Hensyn til Afskæring af Indsigelser mod den opnaaede Pris har man fundet overvejende betænkeligt.

§ 35.

Naar Kommissionæren har solgt Godset i Henhold til Hvervet, bør den ved Salget erhvervede Fordringsret mod Køberen træde i Godsets Sted som Genstand for Kommissionærens **Sikkerhedsret**. I § 35 bestemmes det følgelig, at Salgskommissionæren, naar han har solgt Godset, kan raade over Fordringen mod Køberen ved Salg eller paa anden Maade, forsaavidt det er fornødent til Fyldestgørelse af de Fordringer paa Kommittenten, for hvilke han

wilde have haft Panteret i Godset, hvis dette havde været i hans Besiddelse. Det kunde synes naturligt at udtrykke dette ved at tillægge Kommissionæren Panteret i Fordringen i Stedet for i Godset. Naar Reglen ikke er bleven udtrykt paa denne Maade, kommer det af, at der i denne Udtryksmaade kunde indlægges, at Fordringen tilhørte Kommittenten, en Sætning, som man, se nærmere Bemærkningerne til § 57, ikke har ønsket at give Udtryk i Loven. I Affattelsen af § 35 og i dens Forbindelse med § 34 ligger, at Beføjelsen til at raade over Fordringen i Henhold til § 35 forudsætter, at de i § 34, 1ste Stykke angivne Betingelser for Salgsretten ere tilstede. Men ifølge § 60 tilkommer der iøvrigt Kommissionæren Beføjelse til at gøre Fordringen gældende mod Køberen, selv om disse Betingelser ikke er tilstede-

Forsaavidt Godset er solgt mod kontant Betaling, eller Betaling senere er indgaaet for det, har Kommissionæren Modregningsret i Købesammen, ikke blot for de i §§ 31 og 32 nævnte Fordringer, men ogsaa for andre Fordringer paa Kommittenten. Dette, der følger af almindeligt anerkendte Retsregler, har man ikke anset det nødvendigt at udtale i Loven.

§ 36.

Det er tvivlsomt, om Indkøbskommissionæren efter gældende Ret til Sikkerhed for Fordringer paa Kommittenten har Panteret, d. v. s. Sikkerhedsret med Salgsbeføjelse, i det indkøbte Gods. Det har almindeligt været antaget, at der kun tilkommer ham en lovbestemt Tilbageholdelsesret efter de for saadan Ret i Almindelighed gældende Regler. En Forskel i Retsstillingen mellem Salgskommissionær og Indkøbskommissionær synes i og for sig ikke ubegrundet; det indkøbte Gods er jo ikke, som det i Salgskommission givne, bestemt til Salg. Imidlertid har der dog i den senere Tids Retspraksis vist sig Tilbøjelighed til, i Lighed med Salgskommissionæren, at tillægge **Indkøbskommissionæren** Panteret, i alt Fald i indkøbte Penge-

effekter. Man har ment at burde følge dette Spor, saameget mere som Salgsret i de Tilfælde, hvor den tillægges Indkøbskommissionæren i Kraft af hans Sikkerhedsret, ofte bortset fra denne vil tilkomme ham efter § 38. I § 36 bestemmes derfor, at hvad der i §§ 31—35 er bestemt om Salgskommissionæren, finder tilsvarende Anvendelse paa Indkøbskommissionæren. Indtil det indkøbte Gods er erhvervet, har altsaa Kommissionæren Sikkerhed efter § 35 i Fordringen paa det; efter Erhvervelsen har han Panteret i det efter Reglerne i §§ 31 og 32. **En Forskel gøres dog.** Medens man fandt det naturligt, at Salgskommissionæren skulde have Provision ogsaa af Salg, foretagne i hans egen Interesse, nægter § 36 Indkøbskommissionæren Eet til Provision af det til hans Fyldestgørelse foretagne Salg. Hans Hverv gaar ikke ud paa at sælge, men paa at købe, og han har desuden Krav paa Provision i Anledning af Indkøbet, saaledes at han vilde oppebære Provision to Gange, hvis han ogsaa skulde have Provision af Salget. Skulde Indkøbskommissionæren tillige være Salgskommissionær for Kommittenten med Hensyn til det indkøbte, vil Provision tilkomme ham efter § 34.

§ 37

Det vilde vistnok ogsaa uden positiv Hjemmel blive antaget, at Beglerne i Købelovens §§ 39 og 41 og Søløvens § 166 om Sælgerens Bet til i Tilfælde af Køberens Konkurs eller Betalingsvanskeligheder at hindre Salgsgenstandens Overgivelse til Sælgeren selv eller hans Bo og til at kræve Genstanden tilbage fra Sælgerens Konkursbo maa finde analogisk Anvendelse paa det Tilfælde, at Indkøbskommissionæren har sendt indkøbt Gods til Kommittenten, og denne kommer under Konkurs eller i saadanne Betalingsvanskeligheder, som i Købeloven nævnt. Forholdene ere hinanden i høj Grad lige, og Reglen synes ligesaa retfærdig og **formaalstjenlig** her som mellem Køber og Sælger. For at fjerne al Tvivl har man dog i § 37, 1ste

Stykke givet Ligestillingen for Sælgeren og Indkøbskommissionæren udtrykkelig Hjemmel. Naar Ret til at holde Godset tilbage ikke omtales der, saaledes som i Købelovens § 39, er Grunden den, at den fornødne Hjemmel hertil for Kommissionæren findes i **Udkastets § 36**, jfr. § 33.

Affattelsen af § 37 er noget forskellig i de tre Udkast; heri indeholdes ingen anden Bealitetforskel end den, som hidrører fra de tre Landes ogsaa andetsteds berørte forskellige Stilling til Tvangsakkordinstituttet.

Medens en Sælger, der har gjort Brug af sin Standsningsret, eventuelt vil kunne hæve Købet og beholde Godset for egen Regning, bør Kommissionæren ikke have nogen Ret til paa Grund af Misligholdelse fra Kommittentens Side at tilegne sig den for dennes Regning udførte Handel. Han har kun Krav paa, at hans Panteret genopvaagner, og kan altsaa ikke, naar han sælger Godset, og dette indbringer et større Beløb end det, hans Fordring udgør, beholde Overskudet, men maa afgive dette til Kommittenten efter Fradrag af sine **Krav.** Dette har man udtrykt ved Bestemmelsen i Paragrafens 1ste Stykke, sidste Punktum, om, at **Kommissionæren**, der har benyttet den ham ved § 37 hjemlede Ret, kan gøre sin Panteret gældende efter Reglerne i §§ 33 og 34.

Naar Salgskommissionæren har tilbage-sendt Gods, som han har haft til Salg for Kommittenten, komme ifølge Paragrafens 2det Stykke tilsvarende Regler til Anvendelse. Der vil dog forholdsvis sjældent blive Anvendelse for denne Bestemmelse, da det i sig selv er noget irregulært, at **Salgskommissionæren** tilbagesender Gods, og han i Almindelighed, inden han foretager en saadan Tilbagesendelse og derved forringer sin egen Sikkerhed, vil søge Oplysning om Kommittentens økonomiske Stilling.

§ 38.

Naar Gods, som af Kommissionæren er indkøbt for Kommittentens Regning, paa Grund af Forsinkelse fra dennes Side ikke

er blevet overgivet i hans Besiddelse, eller naar der foreligger Forsinkelse fra Kommittentens Side med Modtagelsen af Kon-signationsgods, som Salgskommissionæren vil sende tilbage under Omstændigheder, hvor han ikke længere er pligtig at beholde det, foreligger en Situation, der er ganske analog med det i Købelovens §§ 33 og 34 omhandlede Tilfælde, at en Køber undlader i rette Tid at afhente eller modtage Salgs-genstanden, eller at hans Forhold iøvrigt har bevirket, at den ikke i rette Tid er bleven overgivet i hans Besiddelse. Man har derfor i nærværende Paragraf for disse Tilfælde givet Kommissionæren samme Ad-gang til at befri sig for Godset ved Salg eller eventuelt ved at skaffe Godset bort, som den, der er givet Sælgeren ved Købe-lovens § 34, med hvilken Bestemmelse § 38 i Affattelsen stemmer ganske overens. De indbyrdes Forskelligheder, som her findes mellem de tre Udkast med Hensyn til Rea-lisationen af Godset, ere ganske de samme, som foreligge i Købelovens § 34, jfr. Bemærkningerne foran ved Udkastets § 34. En særlig Bestemmelse, svarende til Købe-lovens § 3D, om Pligt for Kommissionæren til under visse Omstændigheder at sælge Godset, navnlig naar det er udsat for hurtig Fordærvelse, fandtes det overfor de i §§ 7 og 8 givne almindelige Regler om Kom-missionærens Pligt til at varetage Kommit-tentens Interesser unødvendigt at optage i Udkastet.

For at Bestemmelserne i § 38 skulle komme til Anvendelse, er det ikke nød-vendigt, at Kommittenten har undladt at stille Købesummen til Kommissionærens Baadighed eller iøvrigt at betale, hvad denne har at fordrø af Kommittenten i Anledning af Hvervet. Saafremt dette maatte være Tilfældet, har Kommissionæren allerede i Medfør af Bestemmelserne i §§ 36 og 34 Ret til at sælge Godset for Kommittentens Regning; disse Bestemmel-ser ville saaledes faktisk hyppigt opsluge den heromhandlede Regel.

I § 38 tillægges der Salgskommissio-næren, som sælger Godset i Medfør af Paragrafens sidste Stykke, Ret til Provi-

sion, medens en saadan Ret ikke tilkommer Indkøbskommissionæren, der sælger ind-købt Gods i Medfør af Paragrafens første Stykke. Grunden hertil er ganske den samme, som er angivet i Bemærkningerne til §§ 34 og 36 med Hensyn til Provision af de der omhandlede Salg.

§ 39.

Det er i denne § bestemt, at saafremt Kommissionæren ifølge Hvervet har mod-taget Prøver, Mønstre eller andet, som til-hører Kommittenten og ikke er bestemt til Salg, kan han, forsaavidt hans Sikkerhed for, hvad han har at fordrø ifølge Hvervet, ellers vilde udsættes for Fare, tilbageholde det modtagne, indtil Kommittenten betaler hans Fordring eller stiller anden betryg-gende Sikkerhed for dens Betaling.

En ganske tilsvarende Ret er ved Ud-kastets § 74 tillagt Handelsagenten og ved § 87 den Handelsrejsende, som ikke staar i Tjenesteforhold til Handelshuset. Det følger af de paagældende Forholds Natur, at Reglen rent faktisk vil faa langt større Betydning for Handelsrejsende og tidels ogsaa for Agenter end for Kommissionærer, der kun mere undtagelsesvis ville være i Besiddelse af Kommittenten tilhørende Genstande af den omtalte Art, medens de derimod ofte i det dem til Salg tilstillede eller det af dem for Kommittenten ind-købte Gods ville have ganske anderledes værdifulde Objekter for en Sikkerhedsret, jfr. hvad herom er bemærket ovenfor ved §§ 31—36.

Det er en her i Landet forlængst i Theori og Praxis anerkendt Grundsætning, at den, til hvem en Ting overgives til Besørgelse af et Hverv, har Tilbageholdelses-ret i Tingene, for hvad han har at fordrø ifølge Hvervet. Den i § 39 foreslaaede Tilbageholdelsesret maa saaledes anses for at stemme med allerede gældende dansk Ret. Af Grosserer-Societetets Komité er der fremsat Betæneligheder ved dens Anerkendelse. Efter det bemærkede vilde imidlertid Nægtelse af Tilbageholdelsesret betyde et Brud med den bestaaende Ret

og med en almindelig anerkendt Retsgrundsætning. Man har derfor ikke kunnet følge disse Betæneligheder saa vidt, at Retten nægtedes, saa meget mindre som Tilbageholdelsesretten ogsaa findes anerkendt i andre Retsforfatninger, f. Eks. den tyske, men man har foreslaaet at undergive den visse Begrænsninger.

Forinden disse Begrænsninger omtales, skal det bemærkes, at § 39 kun hjemler en Tilbageholdelsesret, ikke nogen Panteret med deraf flydende Adgang for Kommissionæren til eventuelt at realisere de paagældende Genstande til sin Fyldestgørelse. Videre rækker gældende Ret ikke, og en Panteret ses ikke at være paakrævet af Hensyn til Kommissionæren, saa meget mindre som adskillige af de under § 39 faldende Genstande have ringe eller ingen Salgsverdi. Endvidere hjemles Tilbageholdelsesretten i Henhold til den ovennævnte Retsgrundsætning kun, naar Kommissionæren har modtaget de omtalte Ting ifølge Hvervet, og kun for Fordringer ifølge dette. At Fordringen skal være forfalden, er ikke Betingelse for Tilbageholdelsesretten.

De ovenfor antydede Begrænsninger af Tilbageholdelsesretten bestaa deri, at den kun haves, forsaavidt Kommissionærens Sikkerhed for de nævnte Fordringer ellers vilde udsættes for Fare, og at den kan fjærnes ved, at Kommittenten stiller betryggende Sikkerhed for Fordringernes Betaling. Disse Begrænsninger stemme vistnok ikke med gældende Ret; men det ses ikke rettere, end at de kunne anerkendes, uden at berettigede Hensyn til Kommissionæren tilsidesættes, og at de i væsentlig Grad fjerne de Betæneligheder, som knytte sig til Tilbageholdelsesrettens Anerkendelse.

Bestemmelserne i nærværende Paragraf angaa saavel Handelskommission som civil Kommission.

Om Kommissionærens Selvindtræde.

§ 40.

Spørgsmaalet om Kommissionærens Ret til at indtræde som Køber eller Sælger af det Gods, Kommissionshvervet angaar, er et af de mest omdebatterede i Kommissionsforholdet. Mange ere de Argumenter, der ere førte i Marken baade for og imod en saadan Ret for Kommissionæren. Af de Grunde, der tale for i Almindelighed at tillægge Kommissionæren en saadan Beføjelse, skal navnlig anføres, at en Kommissionær ved selv at indtræde som Køber eller Sælger ofte vil være i Stand ikke alene til hurtigere at hidføre det af Kommittenten ønskede Resultat af Hvervet, men ogsaa til at skaffe Kommittenten gunstigere Priser, og at det først og fremmest er disse to Ting, Kommittenten lægger Vægt paa, medens det som Regel ikke har Interesse for ham, om det ønskede Resultat opnaas ved en Retshandel med Tredjemand eller paa anden Maade. Et Firma, der plejer at modtage Hverv, gaaende ud paa Indkøb i Kommission af en bestemt Vareart, kan saaledes benytte sine Erfaringer og Forbindelser til paa et Tidspunkt, hvor Konjunkturerne ere gunstige, for egen Regning at indkøbe til billige Priser et stort Parti Varer af den paagældende Art, hvilke det saa kan have disponible for sine sædvanlige Kommittenter, hvem Firmaet paa denne Maade bliver i Stand til at betjene bedre og hurtigere, end hvis det først skulde sætte sig i Bevægelse for at gøre Indkøb, efter at det havde modtaget en Ordre fra en Kommittent. Kommissionæren vilde i Almindelighed gøre en mindre fordelagtig Handel, naar han skulde foretage en Række Smaa-indkøb i Henhold til de enkelte ham overdragne Hverv, end naar han paa én Gang kan købe et større Parti, hvis billige Priser derefter komme Kommittenterne til Gode gennem hans Selvindtræde som Sælger. Det ses derfor ogsaa jævnlige, at Kommittenter foretrække saadanne Kommissionærer, som selv drive Forretning for egen Regning med Varer af den paagæl-

dende Slags. Modstandere af **Selvindtræde**-retten anføre heroverfor, at Fristelsen til at tilsidesætte **Kommittentens** Interesser er for stor, idet **Kommittentens** Interesser og **Kommissionærens** egne Interesser nødvendigvis maa kollidere, da **Kommissionæren** ganske modsat **Kommittenten** vil have Fordel af, at **Kommittenten** betaler det mest mulige for en indkøbt Vare og faar det mindst mulige for en Vare, der skal sælges. Hertil bemærke Forsvarere af **Selvindtræderetten** sædvanligt, at der dog er saa mange andre Maader, hvorpaa en uærlig **Kommissionær** kan berige sig selv paa **Kommittentens** Bekostning, og at det navnlig vil være ham en let Sag at omgaa et Forbud mod **Selvindtræde** ved at benytte en **Straamand**, med hvem han pro forma slutter **Aftale** for **Kommittentens** Regning.

Kaster man et Blik paa de forskellige fremmede Retssystemer, vil det ses, at de berørte modstridende Hensyn have ført til højst forskellige Resultater. I Tyskland, Østrig, Ungarn, Schweiz og Italien f. Eks. have Fordelene ved at tillade **Selvindtræde** vejet tungest, saaledes at man, naar **Kommittenten** ikke har truffet anden Bestemmelse, har givet **Kommissionæren** Ret til **Selvindtræde** med Hensyn til Varer og Værdipapirer, der have Børs- eller Markedspris, se den tyske Handelslovbog § 400 og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 436. I England og Frankrig er derimod **Selvindtræde** forbudt, men i hvert Fald i sidstnævnte Land har en herimod stridende Praksis udviklet sig, vistnok i ret vidt Omfang. Hvad Forholdene herhjemme angaar, synes Ret til **Selvindtræde** efter den almindelige Opfattelse tidligere at have været anerkendt, men der er i de senere Aar foregaaet en meget stærk Svingning i modsat Retning, der ogsaa har faaet et tydeligt Udtryk i de af de forskellige Handels- og Erhvervsorganisationer over det foreløbige Udkast afgivne Erklæringer. Alle disse Organisationer paa nær én tage, forsaavidt de overhovedet beskæftige sig med Spørgsmaalet om **Kommissionærens** Ret til **Selvindtræde**, til Orde imod at give **Kommissio-**

næren en saadan Ret. Kun **Vekselmægler**-nes og **Veksellerernes Kursnoteringsudvalg** har udtalt sig for en saadan Ret for **Kommissionæren** i **Pengeeffekthandelen**. I denne Forbindelse finder man Anledning til at bemærke, at **Grosserer-Societetets** **Komité** i sin Erklæring ikke har udtalt sig om **Pengeeffekthandelen**, og som Grund hertil har anført, at det var **Komiteen** bekendt, at **Kursnoteringsudvalget** ligeledes var anmodet om at ytre sig over **Udkastet**.

I Overensstemmelse med, hvad der saaledes er udtalt af Flertallet af **Handels-** og **Erhvervsorganisationer**, har **Kommissionen** ment det rettest i § 40 at udtale, at **Kommissionæren** kun, naar **Aftale**, **Handelsbrug** eller anden **Sædvane** giver ham Ret hertil, kan udføre **Hvervet** ved at indtræde som **Køber** eller **Sælger** for egen Regning. Man maa formene, at den skarpe Konflikt mellem **Kommittentens** og **Kommissionærens** Interesser i Tilfælde af **Selvindtræde** taler afgørende mod at opstille Ret for **Kommissionæren** til **Selvindtræde** som almindelig Regel. Dertil indeholder **Selvindtræde** for stor en Fristelse for **Kommissionæren** til Uterlighed eller dog til at vise Slaphed i Varetagelsen af **Kommittentens** Interesser. Ogsaa **Kommissionæren** ubevidst kan **Kollisionen** virke til **Kommittentens** Skade. Og selv om **Kommissionæren** er aldrig saa ærlig og med aldrig saa stor Omhu varetager **Kommittentens** Interesser, vil **Selvindtrædet** jævnligt give Anledning til Mistanke og Stridigheder. At Overholdelsen af et Forbud mod **Selvindtræde** er vanskelig at kontrollere, ikke mindst i **Handelskommission**, hvor **Kommissionæren** ifølge **Bestemmelsen** i **Udkastets** § 7 ikke er pligtig at opgive Navnet paa den, med hvem han har sluttet **Aftalen**, lader sig ikke nægte. Det maa imidlertid formenes, at selve den Omstændighed, at en Lov erklærer et vist Forhold for utilstedeligt, vil have en vis moralsk Virkning, hvis Betydning ikke maa underkendes. Og desuden kan **Kommissionæren** ingenlunde vide sig sikker mod **Opdagelse**, jfr. Bemærkningerne til § 7. Den Indvending mod at forbyde **Selvindtræde**,

at dette Forhold i mange Tilfælde skulde være i **Kommittentens** egen Interesse, synes ikke at have megen Vægt. Kommittenten kan jo, om han ønsker det, give Kommissionæren Ret til Selvindtræde. Og der er, hvor Eet til Selvindtræde ikke er tillagt Kommissionæren, intet til Hinder for, at denne, hvis han ønsker selv at overtage eller levere den Vare, Hvervet angaar, giver Kommittenten et Tilbud ligesom enhver anden Køber eller Sælger. Finder Kommittenten da, at Tilbudet er gunstigt, kan han jo modtage det.

Som nævnt kan Kommissionæren indtræde som Køber eller Sælger, naar Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane giver ham Eet dertil. Nogen Betænkkelighed mod, saaledes som i Udkastet foreslaaet, at give Adgang til Selvindtræde, naar en forudgaaende Aftale derom er truffen, kan næppe rejses, og der synes heller ikke at være nogen væsentlig Fare ved at gaa det Skridt videre at tillade Selvindtræde i det Omfang, som maatte være hjemlet ved Handelsbrug eller anden Sædvane. At saadanne Sædvane for Tiden overhovedet foreligge, er ikke ganske sikkert. Det er vel meget hyppigt, at Selvindtræde finder Sted i Handelen med saadanne Værdipapirer, som ere Genstand for Børsnotering, men at der foreligger en virkelig Eetssædvane paa dette Punkt, er ikke sikkert oplyst. Forøvrigt vil det ofte fremgaa af den Form, Kommittenten har givet sin Ordre, at han ikke vil have, at Kommissionæren indtræder i Handelen. Dette er f. Eks. Tilfældet, naar Kommittentens Ordre gaar ud paa, at Handelen skal foregaa ved den offentlige Notering paa Børsen. Under Hensyn til, at det maa stille sig saa tvivlsomt, om nogen virkelig Eetssædvane om Selvindtræde foreligger, **forsaa**vidt angaar de nævnte Værdipapirer, har man ment ikke at kunne foreslaa nogen almindelig Regel om Tiladeligheden af Selvindtræde ved Handler med saadanne Effekter, saa meget mere som Selvindtræde her endog rummer særlige Farer for Kommittenten, idet **vedkommende** Kommissionær ofte vil have

det i sin Magt i egen Interesse at indvirke paa Børsnoteringen, der ikke har nogen virkelig officiel Karakter og ikke tilstrækkeligt beskytter Kommittenten.

Muligvis forefindes der ogsaa udenfor Handelen med børsnoterede Værdipapirer stærkere eller svagere Usancer med Hensyn til **Selvindtræderet**, saaledes f. Eks. i Handelen med visse andre Værdipapirer end de fornævnte; den færøiske og islandske Kommissionshandel og maaske ogsaa i Kaffehandelen; men ogsaa i disse Brancher er det tvivlsomt, om der foreligger nogen virkelig Sædvane.

Det er kun Selvindtræde for egen Regning, § 40 forbyder. Det Forhold, at en Person udfører en Ordre fra en Kommittent om Salg af Værdipapirer eller Varer og en Ordre fra en anden Kommittent om Indkøb af samme Slags Værdipapirer eller Varer paa den Maade, at han som **Salgs**kommissionær for den ene Kommittent handler med sig selv som Indkøbskommissionær for den anden Kommittent, er ikke medtaget i Bestemmelsen. Dette Forhold, der er særlig hyppigt i Handelen med Værdipapirer, og som sædvanlig kaldes Udførelse ved Kompensation eller Kombination, frembyder vel visse Farer for Kommittenten, navnlig derved, at Kommissionæren let lader sig friste til at tilside sætte den ene Kommittents Interesser for bedre at kunne betjene den anden. Da der dog normalt her ikke opstaar den skarpe Konflikt mellem Kommissionærens egen Interesse og Kommittentens Interesse, synes Faren for Misbrug væsentlig ringere end ved Selvindtræde. Man har **derfor**ikke fundet tilstrækkelig Føje til i Paragrafen at optage noget Forbud mod Kompensation, men kun forbudt Indtræde for egen Regning. Om en stedfunden Kompensation er lovlig eller ikke, vil altsaa bero paa, om Kommissionæren herved behørigt har varetaget Kommittentens Interesser, og Retsstillingen maa, naar dette ikke er Tilfældet, bestemmes i Henhold til de almindelige Regler i §§ 15—20.

At der ikke kan være Tale om nogen Eet for Kommissionæren til Selvindtræde,

efter at han har udført Hvervet ved Aftale med Tredjemand, er saa selvfølgelig, at det ikke er fundet nødvendigt at udtale det i Udkastet.

Endnu skal blot bemærkes, at man ikke med Benyttelsen af den i det foregaaende omtalte Ret til ensidig Selvindtræde i Henhold til Aftale eller Sædvane, om hvilken Regler gives i de følgende Paragrafer, maa forveksle det Forhold, at Kommissionæren, efter at Hvervet er overdraget ham, henvender sig til Kommittenten med en Forespørgsel, om denne ikke, i Stedet for at benytte ham som Kommissionær, vil købe af ham eller sælge til ham. En saadan Forespørgsel er et Tilbud om Kommissionsforholdets Omdannelse til et Køb. Paa saadant Tilbud kommer Udkastets Regler om Selvindtræde selvfølgelig ikke til Anvendelse; Kommissionæren kan give det, hvad Indhold han vil, og Kommittenten kan acceptere det eller afslaa det efter Behag.

§ 41.

I § 41, 1ste Stykke fastsættes bestemte Former for, hvorledes Selvindtræde skal ske, nemlig derved, at Kommissionæren i sin Underretning om Hvervets Udførelse udtrykkeligt erklærer overfor Kommittenten, at han selv er Køber eller Sælger. En udtrykkelig Erklæring af det angivne Indhold er fornøden. Kommittenten har Krav paa, at hans Opmærksomhed paa ganske utvetydig Maade henledes paa, at Kommissionæren vil selvindtræde, saa at der kan være særlig Anledning for ham til at gribe ind for at varetage sine Interesser. Det er saaledes utilstrækkeligt til lovligt Selvindtræde, at Kommissionæren tilegner sig af Godset til eget Brug, se herom Bemærkningerne til § 42. Og Kommissionæren kan ikke ved i trykte Cirkulærer eller lignende forud at meddele sine Kommittenter, at en almindelig Underretning fra ham om, at Aftale er sluttet med Hensyn til et Vareparti, skal betyde, at han selv er indtraadt som Køber eller Sælger, bevirke, at en saadan almindelig Meddelelse faar Betydning som Selvindtræde. Erklæringen maa

afgives i Kommissionærens Underretning om Hvervets Udførelse. Har Kommissionæren afgivet Underretning om Hvervets Udførelse med en angiven Tredjemand, er hans Adgang til senere Selvindtræde udelukket. Heller ikke kan han efter at have givet Underretning om Hvervets Udførelse uden Opgivelse af Tredjemands Navn bagefter erklære, at han selv er Køber eller Sælger. Virkningerne af, at Kommissionæren afgiver en saadan ubestemt Meddelelse, ere angivne i § 14, og disse kan Kommissionæren ikke omgøre ved en senere Erklæring, jfr. herved Bemærkningerne til § 14. Selvindtrædet sker ved Afgivelsen af Erklæringen herom. At der ikke bør gives Kommissionæren Adgang til at erklære Selvindtræde med tilbagevirkende Kraft fra et tidligere Tidspunkt, synes selvfølgelig; herved vilde han sættes i Stand til at spekulere paa Kommittentens Bekostning, jfr. Bemærkningerne til § 42. De angivne Bestemmelser i § 41, 1ste Stykke have vel mødt Modstand hos Vekselmæglernes og Vekslerernes Kursnoteringsudvalg og have heller ikke vundet fuld Tilslutning hos Grosserer-Societetets Komité. Man maa imidlertid formene, at de ere nødvendige for tilstrækkeligt at varetage Kommittentens Tarv overfor Kommissionæren, og lignende Regler findes da ogsaa udtalte i den tyske Handelslovbog §§ 400 og 405.

At Selvindtrædet anses som sket i det Øjeblik, da Kommissionæren afsender Underretning herom til Kommittenten eller mundtlig giver ham Meddelelse derom, faar særlig Betydning med Hensyn til Prisberegningen, jfr. § 42. Iøvrigt viser Reglens Betydning sig ogsaa deri, at Kommissionæren ikke behøver at tage Hensyn til en Tilbagekaldelse af Hvervet, som først kommer til ham, efter at han har afsendt den Underretning, som indeholder hans Erklæring om Selvindtræde, medens omvendt Ret til Selvindtræde er afskaaret, saafremt Tilbagekaldelsen er naaet ham, inden en saadan Underretning afsendes. At paa den anden Side Erklæringen ikke binder Kommissionæren, forinden den er kommen til Kommittenten, følger af al-

mindelige Regler om **saadanne** Viljeserklæringer og behøver ikke særligt at udtales i Loven.

Da der let kan være Uoverensstemmelse mellem Kommittenten og Kommissionæren om, hvorvidt Kommissionæren paa Grund af Aftale eller endnu mere som Følge af Sædvane er berettiget til at **udføre** Hvervet ved Selvindtræde, er det i Paragrafens 2det Stykke paalagt Kommittenten at reklamere, saafremt han fra Kommissionæren har modtaget Underretning om Selvindtræde og vil gøre gældende, at Kommissionæren ikke var berettiget til at udføre Hvervet paa denne Maade. Saafremt Reklamationen er berettiget og sker i rette Tid, er Følgen, at Hvervet anses som ikke udført, og Kommittenten vil desuden eventuelt kunne fordr Skadeserstatning af Kommissionæren, fordi denne har udvist Forsømmelighed ved ikke paa et gunstigt Tidspunkt at udføre Hvervet ved Aftale med Tredjemand. Reklamationsbestemmelsen i § 41 angaar alene det Tilfælde, at Kommittenten vil gøre gældende, at Kommissionæren overhovedet ikke var berettiget til Selvindtræde ifølge Reglen i § 40. Den omfatter altsaa ikke det Tilfælde, at Kommittentens Indvending mod Selvindtrædet gaar ud paa, at Kommissionæren ikke har opfyldt Formforskrifterne i § 41, 1ste Stykke, idet han f. Eks. har afgivet ubestemt Meddelelse om, at Hvervet er udført, og først senere har meddelt, at han selv er Køber eller Sælger; ved at anvende den i dette Tilfælde vilde let Betydningen af Bestemmelsen i Paragrafens 1ste Stykke svækkes. Heller ikke kommer § 41 til Anvendelse, naar Kommittenten vil gøre gældende, at Kommissionæren ved Prisberegningen eller paa anden Maade har tilsidesat hans Interesser. At han i saadanne Tilfælde er pligtig at reklamere, følger imidlertid af § 20 og af Henviisningen til denne Paragraf i § 43, 2det Stykke i Slutningen.

Reklamationen skal ske „uden ugrundet Ophold“. Dette Udtryk bør her fortolkes strengt, dels for at afskære Kommittenten fra at spekulere paa Kommiss-

sionærens Bekostning, og dels fordi det er af stor Vigtighed for Kommissionæren snarest muligt at faa Kundskab om, at Kommittenten ikke vil finde sig i **Selvindtræde**. Han bliver maaske derved i Stand til endnu i rette Tid at udføre Hvervet paa anden Maade ved Afslutning af en fyldestgørende Aftale med Tredjemand.

§42

Idet Selvindtræde i § 40 er betegnet som en Maade at udføre Hvervet paa, ligger allerede deri, at Kommissionæren skal varetage Kommittentens Interesser i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Ud-kastets § 7 og følgende Paragrafer, forsaavidt disse kunne komme til Anvendelse. Paa Grund af den særlige Fristelse for Kommissionæren til ved Selvindtræde at tilsidesætte Kommittentens Interesser for sine egne, har man dog fundet det rettest i § 42, 1ste Stykke særligt at indskærpe Kommissionæren denne Pligt.

I Paragrafens 2det Stykke har man anset det nødvendigt at give visse nærmere, men ingenlunde udtømmende Regler om Prisberegningen, et Spørgsmaal, der har givet Anledning til megen Tvivl, da det ganske særligt er i denne Henseende, at Kommittentens og Kommissionærens Interesser komme i Konflikt med hinanden. Nogle af disse Tvivlsspørgsmaal har man ment at burde løse, men iøvrigt **maa** det stedse erindres, at de mere almindelige Bestemmelser om Prisberegningen i Ud-kastets §§ 8 og 9 finde Anvendelse ved Siden af de specielle Forskrifter i nærværende Paragraf. Naar det saaledes i første Punktum bestemmes, at Kommissionæren i alt Fald ikke maa overtage Godset til lavere Pris eller levere det **til** højere Pris end den, som var gangbar paa det Tidspunkt, da han afgav Erklæringen om Selvindtræde, betegner den gangbare Pris her kun den yderste Grænse, som Kommissionæren kan gaa til i Kommittentens Disfavør, jfr. Udtrykket „i alt Fald“. Kan Kommittenten saaledes paa-vise, at Kommissionæren, da Selvindtræde fandt Sted, har haft et for **Kommittenten**

fordelagtigere Tilbud, behøver Kommit-
tenten ikke at lade sig nøje med den Pris,
hvortil Kommissionæren erklærer at være
indtraadt, selv om den stemmer med den
almindelige gangbare Pris. Ligeledes **maa**
Salgskommissionæren heller ikke benytte
sig af sin mulige specielle Viden om, at
Prisen paa en Vare snart vil stige, til at
skynde sig med at selvindtræde til de i
Øjeblikket raadende lavere Priser og der-
ved berøve Kommitenten Fordelen ved
den senere Prisstigning. Forsaavidt er
altsaa den selvindtrædende Kommissionær
ligestillet med Kommissionæren, der ud-
fører Hvervet ved Afslutning af Aftale
med Tredjemand. Det, man har villet be-
stemme her, er som sagt kun, at det er
de ved Tidspunktet for Selvindtrædelses-
erklæringens Afgivelse gangbare Priser,
der ere den yderste Grænse for Kommis-
sionærens Berettigelse til at indtræde,
ligesom det ellers er de ved Tidspunktet
for Aftalens Indgaaelse med Tredjemand
gangbare Priser, der blive bestemmende i
den **omspurgte** Henseende. Ved denne
Bestemmelse i Forbindelse med Reglen i
§ 41, hvorefter Tidspunktet for Selvind-
trædet er det Øjeblik, Underretning om
det afgives, har man afskaaret Kommis-
sionæren fra at spekulere i Prisforandringer
paa Kommittentens Bekostning ved f. Eks.
at erklære, at han for en Uge siden er
indtraadt som Køber eller Sælger til de
da gældende lavere eller højere Priser.
Og angaar Hvervet Værdipapirer, som
noteres til forskellige Kurser paa forskel-
lige Tider af Dagen, kan Kommissionæren
ikke, naar den først noterede Kurs er
ugunstigere for Kommittenten, selvind-
træde til denne Kurs ved en Erklæring,
som afgives efter den senere Notering.

Har Salgskommissionæren til et tid-
ligere Tidspunkt for egen Regning raadet
over Godset, kan Kommittenten efter § 42,
2det Stykke, 2det Punktum i alt fald fordre
den Pris, der var gangbar paa dette Tid-
punkt. Den ubetingede forskrift i § 41
om, at Selvindtræde kun kan ske ved ud-
trykkelig Underretning, medfører, at **Salgs-**
kommissionæren ikke til Støtte for et Krav

om at afregne til lavere Priser end dem, som
gjaldt **ved** Underretningens Afgivelse, kan
paaberaabe sig, at han tidligere har dis-
poneret over Varen for egen Regning.
Derimod bør Kommittenten have Ret til
at paaberaabe sig en **saadan** Disposition som
Grund til at kræve højere Priser end de ved
Tidspunktet for Underretningen om **Selv-**
indtræde gangbare. Ellers kunde **Salgs-**
kommissionæren benytte Prisfald til Skade
for Kommittenten ved at vente med at af-
give Underretning om faktisk Selvindtræde,
indtil Varen var falden i Pris. Ved Ud-
trykket „for egen Regning raadet“ har
man villet betegne, at Reglen skal ramme
enhver Disposition fra Kommissionærens
Side, der kun er berettiget under Forud-
sætning af, at Godset er hans, f. Eks.
Pantsætning for egne **Laan**.

Til Beskyttelse af Kommittentens In-
teresser ved Indkøbskommission er det
dernæst i tredie Punktum, i Lighed med
den tyske Handelslovbog § 401, 2det Stykke,
fastsat, at saafremt Kommissionæren, efter
at have faaet Anmodning om at overtage
Hvervet, men før Selvindtrædet, har købt
saadant Gods, som Hvervet angaar, kan
Kommittenten fordre Opgørelse efter den
Pris, som Kommissionæren har betalt, med-
mindre denne oplyser, at Købet ikke er
sket i Anledning af Hvervet. Det fore-
kommer, at Indkøbskommissionæren efter
at have modtaget et Hverv skynder sig
at indkøbe et Parti af den paagældende Vare-
art med den Hensigt, saafremt Varen
stiger i Pris, at udføre Hvervet ved Selvind-
træde til de højere Priser, medens han, saa-
fremt den falder i Pris, maaske vil be-
nytte Indkøbet som en Udførelse af Hver-
vet. En saadan Spekulation i Prisstigning
til Skade for Kommittenten bør forhindres.
Det gaar nu ganske vist ikke an uden videre
at forbyde Kommissionæren at beregne
sig en højere Pris end den, han selv har
betalt for Varer af den paagældende Art,
efter at han har faaet Anmodning om
Hvervets Overtagelse. Saadant Indkøb
kan bl. a. være sket til Udførelse af Ordre
for andre, uden at det har været Kom-
missionæren muligt for denne Pris at

skaffe Varer til alle sine Ordres Udførelse. Men har han indkøbt Varer i Anledning af den modtagne Anmodning, bør han ikke kunne beregne Kommittenten en højere Pris end den, han har givet. Efter Bestemmelsen i den tyske Handelslovbog § 401 paahviler Bevisbyrden for, at Købet, der oplyses eller indrømmes at have fundet Sted, er skot i Anledning af Hvervet, saaledes Kommittenten. Men et saadant Bevis vilde det være yderst vanskeligt for Kommittenten at føre, medens det som Regel vil være lettere for Kommissionæren at oplyse Rigtigheden af hans Paastand om, at det paagældende Indkøb ikke er sket i Anledning af det omtalte Hverv. Ved Bestemmelsen i § 42 er derfor Bevisbyrden paa dette Punkt paalagt Kommissionæren.

Da Reglerne i § 42 om Prisberegningen ere givne som Regler for Selvindtræde, er det til Undgaelse af Misforstaaelse anset for rettest i Slutningsbestemmelsen af § 42 at udtale, at Reglerne i §§ 15—18, 20 og 24 faa tilsvarende Anvendelse, naar Kommissionæren forsømmer sine Pligter i saa Henseende. Heraf følger bl. a., at Kommittenten, naar hans Interesseer paa dette Punkt væsentligt tilsidesættes af den se vindtrædende Kommissionær, eller denne handler svigagtigt, maa kunne afvise Selvindtrædet, samt at Kommissionæren er pligtig at erstatte Kommittenten den denne ved hans Pligtforsømmelse forvoldte Skade. Man har iøvrigt været noget betænkelig ved at lade Reglen i § 16 komme Kommissionæren til Gode, saaledes at Kommissionæren, der har tilsidesat Limitum, ved at dække Prisforskellen kan forhindre Afvisning af Selvindtrædet. Der vil her saa ofte være Spørgsmaal om et misligt Forhold fra Kommissionærens Side, som vil være vanskeligt at bevise, at der maaské kunde være nogen Grund til strengere Behandling. Man har dog ikke turdet skærpe Reglerne i saa Henseende, ikke mindst under Hensyn til, at Grosserer-Societetets Komité har udtalt Frygt for, at Bestemmelserne i § 42, 2det Stykke allerede nu ere saa strenge, at de kunne afholde Kommissionæren fra at selvindtræde i Tilfælde,

hvor dette vil være i Kommittentens Interesse, jfr. iøvrigt herved, hvad der nedenfor vil blive bemærket ved § 45. At Bestemmelserne i § 15 og følgende Paragrafer komme til Anvendelse overfor anden Pligtforsømmelse ved Selvindtræde end Tilsidesættelse af Reglerne i § 42, har det som selvfølgelig været uforment at udtale. Af disse Regler følger bl. a., at Kommissionærens Selvindtræde paa et Tidspunkt, hvor han er insolvent, i Almindelighed som en væsentlig Tilsidesættelse af Kommittentens Interesseer vil kunne afvises som ugyldigt.

§ 43

Naar Selvindtræde har fundet Sted, har Salgskommissionæren en Købers og Indkøbskommissionæren en Sælgers Rettigheder og Pligter mod Kommittenten. Denne i § 43, 1ste Stykke udtalte Regel trænger ikke til nærmere Motivering. Den udelukker naturligvis ikke, at Kommissionæren kan være ansvarlig for sit forinden udviste Forhold.

Bestemmelsen i Paragrafens 2det Stykke om Provision svarer til den tyske Handelslovbog § 403 og den schweiziske **Forbundslov** om Obligationsretten Art. 436. Det bemærkes dog, at disse to Love, i alt Fald den tyske, i Almindelighed forståas saaledes, at der kun gives den selvindtrædende Kommissionær Ret til sædvanlig Provision, ikke til Delcredere-Provision. I Modsætning hertil giver Udkastet, i Overensstemmelse med den merkantile Opfattelse i de tre skandinaviske Lande, Kommissionæren samme Ret til Provision, som vilde have tilkommet ham, hvis han havde udført Hvervet ved at slutte Aftale med Tredjemand, altsaa ogsaa den samme Delcredere-Provision, som i saa Fald vilde tilkomme ham. Herved lettes Sammenligningen mellem den ved Selvindtræde beregnede Pris og den ved Aftale med Tredjemand opnaede.

Endelig bestemmes det, at der ogsaa tilkommer Kommissionæren Godtgørelse efter Udkastets § 29 for hans Udgifter som Kommissionær. Under de Udgifter, som han saaledes kan beregne sig Godt-

gørelse for, henhøre ifølge Affattelsen af § 29 de i denne Paragrafs 2det Punktum angivne Præstationer (Afgivelse af Lagerrum o. l.). Derimod har Kommissionæren ikke Ret til Godtgørelse for Udgifter, som han har haft i anden Egenskab end Kommissionær. Saaledes kan Indkøbskommissionæren ikke beregne sig Godtgørelse for Udgifter til Lagring af Godset, inden Selvindtræde fandt Sted. Ej heller kan Salgskommissionæren forlange Dækning for Omkostninger paa Godset, der angaa Tiden efter Selvindtrædet.

§ 44

Ifølge Bestemmelsen i § 14, 2det Stykke kan Kommittenten, naar Handelskommissionæren i Strid med de virkelige Forhold har underrettet ham om, at Hvervet er udført, fordre, at Kommissionæren skal opfylde Aftalen. Naar Kommissionæren afgiver saadan Meddelelse imod bedre Vidende, vil hans Hensigt ofte være at foretage et Selvindtræde, men at skjule dette for Kommittenten for at kunne undgaa Anvendelsen af de for Selvindtræde givne Hegler. En Kommissionær f. Eks., der tilfældigvis ved, at nogle Værdipapirer, som han skal indkøbe for en Kommittent, ville falde i Kurs, benytter sig heraf til i Strid med Sandheden at give Kommittenten Underretning om, at han har købt til den nuværende højere Kurs, for saa senere, naar Kursen er falden, at indkøbe Papirerne til en lavere Kurs, men dog afregne med Kommittenten til den opgivne højere Kurs. Det er kun Løn som forskyldt, at Kommittenten, som det bestemmes i § 44, faar Bet til, naar det opdages, at Kommissionæren mod bedre Vidende har afgivet urigtig Underretning om, at Hvervet er udført, at holde ham fast og betragte Underretningen som en Erklæring om Selvindtræde, saa at de i § 42 om Prisberegningen i Tilfælde af Selvindtræde givne Eegler komme til Anvendelse. Det er selvfølgelig kun en Eet til at behandle Underretningen som Selvindtræde, der ved § 44 gives Kommittenten. **Saafrømt** han **maatte** foretrække det, staar det ham frit for at fastholde, at Hvervet ikke er udført, og at

gøre Erstatningsansvar og andre herat **py-** dende Følger gældende. Hvis f. Eks. Hvervet gaar ud paa Salg af en Genstand, og Kommissionæren er kommen under Konkurs, maa Kommittenten saaledes kunne udtage Genstanden af Kommissionærens Konkursbo i Stedet for blot at anmelde en Fordring paa Salgssummen i Boet. Vælger Kommittenten at behandle Kommissionæren som selvindtraadt, kan han i Forbindelse hermed fordrø Erstatning efter de almindelige Regler.

Bestemmelsen i § 44 finder ikke blot Anvendelse, naar Kommissionæren i sin Underretning om Hvervets Udførelse ikke har opgivet Navnet paa nogen Tredjemand, men ogsaa naar den urigtige Meddelelse indeholder Navnet paa en Tredjemand; faktisk vil Misbruget i Almindelighed foreligge i førstnævnte Fonn. Bestemmelsen angaar, i Modsætning til § 14, 2det Stykke, ogsaa den civile Kommission.

§ 45.

Denne Bestemmelse indeholder en Undtagelse fra Reglen i Udkastets § 1, hvorefter Lovens Bestemmelser kun skulle komme til Anvendelse, forsaavidt ikke andet følger af Aftale eller af Handelsbrug eller anden Sædvane. Den har tildels sit Forbillede i den tyske Handelslovbog §§ 402 og 405, 2det Stykke og har sin Grund i, at de foregaaende Paragrafers til Værn for Kommittenten givne Bestemmelser om Selvindtræde let vilde blive temmelig illusoriske, hvis det ikke bestemtes, at de ikke kunne fraviges til Skade for Kommittenten. Navnlig i Handelen med Værdipapirer, vel nok det Forhold, hvor Selvindtræde spiller den største Rolle, men forøvrigt ogsaa ved Handeler om andre Genstande, forekommer det ofte, at Personer, der ikke have særligt Kendskab til Handel med den paagældende Varesort, dog købe og sælge i betydeligt Omfang under Benyttelse af Kommissionærer ved Afslutningen af Forretningerne. Som Følge af deres Mangel paa Kendskab til vedkommende Forretningsgren komme de ofte fuldstændigt i deres Kommissionærs Magt, og denne vil da let bukke under for

Fristelsen til at gøre sig Fordel paa Kommittentens Bekostning. Bestemmelserne i §§ 41, 42 og 44 skulle vel være Kommittenten herimod; men det er kun altfor sandsynligt, at mindre samvittighedsfulde Kommissionærer, hvis Adgang hertil stod dem aaben, vilde forstaa at komme udenom disse for dem ubehagelige Bestemmelser ved forudgaaende Aftale med deres Kommittenter, eventuelt ved i trykte Cirkulærer eller Forretningsbetingelser at indsmugle Bestemmelser, som udelukke Anvendelsen af Reglerne i de nævnte Paragrafer. Det anførte vil formentlig ogsaa tilstrækkeligt begrunde, at det i § 45 fastsættes, at heller ikke afvigende Handelsbrug eller anden Sædvane skal kunne paaberaabes til Støtte for at komme udenom Bestemmelserne til Skade for Kommittenten. Selv om saadanne Sædvaner maatte have udviklet sig, er det ikke usandsynligt, at de omtalte mindre forretningskyndige Kommittenter ofte ville være uvidende om dem. Da Grunden til, at Bestemmelserne ere gjorte præceptive, som nævnt, i fremtrædende Grad skyldes Hensynet til visse Kommittenters Mangel paa Forretningsdygtighed og deres deraf flydende Mangel paa Evne til at tage sig i Agt for saadanne Vedtagelser eller Handelsbrug, kunde det ligge nær at indskrænke Paragrafens Anvendelse til de Tilfælde, hvor det oplyses, at Kommittenten hverken forstod eller ved Iagttagelse af almindelig Forsigtighed burde have forstaaet Betydningen af Fravigelsen. Man har imidlertid ment, at Gennemførelsen i Praksis af en saadan Bestemmelse vilde være yderst vanskelig, og har derfor opgivet den antydede Begrænsning af Reglen, saa meget mere som man ikke kan se rettere, end at den ubetingede Overholdelse af Bestemmelserne i §§ 41, 42 og 44 i de fleste Tilfælde ikke vil være for byrdefuld for Kommissionæren. Under Hensyn til, at Reglen om Ufravigelighed ikke blot har mødt Modstand hos Vekselmæglernes og Veksellerernes Kursnoteringsudvalg, men ogsaa hos Grosserer-Societetets Komité, har man dog ment at burde modificere Reglen noget, saaledes

at Bestemmelserne i § 42 i andre Tilfælde end de i § 44 omtalte kunne fraviges, hvis Kommittenten er Handlende, og Hvervet gaar ud paa Salg eller Køb for hans Bedrift. Der kan under disse Forhold være noget Behov for Fravigelse, og en saadan Kommittent vil ordentligvis være i Besiddelse af tilstrækkelig Indsigt i Forretningen og kunne bedømme Betydningen af de i Aftalen indeholdte Bestemmelser. Det er da ogsaa navnlig Bestemmelserne i § 42, Grosserer-Societetets Komité mener bør kunne fraviges. Hovedreglen i § 41 bør derimod paa Grund af dens i Bemærkningerne til denne Paragraf nærmere paaviste Betydning ubetinget være ufravigelig. At Bestemmelserne i § 44 ere ufravigelige, følger, idet de forudsætte misligt Forhold fra Kommissionærens Side, vistnok af den gældende Bets Regler om Ugyldighed af Aftaler, som stride mod Lov og Ærbarhed, men det er dog anset rettest udtrykkeligt at udtale dette.

Det er ikke overset, at man ved Bestemmelsen i nærværende Paragraf muligvis kan tvinge Kommissionshandelen paa Island og Færøerne og Kommissionshandelen i Værdipapirer og enkelte andre Effekter til at anvende andre Forretningsformer end de for Tiden sædvanligt brugelige — noget lignende gælder forøvrigt i endnu højere Grad med Hensyn til visse Brancher i Norge — men Hensynet hertil bør formentlig vige for de Fordele, en præceptiv Regel iøvrigt frembyder.

Om Kommissionsforholdets Ophør.

§ 46

I § 46 udtales først den almenanerkendte Sætning, at Kommittenten, ligesom andre, der have givet et Hverv til Besørgelse, kan tilbagekalde Hvervet, naar han vil. Han kan, og det selv om Hvervet er givet for en bestemt Tid, ved en Tilkendegivelse til Kommissionæren bevirke, at denne ikke længere kan slutte Aftale med Tredjemand for Kommittentens Regning eller selvindtræde som Køber eller Sælger eller iøvrigt handle for Kommittentens

Regning, se dog § 48 og Bemærkningerne nedenfor. At Tilbagekaldelsen først faar denne Virkning, naar den er kommen til Kommissionæren, følger af de almindelige Regler om saadanne Viljeserklæringer og behøver ikke at udtales i Lovteksten. Selvfølgelig kan Kommittenten ikke ved Tilbagekaldelse berøve Kommissionæren nogen Ret til Vederlag, som maatte være denne tilsikret ved Aftalen imellem dem. Til denne Sætning, som nærmere udformes i § 50, er det fundet rigtigt allerede her at henvise.

Med Hensyn til den, som har overtaget Besørgelsen af et Hverv indtil et vist Tidspunkt eller paa lignende Maade, siges det i Almindelighed, at han ikke kan frasige sig Hvervet i Utide. Men i alt Fald for saadanne Mandatarers Vedkommende som Kommissionæren maa det være udelukket, at Hvervgiveren, naar Hvervet i Utide frasiges, skulde kunne erholde Dom over Mandataren til Hvervets Fortsættelse. Heller ikke kan der være Tale om, at Frasigelsen i Utide skulde være uden Betydning i den Forstand, at Mandataren efter Frasigelsen alligevel fremdeles skulde kunne handle for Hvervgiverens Regning. Det rigtige i den Sætning, at Mandataren ikke kan frasige sig Hvervet i Utide, bliver herefter for saadanne Mandatarers Vedkommende som Kommissionæren formentlig kun det, at Frasigelsen kan paadrage Erstatningsansvar. Paa tilsvarende Maade som om Kommittentens Tilbagekaldelse af Hvervet udtaler Udkastet derfor med Hensyn til Kommissionæren, at han kan frasige sig Hvervet, naar han vil, dog at han i visse Tilfælde, som nærmere angives i § 51, kan blive erstatningspligtig ved Frasigelsen.

Uanset Hvervets Tilbagekaldelse eller Frasigelse beholder Kommissionæren Beføjelse til at gøre den ved Kommissionens Udførelse erhvervede Fordringsret mod Tredjemand gældende, se § 60 og Bemærkningerne hertil. Kommittentens Tilbagekaldelse af Hvervet har naturligvis ingen Indflydelse paa **Aftaler**, som Kommissionæren forinden har indgaaet, eller paa dennes Beføjelse til paa Kommittentens

Regning at opfylde saadanne Aftaler, som han jo er pligtig at opfylde.

§47.

Kommer Kommittenten under Konkurs maa det derefter være Konkursboets Bestyrelse, som træffer Bestemmelse om, hvorvidt og hvorledes der skal handles med Virkning for Boets Midler. Paa den anden Side formenes Kommissionæren ikke at burde være pligtig at arbejde videre for et Konkursbo eller en Fallent. Udkastets § 47 bestemmer derfor, at Hvervet bortfalder ved Kommittentens Konkurs. I Konsekvens med Bestemmelserne i Konkurslovens § 2 tilføjes, at Hvervets Ophør dog først indtræder, naar Lovgivningens Forskrifter om Konkursens Bekendtgørelse ere iagttagne, eller Konkursen er eller burde være kendt af Kommissionæren. De tre Teksters forskellige Affattelse paa dette Punkt — efter den norske Tekst ophører Hvervet uden videre ved Konkursen, efter den svenske, naar offentlig Stævning til Kreditorerne er udstedt — følger af de tre Landes forskellige Konkurslovgivning. Efter alle tre Landes Tekster vil det kunne forekomme, at en Kommissionær i fuldstændig god Tro slutter en Handel for Kommittentens Regning paa et Tidspunkt, da Hvervet er ophørt, saa at Handelen kommer til at staa for Kommissionærens egen Regning. Det er fra handelskyndig Side gjort gældende, at der her foreligger en Ubillighed, som burde rettes, og Medlemmer af Kommissionen have været tilbøjelige til at dele denne Opfattelse, som for den danske Tekst Vedkommende vilde føre til, at Ordene „Lovgivningens. . . . eller" stryges. Reglen vilde da være den samme som efter tysk Konkurslov § 23, jfr. den tyske borgerlige Lovbog § 674. Kommissionen har imidlertid fundet det betænkeligt og liggende udenfor sin Opgave at foreslaa en Bestemmelse, som vilde indeholde et Brud med eller i alt Fald en Inkonsekvens i Forhold til den bestaaende Konkurslovgivning. Beføjelsen til at gøre Fordringer gældende, som ere erhvervede **mod** Tredjemand ved Kommissionens Udførelse,

bør Kommissionæren lige saa lidt miste ved Kommittentens Fallit som ved hans Tilbagekaldelse af Hvervet, se herom § 60.

Den herskende Opfattelse gaar vistnok ud paa, at Hvervet ikke uden videre ophører derved, at Kommissionæren kommer under Konkurs, men at denne Omstændighed i Almindelighed giver Kommittenten Beføjelse til at hæve Forholdet uden herved at ifalde det Ansvar overfor **Kommissionæren**, som bortset herfra vilde følge af Hvervets Tilbagekaldelse. Man har dog ment af Hensyn til Kommittentens Interesser at burde fastslaa, som det for Mandat i Almindelighed er bestemt i den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 405, at Hvervet ophører umiddelbart ved Kommissionærens Konkurs. Herved erindres Bestemmelsen i § 48 og Bestemmelsen i § 60 om, at Kommissionærens Beføjelse til at gøre Fordringer gældende, som ved Kommissionens Udførelse ere erhvervede overfor Tredjemand, ved hans Konkurs overgaar til Konkursboet.

Hvervet kan ophøre paa mange andre Maader end de i §§ 46 og 47 nævnte, saaledes ved Udløb af det for Forholdets Varighed fastsatte Tidsrum, ved kontraktmæssig Opsigelse med Varsel, ved Kommittentens Umyndiggørelse, ved Kommissionærens Død eller Umyndiggørelse, efter Omstændighederne ved Kommittentens Død. Man har imidlertid, bortset fra Bestemmelsen i § 49, anset det for tilstrækkeligt at foreslaa Lovregler om de i §§ 46 og 47 nævnte Ophørsmaader, idet man gaar ud fra, at Analogien af disse Lovregler med de af Aftalen og af Forholdenes Beskaffenhed følgende Afvigelser og Lempelser vil blive anvendt i andre Tilfælde.

§ 48.

Hvervets Ophør ifølge §§ 46 og 47 kan indtræde paa et saadant Tidspunkt, at Standsning i samme Øjeblik af Kommissionærens Virksomhed vilde medføre Tab for Kommittenten. Skal Tab undgaas, **maa** modtaget Gods fremdeles bevares, ankommende Gods efter Omstændighederne undersøges og modtages, eventuelt

maa Reklamation finde Sted o. s. v. Særligt naar Ophøret skyldes Kommissionærens Frasigelse, synes der da at burde paahvile Kommissionæren en vis Pligt til at foretage det til Undgaelse af Tab fornødne, indtil Kommittenten selv kan varetage sine Interesser, jfr. den tyske borgerlige Lovbøg § 671 og den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 404. Kommissionen har ment at burde foreslaa, at en saadan Pligt til Afværgelse af Tab i alle de i §§ 46 og 47 omhandlede Ophørstilfælde bør paahvile Kommissionæren, forsaavidt det kan ske uden væsentlig Omkostning eller Ulempe for ham. I saa Henseende vil det naturligvis være af Betydning, om Kommissionæren har tilstrækkelig Sikkerhed for sine Omkostninger i Gods, som han sidder inde med. Ifølge Forpligtelsens Begrænsning i Tid vil den have større Betydning, naar Kommissionæren frasiger sig Hvervet, end naar Kommittenten tilbagekalder det. Er Hvervet bortfaldet ved Kommittentens Konkurs, maa Kommissionæren være Massekreditor i Konkursboet for sit Krav paa Godtgørelse for sine Omkostninger. I Tilfælde af Kommissionærens Konkurs maa Pligten efter § 48 efter Omstændighederne paahvile hans Konkursbo. Udtrykkelige Regler i saa Henseende er det fundet uforment at udtale.

§ 49.

At Kommittenten ikke ved at tilbagekalde Hvervet kan berøve Kommissionæren de denne ved §§ 31—37 og 39 hjemlede **Sikkerhedsbeføjelser**, er selvfølgelig. Men det samme bør gælde i andre Ophørstilfælde, ogsaa naar Kommissionæren frasiger sig Hvervet. Ligeledes bør Bestemmelserne i § 38 om Kommissionærens Beføjelser, naar der fra Kommittentens Side foreligger Forsinkelse med Modtagelsen af Kommissionsgods, komme til Anvendelse, efter at Hvervet er ophørt. I § 49 bestemmes derfor, til Undgaelse af al Misforstaaelse, at Kommissionæren uanset Hvervets Ophør kan gøre de Rettigheder gældende, som tilkomme ham efter §§ 31—39.

§ 50

At Kommittenten ved Tilbagekaldelsen af Hvervet berøver Kommissionæren Adgang til at fortjene det Vederlag, som vilde tilkomme ham for fremtidig Udførelse af Hvervet, kan i Almindelighed ikke paadrage Kommittenten noget Ansvar. Anderledes stiller Sagen sig, naar Vederlag for Udførelse af en bestemt Forretning eller af Hvervet gennem et vist Tidsrum maa anses tilsikret Kommissionæren. I saadanne Tilfælde maa Kommittenten, der tilbagekalder Hvervet, ifølge almindeligt anerkendte Grundsætninger ordentligvis betale Kommissionæren, hvad denne vilde have fortjent ved Hvervets Udførelse. Det er dette, som udtales i § 50, 1ste Punktum, hvor det bestemmes, at Erstatningspligt paahviler Kommittenten, som i Utide tilbagekalder Hvervet, naar dette gælder for en bestemt Tid, eller naar det maa anses tilsikret Kommissionæren at føre en bestemt Forretning til Afslutning, eller naar Opsigelsesvarsel er eller maa anses aftalt. Ved Udtrykkene „maa anses aftalt" hentydes til, at Opsigelsesvarsel jævnlgt maa tilkomme Kommissionæren uden udtrykkelig Aftale herom, f. Eks. fordi han til at indrette sig paa Hvervets Udførelse har maattet afholde Omkostninger, som forudsætte en vis Varighed af Forholdet. I Paragrafens 2det Punktum udtales den af almindelige Regler om Misligholdelse følgende Regel, at Erstatningsansvar ikke kan paahvile Kommittenten, naar han i Kommissionærens Undladelse af Pligttopfyldelse har haft gyldig Grund til Tilbagekaldelsen. At det i denne Henseende ikke udkræves, at Misligholdelsen er tilregnelig, er tilkendegivet ved Benyttelsen af det objektive Udtryk „Undladelse" (ikke „Forsømmelse"). I Forbindelse hermed udtales det, at ogsaa andre Omstændigheder end Misligholdelse kunne give Kommittenten Beføjelse til Tilbagekaldelse i Utide uden Ansvar. Hvilke „særlige Omstændigheder", der bør have denne Betydning, maa det være overladt til Domstolenes Skøn at afgøre; en Opregning er umulig. De særlige Omstændigheder kunne ligge i Kommissio-

nærens Forhold, saasom hans Sygdom eller svigagtig Færd fra hans Side udenfor Kommissionensforholdet. Men Udkastets Affattelse giver Domstolene Frihed til ogsaa at tillægge Kommittentens Forhold den angivne Betydning, naar dette findes rimeligt og retfærdigt, saaledes f. Eks. naar Tilbagekaldelsen er motiveret derved, at Kommittentens Bedrift paa Grund af forandrede Konjunkturer ikke kan bære sig.

I Paragrafens 2det Stykke udtales den med de gældende Lovgivningsgrundsætninger stemmende Regel, at Erstatningsansvar som for Tilbagekaldelse i Utide paahviler Kommittenten, naar Kommissionæren frasiger sig saadant Hverv som i denne Paragraf omhandlet, og Frasigelsen er begrundet ved Kommittentens Pligtforsømmelse. Ved Ordet „Pligtforsømmelse" i Modsætning til „Undladelse" i Paragrafens 1ste Stykke, 2det Punktum er det udtrykt, at Erstatningsansvaret er betinget af, at Kommittentens Misligholdelse var ham tilregnelig (§ 17). Hermed maa det imidlertid ligestilles, at den foreligger under Omstændigheder af saadan Beskaffenhed, at den, skønt utilregnelig, efter Lovgivningens almindelige Regler paadrager Ansvar, f. Eks. naar den skyldes Brøde hos Kommittentens Betjente o. s. v. For det Tilfælde, at Forholdet afbrydes ved Kommittentens Konkurs, følger det ligeledes af gældende Ret, at Erstatningskrav haves. Da Udkastet i § 47 særligt omtaler denne Ophørsmaade, er en udtrykkelig Udtalelse af Erstatningspligtens Tilstedeværelse fundet hensigtsmæssig.

§ 51.

Ligesom Kommittenten i de i § 50 omhandlede Tilfælde bliver erstatningspligtig ved at tilbagekalde Hvervet, maa Kommissionæren ordentligvis være erstatningspligtig, naar han har eller maa anses at have paataget sig Hvervet for et bestemt Tidsrum eller at føre en bestemt Forretning til Afslutning, eller naar Opsigelsesvarsel er eller maa anses aftalt, og han desuagtet frasiger sig Hvervet i Utide. Til Udtalelsen heraf i Paragrafens 1ste Punktum føjes i 2det Punktum en Bestemmelse, som ganske svarer

til § 50, 2det Punktum. Særlige i Kommissionærens Forhold liggende Omstændigheder ville vistnok kunne begrunde hans Frasigelse i noget større Omfang, end tilsvarende i Kommittentens Forhold liggende særlige Omstændigheder kunne begrunde dennes Tilbagekaldelse, løvrigt henvises om 2det Punktum og om Bestemmelsen i 2det Stykke, som ganske svarer til § 50, 2det Stykke til det ved denne § bemærkede.

§ .

Naar Kommissionæren frasiger sig Hvervet, kan det ske, at Udgifter, som han efter § 29 vilde kunne fordre godtgjorte af Kommittenten, herved blive unyttige for denne. I § 52, 1ste Stykke udtales herom i Overensstemmelse med gældende Ret, se ogsaa den tyske borgerlige Lovbog § 628, at Kommissionærens Krav paa Godtgørelse forsaavidt bortfalder. Undtagelse herfra gøres dog for det Tilfælde, at Frasigelsen har gyldig Grund i Omstændigheder, som kunne tilregnes Kommittenten eller ere at henføre til denne. Naar f. Eks. Kommissionæren frasiger sig Hvervet, fordi Kommittenten, paa Grund af at hans Fabrik er brændt, ikke kan forsyne ham med Konsignationsvarer, og Kommissionæren allerede har lejet Lagerrum, som nu vil blive unyttigt for Kommittenten, maa Udgifterne hertil kunne fordres erstattede. Har Frasigelsen ikke sin Grund i Omstændigheder, som ere at henføre til Kommittenten, maa Hovedreglen om Godtgørelseskravets Fortabelse ved Frasigelse gælde, og det hvad enten Frasigelsen fremtræder som en ubeføjet Vilkaarlighed eller finder sin naturlige Begrundelse i Forhold, der ere at henføre til Kommissionæren, saasom dennes Sygdom eller Forandring af Virksomhed. Overhovedet synes det lidet naturligt at paalægge Kommittenten Pligt til at give Godtgørelse for Udgifter, som ved Hvervets Ophør ere blevne unyttige for ham, naar Ophøret begrundes ved **Omstændigheder**, som ere at henføre til Kommissionæren, hvad enten de ere denne tilregnelige eller ikke. Paragrafens 2det Stykke bestemmer derfor, at Retten til Godtgørelse **for saadanne** Ud-

gifter ligesom ifølge 1ste Stykke fortages, naar Hvervet **tilbagekaldes**, og Kommittenten har gyldig Grund hertil i Omstændigheder, som ere at henføre til Kommissionæren, samt naar Hvervet bortfalder ved Kommissionærens Konkurs.

Da Handelskommissionærens Vederlag for hans Virksomhed i Almindelighed er fastsat som Provision for afsluttede Aftaler (§ 27), opstaar det Spørgsmaal, hvorvidt der, naar Hvervet ophører inden dets Udførelse ved Aftale med Tredjemand, tilkommer Kommissionæren, foruden Godtgørelse for Udgifter, et Vederlag for hans Arbejde og Ulejlighed. Undertiden vil Vederlag været hjemlet ved Koutume; navnlig vil efter Koutume en vis mindre Provision (Udleveringsprovision) i visse Forhold tilkomme Kommissionæren for det Tilfælde, at Konsignationsgods efter Kommittentens Begæring tilbagesendes til ham. Men nogen almindelig Lovregel herom lader sig formentlig ikke opstille.

Om Forholdet til Tredjemand.

§ 53.

Den i Paragrafens 1ste Stykke udtalte Regel, at Gods, som er overgivet Kommissionæren til Salg, vedbliver at være Kommittentens Ejendom, indtil Ejendomsretten overgaar til Tredjemand eller til Kommissionæren, naar denne selv indtræder som Køber, stemmer med, hvad der allerede er almindeligt anerkendt i gældende Eet. Reglens Betydning viser sig navnlig deri, at der ikke kan gøres Udlæg i Godset for Kommissionærens Gæld, og at Kommittenten i Medfør af Konkurslovens § 6 kan udtage Godset af Kommissionærens Konkursbo. At dette gælder, selv om Kommissionæren staar del credere, har man ikke fundet det nødvendigt udtrykkeligt at udtale. Naturligvis stiller det sig anderledes med Ejendomsretten, naar et af Parterne som Kommission benævnt Forhold viser sig i Virkeligheden at være et Salg i fast Regning, og Sælgeren ikke har taget gyldigt Forbehold om Ejendomsret, indtil han faar Betaling. En Sammenblanding af Kommittentens

Gods med Kommissionærens eget eller andre **Kommittenters** Gods vil faktisk kunne forrykke Forholdet, idet det maa være en Forudsætning for Kommittentens **Separatist**-stilling, at Godsets **Identitet** kan paavises. Efter Omstændighederne vil der ved Sammenblandingen opstaa et Sameje mellem Kommittenten og andre Kommittenter eller Kommissionæren. De **Tvivilsspørgsmaal**, der her maatte kunne opstaa, ere ikke noget for Kommissionsforholdet ejendommeligt, men maa løses efter almindelige tingsretlige Regler. Man har derfor ment at burde lade saadanne Forhold uomtalte, saa meget mere, som det efter Bestemmelserne i § 10, 2det Punktum som Regel vil være Kommissionærens Pligt at holde Kommittentens Gods adskilt fra andet Gods. At Kommittenten, selv om Godset er blevet solgt, dog til en vis Grad er beskyttet mod Kommissionærens Kreditorer, fremgaar af §§ 57, 60 og 61.

Ved det i Paragrafen omtalte Selvindtræde fra Kommissionærens Side sigtes naturligvis til et Selvindtræde, der ikke som ulovligt afvises af Kommittenten i Henhold til §§ 15 og 42.

Rigtigheden af den i Paragrafens 2det Stykke udtalte Regel, at Gods, som Indkøbskommissionæren erhverver for Kommittentens Regning, er Kommittentens Ejendom, er andet Steds omtvistet, men har her i Landet forlængst vundet Anerkendelse i Theori og Praxis. En anden Sag er, at det undertiden vil kunne være vanskeligt for Kommittenten at bevise, at et bestemt Parti Gods er det i Henhold til Hvervet indkøbte, navnlig naar Hvervet gaar ud paa Indkøb af generisk bestemte Ting; det er bl. a. med Hensyn hertil, at § 10 har paalagt Kommissionæren at holde Kommissionsgodset adskilt fra andet Gods, jfr. herved det foran om **Sammenblanding** med andet Gods bemærkede. Betydningen af den i § 53, 2det Stykke givne Regel viser sig, ligesom Betydningen af den i 1ste Stykke udtalte Regel, navnlig i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs, og naar hans Kreditorer ville gøre **Udlæg**; selv om Kommissionæren endnu har Godset i sin Besiddelse, kan det ikke inddrages under

Boet eller gøres til Genstand for Udlæg for Kommissionærens Gæld. Man har ikke med Bestemmelsen i § 53, 2det Stykke afgjort Spørgsmaalet om, paa hvilket Tidspunkt Ejendomsretten overgaar fra Sælger til Køber; Løsningen af dette Spørgsmaal ligger udenfor Kommissionens Opgave. Bestemmelsen fastsætter kun, at Erhvervelsen for Kommittenten, der sker gennem Kommissionæren, indtræder i det Øjeblik, Godset vilde være blevet Kommissionærens, hvis han var optraadt for egen Regning.

Udkastet har ikke nogen Bestemmelse om, hvorvidt Penge, der af Kommittenten ere tilstillede Indkøbskommissionæren, eller den af Salgskommissionæren inden hans Konkurs modtagne Købesum tilhøre Kommissionæren eller Kommittenten. Spørgsmaalet er for vidtrækkende; ganske de samme Tvivl frembyde sig i andre Forhold end Kommission. Forsaavidt Kommissionæren har sammenblandet de modtagne Penge med egne Midler, kan Kommittenten selvfølgelig kun have en Fordringsret overfor Kommissionæren. Og i Almindelighed kan den Omstændighed, at Kommissionæren holder den modtagne Pengesum individualiseret, ikke bevirke, at Pengene tilhøre Kommittenten, saaledes at han er Separatist for Beløbet i Kommissionærens Konkursbo. I alt Fald i Handelskommission vil Kommissionæren have fri Eaadighed over indkomne Penge og skal blot sørge for, at Kommittenten faar, hvad han har Krav paa; han kan altsaa uden at paadrage sig Ansvar lade Pengene gaa ind i sin almindelige Kassebeholdning. Det vil derfor ogsaa være naturligt, at den Omstændighed, at han i det enkelte Tilfælde har individualiseret Pengene, ikke faar nogen Indflydelse paa Retsforholdet.

At Betaling, der af Tredjemand ydes Kommissionærens Konkursbo, af Boet skal afgives til Kommittenten, er fastsat i § 60.

Den fra det danske og norske Udkast lidt forskellige Formulering af det svenske Udkasts 2det Stykke skyldes kun redaktionelle Grunde.

§ 54

Nærværende Bestemmelse tillægger ligesom den paafølgende Bestemmelse i § 55 under visse Omstændigheder Kommissionærens uberettigede Dispositioner over Kommissionsgods en bindende Virkning for Kommittenten, saa at der til Fordel for den godtroende Tredjemand, der har handlet med Kommissionæren, indtræder en saakaldet ekstinktiv Godtroenhedserhvervelse. Dispositionen maa angaa Gods, som Kommissionæren har i sin Besiddelse, idet det af Kommittenten er overgivet ham til Salg, eller idet han har købt det som Indkøbskommissionær. Det er for gældende dansk Rets Vedkommende omtvistet, hvorvidt ekstinktiv Erhvervelse for Tredjemand i dette Forhold maa anerkendes. Det antages af mange, at vor Rets udstrakte Vindikationsregler maa udelukke ekstinktiv Erhvervelse her. Imidlertid er det dog for Salgskommissionærens Vedkommende i Theorien ret almindeligt antaget, at ekstinktiv Erhvervelse maa indtræde i Henhold til hans Dispositioner, og i alt Fald en enkelt Retsafgørelse har sluttet sig til denne Opfattelse. Hvad der særligt taler for at anerkende ekstinktiv Erhvervelse i Henhold til Kommissionærens Dispositioner, er den Omstændighed, at Kommittenten selv har givet ham Skindet af at være dispositionsberettiget ved at lade ham optræde i eget Navn. Mere og mere synes det ogsaa at erkendes, at vore udstrakte Vindikationsregler trænge til Begrænsninger, og ved at anerkende den heromhandlede ekstinktive Erhvervelse opnaas Overensstemmelse med europæisk Ret. Man har herefter ment at burde anerkende ekstinktiv Erhvervelse til Fordel for Tredjemand paa Grundlag af Dispositioner saavel fra Salgskommissionærens som fra Indkøbskommissionærens Side.

Det er, som bemærket, en Forudsætning for Reglen i § 54, at Kommissionæren har det Gods, som han raader over, i sin Besiddelse. Derved er der givet ham Udseende af at have Beføjelse til at raade over det. Er Godset i Kommittentens Besiddelse, kan denne i Overensstemmelse

med § 15 afvise Kommissionærens ubeføjede Dispositioner over det som sig uvedkommende og nægte at afgive Godset. Har Kommissionæren Konnossement paa Godset, komme de almindelige Regler om Erhvervelse ved Konnossement til Anvendelse paa hans Dispositioner over Konnossementet. Er Kommissionsgodset, som Kommissionæren uberettiget raader over, et negotiabelt Værdipapir, suppleres Reglen i § 54 af de for saadanne Papirer gældende særlige Regler.

At vedkommende Tredjemand i Kraft af Kommissionærens Disposition skal være kommen i Besiddelse af Godset, kræver § 54 ikke. Bestemmelserne omfatte ogsaa det Tilfælde, at Kommissionæren blot har indgaaet en Afhændelseskontrakt med Tredjemand; dette er udtrykt ved, at man har benyttet Udtrykket „Ret til Godset" i Stedet for „Ret over Godset"

Bestemmelserne i § 54 virke kun til Fordel for den Tredjemand, som ved Erverveisen er i god Tro. Det vil ses, at denne Betingelse er udtrykt paa forskellig Maade i Paragrafens 1ste og 2det Stykke. I 1ste Stykke, som omhandler Salgskommissionærens Salg af Kommissionsgodset, er det forlangt, at Tredjemand ved Aftalens Indgaaelse hverken vidste eller burde vide, at Kommissionæren ved Salget væsentligt tilsidesatte Kommittentens Interesser eller handlede svigagtigt overfor Kommittenten, medens det i 2det Stykke kun siges, at Tredjemand skal være i god Tro ved Erhvervelsen. I det i Paragrafens 1ste Stykke omhandlede Tilfælde vil Tredjemand som Regel være i god Tro. Det normale Øjemed med, at Gods er overgivet til Salgskommissionæren, er jo netop, at det skal sælges; Tredjemand vil som Regel ikke kunne ane Uraad, selv om han ogsaa maatte vide Besked med, at Kommissionæren handler for en andens Regning. Og Kommittenten kan jo ikke afvise Kommissionærens ubeføjede Raaden over Godset, medmindre hans Interesser ere væsentligt tilsidesatte ved denne, eller Kommissionæren har handlet svigagtigt (§ 15). Det kan følgelig ikke være tilstrækkeligt til

at udelukke Tredjemands Erhvervelse, at denne maatte kunne indse, at der forelaa pligtstridig Adfærd fra Kommissionærens Side; det maa, som fastsat i § 54, udkræves, at han vidste eller burde vide, at Kommissionæren ved Salget væsentligt tilsidesatte Kommittentens Interesser eller handlede svigagtigt overfor Kommittenten.

I de i Paragrafens 2det Stykke omhandlede Tilfælde, nemlig naar Salgskommissionæren raader over Godset paa anden Maade end ved Salg, og naar Indkøbskommissionæren raader over Godset, stiller Forholdet sig noget anderledes med Hensyn til Tredjemands gode Tro. Saadanne Dispositioner ere i Almindelighed ubeføjede, og ond Tro vil altsaa her i Almindelighed foreligge, naar Tredjemand ved eller bør vide, at der foreligger et Kommissionsforhold. Udelukket er det dog ikke, at Tredjemand kan være i god Tro, selv om han kender Kommissionsforholdet, idet der er Tilfælde, hvor saadanne Dispositioner fra Kommissionærens Side kunne være berettigede; saaledes kan Indkøbskommissionæren sælge det indkøbte Gods i Medfør af Bestemmelserne i Udkastets §§ 36—38, ligesom det ikke er usædvanligt, at Indkøbskommissionæren tillige er Salgskommissionær og skal købe Godset for paany at sælge det. Det er næppe muligt her nærmere at specialisere de Tilfælde, hvor Viden om Kommissionsforholdet ikke bør være tilstrækkelig til at udelukke god Tro hos Tredjemand.

§ 55.

Denne Paragraf bestemmer i 1ste Punktum, at naar Kommissionæren, efter at hans Hverv er ophørt, ubeføjet sælger eller paa anden Maade raader over Gods, som han har i sin Besiddelse for Kommittentens Regning, gælder alligevel det foretagne til Fordelfor Tredjemand, som ved Erhvervelsen hverken vidste eller burde vide, at Hvervet var ophørt, og at det foretagne som Følge deraf var ubeføjet.

Bestemmelsen gaar altsaa ud paa at fastsætte, at hvad der ifølge § 54 gælder om Kommissionærens ubeføjede Dispositioner over Godset under Kommissionsforholdets

Bestaaen, ogsaa under tilsvarende Betingelser skal gælde om ubeføjede Dispositioner, som af Kommissionæren foretages efter Hvervets Ophør. Med Hensyn til Bestemmelsens Forhold til gældende Ret og Grunden til, at den er opstillet, samt de nærmere Betingelser for Godtroenheds-erhvervelsens Indtræden kan saaledes ganske henvises til, hvad der er anført i Bemærkningerne til den foregaaende Paragraf. Fordringen om god Tro hos Tredjemand er her udtrykt saaledes, at Erhvervelsen for ham indtræder, naar han hverken vidste eller burde vide, at Hvervet var ophørt, og at det foretagne som Følge deraf var ubeføjet. Denne Betingelse vil altid være tilstede, naar Tredjemand ikke kunde vide noget om, at Kommissionæren handlede som Kommissionær. Og selv om Tredjemand vidste dette, er det, da Kommissionæren, uanset at Hvervet er ophørt, efter Omstændighederne kan være berettiget, ja endog forpligtet til at raade over Godset (§§ 48 og 49), ikke altid tilstrækkeligt til at udelukke god Tro hos Tredjemand, at han ved eller bør vide, at Hvervet er ophørt; det er dette, man har udtrykt ved Tilføjelsen „og at det foretagne som Følge deraf var ubeføjet“. Ordet „alligevel“ i det danske og norske Udkast, der svarer til Udtrykket „utan hinder däraf“ i Begyndelsen af det svenske Udkast, skal minde om, at selv om Tredjemand opfylder Betingelsen for god Tro efter denne Paragraf, vil Dispositionen dog ikke være uangribelig, medmindre tilføjede Betingelserne for dens Gyldighed efter § 54 ere tilstede.

I Paragrafens 2det Punktum er det i Overensstemmelse med Konkurslovens § 2 fastsat, at saafremt Hvervet er ophørt ved Kommissionærens eller Kommittentens Konkurs, kan Tredjemand, naar Lovgivningens Forskrifter om Bekendtgørelse af Konkursen ere iagttagne, ikke paaberaabe sig Uvidenhed om Konkursen. Naar Kommissionærens Konkurs er bekendtgjort, er altsaa Tredjemands Erhvervelse udelukket, hvad enten han vidste, at Kommissionæren handlede for en andens Regning eller ikke. Bekendtgørelsen af Kommittentens Konkurs

kommer derimod ikke Tredjemand til Skade, naar han hverken vidste eller burde vide, at Godset var Kommittentens. Naar de tre Udkasts Affattelser af §55, 2det Punktum ere noget indbyrdes afvigende, skyldes det de andetsteds omhandlede Forskelligheder i de tre Landes Lovgivninger med Hensyn til Konkurs og Tvangsakkord, jfr. det herom ved § 47 bemærkede.

§ 56

I § 4 er det som Særkende for Kommissionæren udtalt, at han afslutter Aftalen med Tredjemand i eget Navn, saa at han selv hæfter for den. I nogle Eetsforfatninger indrømmes der Tredjemand Eet til, naar Aftalen ikke opfyldes af Kommissionæren, under visse Betingelser at holde sig til Kommittenten. Anerkendelsen heraf vilde ganske stride mod den i de skandinaviske Lande herskende Opfattelse; der ses ingen Grund til at give Tredjemand, som har taget Kommissionæren som sin Skyldner, tillige en Eet mod Kommittenten. Det udtales derfor i § 56, 1ste Stykke, at ved Aftale, som Kommissionæren for Kommittentens Regning, men i eget Navn indgaar med Tredjemand, erhverver denne kun Fordringsret mod Kommissionæren, ikke mod Kommittenten. Sætningen er udtalt ubetinget og omfatter altsaa ogsaa det Tilfælde, at Tredjemand ved Aftalens Indgaaelse vidste, at Kommissionæren handlede for Kommittentens Eegning.

Medens den i § 56 først udtalte Sætning i dens Almindelighed utvivlsomt er gældende dansk Eet, har man dog i en enkelt Retning næret Tvivl om dansk Rets Stilling. **Det** er undertiden i Theorien blevet antaget, at Tredjemand, naar Kommissionæren er kommen under Konkurs uden at have opfyldt sin Forpligtelse, fremfor Kommissionærens andre Kreditorer skulde have Eet til det Krav paa Dækning, som Kommissionæren muligvis maatte have overfor Kommittenten. Den til Grund for Reglen i § 56, 1ste Stykke liggende Betragtning maa føre til, at en saadan Fortringsret ikke anerkendes; der ses ingen Grund til, at den

tilfældige Omstændighed, at Kommissionæren muligvis endnu har et Dækningskrav overfor Kommittenten, skulde komme Tredjemand til gode. Det udtales derfor i §56, 2det Stykke, at Tredjemand ikke overfor Kommissionæren eller dennes Konkursbo kan støtte nogen Ret derpaa, at Kommissionæren har Krav paa at faa Gods eller Penge af Kommittenten til Opfyldelse af Aftalen. Det bestemmes i Forbindelse hermed tillige, at Tredjemand ikke heller kan støtte nogen Ret derpaa, at Kommissionæren har faaet Dækning fra Kommittenten; saadan Dækning, som Kommissionæren har fri Raadighed over, maa eventuelt i hans Konkursbo tilkomme samtlige hans Kreditorer. Hermed er naturligvis ikke benægtet, at Aftaler mellem Kommittenten og Kommissionæren om en bestemt Anvendelse af tilsendte Penge eller Varer ere bindende efter almindelige Regler og følgelig ogsaa kunne komme Tredjemand til Gode.

§ 57.

Medens det i § 53 er udtalt, at det af Indkøbskommissionæren for Kommittentens Regning erhvervede Gods tilhører Kommittenten, findes der i Udkastet ikke nogen Udtalelse om, hvem den Fordringsret tilhører, som ved den af Kommissionæren for Kommittentens Regning indgaaede Aftale er erhvervet mod Tredjemand. I Danmark og Norge hævdes det, at Fordringen, hvad enten Talen er om en Fordring paa Købesummen for solgt Gods eller om en Fordring paa indkøbt Gods, er Kommittentens, men at der tilkommer Kommissionæren en udstrakt Beføjelse til at raade over den i Forhold til Skyldneren. I Sverige gaar Opfattelsen ud paa, at Fordringen er Kommissionærens, men at Kommittenten, da Fordringen dog er erhvervet for hans Eegning, maa have et vist Krav paa den, og at den i Kollision med Kommissionærens Kreditorer, navnlig i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs, regnes for Kommittentens. Man har ment ikke at burde tage Standpunkt til denne theoretiske Strid, men at maatte overlade dens Afgørelse til Videnskaben. Om de Lovregler, som prak-

tisk paakræves med Hensyn til Fordringsretten, var **man** — bortset fra nogen Tvivl om en Bestemmelse i § 64, hvorom nedenfor — enig. Disse Regler indeholdes i §§ 57—64. De have alene de Fordringer for Øje, som erhverves af Kommissionæren ved de Aftaler, som han indgaar med Tredjemand til Kommissionens Udførelse, men de maa forøvrigt finde tilsvarende Anvendelse paa andre Aftaler, som Kommissionæren indgaar for Kommittentens Regning, saasom i Henhold til § 38.

Det vigtigste Spørgsmaal i dette Æmne er, om det er Kommissionæren eller Kommittenten, som har Beføjelsen til at gøre Fordringen gældende mod Tredjemand. Dette Spørgsmaal afgøres i §§ 57, 58 og 60. Om Beføjelsen til at raade over Fordringen i Forhold til andre end Skyldneren udtaler Udkastet sig, bortset fra Bestemmelserne i §§ 35 og 36, ikke.

Indtil videre er det Kommissionæren, som har Beføjelsen til at gøre Fordringen gældende, se herom nærmere ved § 60. Men Kommittenten kan paa den i § 58 angivne Maade og under de der angivne Betingelser tiltage sig Beføjelsen. Dette kan han ifølge § 57, 1ste Stykke i civile Kommissionsforhold i Overensstemmelse med gældende Ret gøre, naar han vil; at Kommissionæren er kommen under Konkurs, er i saa Henseende uden Betydning. Hvorvidt samme Beføjelse efter gældende Ret tilkommer ham i Handelskommission, er noget usikkert. Tvivlen i saa Henseende fjernes af § 57, 2det Stykke. Ifølge denne Bestemmelse kan Kommittenten som almindelig Regel ikke i Handelskommission tiltage sig Beføjelse til at gøre Fordringen gældende. Anerkendelsen af Ret hertil for Kommittenten vilde komme i Strid med Kommissionærens Ret efter § 7 til at holde Kundens Navn skjult. Men selv om Udkastet ikke havde givet Kommissionæren denne Ret, maatte der dog som Hovedregel i Handelskommission nægtes Kommittenten Adgang til at tiltage sig Beføjelsen til at gøre Fordringen gældende, og Beføjelsen maa nægtes ham, selv om Kommissionæren har meddelt Kommittenten

Tredjemands Navn. Under regelmæssige Forhold vil der ikke være nogen Trang for Kommittenten til Beføjelsen; paa den anden Side vilde dens Udøvelse forstyrre Kommissionærens Forretningsvirksomhed og kunne svække hans Kredit. Men under særlige Forhold maa Kommittenten være berettiget til at fratage Kommissionæren Beføjelsen og det uanset, at Kommissionæren staa del credere, og uden Hensyn til, om han i sin Underretning om Hvervets Udførelse har opgivet Tredjemands Navn eller ikke. Navnlig maa dette, som i § 57, 2det Stykke i Overensstemmelse med gældende Praxis fastsat, gælde, naar Kommissionæren er kommen under Konkurs. At det ikke vilde stemme med Kommissionsforholdets Natur at henvise Kommittenten til at konkurrere i Kommissionærens Konkursbo for Fordringens Beløb, er almindeligt antaget, ogsaa af Lovgivninger, som iøvrigt vedkende sig den Opfattelse, at Fordringen er Kommissionærens, se saaledes den tyske Handelslovbog § 392. Af Grosserer-Societetets Komité er det udtalt, at Beføjelsen til at gøre Fordringen gældende formentlig ogsaa bør tilkomme Kommittenten i Tilfælde af Kommissionærens Betalingsstandsning, samt naar Forhandling om Tvangsakkord aabnes i hans Bo, og i Udkastets norske Tekst er Aabning af Akkordforhandling ligestillet med Konkurs. Man har dog ifølge de ovennævnte Betragtninger ikke ment at kunne gaa saa vidt. Ønsker Kommittenten under de nævnte Forhold selv at gøre Fordringen gældende, kan han forskafe sig Adgang hertil ved at fremkalde Kommissionærens Konkurs; Aabning af Akkordforhandling udelukker ham i dansk Ret ikke ubetinget herfra, se Lov af 14. April 1905 § 5. Dette formenes at maatte være tilstrækkeligt, saalænge der ikke foreligger nogen Uregelmæssighed fra Kommissionærens Side. Det formodes derfor, at der sker de af Grosserer-Societetet fremsatte Krav tilstrækkelig Fyldest derved, at § 57, 2det Stykke, foruden i Konkurstilfælde, giver Kommittenten Beføjelse til selv at gøre Fordringen gældende, naar Tredjemands Forpligtelse

efter Aftalen ikke opfyldes i rette Tid, samt naar Kommissionæren ikke har opfyldt sin Afregningspligt efter § 7 eller har handlet svingagtigt mod Kommittenten.

§ 58.

Selv om Betingelserne for, at Kommittenten kan fratage Kommissionæren Retten til at gøre Fordringen gældende, ere tilstede, er ifølge Bestemmelsen i § 58, 1ste Stykke, 1ste Punktum Retten hertil dog først overført til Kommittenten, naar han overfor Kommissionæren eller dennes Konkursbo har erklæret, at han vil gøre Fordringen gældende. Kommissionæren maa, saalænge han ikke har modtaget saadan Erklæring, gaa ud fra, at Beføjelsen fremdeles er overladt til ham, og der bør gives ham Lejlighed til at benytte den ham ved § 58, 2det Stykke tillagte Ret til ved Opfyldelse af Tredjemands Forpligtelse at hindre Kommittenten i at gribe ind. Har Kommissionæren overfor Kommittenten saadanne Krav, at han ifølge §§ 35 og 36 er berettiget til at raade over Fordringen til sin Fyldestgørelse, kan Retten til at gøre Fordringen gældende naturligvis kun fratages Kommissionæren mod Betaling af eller Sikkerhedsstillelse for disse Krav; dette udtales i § 58, 1ste Stykke, 2det Punktum,

Kommissionæren kan have Interesse i at udelukke Kommittenten fra at gøre Fordringen gældende, f. Eks. for at denne ikke skal faa Tredjemands Navn at vide, og Kommittenten har intet at beklage sig over, naar han faar fuldstændig Fyldestgørelse for Fordringen. Det bestemmes derfor i § 58, 2det Stykke, at Kommittenten ikke kan gøre Fordringen gældende, naar Tredjemands Forpligtelse opfyldes af Kommissionæren eller hans Konkursbo. Der kræves Opfyldelse; et Løfte fra Kommissionærens Side om at ville indfri Fordringen, naar den forfalder, er ikke tilstrækkeligt.

§ 59

Da Retten til at gøre Fordringen gældende oprindeligt tilkommer Kommissionæren, maa Kommittenten, der har erhvervet Beføjelsen, i **Benægtelsestilfælde**

bevise sin Erhvervelse overfor Tredjemand, og Kommissionæren maa være pligtig at sætte ham i Stand hertil. Det bestemmes derfor i § 59, 1ste Stykke, at Kommittenten, naar han efter §§ 57 og 58 har Ret til at gøre Fordringen gældende, kan fordre Kommissionærens eller dennes Konkursbos skriftlige Anerkendelse heraf. Nægtes saadan Anerkendelse, maa Kommittenten paa anden Maade føre Bevis for, at han har erhvervet Beføjelse til at gøre Fordringen gældende, men der kan i saa Henseende ikke kræves et Bevis, som udelukker Muligheden af, at Kommittentens Paastand dog kan være urigtig, og Tredjemand vil derfor, jfr. § 63, efter at have betalt til Kommittenten, kunne blive pligtig til alligevel at betale til Kommissionæren. Derfor bestemmer § 59, 2det Stykke, at Tredjemand, naar Fordringen gøres gældende af Kommittenten, uden at han har Kommissionærens skriftlige Anerkendelse, kan fordre Sikkerhed for det Ansvar, som han efter § 63 kan ifalde overfor Kommissionæren ved at erlægge til Kommittenten.

§ 60.

Hvad enten man antager, at den ved Kommissionens Udførelse erhvervede Fordring mod Tredjemand tilhører Kommittenten, eller at den tilhører Kommissionæren, maa denne indtil videre have Beføjelsen til at gøre Fordringen gældende. Efter sidstnævnte Opfattelse vil man betragte dette som en ligefrem Følge af, at Fordringen er hans. Fra førstnævnte Opfattelses Standpunkt vil man hævde, at Kommittenten maa antages at have bemyndiget Kommissionæren til at gøre Fordringen gældende, og at denne Bemyndigelses Tilbagekaldelse ifølge det ved §§ 57 og 58 bemærkede er knyttet til visse Betingelser, saa at Bemyndigelsen, saalænge disse ikke foreligge, er uigenkaldelig. Efter at det i §§ 57 og 58 er fastsat, under hvilke Betingelser Kommittenten kan tiltage sig Retten til at gøre Fordringen gældende, udtaler altsaa § 60, 1ste Stykke, 1ste Punktum, at Retten til at gøre Fordringen gældende tilkommer Kommissionæren, naar

den ikke efter §§ 57 og 58 tilkommer Kommittenten. At Aftaler mellem Kommissionær og Kommittent kunne bevirke, at Beføjelsen ogsaa i andre Tilfælde end de i §§ 57 og 58 angivne tilkommer Kommittenten, er det fundet unødvendigt at bemærke.

Efter sin Begrundelse maa Kommissionærens Ret til at gøre Fordringen gældende være uafhængig af Hvervets Ophør. For det Tilfælde, at der tilkommer Kommissionæren saadanne Krav, at han efter §§ 35 eller 36 kan raade over Fordringen til deres Fyldestgørelse, er dette vel saa selvfølgeligt, at det ikke behøver at udtales. Men da Reglen ogsaa maa gælde udenfor saadanne Tilfælde, er det anset for rettest udtrykkeligt at udtale i § 60, 1ste Stykke, 2det Punktum. Herved bliver der tillige Lejlighed til at udtale, at Retten til at gøre Fordringen gældende i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs gaar over til hans Konkursbo, en Regel, der naturligvis maa forstaaes i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Konkursloven om Betydningen af Uvidenhed om Konkursen, saalænge den ikke er lovligt bekendtgjort, saa at f. Eks. Tredjemand, der intet ved eller bør vide om Konkursen, befries ved Betaling til Kommissionæren, som erlægges forinden Konkursens Bekendtgørelse.

Af det ovenfor ved § 57 om Kommittentens Stilling i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs bemærkede følger, at Betaling, som oppebæres af Boet, maa afgives af dettes Masse. Det er dette, som tilsigtes udtrykt ved § 60, 2det Stykke. At Boet, forsaavidt det har saadanne Krav, at det i Kommissionærens Sted efter § 35 kan raade over Fordringen til deres Fyldestgørelse, ved Afgivelsen af Betalingen kan fradrage disse Kravs Beløb, følger af § 58. Ved Udtalelsen om, at Konkursboet skal afgive det modtagne til Kommittenten, er det naturligvis ikke Mening at udelukke den Boet efter gældende Ret tilkommende Adgang til at gøre Modkrav gældende overfor de det paahvilende Massekrav.

I § 60, 2det Stykke tales **kun** om Betaling, som finder Sted til Konkursboet. Naar der til Boet leveres Gods, som Kommissionæren har indkøbt for Kommittentens Regning, komme § 53, 2det Stykke og § 36 til Anvendelse.

§ 61.

Bestemmelsen i denne Paragraf om, at Kommissionærens Kreditorer ikke kunne gøre Udlæg i Fordringen paa Tredjemand, medmindre Kommissionæren overfor Kommittenten har opfyldt Tredjemands Forpligtelse eller efter § 35 eller § 36 kan raade over Fordringen, stemmer formentlig med gældende Eet og er ganske i Overensstemmelse med den Retsstilling, som ifølge §§ 57 og 58 tilkommer Kommittenten overfor Kommissionærens Konkursbo. Bestemmelsen trænger saaledes ikke til særlig Begrundelse.

§ 62

At Kommittenten har erhvervet Retten til at gøre Fordringen gældende, kan ligesaa lidt som Transporten af en Fordring uden videre hindre Tredjemand i fremdeles at frigøre sig ved Erlæggelse til Kommissionæren. Hertil maa han have Adgang, saalænge han hverken ved eller bør vide, at Retten tilkommer Kommittenten. I Overensstemmelse hermed bestemmer § 62, at Tredjemand ikke frigøres ved at opfylde Aftalen overfor Kommissionæren, saafremt han, da Opfyldelsen fandt Sted, vidste eller burde vide, at det var Kommittenten, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende. Det erindres herved, at Beføjelsen ikke er overført til Kommittenten alene derved, at Betingelserne efter §§ 57 og 58 for, at han kan tiltage sig Retten, ere tilstede, men at Overførelsen ifølge § 58, 1ste Punktum tillige forudsætter, at Kommittenten overfor Kommissionæren har erklæret, at han vil gøre Fordringsretten gældende. Tredjemand vil altsaa f. Eks. kunne frigøre sig ved Betaling til Kommissionærens Konkursbo (§ 60), indtil han har faaet Kundskab om eller burde vide, at Kommittenten overfor Boet

har erklæret, at han selv vil gøre Fordringen gældende. Omvendt vil Tredjemands Kundskab om, at saadan Erklæring er afgiven til Kommissionæren, være uden Betydning, **saalænge** han hverken ved eller bør vide, at de materielle Betingelser efter §§ 57 og 58 foreligge. For at undgaa, at Tredjemand i god Tro opfylder Aftalen overfor Kommissionæren, bør Kommittenten give Tredjemand Underretning om, at han har erhvervet Ketten til at gøre Fordringen gældende, men ifølge Affattelsen af § 62 er saadan Underretning unødvendig, naar Mangel af god Tro ad anden Vej er kommen til at foreligge hos Tredjemand. Reglen i § 62 omfatter ikke alene det Tilfælde, at Kommittentens Ret til at gøre Fordringen gældende er erhvervet ifølge §§ 57 og 58, men f. Eks. ogsaa det, at Tredjemand ved eller bør vide, at Kommittenten ved Kommissionens Givelse har forbeholdt sig at gøre Fordringen gældende.

§ 63

Saafernt Tredjemand opfylder Aftalen overfor Kommittenten, uagtet Retten til at gøre Fordringen gældende tilkommer Kommissionæren, kunde det synes, at han stedse **maa** være pligtig til alligevel at erlægge til Kommissionæren. Dette udtales ogsaa i § 63 som Hovedreglen, hvorved naturligvis er bortset fra saadanne Tilfælde, i hvilke det af almindelige Regler om Legitimation ved Fordringsrettigheder følger, at Skyldneren frigøres ved Betaling til en uberettiget. Men en Indskrænkning i Hovedreglen har man ment at maatte gøre. Hvorledes man end nærmere opfatter Forholdet, skal Fordringen tilsidst komme Kommittenten til Gode; at tillægge Kommissionæren Ret til, uanset Opfyldelsen overfor Kommittenten, at kræve, hvad han alligevel skal udrede til denne, vilde være urimeligt. Det bestemmes derfor i § 63, at Tredjemand, der ubeføjet har opfyldt Aftalen overfor Kommittenten, dog kun er pligtig til alligevel at opfylde den overfor Kommissionæren, forsaavidt det ikke oplyses, at **denne** ikke lider nogen Skade ved, at Opfyldelse er

sket til Kommittenten i Stedet for til ham. **Naar Bevisbyrden saaledes lægges paa** Tredjemand, ses Bestemmelsen ikke at kunne medføre nogen Fare for Kommissionæren. Skade ved Opfyldelsen til Kommittenten vil Kommissionæren kunne lide ikke blot, naar han har Sikkerhed i Fordringen efter §§ 35 og 36, men f. Eks. ogsaa, naar han har Fordringer paa Kommittenten, som han kunde have anvendt til Modregning, hvis Betaling var bleven erlagt til ham.

§ 64

I § 64 omhandles Tredjemands Adgang til Modregning, naar Fordring paa Betaling for solgt Gods gøres gældende imod ham. I 1ste Stykke omhandles det Tilfælde, at det er Kommissionæren, som gør sin Beføjelse hertil gældende. At Tredjemand i saa Fald kan bringe i Modregning Fordringer, som han har erhvervet mod Kommissionæren uden at vide eller burde vide, at denne erhvervede Fordringen mod ham som Kommissionær, er almindeligt anerkendt. Derimod er det i dansk Retspraksis flere Gange antaget, at Tredjemand ikke kunde benytte til Modregning Fordringer, ved hvis Erhvervelse han vidste, at Kommissionæren erhvervede Fordringen som Kommissionær. I § 64, 1ste Stykke, 1ste Punktum bestemmes imidlertid, at Tredjemand kan benytte ogsaa saadanne Krav til Modregning. Det skal ikke bestrides, at denne Bestemmelse kan misbruges af Tredjemand ved, at han opkøber Fordringer paa **Kommissionæren**, naar denne viser sig usolid, for at benytte dem til Modregning, og saavel indenfor den danske Kommission som fra Grosserer-Societetets Komité er der fremkommet Betænkeligheder ved Bestemmelsen. Men naar alt kommer til alt, turde Reglen dog være rigtig. Retten til at gøre Fordringen paa Tredjemand gældende tilkommer jo Kommissionæren, indtil Kommittenten lovligt har frataget **ham den**; selv om Tredjemand ved, at Fordringen er erhvervet af Kommissionæren for fremmed Regning, maa han dog, saalænge intet er meddelt ham om, at Retten til at gøre Fordringen gældende er overgaaet

til Kommittenten, i Almindelighed være beføjet til at gaa ud fra, at Retten til i Forhold til ham at raade over Fordringen, ved at likvidere den ved en eventuel Opgørelse med ham, tilkommer Kommissionæren. Muligheden for Misbrug ved Opkøb af Fordringer paa en usolid Person for at skaffe sig Adgang til Modregning er ikke ejendommelig for det foreliggende Tilfælde og begrænses ved Bestemmelserne i Konkurslovens § 15. Da tilmed de fra dansk Side fremsatte Betæneligheder ikke vandt nogen Tilslutning fra norsk eller svensk Side, mente man at burde lade dem falde. Skulde det Tilfælde forekomme, at Tredjemand ved, at Kommissionæren kun er beføjet til at gøre Fordringen gældende i den Forstand, at han kan inddrive den, men at han ikke har nogen Ret til at raade over de indbetalte Penge, vil det af Begrundelsen for Reglen følge, at Fordringer, som Tredjemand under saadan Viden har erhvervet paa Kommissionæren, ikke kunne benyttes af ham til Modregning.

Bestemmelsen i § 64, 2det Punktum svarer ganske til § 63.

Bestemmelsen i § 64, 2det Stykke om, at Tredjemand, naar Fordringen paa Betaling gøres gældende af Kommittenten, kan bringe i Modregning, ikke blot Krav paa Kommittenten, men ogsaa Krav paa Kommissionæren, som Tredjemand har erhvervet paa et Tidspunkt, da han hverken vidste eller burde vide, at det var Kommittenten, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham, stemmer med Retspraksis og med den gældende Rets Regel, at Skyldnerens Adgang til Modregning ikke fortabes ved Fordringens Transport.

3dje Kapitel.

Om Handelsagentur.

§§65-84.

Straks ved Begyndelsen af Kommissionens Forhandlinger fremkom der fra

handelskyndig Side Ønske om, at der i Udkastet skulde gives Regler om **Handels-**agentur af tilsvarende Omfang som de for Kommissionsforholdet paatænkte, og ikke alene, som særlig fremhæveti de Delegeredes ovenfor Side 3—4 omtalte Indstilling, om Afslutning af Aftaler gennem Pladsagenter. Der henvistes i saa Henseende til de i den tyske Handelslovbog §§ 84—92 givne Regler om Handelsagenter d. v. s. selvstændige Forretningsdrivende, hvis Virksomhed bestaar deri, at de paatage sig det Hverv at virke som Mellemmand ved Afslutning af Retshandler, navnlig ved at optage Ordre til Hvervgiveren (Agenturgiveren) eller ved selv at indgaa Aftaler for Agenturgiverens Regning i dennes Navn. Kommissionen har fundet dette Ønske meget naturligt. Ganske vist staa Agenturforholdet ikke med det Krav paa en Lovordning, som for Kommissionsforholdets Vedkommende af fødes af de mange omtvistede Spørgsmaal, som Kommissionærens Optræden i eget Navn fremkalder. Men paa den anden Side har Handelsagenturet, som allerede i de indledende Bemærkninger til andet Kapitel bemærket, i vidt Omfang fortrængt Kommissionsforholdet og spiller i Nutiden en langt mere betydningsfuld Rolle end denne; **forsaa-**vidt har det i endnu højere Grad end Kommissionsforholdet Krav paa Lovordning. En saadan er det, som foreslaas i Udkastets tredje Kapitel (§§ 65—84). Det følger af det bemærkede, at disse Bestemmelser langt fra omfatte alle Forhold, der i daglig Tale betegnes som Agentur. Som Agenter betegne sig almindeligt ogsaa de, der ifølge et Tjenesteforhold til en anden optage Ordre til ham eller afslutte Aftale for ham i hans Navn. Disse falde ind under Bestemmelserne i Udkastets **fjerde**Kapitel, ikke under tredje Kapitel, som kun omfatter dem, der ved deres Medhjælp til Aftalers Indgaaelse optræde som selvstændige Forretningsdrivende. At forøvrigt ogsaa Kommissionærer undertiden betegne sig som Agenter, er tidligere omtalt. Naturligvis er det ved Retsforholdenes Bedommelse ganske uden Betydning, hvorledes den paagældende benævner sig.

I Nutiden støder man jævnligt paa et Forhold, der kaldes Eksportagentur, og som særligt spiller en meget stor Rolle i Udlandet. Eksportagenten optræder navnlig for Fabrikanter i England, Tyskland og Frankrig og har hyppigt Eneforhandling af vedkommende Fabriks Frembringelser. Han optræder ofte afvekslende snart som Agent og snart som Kommissionær. Hvorvidt Udkastets Bestemmelser kunne finde Anvendelse paa saadant Eksportagentur, maa bero paa Forholdets Beskaffenhed i hvert enkelt Tilfælde.

§ 65

Denne Paragraf indeholder en Definition af Begrebet Handelsagent og angiver saaledes Omraadet for Bestemmelserne i Udkastets tredje Kapitel. For at komme ind under disse maa vedkommende ifølge Paragrafen udøve sin Virksomhed som selvstændig Forretningsdrivende, ikke som ansat i Agenturgiverens Tjeneste. Handler Mellemanden ifølge et Tjenesteforhold til den, paa hvis Vegne han optræder, f alder han som ovenfor bemærket ind under Bestemmelserne i fjerde Kapitel. Afgrænsningen i saa Henseende kan være vanskelig. Som Omstændigheder, der kunne tjene til Vejledning ved Afgørelse af Spørgsmaalet, kan nævnes, at Handelsagenten i Udkastets Forstand frit disponerer over sin Tid, at han i Almindelighed selv bekoster sit Forretningslokale og selv lønner sine Medhjælpere, at han hyppigt virker for flere forskellige Agenturgivere, og at han sædvanligt kun oppebærer Provision for sin Virksomhed. Men afgørende er i og for sig intet af disse Momenter. I Almindelighed udøves Agentens Virksomhed paa andet Sted end Agenturgiverens; en Hovedtype er udenlandske Handelshuses Repræsentanter her i Landet. Men det forekommer ogsaa, at f. Eks. en Fabrik i en By har en Agent paa Pladsen.

Ved Fordringen om, at Agenten skal være selvstændig Forretningdrivende, tilkendegives endvidere, at Udkastets Bestemmelser ikke omfatte den, som lejlighedsvis paatager sig at besørge et Salg for en an-

den, men til hvis Forretning dette ikke hører, eller som slet ikke er Forretningsdrivende. Derimod er det efter § 65 ikke nødvendigt, at Agenturgiveren er Handlende. Dette er en Forskel fra fjerde Kapitel om Handelsrejsende, hvis Bestemmelser kun finde Anvendelse, naar Hvervet udføres for en Handlende. Man har ment, at Udkastets Bestemmelser om Handelsagentur bør være anvendelige f. Eks. paa det Tilfælde, at en Landmand benytter en Agent ved Afhændelse af Landbrugsprodukter.

Bestemmelserne i den tyske Handelslovbog om Handelsagenter forudsætte et vedvarende Forhold mellem Agenturgiver og Agent. En saadan Begrænsning er ikke opstillet i § 65, Udkastets Bestemmelser formenes i det hele, se dog §§ 71 og 72, at passe for Forhold af rent forbigaaende Karakter, naar blot Overtageren af Hvervet driver Agentur som Forretning, selv om Forretningen er baseret paa at overtage Hverv fra hvemsomhelst. Og ved at medtage saadanne Forhold opnaas tilsvarende Overensstemmelse med Udkastets Regler om Kommission. Udenfor Agenturbegrebet falder Mægleren, der skal virke for Aftalers Indgaaelse som upartisk Mellemand mellem Parterne, medens Agenten ensidigt er Agenturgiverens Tillidsmand, selv om han ikke staar i noget vedvarende Forhold til denne (§ 66).

Agentens Virksomhed bestaar ifølge § 65 i, at han i Henhold til et paataget Hverv virker for Afsætning af Varer ved at optage Købetilbud (Ordrer) til Agenturgiveren eller ved at sælge Varer i dennes Navn. Medens Kommissionæren afslutter Aftaler og gør det i eget Navn, kan Agenten kun undtagelsesvis afslutte Aftaler for Agenturgiveren (§ 77), og i de Tilfælde, hvor Bemyndigelse hertil foreligger, afslutter han ikke Aftalen i eget, men i Agenturgiverens Navn, saa at det bliver denne og ikke Agenten, der forpligtes overfor Tredjemand, som Aftalen sluttes med. Dette er Væsensforskellen mellem Agenten og Kommissionæren.

Ligesom man har indskrænket Udkastets Bestemmelser om Kommission til

kun at angaa Køb og Salg af Løsøre, se § 4 og det derved bemærkede, saaledes har man af lignende Grunde ment, at Bestemmelserne om Handelsagentur i hvert Fald burde indskrænkes paa tilsvarende Maade. Og man har ment end ikke at kunne blive staaende ved den antydede Begrænsning, hvorved f. Eks. udelukkes Forsikringsagentur og Udvandringsagentur, men har yderligere indskrænket Bestemmelserne om Handelsagentur til kun at gælde Salgsagentur. Indkøbsagentur spiller kun en forholdsvis ringe Rolle ved Siden af Salgsagentur, og adskillige af de Regler, der bør gælde for Salgsagentur, passe ikke eller kun tildels for Indkøbsagentur.

Endelig har § 65 som Genstand for Virksomheden kun nævnt Varer, ikke, som § 4, tillige Værdipapirer og andet Løsøre. At „andet Løsøre“ ikke er nævnt, følger af, at Bestemmelserne kun angaa Handelsagentur. Værdipapirer ere ikke nævnte, fordi Omsætning af disse, forsaavidt Mellemænd benyttes, ikke sker ved Agenter, men næsten altid gennem Kommissionærer.

I Paragrafens Slutning er det derhos bestemt, at vedkommende (Agenten) skal have eget Kontor for sin Forretningsvirksomhed eller andet eget Lokale, hvortil Meddelelser angaaende Forretningen kunne sendes. Ved denne Tilføjelse udelukkes Anvendelsen af Bestemmelserne i tredje Kapitel paa Handelsrejsende og paa Personer med den i § 93 angivne Virksomhed. Selv om saadanne ikke staa i Tjenesteforhold til den, som de arbejde for, men udøve deres Virksomhed som selvstændige Forretningsdrivende, falde de ind under Bestemmelserne i fjerde Kapitel. Lokalet behøver ikke at være et fra den paagældendes private Bopæl adskilt Kontorlokale. Det kan end ikke være nødvendigt, at Agenten er eneraadig over Lokalet; et Kontor, hvor han har en Ansættelse, der ikke vedrører hans Agenturvirksomhed, vil kunne fyldestgøre den opstillede Fordring. Hvad det kommer an paa, og hvad man ved Affattelsen har søgt at udtrykke, er, at Agentens Virksomhed er knyttet til et Lokale, hvori dens væsentlige Bestanddel foregaar. Naturligvis kan

Agenturvirksomheden meget vel nødvendig-gøre, at Agenten foretager Rejser, men det er ikke hans Hovedopgave at udøve sin Virksomhed paa Rejser eller ved Besøg hos Kunder. Naar det norske Udkast mangler Alternativet, „eller andet eget Lokale, hvortil Meddelelser angaaende Forretningen kunne sendes“, skyldes det blot, at Udtrykket „eget Kontor“ efter norsk Sprogbrug menes at omfatte det nævnte Alternativ.

§ 66

Ligesom § 7 paalægger Kommissionæren at varetage Kommittentens Interesser, paalægger § 66 Agenten ved Udførelsen af sit Hverv at varetage Agenturgiverens Interesser. Ved denne Hovedregels nærmere Udførelse er Paragrafen affattet i nær Overensstemmelse med § 7, men Forholdenes Forskellighed have dog paa flere Punkter medført Afvigelser i Affattelsen. Der er saaledes ikke, som foreskrevet i § 7 med Hensyn til Kommissionæren, i § 66 optaget en udtrykkelig Bestemmelse om, at Agenten skal følge Agenturgiverens Forskrifter. En saadan Bestemmelse vilde navnlig ikke passe, naar Agentens Virksomhed, saaledes som det regelmæssigt er Tilfældet, kun gaar ud paa Optagelse af Ordre og altsaa ikke bestaar i Afslutning af bindende Aftaler, saaledes som det er Tilfældet med Kommissionæren. Og Agenten er i det hele friere stillet i sit Forhold til Agenturgiveren end Kommissionæren overfor Kommittenten. Derimod paalægges det, ligesom det i § 7 er paalagt Kommissionæren, i § 66 Agenten at give Underretning om Forhold, som ere af Betydning for Hvervet. Endnu stærkere end i Kommissionsforholdet vil Hvervigerens Interesse i Agenturforholdet kræve, at han fra Agenten faar Oplysning f. Eks. om eventuelle Køberes Solvens; ordentligvis skal jo Agenturgiveren slutte Aftalen, som han selv hæfter for. At der paa den anden Side ikke i § 66 findes udtrykkeligt udtalt noget om Pligt for Agenten til at aflægge Regnskab og afgive, hvad der tilkommer Agenturgiveren, følger af, at Agenten normalt ikke oppebærer Betaling for Agenturgiveren. Om nogen til Bestemmelsen i

§ 7, 2det Punktum svarende **eg**el for Agenter kan der ifølge Forholdets Natur ikke være Tale.

Forskriften om Underretningspligt udformes i § 66 nærmere saaledes, at Agenten uden Ophold skal fremsende Tilbud, som kunne komme i Betragtning, og gøre Indberetning om Salg, som han har afsluttet for Agenturgiverens Regning. Den fast satte Begrænsning af Pligten til at fremsende Tilbud hviler paa den Betragtning, at det vilde være urimeligt at paalægge Agenten at indsende alle mulige Tilbud til Agenturgiveren; naar det efter Tilbudenes Beskaffenhed er klart, at de ikke ville blive akcepterede, vilde det blot være at paaføre Agenturgiveren unødigt Ulejlighed, Besvær og eventuelt Udgifter til Porto o. l., hvis man paalagde Agenten at indsende saadanne Tilbud. Forskriften om, at Tilbud og Indberetning om Salg skulle indsendes uden Ophold, medfører ikke, at ethvert enkelt Tilbud og Salg straks skal meddeles. Navnlig naar Forholdet til Agenturgiveren har en mere varig Karakter, kan Agenten ikke altid være pligtig særskilt at indsende hver enkelt Ordre eller at gøre Indberetning om hvert enkelt Salg. Om han, hvor hurtig Underretning er nødvendig, skal sende den telegrafisk, eller kan nøjes med at benytte Posten, maa bero paa Omstændighederne og Koutumer i de paagældende Forhold.

Der findes ikke i Udkastet nogen til Reglerne om Kommissionærens Selvindtræde svarende Bestemmelse om Adgang for Agenten til selv at indtræde som Køber. At han ikke har en saadan Adgang, vil i Reglen allerede følge deraf, at han ordentligvis ikke har Beføjelse til at slutte Aftale. Med Hensyn til Agenter, som der maatte være tillagt Afslutningsbeføjelse, vil det af Bestemmelsen i §40, der nægter Kommissionæren Ret til Selvindtræde, naar der ikke foreligger særlig Hjemmel herfor, følge, at Ret til Selvindtræde saameget mindre kan tilkomme Agenten uden særlig Hjemmel.

I § 86, 3dje Stykke findes udtalt den Regel, at en Handelsrejsende, som staar i Tjenesteforhold til det Handelshus, han

virker for, ikke uden dettes Samtykke paa sine Rejser maa arbejde for Salg af andre Varer end dettes. At en tilsvarende Regel i Almindelighed ikke kan gælde for Agenten, følger af dennes Stilling som selvstændig Forretningsdrivende. Men naturligvis kunne Forholdene stille sig saaledes, at Agentens Overtagelse af en med en bestaaende Forbindelse konkurrerende Virksomhed kan være pligtstridig.

§ 67.

Bestemmelsen i denne Paragrafs 1ste Stykke, der gaar ud paa, at Agenten, saafremt han forsømmer sine Pligter overfor Agenturgiveren, skal erstatte den Skade, som derved forvoldes denne, svarer ganske til § 17 om Kommissionærens tilsvarende Pligt.

Den i Paragrafens 2det Stykke indeholdte Reklamationsregel for det Tilfælde, at Agenturgiveren vil kræve Erstatning i Anledning af Agentens Forsømmelse, svarer til den i §§ 20 og 24 om Kommission givne. Naar ikke Afvisning af Aftale, som er sluttet for Agenturgiverens Regning, men kun Erstatning er nævnt i § 67, skyldes det Forholdenes Forskellighed. I Reglen har Agenten ikke **Afslutningsmyndighed**. Er der givet Agenten Fuldmagt til at slutte Aftale, bliver Forholdet enten det, at hans Aftale ifølge Reglerne om Fuldmagt er bindende for Agenturgiveren, saa at der højst kan blive Tale om et Erstatningskrav mod Agenten, fordi denne ved Aftalens Indgaelse har tilsidesat Ordre, som ere givne ham i Strid med Fuldmagten, eller Forholdet bliver det, at Aftalen ifølge Reglerne om Fuldmagt er uforbindende for Agenturgiveren, fordi Agenten har overskredet sin **Bemyndigelse**. løvrigt henvises angaaende § 67 til Bemærkningerne til §§ 17, 20 og 24.

§ 68.

I § 68 bestemmes, at Handelsagenten er berettiget til Vederlag for sin Virksomhed, samt at dette Vederlag i Almindelighed bestaar i en Provision, og der gives Regler om, under hvilke nærmere Betin-

gelses Retten til Provision tilkommer Agenten. Bestemmelserne i § 68 svare saaledes til de for Kommissionæren i § 27 givne Regler; der kan om dem i det hele henvises til Bemærkningerne til § 27.

Ligesom Provision ved § 27 er tillagt Kommissionæren for de af ham afsluttede Aftaler, bestemmer § 68, 1ste Stykke, 1ste Punktum, at Agenten er berettiget til Provision af Salg, som ere afsluttede af ham eller iøvrigt komme i Stand ved hans Medvirken. Aftale maa være kommen i Stand. Afslaar Agenturgiveren at acceptere en af Agenten indsendt Ordre, tilkommer der ikke Agenten nogen Provision, selv om Agenturgiverens Nægtelse af Akcept er ganske vilkaarlig. Afgørelsen af, om Akcept skal gives eller ikke, maa fuldstændig frit ligge i Agenturgiverens Haand uden noget Hensyn til Agenten. Agenturgiverens Interesse i, at Aftale kommer i Stand, giver Agenten tilstrækkelig Beskyttelse mod Misbrug. Paa den anden Side har efter § 68 Agenten Krav paa Provision, ogsaa naar Salget i Henhold til §§ 78—80 er kommet i Stand ved Passivitet fra Agenturgiverens Side. Salget maa være kommet i Stand ved Agentens Medvirken. Agentens Ret til Provision er altsaa ikke indskrænket til de Tilfælde, hvor han enten har afsluttet Salget eller dog optaget en Ordre om Salg; er det paa anden Maade kommet i Stand ved hans Medvirken, tilkommer Provision ham efter § 68. Om det i det enkelte Tilfælde forholder sig saa eller ikke, kan være vanskeligt at afgøre; nærmere Regler i saa Henseende have ikke kunnet opstilles. At den endelige Afslutning af Aftalen først finder Sted efter Agenturforholdets Ophør, udelukker ikke Agentens Ret til Provision af Aftaler, som han har medvirket til. Derimod tilkommer der ikke ifølge § 68 Agenten Provision af Aftaler, som uden hans Medvirken ere afsluttede af Agenturgiveren, blot fordi Aftalen finder Sted med en af Agenten tilført Kunde, se herom nærmere nedenfor i Bemærkningerne til § 70. En anden Sag er, at der efter § 68 tilkommer Agenten

Provision ikke blot af det enkelte Salg, men ogsaa af fremtidige Salg, naar Agenten har medvirket til en Kontrakt, som gaar ud paa, at vedkommende Kunde forpligter sig til f. Eks. i 5 Aar at dække hele sit Forbrug af en vis Vare ved Indkøb hos Agenturgiveren.

Fremdeles kræver § 68 i Overensstemmelse med gældende Ret, ligesom for Salgskommissionærens Vedkommende, som Betingelse for Kravet paa Provision, at Køberens Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes. Reglen er i Overensstemmelse med den tyske Handelslovbog § 88, hvorimod engelsk og amerikansk Ret, ligesom med Hensyn til Kommission, antager, at Provisionen er fortjent ved Retshandelens Afslutning, selv om den ikke gaar i Orden. I de sædvanlige Tilfælde, hvor Agenten ikke selv afslutter Aftalen, men kun indsender Ordre, kan ganske vist adskilligt synes at tale for at gøre hans Ret til Provision uafhængig af Aftalens Opfyldelse. Agenturgiveren kan jo, inden han godkender Salget, prøve Køberens Solvens og iøvrigt skaffe sig Oplysninger om Køberen. Denne Betragtning er dog ikke afgørende. Agenturgiveren vil i det hele i vidt Omfang være henvist til de Oplysninger, Agenten giver ham om vedkommende Køber. Gjorde man Agentens Ret til Provision uafhængig af Aftalens Opfyldelse, vilde man derved give Afkald paa en virksom Opfordring til Agenten om at vise Paapasselighed i den nævnte Henseende. Ved enkelte Arter af Salg vil det dog maaske antages ogsaa uden særlige Aftaler herom at følge af Aftalens Beskaffenhed, at Provisionen er endelig fortjent paa et tidligere Tidspunkt end det, da Opfyldelsen finder Sted. I en Sø- og Handelsrets Dom er det saaledes stateret, at en Agents Provision var fortjentstraks ved Varens Levering i et Tilfælde, hvor Købesummen skulde erlægges i Afdrag i et længere Tidrum, og hvor Sælgeren havde Ret til, saafremt Afdragene ikke betales, at tilbagetage Varen uden Tilbagebetaling af de modtagne Afdrag. En modsat Regel vilde stille

Agenten altfor ugunstigt, idet Sælgeren paa Grund af sin Ret til at tage Varen tilbage og alligevel beholde Afdragene ikke har saa stærk en Opfordring til at gøre sit Krav paa Købesummen gældende overfor Køberens som under normale Forhold.

Bestemmelsen i § 68, 1ste Stykke, 2det Punktum om, at Agenten, saafremt Levering skal ske efterhaanden og Betaling erlægges særskilt for hver Levering, kan forlange Provision af de Leveringer, der ere gaaede i Orden, svarer ganske til § 27, 1ste Stykke, 2det Punktum, hvorfor man kan henvise til Bemærkningerne ved sidstnævnte Bestemmelse.

I § 68, 2det Stykke, 1ste Punktum fastsættes det, at hvis Køberens Forpligtelse ifølge Aftalen ikke opfyldes, er Agenten dog berettiget til Provision, saafremt dette skyldes Agenturgiveren eller en Hændelse, som denne ikke kan paaberaabe sig overfor Køberens. Bestemmelsen svarer ganske til Reglen om Kommissionæren i § 27, 2det Stykke, men er nærmere udformet i det følgende Punktum, som bestemmer, at den Omstændighed, at Købesummen ikke indgaar, fordi Agenturgiveren har sluttet Overenskomst med Køberens om Aftalens Tilbagegang eller har bevilget Køberens Henstand med Betalingen, ikke indvirker paa Agentens Ret til Provision, medmindre Agenten har været enig i, at Aftalen gik tilbage, eller at Henstanden blev givet. Medens det i Kommissionsforhold er ganske usædvanligt, at saadanne Overenskomster om Aftalens Tilbagegang eller om Henstand med Opfyldelsen komme i Stand mellem Kommittenten og Tredjemand, fordi de som Regel slet ikke komme i Forbindelse med hinanden, er Forholdet et andet ved Agentur, hvor Retsforholdet opstaar og afvikles umiddelbart mellem Agenturgiver og Køber. Her vil Overenskomster af den omtalte Art ingenlunde være noget abnormt. At nu den Omstændighed, at Købesummen ikke indgaar, fordi Agenturgiveren slutter Overenskomst med Køberens om Handelens Tilbagegang, ikke bør berøve Agenten Ret til

Provision, medmindre han har været enig i Aftalens Tilbagegang, er en simpel Anvendelse af Reglen i 2det Stykke, 1ste Punktum, som ikke synes at tiltrænge særlig Begrundelse. Bestemmelsen omfatter, som Affattelsen viser, selvfølgelig ikke det Tilfælde, at Aftalens Ophævelse er begrundet ved Køberens økonomiske Stilling. Mod Bestemmelsen om Henstandsgivelse er der af Grosserer-Socitetets Komité rejst Betæneligheder. Overfor disse erindres om, at Bestemmelsen ikke gaar ud paa, at Agenten, naar Henstand er givet, faar Ret til Provision, uanset at Købesummen ikke indgaar, men kun fastsætter, at Agentens Ret til Provision er uafhængig af Købesummens Indgang, naar det skyldes Henstandsgivelsen, at Betaling ikke indgaar. I denne Skikkelse er Bestemmelsen kun en Anvendelse af den almindelige Regel i 2det Stykke, 1ste Punktum, at den Udeblivelse af Købesummen, som skyldes Agenturgiverens Forhold, ikke betager Agenten hans Ret til Provision. Bestemmelsen har da ogsaa fundet Tilslutning fra eller dog ikke mødt nogen Modstand hos de øvrige Erhvervsorganisationer, hvis Erklæringer ere blevne indhentede, ligesom den har Tilslutning i norske og svenske Handelskredse.

§ 69

Bestemmelserne i denne Paragraf om, hvorledes det gaar med Agentens Ret til Provision, naar Købesummen kun delvist betales, svare ganske til Bestemmelserne i § 28; om Begrundelsen henvises til Bemærkningerne til denne Paragraf. Da Overenskomster mellem Agenturgiveren og Køberens om Aftalens Tilbagegang og Indrømmelse af Henstand med Betalingen fra Agenturgiverens Side ville være langt hyppigere end tilsvarende Overenskomster mellem Kommittenten og Køberens og Henstandsgivelse fra Kommittentens Side, ville disse Forhold, der omfattes af Henvisningen til § 68, 2det Stykke, spille en betydelig større Rolle ved Agentur end ved Kommission blandt de Omstændigheder, der

kunne bevirke, at Agenten skal have Eet til Provision, uanset at Købesummen kun er delvist betalt. Et Tilfælde, i hvilket der ligeledes ved Henvisningen til § 68, 2det Stykke er hjemlet Agenten Ret til fuld Provision, uanset at Købesummen kun delvist indgaar, er det, at Agenturgiveren efter Handelens Afslutning indrømmer Køberen Rabat.

§ 70

Medens der normalt ikke tilkommer Agenten Ret til Provision af andre Salg end dem, som ere afsluttede af ham eller iøvrigt ere komne i Stand ved hans Medvirken, se § 68 og det ved den bemærkede, kan der dog foreligge Ejendommeligheder ved Forholdet, der bør medføre en Undtagelse fra denne Regel, idet det maa erkendes, at Agenten i visse Tilfælde har et retfærdigt Krav paa Provision, uanset at de paagældende Aftaler ere afsluttede uden hans Medvirken. En saadan Undtagelse er hjemlet ved § 70, der, forsaavidt Agenten har Eneret til at virke for Agenturgiveren paa en bestemt Plads eller iøvrigt indenfor et bestemt Omraade, giver ham Ret til Provision ogsaa af Aftaler, som uden hans Medvirken afsluttes med Købere, der høre til Omraadet (saakaldte direkte Ordre). En lignende Bestemmelse findes i den tyske Handelslovbog § 89. Naar en Agent overtager Eneagentur for et bestemt Distrikt, vil han kunne paaregne en vis Fortjeneste, større eller mindre, alt eftersom han er mere eller mindre energisk. Han maa for at faa det mest mulige ud af Agenturet søge at tilføre Agenturgiveren nye Kunder og maa derfor sætte sig i Forbindelse med Firmaer og Personer, der kunne antages at være modtagelige for Paavirkning til at handle med Agenturgiveren. Han maa kort sagt, navnlig hvis det er et betydeligt Distrikt, han er Eneagent for, udfolde en stor Virksomhed for at kunne udnytte Agenturet fuldt ud til sin egen og Agenturgiverens Fordel. Skulde nu Agenturgiveren og Køberne kunne gaa udenom Agenten og afslutte Aftaler ved

direkte Forhandling, uden at Eneagenten fik Krav paa Provision af disse Aftaler, vilde Agenten let blive berøvet en betydelig Del af Lønningen for sit Arbejde. Det vil nemlig meget ofte, ogsaa naar det drejer sig om nye Kunder, skyldes Agentens forberedende Arbejde, at disse henvende sig til Agenturgiveren, og med Hensyn til de ældre Kunder vilde hans Eneret ikke være meget værd, saafremt Agenturgiveren, der jo kender deres Navne og Adresser, ved at træde i direkte Forbindelse med Kunderne kunde berøve Agenten Ret til Provision. Det er for at afværge denne Uretfærdighed, at Reglen i § 70, der forøvrigt stemmer med allerede gældende Ret, er givet. Omraadet for Agentens Eneret kan, som udtalt i § 70, være en bestemt Plads; i saa Fald betegnes Agenten undertiden som Pladsagent, men denne Betegnelse benyttes ogsaa i anden Betydning. Er Omraadet større, betegnes han undertiden som Distriktsagent eller, navnlig hvis hans Omraade omfatter hele Landet, som Generalagent. At Agenter i deres vedvarende Forbindelser have en saadan Eneret, er det almindelige, om det end ogsaa forekommer f. Eks., at et Firma har flere Agenter paa samme Plads uden nogen lokal Begrænsning indenfor denne.

Provisionen tilkommer Agenten af Købere, der høre til Omraadet. I Overensstemmelse med almindelig merkantil Opfattelse sigtes herved til Købere, som have deres Forretning indenfor Agentens Omraade, eller som, hvis de ikke er Forretningsdrivende, bo indenfor dette. Særlige Tvivsspørgsmaal kunne opstaa, naar Køberen har Forretningsvirksomhed paa flere under forskellige Agenter Distrikter hørende Pladser. Den merkantile Opfattelse gaar vistnok ud paa, at Provision tilfalder den Agent, indenfor hvis Distrikt Hovedkontoret findes, ogsaa af Køb for Filialers Regning. Paa hvilket Sted Købet er indgaaet, er i Almindelighed uden Betydning for Agentens Ret til Provision efter § 70.

I Forbindelse med nærværende Paragraf skal man sluttelig bemærke, at man

ikke har fundet Anledning til at opstille andre end de i denne Paragraf omtalte Undtagelser fra Hovedreglen i § 68 om, at Agenten kun har Ret til Provision af Aftaler, som ere komne i Stand ved hans Medvirken. Navnlig har man ikke villet give nogen Regel om, at der efter Omstændighederne udenfor de i nærværende Paragraf omhandlede Tilfælde kunde tilkomme Agenten Provision af Salg, som under Agenturforholdets Bestaaen uden hans Medvirken ere afsluttede med Købere, der fra første Færd ere tilførte Agenturgiveren af Agenten (de saakaldte Efterordrer). Det er muligt, at der i enkelte Brancher kan være mere eller mindre vidtgaaende Koutumer i den Betning, men nogen almindelig Sædvane foreligger sikkert ikke paa dette Punkt. Endmindre foreligger der nogen Sædvane for, at Agenten — eller hans Efterladte — skulde have Eet til Provision af Aftaler, som efter Agenturforholdets Ophør sluttet af Agenturgiveren med Kunder, som han har tilført denne.

§§ 71—72.

Det har jævnlgt vist sig vanskeligt for Agenten at skaffe sig de Oplysninger, som ere fornødne, for at han kan paase, at Agenturgiveren godskriver ham al den Provision, hvorpaa han har Krav. Dette gælder ganske særligt den Provision, Agenten har Ret til i Henhold til Bestemmelserne i § 70; men ogsaa med Hensyn til de Aftaler, han selv har sluttet eller medvirket til, vil det ikke være let for ham at faa Vished for, at Agenturgiveren virkelig giver ham Provision af alle de Forretninger, for hvilke han har lovligt Krav paa en saadan, og giver ham den rigtige Provision af disse. Dertil kræves Kundskab om mange forskellige Forhold, navnlig om, hvorvidt Aftalen er bleven opfyldt fra Tredjemands Side eller i benægtende Fald, hvorfor dette ikke er sket. For at kunne kontrollere, at han faar, hvad der tilkommer ham, vilde det være en Hjælp for Agenten, om han i Lighed med, hvad der er bestemt i den tyske Handelslovbog § 91, havde Ret til at

forlange Uddrag af Agenturgiverens Bøger vedrørende de Aftaler, der ere komne i Stand under saadanne Omstændigheder, at han kan have Krav paa Provision af dem. En saadan Ret for Agenten vilde imidlertid være temmelig generende for Agenturgiveren og vilde desuden ikke afgive tilstrækkelig Beskyttelse for Agenten, hvis den ikke var forbunden med en Ret for ham til selv at undersøge Bøgerne for at kontrollere Uddragenes Rigtighed; men en Undersøgelsesret for Agenten af denne Art vilde utvivlsomt støde paa stærk Modstand hos Agenturgiverne, der med Rette vilde kunne gøre gældende, at de bør være beskyttede mod, at en ilde-sindet Agent paa den Maade skaffer sig Kundskab om hele deres Forretningsvirksomhed og eventuelt lægger den blot for uvedkommende eller selv drager Fordel af den opnaaede Viden til Agenturgiverens Skade. Man maa overhovedet formene, at det vilde være væsentligt forfejlet at tillægge Agenten en saadan nærgaaende Ret til Kontrol. Hvad enten Retten nu alene bestod i en Adgang for Agenten til at forlange Uddrag af Agenturgiverens Bøger, eller der dertil var knyttet en Beføjelse for Agenten til selv at undersøge Bøgerne, vilde den utvivlsomt bidrage til at forrykke det naturlige Forhold mellem Agenturgiveren og Agenten. Man har derfor nøjedes med til Beskyttelse for Agenten at give de i §§ 71 og 72 opstillede Regler, der tillægge Agenten Ret til at faa en saakaldet Provisionsnota tilstillet. Fremsendelse af Provisionsnota er allerede almindelig, og de givne Bestemmelser have altsaa den Fordel, at de ikke betræde nye i Forretningstilværet ukendte Baner, men kun fæstne og udvikle hidtil fulgte Regler. Videregaaende Kontrol har man ikke turdet gaa med til. Spørgsmaalet om, hvilke processuelle Følger der under en Retssag eventuelt vil kunne tillægges en Nægtelse fra Agenturgiverens Side af at levere Uddrag af hans Bøger eller give Adgang til Gennemsyn af disse, har man ikke ment at kunne inklade sig paa at afgøre.

I Overensstemmelse med de anførte

Betragtninger giver g 71 den Agent, der er vedvarende Repræsentant for **Agenturgiveren**, Ret til i Begyndelsen af hvert Kalenderhalvaar at faa Provisionsnota fra ham angaaende Salg, som ere komne i Stand ved Agentens Medvirken, eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse. Som allerede i det foregaaende nævnt, have Provisionsnotaer længe været i Anvendelse i Handelsverdenen. I tidligere Tid var det vistnok sædvanligt, at Provisionsnotaen kun sendtes én Gang aarligt, men Tendensen i den nyere Tid gaar utvivlsomt i Retning af hyppigere Opgørelser. I nogle Forhold er det vistnok allerede almindeligt, at Provisionsnota sendes Agenten fjerdingaarligt, men i det hele er det dog for Tiden sædvanligt, at Notaen kun sendes i Begyndelsen af hvert Kalenderhalvaar, saaledes som man har foreskrevet det i Udkastet. Grosserer-Societetets Komité har da ogsaa i sin Erklæring over det foreløbige Udkast taget Afstand fra, at det, saaledes som oprindeligt paatænkt, foreskrevs, at Provisionsnota skulde sendes saa hyppigt som hvert Kvartal. Notaen skal sendes i Begyndelsen af hvert Kalenderhalvaar. Dette bør dog ikke fortolkes for strengt. Man kan saaledes ikke forlange, at en større Forretningsdrivende skal sende sin Agent Nota lige i de første Dage af Januar, hvor der er saa mange andre Opgørelser at foretage.

Provisionsnotaen skal indeholde Oplysninger om de Salg, hvoraf der kan tilkomme Agenten Provision, altsaa, som det bestemmes i §71, dels Salg, som ere komne i Stand ved hans Medvirken, og dels Salg, som ere afsluttede under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse. Skulde der ifølge Aftale eller Koutume tilkomme Agenten Provision af andre Salg, som han ikke har medvirket til, maa ogsaa disse optages (§ 1). Derimod skal **Provisionsnotaen** ikke indeholde Oplysninger om Ordre, der ikke ere blevne antagne af Agenturgiveren. Saafremt Agenturgiveren ikke vil antage en gennem hans Agent indsendt Ordre, skal han ifølge **Udkastets** §

79 give Meddelelse derom til Agenten eller Ordregiveren, men disse Meddelelser gaafaktisk næsten altid gennem Agenten, saaledes at denne derved faar Besked om, hvilke Ordre der ikke føre til Afslutning af Aftale.

I § 71, 2det Stykke findes derpaa de nærmere Regler om, hvilke Oplysninger der skal indeholdes i Provisionsnotaen. Denne skal først og fremmest optage alle Salg, som i Løbet af det sidste Kalenderhalvaar ere eller burde være komne til Udførelse fra Agenturgiverens Side. Notaen vil altsaa i første Række ligesom de nu brugelige Provisionsnotaer komme til at indeholde Angivelse af alle fakturerede Salg og dernæst Angivelse af Salg, af hvilke der, om de end ikke ere fakturerede, ifølge Reglen i § 68, 2det Stykke, efter Omstændighederne vil kunne tilkomme Agenten Provision. Det er dernæst fastsat, at der for hvert Salg skal angives det Provisionsbeløb, som godskrives Agenten, eller, hvis Provision ikke godskrives ham, Grunden hertil. Ved disse Regler har man opnaaet den Fordel for Agenten, at han, naar han vil paastaa, at han har Krav paa Provision af et Salg, for hvilket der ikke er godskrevet ham nogen Provision i Notaen, i Agenturgiverens egen Oplysning om Grunden til, at Provision ikke er godskrevet ham, har et Holdpunkt for, hvorledes han skal gribe Sagen an overfor Agenturgiveren. Dette vil gøre hans Stilling betydelig lettere, end hvis **Agenturgiveren** kunde tie stille om dette Punkt, i alt Fald indtil han under en Retssag saa sig nødsaget til at give de fornødne Oplysninger, og den Hjælp, man paa denne Maade giver Agenten, vil ikke have nogen mod Agenturgiveren rettet Brod, saaledes som en Ret for Agenten til at forlange Uddrag af Agenturgiverens Bøger og eventuelt ved Selvsyn kontrollere Udtragens Rigtighed.

Foruden de Salg, som ifølge det **for**anførte skulle opføres i Provisionsnotaen, har man anset det nødvendigt til yderligere Beskyttelse af Agentens Interesser at paabyde, at saafremt der i Løbet af den paagældende Periode er afsluttet Salg, som

først senere skulle komme til Udførelse, skulle saadanne Salg anføres i Provisionsnotaen, uden at Provision godskrives. Først derved faar Agenten en fuldstændig Oversigt over, hvorledes Mellemværendet mellem ham og Agenturgiveren stiller sig. Det vil ses, at der med Hensyn til de sidstnævnte Salg er udtalt, at de skulle „anføres“ (ikke „optages“) i Provisionsnotaen. Grunden hertil er, at det næppe vil være praktisk at indføre dem mellem de fakturerede Salg og de med disse ligestillede. De danne naturligt en Gruppe for sig selv, saaledes at Provisionsnotaen faar to Afdelinger, en, der omfatter de tidligere omtalte Salg, og en, der omfatter de afsluttede Salg, som først senere skulle komme til Udførelse. Endelig bestemmes det i § 71, 2det Stykke, sidste Punktum at, naar Grunden til, at Provision af et Salg ikke er godskrevet Agenten, er af forbigeaende Art, skal Salget paany optages eller anføres i den følgende Provisionsnota. Man har herved med Hensyn til Salg, der ere optagne — ikke blot anførte — i Notaen, tænkt f. Eks. paa saadanne Grunde, som at en i Aftalen eventuelt forbeholdt Henstand er givet Køberen, eller at denne ikke har indfriet Vekselen for Købesummen. Agenten bør da have Krav paa i næste Provisionsnota at faa Oplysning om, hvorvidt Kunden nu har betalt. Saalænge dette ikke er sket, maa Salget optages i den følgende Provisionsnota og saaledes fremdeles i hver ny Provisionsnota, indtil Provisionen godskrives Agenten, eller der opgives en Grund til, at Provision ikke skal tilkomme Agenten.

Det er fra forskellig Side i de tre nordiske Higer, navnlig af norske Handelskyndige, fremhævet, at det er almindelig Regel, at Agenten, naar Provisionsnota tilstilles ham, faar godskrevet og udbetalt Provision af alle Salg, der ere komne til Udførelse, uanset at Købesummen ikke er forfalden, og at der saaledes endnu mangler en Betingelse for, at Provisionen er endelig fortjent, med Undtagelse naturligvis af de Salg, med Hensyn til hvilke det allerede har vist sig, at Købesummen ikke

vil blive betalt. I hvert Fald i Danmark foreligger der utvivlsomt ikke nogen almindelig Handelsbrug paa dette Punkt. Der er i Almindelighed kun Spørgsmaal om en Koulance, som vises Agenten, navnlig hvor denne sidder i mere beskedne Kaar og trænger til Penge. Tanken om i Udkastet at give Lovhjemmel for en saadan Regel har mødt afgjort Modstand hos Grosserer-Societetets Komité, og den vilde da ogsaa være i Strid med de almindelige Regler om Betingelserne for Retten til Provision og disses Begrundelse. han har derfor opgivet at optage en Regel af det nævnte Indhold. I § 71 indeholdes intetsomhelst om, naar Provisionen forfalder til Betaling; Bestemmelsen gaar udelukkende ud paa at give Agenten Adgang til Kontrol. Spørgsmaalet om, naar Provisionen forfalder, maa afgøres i Henhold til § 68, efter Omstændighederne i Forbindelse med Aftaler og særlige Koutumer. Efter § 68 er Provisionen i Almindelighed forfalden, naar Købesummen er indgaaet. Naar Provisionen forfalder i de Tilfælde, hvor den tilkommer Agenten, uanset at Køberens Forpligtelse ikke opfyldes, beror paa de konkrete Forhold.

For det Tilfælde, at der alligevel ifølge *oullance*, *Koutume* eller *Aftale* skulde blive godskrevet en Agent Provision, der ikke er endelig fortjent, indeholder § 71, 3dje Stykke den naturlige Bestemmelse, at saafremt et Provisionsbeløb er godskrevet Agenten, og det senere viser sig, at det ikke tilkommer ham, kan Agenturgiveren i en følgende Provisionsnota godskrive sig Beløbet. Kan det godskrevne Beløb ikke dækkes af Agentens Tilgodehavende, er Agenturgiveren naturligvis berettiget til at kræve det for meget betalte tilbage.

Med Hensyn til Agenter, som ikke ere vedvarende Repræsentanter for **Agenturgiveren**, bestemmer § 72, at disse ere berettigede til at faa Provisionsnota for de Salg, der ere komne i Stand ved deres Medvirken, og at Provisionsnotaen skal angive den Provision, der godskrives Agenten, eller, hvis Provision ikke godskrives,

Grunden til, at dette ikke sker. Ogsaa saadanne Agenter bør have Ret til Oplysninger fra Agenturgiveren for at kunne udøve fornøden Kontrol. Om det Tidspunkt, da Provisionsnotaen kan forlanges, har her ikke kunnet siges noget nærmere; Agenturgiveren maa naturligvis ikke vente urimeligt længe. Reglerne svare til de i § 71 givne med de Modifikationer, der følge af Forholdenes Forskellighed, navnlig af, at der her, hvor det kun drejer sig om enkelte Salg, ikke let bliver Spørgsmaal om stadig nye Provisionsfordringer, og at der derfor ikke kan gives Regler om Overførelse af de i en Nota optagne Salg til en anden eller om Godskrivning for Agenturgiveren i en følgende Provisionsnota af Agenten tidligere godskekve Provisionsbeløb, som senere vise sig ikke at tilkomme denne. Er den af Agenturgiveren angivne Grund til, at Provision ikke er godskekvet, af forbigaaende Art, maa Agenturgiveren være pligtig senere at besvare Forespørgsel i saa Henseende fra Agenten. Allerede af denne faktiske Mangel paa Adgang for Agenturgiveren til at afregne de for meget erlagte Provisionsbeløb i en senere Provisionsnota følger, at der ikke her kan blive Tale om at opstille nogen Regel om Eet for Agenten til Udbetaling af Provision, forinden Købesummen er betalt.

§73

Ifølge denne Paragraf har Agenten Krav paa særlig Godtgørelse for Udgifter til Porto, Telegrammer og Telefonsamtaler samt for andre beføjede Udgifter, forsaavidt ikke Provision eller andet Vederlag er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for dem.

Som det vil ses, er Bestemmelsen affattet i nøje Overensstemmelse med Reglen i § 29, 1ste Punktum om Kommissionærens tilsvarende Berettigelse. At der ikke i § 73 er nævnt Udgifter til Forsikringspræmier, og at der ikke her findes noget til § 29, 2det Punktum svarende Led om Ret for Agenten til Godtgørelse for Afgivelse af Lagerrum og deslige, har sin Grund i, at Agenten sædvanlig ikke har Varer paa

Lager til Salg for Agenturgiveren, og at det derfor let kunde virke vildledende, hvis man uden nærmere Forklaring gav Bestemmelser om, hvad der særligt bør gælde i disse Undtagelsestilfælde, sammen med Bestemmelserne om, hvad der gælder i de almindeligt forekommende Agenturforhold. Derimod skyldes Udeladelsen ikke, at der i de nævnte Undtagelsestilfælde skulde gælde andre Segler end i Kommissionensforholdet, se det herom nedenfor ved § 75 bemærkede.

Det har iøvrigt været Genstand for Tvivl, om man med Hensyn til de i § 73 omtalte Udgifter burde opstille en lignende Eet til Godtgørelse for Agenten som for Kommissionæren. Der kan utvivlsomt paa-vises en større Tilbøjelighed ved Agentur end ved Kommission til at lade Mellemmanden selv bære navnlig mere regelmæssige Udgifter, som til Porto, Telegrammer og Telefonsamtaler, saaledes at disse tages i Betragtning ved Fastsættelsen af Provisionens Størrelse, der under Hensyn hertil sættes lidt højere. Grunden til den nævnte Tilbøjelighed til her at gøre en Forskel fra, hvad der gælder ved Kommission, er vistnok, at Kommissionæren alligevel har saa mange store Udgifter, som han skal have særlig Dækning for af Kommittenten, at det synes naturligt ogsaa at medtage de her nævnte regelmæssige **Smaaudgifter**, medens Agenten derimod ofte ikke har andre Udgifter for Agenturgiveren end netop saadanne Smaaudgifter; Forbeholdet om, at særlig Godtgørelse ikke tilkommer Agenten, forsaavidt Provisionen er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for disse Udgifter, vil hyppigt faa Anvendelse. Den tyske Handelslovbog § 90 bestemmer da ogsaa, at de af den regelmæssige Forretningsvirksomhed opstaende Omkostninger og Udlæg ikke skulle erstattes Agenten, medmindre der foreligger modsat Aftale eller afvigende Handelsbrug. Imidlertid er den omtalte Tendens til at lade Agenten selv bære de nævnte Udgifter ikke saaledes trængt igennem i de skandinaviske Lande, at der har været Grund til at opstille en fra det ved Kommission fastsatte forskellig Regel.

Den almindelige merkantile Opfattelse gaar ud paa, at den af Udkastet foreslaaede Regel er den naturlige at falde tilbage paa, naar det ikke af Aftalen med Agenturgiveren følger, at Agenten ikke har Bet til Godtgørelse, og der heller ikke kan oplyses nogen bestemt Koutume i denne Retning for den paagældende Branche. Iøvrigt kan angaaende § 73 henvises til det ved § 29 bemærkede.

§ 74.

Bestemmelserne i denne Paragraf om Agentens Ret til at tilbageholde Prøver, Mønstre o. a. svare ganske til § 39 om Kommissionærens tilsvarende Ret. Man kan derfor indskrænke sig til at henvise til det ved denne Paragraf bemærkede med Tilføjende, at Reglen spiller en noget større praktisk Rolle her, da det hyppigere vil forekomme, at Agenten er i Besiddelse af Effekter af den ovennævnte Art end Kommissionæren, f. Eks. Agenturgiveren tilhørende Fortegnelser over Kunder, Materiale til Reklame og lignende.

§ 75

Det er ikke helt ualmindeligt, at Agenten har Varer paa Lager til Salg for Agenturgiveren. I § 75 bestemmes, at naar dette er Tilfældet, har Agenten de samme Pligter og Rettigheder med Hensyn til til Varerne, som Handelskommissionæren efter andet Kapitel har med Hensyn til Gods, der er sendt ham til Salg.

Man kunde spørge, om det ikke under saadanne Forhold ligger nærmest at antage, at det er Meningen, at Agenten, forsaa-vidt angaar de omtalte Varer, skal optræde som Kommissionær, saaledes at han, naar Omstændighederne ikke vise noget andet, anses for bemyndiget til at sælge de Varer, han har paa Lager, som Kommissionær og ogsaa formodes at have foretaget Salg af dem i denne Egenskab. Dette har man dog ikke ment at burde udtale i Udkastet. Dertil forekommer det for hyppigt, at det omtalte Forhold, skønt det frembyder en vis Lighed med Kommission, dog i Virkeligheden er Agentur. Hvorvidt nu For-

holdet i Tvivilstilfælde skal opfattes paa den ene eller den anden Maade, maa afgøres efter de konkrete Omstændigheder. At Faktura udfærdiges af Hvervgiveren eller i hans Navn, vil ordentligvis oplyse, at den paagældende har handlet som Agent og altsaa f. Eks. ikke kan modtage Betaling for Varen (§ 83). Omvendt vil den Omstændighed, at den paagældende selv fakturerer i eget Navn, indicere, at han er optraadt som Kommissionær.

Medens man saaledes ikke har anset det for rigtigt at udtale nogen Præsumption i den ene eller den anden Retning med Hensyn til, om Forholdet skal opfattes som Kommission eller Agentur, har man ikke næret nogen Betænkelighed ved at fastsætte, at Agenten under de anførte Omstændigheder har de samme Pligter og Rettigheder med Hensyn til Varerne, som Kommissionæren har med Hensyn til ham til Salg sendt Gods, og at det, forsaa-vidt de for den civile Kommissionær og Handelskommissionæren gældende Regler ere forskellige, er de for sidstnævnte gældende, som maa anvendes, jfr. § 65. Dette er vistnok ganske selvfølgelig og stemmer med Handelsopfattelse. Agenten er saaledes pligtig at drage Omsorg for Varerne, at holde dem adskilte fra andre Varer, naar ikke andet følger af Forholdene, og at brandforsikre dem (§ 10). Han maa være pligtig at foretage en vis Undersøgelse af Varerne, og saafremt der ved Modtagelsen eller senere viser sig Mangler ved dem, skal han underrette Agenturgiveren derom (§§ 11—12). For sine Fordringer paa Agenturgiveren vil han have Panteret i Varerne efter Reglerne i §§ 31—35; han vil eventuelt kunne udøve Standsningsret med Hensyn til dem (§ 37, 2det Stykke) og, naar han ikke længere er pligtig at beholde dem, kunne sælge dem i Overensstemmelse med de i § 38, sidste Stykke foreskrevne Regler eller skaffe dem bort. Ligeledes maa Agenten eventuelt kunne beregne sig Godtgørelse for Afgivelse af Lagerrum og de øvrige i § 29, 2det Punktum nævnte Præstationer, selv om han ikke i saa Henseende har haft nogen særlig Udgift.

§ 76

Angaaende Agenturforholdets Ophør finde ifølge denne Paragraf Bestemmelserne i §§ 46—52 om Kommissionsforholdets Ophør tilsvarende Anvendelse. Da de i nærværende Kapitel omhandlede Agenter ere selvstændige Forretningsdrivende, der ikke staa i Tjenesteforhold til Agenturgiveren, maa de ligesom Kommissionærer som Regel kunne opsiges naarsomhelst uden Varsel, uden at der tilkommer dem nogen Erstatning for Forholdets Afbrydelse, og de maa ogsaa selv til enhver Tid kunne frasige sig Hvervet uden derved at paadrage sig Erstatningsansvar. De Tilfælde, i hvilke Agenturgiveren ifalder Ansvar ved Hvervets Tilbagekaldelse og Agenten ved Frasigelse, ere ligesom ved Kommissionsforholdet Undtagelsestilfælde, og Undtagelsestilfældene ere de samme som de i Kommissionsforholdet anerkendte (§§ 50 og 51). At ogsaa Bestemmelserne i § 47 om Kommissionsforholdets Ophør ved en af Parternes Konkurs sknlle finde tilsvarende Anvendelse paa Agenturforholdet, stemmer med almindelig merkantil Opfattelse, som ogsaa gaar ud paa, hvad man hidtil vistnok ikke har antaget for gældende Ret, at Agentens Hverv uden videre ophører ved hans Konkurs.

Tilsvarende Anvendelse paa Agentur finde ifølge § 76 ligeledes Bestemmelserne i § 48 om Kommissionærens Pligt til efter Hvervets Ophør indtil videre at foretage, hvad der er fornødent for at beskytte Kommittenten mod Tab, i § 49 om Kommissionærens Beføjelse til uanset Hvervets Ophør at gøre de ham tilkommende Rettigheder efter §§ 31—39 gældende og i § 52 om, at Kommissionæren under visse Omstændigheder taber Retten til Godtgørelse for Udgifter, forsaavidt disse som Følge af Hvervets Ophør blive unyttige for Kommittenten. Men det følger af Forholdenes Forskellighed, at disse Bestemmelser faktisk ville spille en mindre Rolle ved Agentur end ved Kommission.

Iøvrigt henvises herved til Bemærkningerne til §§ 46—52.

Den i § 77 udtalte Regel, at Agenten, selv om han er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, ikke kan afslutte bindende Salg for denne uden at have hans Bemyndigelse dertil, stemmer med almindelig merkantil Opfattelse, ogsaa i Norge, hvor Afslutningsbeføjelse tilkommer visse Handelsrejsende, se herom nedenfor i Bemærkningerne til § 88.

Som Eksempel paa Tilfælde, hvor saadan Bemyndigelse foreligger, nævnes de navnlig i Storhandelen forekommende saakaldte „faste Offerter“ o: i Reglen telegrafiske og daglige Meddelelser fra Agenturgiveren til Agenten angaaende de Kvanta, som Agenten kan sælge, med Angivelse af Salgspriser og andre Vilkaar for Salg. Det maa herved erindres, at den i faste Offerter indeholdte Fuldmagt ordentligvis er undergivet væsentlige Begrænsninger. Undertiden foreligger der en Aftale mellem Agenturgiveren og Agenten om, til hvilke bestemte Kunder Agenten maa sælge, og han kan i saa Fald ikke sælge til andre. Iøvrigt vil det i Almindelighed være underforstaaet, at Agenten kun maa sælge til solide Kunder, saaledes at Salget i Virkeligheden er betinget af Agenturgiverens Godkendelse. Desuden gælde saadanne Offerter ordentligvis kun for meget kort Tid.

Naar man ikke i § 77 har optaget en til Reglen i § 88, 2det Stykke i Kapitlet om Handelsrejsende svarende Bestemmelse om, at Agentens Benyttelse af visse ham af Agenturgiveren meddelte Slutseddelsblanketter ved Indgaaelse af Aftale skal binde Agenturgiveren, som om han udtrykkeligt havde bemyndiget Agenten til at afslutte Aftale, er Grunden den, at saadanne Slutseddelsblanketter ikke vides at blive anvendte af Agenturgivere. Skulde saadant forekomme, følger det af den gældende Rets Regler, at Agenturgiveren kan bindes ved deres Benyttelse, se nedenfor i Bemærkningerne til § 88.

Saaftremt Agenten uden Bemyndigelse sælger i Agenturgiverens Navn, ifalder han Ansvar overfor den godtroende Køber

efter de almindelige Hegler om den, der optræder som Fuldmægtig uden at have tilstrækkelig Fuldmagt.

§ 78.

Naar en Agent har afsluttet Aftale med Tredjemand, vil denne i Almindelighed, selv om Agenten ikke har haft den fornødne Bemyndigelse hertil, gaa ud fra, at gyldig Aftale med Agenturgiveren er indgaaet, og indrette sine Dispositioner herefter. Dersom nu Agenturgiveren, naar han fra Agenten faar Underretning om en afsluttet Aftale, formener, at Agenten har handlet uden Bemyndigelse, og han ikke ønsker at indgaa Aftalen, bør han give Tredjemand Meddelelse herom for snarest muligt at give denne Anledning til at træffe andre Dispositioner. Denne Reklamationspligt, der vistnok stemmer med allerede gældende Ret, er i Lighed med, hvad der er sket ved den tyske Handelslovbog § 85, lovfæstet i § 78. Her bestemmes, at saafremt Agenten har gjort Indberetning om Salg, som han har afsluttet for Agenturgiverens Regning, skal denne, naar Agenten har handlet uden Bemyndigelse eller har overskredet sin Bemyndigelse, og Agenturgiveren ikke vil godkende Salget, give Meddelelse derom til Agenten eller Køberen uden ugrundet Ophold, efter at Indberetningen er indkommen til ham, og at Salget, hvis Agenturgiveren undlader dette, anses for godkendt. Til at indskrænke Bestemmelsen til de Tilfælde, hvor Agenturgiveren er Handlende, har man ikke fundet tilstrækkelig Grund. Reglen vil altsaa ogsaa kunne finde Anvendelse, naar f. Eks. en Landmand benytter en Agent ved Afhændelsen af sine Landbrugsprodukter. En saadan Landmand maa forudsættes at kende visse almindeligt anerkendte handelsretlige Grundsatninger. Heller ikke har man anset det nødvendigt at begrænse Reglen til de Tilfælde, hvor Agenten er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren.

Det er ifølge Affattelsen af § 78 en Betingelse for, at Agenturgiveren kan blive bunden ved at undlade at give Med-

delelse, at Indberetningen fra Agenten virkelig er kommen ham i Hænde. Hvis f. Eks. Agenten undlader at gøre Indberetning om den stedfundne Aftale, eller Indberetningen gaar tabt undervejs, kan Køberen ikke gøre nogen Ret gældende mod Agenturgiveren. Han kan alene holde sig til Agenten, der er ansvarlig overfor Køberen efter de almindelige Regler om den, der afslutter Aftale som Fuldmægtig uden at have fornøden Bemyndigelse.

I Overensstemmelse med almindelig merkantil Opfattelse er det i § 78 fastsat, at Agenturgiverens Reklamation kan ske gennem Agenten, saaledes at en til Agenten afsendt Reklamation har samme Virkning til at befri Agenturgiveren som en direkte til Køberen afsendt. Befordringen af Reklamationen gaar i begge Tilfælde ifølge Udkastets § 3 i sin Helhed paa Køberens Risiko, og det kommer altsaa navnlig ikke Agenturgiveren til Skade, at Reklamationen gaar tabt paa Vejen fra Agenturgiveren til Agenten eller fra denne til Køberen, ej heller at Agenten undlader at sende Reklamationen videre; Køberen maa nøjes med sit ovenfor omtalte Krav mod Agenten, jfr. det følgende i Bemærkningerne til § 89.

Reklamationen skal afgives uden ugrundet Ophold, efter at Indberetningen er indkommen til Agenturgiveren. Navnlig naar Agenturgiveren er Handlende, kan man med Føje forlange, at han skal handle hurtigt.

§ .

I § 79, 1ste Stykke bestemmes det, at saafremt Agenturgiveren ikke vil antage en Ordre, som er indsendt gennem hans Agent, skal han give Meddelelse derom til Agenten eller Ordregiveren uden ugrundet Ophold, efter at Ordren er indkommen til ham. Undlader han dette, anses Ordren for antaget.

Reglen hviler paa den Betragtning, at Ordregivere, naar en Agent har optaget Ordre uden videre Bemærkning med Hensyn til Spørgsmaalet om deres Godkendelse, faktisk regelmæssigt gaa ud fra, at

Ordreerne ville blive antagne, og ikke vente nogen udtrykkelig Meddelelse af Akcept. Rigtigheden af Bestemmelsen har været noget mere omtvistet end Rigtigheden af den i foregaaende Paragraf opstillede Regel, og navnlig i Tyskland har man stillet sig tvivlende overfor den; men den stemmer sikkert med almindelig Handelsopfattelse her i Landet, og der er ogsaa kun af en enkelt af de Erhvervsorganisationer hvis Erklæring over det foreløbige Udkast er bleven indhentet, nemlig de samvirkende Detailhandler-Foreninger i Danmark taget Afstand fra Bestemmelsen. Det fra denne Side fremsatte Ønske gaar imidlertid ikke blot ud paa, at udtrykkelig Akcept fra Agenturgiveren skal være fornøden for at holde Ordregiveren bunden ved hans Tilbud, men ogsaa paa, at Tilbudet først skal blive bindende, naar Akcept erholdes. En saadan Afvigelse fra de almindelige Regler om Tilbudets forpligtende Kraft kan der formentlig ikke være Tale om at anerkende, jfr. iøvrigt herved Bemærkningerne til § 80.

Ligesom efter § 78 gaar det ikke ud over Agenturgiveren, at Ordren ikke kommer frem til ham, eller at hans Reklamation ikke naar Ordregiveren. Men skyldes saadant Forsømmelse fra Agentens Side, er denne erstatningspligtig overfor Ordregiveren ifølge almindelige Regler om Erstatning. Med Hensyn til den nærmere Forstaaelse af de enkelte Led i Bestemmelsen i § 79, 1ste Stykke kan iøvrigt henvises til det ved foregaaende § bemærkede.

Af Bestemmelsens Begrundelse følger, at den ikke kan gælde, naar Omstændigheder ved Ordrens Afgivelse udvise, at Ordregiveren ikke er gaaet ud fra eller ikke har kunnet gaa ud fra, at Tavshed fra Agenturgiverens Side vilde betyde Antagelse af Tilbudet. Paa denne Betragtning hviler Bestemmelsen i § 79, 2det Stykke om, at Reglen i Paragrafens 1ste Stykke ikke gælder, naar det ved Forhandlingerne mellem Agenten og Ordregiveren **maa** anses betinget, at Ordren skal bortfalde, hvis den ikke udtrykkeligt antages. I saa Fald taber Ordren, som Tilbud i Almindelighed, sin forbindende Kraft, naar Akcept ikke

indløber inden passende Tid. Da Agenturgiveren ikke med Sikkerhed kan vide, hvad der er passeret mellem Ordregiveren og Agenten ved Ordrens Optagelse, vil det være sikrest for ham altid at reklamere, hvis han ikke ønsker at antage Ordren.

§ 80

Trods den vidtstrakte Reklamationspligt, der i de to foregaaende Paragrafer er paalagt Agenturgiveren, naar han ikke vil godkende et af Agenten indberettet Salg eller antage en af ham indsendt Ordre, vil Tredjemand dog efter Omstændighederne kunne føle sig usikker, naar han ikke faar Meddelelse om, hvorledes Agenturgiveren stiller sig til det mellem ham og Agenten passerede. Hvis Agenten undlader at indberette Salget til Agenturgiveren eller at indsende Ordren, eller hvis en af Agenturgiveren afsendt Reklamation ikke naar frem til Tredjemand, hvad enten dette nu skyldes, at den er gaaet tabt paa Vejen, eller at Agenten ikke har sendt den videre, hjælpe Bestemmelserne i §§ 78 og 79 ikke Tredjemand; i disse Tilfælde bliver Agenturgiveren jo ikke bunden. For at give Tredjemand et Middel til at fjerne den omtalte Usikkerhedsfølelse, er det i § 80, 1ste Punktum bestemt, at Reklamationsreglerne i §§ 78 og 79 skulle finde tilsvarende Anvendelse, naar Agenturgiveren fra Køberen eller Ordregiveren faar Underretning om, at Agenten har afsluttet Salget eller modtaget Ordren. Ret megen praktisk Betydning vil Reglen **maa** ske ikke faa; det er utvivlsomt i hvert Fald for Tiden sjældent, at Kunderne henvende sig direkte til Agenturgiveren med den Art Underretninger, men man har dog ikke villet unddrage Tredjemand dette Hjælpemiddel. Forøvrigt vil det formentlig ogsaa staa Køberen aabent at komme til Vished ved en Erklæring til Agenturgiveren om, at han betragter sig som fri, hvis denne ikke giver ham udtrykkelig Besked om, at Ordren er antaget. Forudsætning for Anvendelsen af Reglen i § 80 er det ifølge Affattelsen, at Agenten virkelig har afsluttet Salg eller modtaget en Ordre

Udenfor Bestemmelsen ligger f. Eks. det Tilfælde, at Tredjemand meddeler, at han har givet en Ordre til Agenten, men at denne har sagt ham, at han ikke vilde indsende Ordren. Da Underretningen fra Tredjemand sædvanligt vil være motiveret ved en Mistanke hos ham om, at Agenten har gjort sig skyldig i en Forsømmelse, er det i 2det Punktum bestemt, at Agenturgiverens Svar (Reklamationen) ikke i dette Tilfælde kan rettes til Agenten, men altid maa gaa direkte til Tredjemand. Men at det afgives til Agenten, skader naturligvis ikke Agenturgiveren, hvis det gennem Agenten rettidigt kommer frem til Tredjemand.

I § 80, sidste Punktum har man i Overensstemmelse med det om Grunden til Reglen ovenfor anførte udtrykkeligt fremhævet, at den finder Anvendelse, selv om Agenturgiveren har iagttaget Forskrifterne i §§ 78 og 79 ved at give Meddelelse til Agenten. Men er denne Meddelelse virkelig kommen frem til Tredjemand, skader det ikke Agenturgiveren, at han undlader at sende ny Meddelelse. Reglen i § 80, sidste Punktum omfatter ikke det Tilfælde, at Agenturgiveren allerede har sendt Reklamation til Tredjemand selv; i saa Tilfælde vil Agenturgiveren sædvanligt ikke behøve at foretage videre overfor Tredjemand, idet han ofte kan gaa ud fra, at Reklamationen i Mellemtiden er naaet frem. At Agenturgiveren, saafremt han maa være klar over, at hans første Reklamation ikke er naaet eller ikke vil naa frem til Tredjemand, dog vil være pligtig at afsende ny Meddelelse til Tredjemand, er det anset ufornødent at udtale.

§ 81.

Det er en almenanerkendt Regel, at Tilbagekaldelsen af et Tilbud er gyldig, saafremt den naar frem inden eller samtidig med Tilbudet, men, i alt Fald i Almindelighed, ikke, hvis den først naar frem senere. Hvorledes disse Regler skulle anvendes, naar Tilbudet ikke afgives til Medkontrahenten selv men til en anden paa hans Vegne, saaledes til en Agent,

staar noget tvivlsomt. Har Agenten Afslutningsbeføjelse, og benytter han denne, maa Reglen utvivlsomt anvendes saaledes, at en Tilbagekaldelse, som først kommer frem til ham, efter at Tilbudet er kommen til hans Kundskab, i Almindelighed er uden Betydning. Tvivlen kommer frem, naar Agenten, som ikke har Afslutningsmyndighed eller ikke vil benytte denne, lader Ordren gaa videre til eventuel Antagelse af Agenturgiveren. Spørgsmaalet bliver saa, om Tilbagekaldelse, uanset at Tilbud (Ordre) er afgivet til Agenten, kan ske ved en til Agenturgiveren rettet Erklæring, som naar frem til denne forinden eller samtidigt med at Tilbudet kommer til hans Kundskab. Rent faktisk er det sikkert almindeligt, at en saadan Tilbagekaldelse tages for god, men Spørgsmaalet er, om dette maaske kun er Udslag af Koulance overfor Tredjemand. Efter handelsretlig Opfattelse bør Tilbagekaldelse af Ordren, ogsaa efter at den af Agenten er indsendt til Agenturgiveren, som almindelig Regel staa Ordregiveren aaben overfor Agenturgiveren, saafremt han vilde være berettiget til Tilbagekaldelse, hvis han havde indgivet Ordren umiddelbart til Agenturgiveren. Det er dette, der udtales i § 81, 1ste Punktum. At Agenten ved Anerkendelsen af denne Regel kan gaa glip af en Provision, han ellers vilde have fortjent, kan ikke komme i Betragtning.

Imidlertid kunne berettigede Interesser kræve, at Agenten kan træffe gyldig Aftale med Ordregiveren om Udelukkelse af Tilbagekaldelsesret fra Ordregiverens Side. Dette er saaledes f. Eks. Tilfældet, naar Agenten har modtaget og indsendt Ordre paa det sidste Parti af den Vare, som han skal anbringe, og følgelig i Tillid til, at Ordren vil blive antaget, ikke søger Varerne af-satte andetsteds. I et saadant Tilfælde vilde Agenturgiveren udsættes for Tab ved Agentens Passivitet, saafremt Ordren var genkaldelig. Ligesom Agenten kan slutte Aftale med Tredjemand under Forbehold af Agenturgiverens Godkendelse, maa han kunne optage Ordre til Indsendelse med det Forbehold, at Ordregiveren ikke kan

tilbagekalde dem. I § 81, 2det Punktum gøres derfor en Undtagelse fra **Paragrafens** Hovedregel om Tilbagekaldelighed af indsendte Ordre for det Tilfælde, at andet **maa** anses betinget ved Forhandlingerne mellem Agenten og Ordregiveren. I Udkastets svenske Tekst ere Paragrafens Hovedregel og Undtagelsen optagne i én Sætning.

§ 82.

Naar en Agent afslutter en Aftale eller optager en Ordre fra Tredjemand, vil det af Hensyn til eventuelle senere Divergencer om, hvorvidt og med hvilket Indhold en Aftale er kommen i Stand eller en Ordre afgiven, være ønskeligt, at Agenten fra vedkommende Tredjemand skaffer sig en skriftlig Bekræftelse af det mellem dem passerede. Mangler en saadan Bekræftelse, vil Agenturgiverens Stilling efter almindelige Bevisregler let blive vanskelig, hvis Tredjemand fragaar, at der er afsluttet en Aftale eller af ham afgivet en Ordre af **det** af Agenten og Agenturgiveren paastaade Indhold. Til en saadan Fragaalelse vil Køberen (Ordregiveren) være fristet, særligt naar det drejer sig om Salg, hvor Levering af Varen først skal finde Sted om nogen Tid, og Konjunkturerne i Mellemtiden forandre sig, saaledes at han paa et senere Tidspunkt kunde have faaet Varen billigere. Det ligger nær, at Agenten for at undgaa den omtalte Ulempe benytter sig af Slutteddelsblanketter eller Ordrekopier, som han, naar Forhandlingerne have ført til et Resultat, kræver underskrevne af Køberen, men saadan Underskrift er det ofte vanskeligt at faa. Mange Købere ville betragte et Krav om deres Underskrift som Udslag af en for dem fornærmelig Mistillid.

For at bøde paa denne Vanskelighed, der iøvrigt i endnu højere Grad gør sig gældende ved Afslutning af Aftaler ved Handelsrejsendes Medvirken, jfr. § 90, har man i Udkastets § 82 optaget en Bestemmelse, hvorved det under visse Betingelser paalægges den Handlende, der fra en Agenturgiver faar Underretning om, at denne godkender en af hans Agent afsluttet Aftale eller antager en af Agenten indsendt

Ordre, uden ugrundet Ophold at give Agenturgiveren Meddelelse, hvis han vil gøre gældende, at han ikke har afsluttet Aftalen eller afgivet Ordren, eller at Aftalens eller Ordrens Indhold er urigtigt angivet. Meddelelsen kan ikke som de i §§ 78 og 79 omtalte Meddelelser rettes til Agenten; den maa rettes til Agenturgiveren selv, jfr. nedenfor i Bemærkningerne til § 84. Men naturligvis skader det ikke Afgiveren, at han har rettet Meddelelsen til Agenten, hvis den dog rettidigt naar frem til Agenturgiveren.

Det er navnlig fra handelskyndig Side i Sverige, hvor de ovenfor berørte Ulemper synes særligt fremtrædende, at der er ytret et stærkt Ønske om en Regel i den angivne Retning. I Danmark har der **maaske** ikke vist sig saa megen Trang til en saadan Bestemmelse, men da en Reklamationsregel paa dette Punkt dog indenfor visse Grænser maa anerkendes naturlig og heller ikke er uden Tilknytning til nugældende Retspraksis, se nærmere nedenfor, har man ment at burde imødekomme det udtalte Ønske. Fra alle Sider har man været enig om visse Begrænsninger af Reglen. Det er indlysende, at Paalæg af en Reklamationspligt af den heromhandlede Art kan have sine Betænkeligheder paa Grund af de Farer, en saadan Bestemmelse rummer for de Personer, hvem Reklamationspligten **paalægges**. Agenter kunne være yderst paagaende og lade sig ofte ikke afvise uden videre af dem, de henvende sig til i Haab om at faa en Forretning i Stand. Det forekommer ikke saa helt sjældent, at saadanne altfor ivrige Agenter indsende Ordre til Agenturgiveren, skønt Forhandlingerne med vedkommende Tredjemand endnu ere ganske svævende, eller at de endog gaa endnu et Skridt videre og indsende opdigtede Ordre eller egenmægtigt foretage for Agenturgiveren og dem selv **fordelagtige** Ændringer i virkeligt modtagne Ordre. Paalagde man nu i Almindelighed enhver, der fra en **Agenturgiver** fik Underretning om, at denne godkender en af en Agent afsluttet Aftale eller antager en af denne indsendt Ordre, at reklamere overfor Agenturgiveren, hvis han

vil gøre Indsigelse mod Aftalen eller Ordren, vilde dette ikke blot kunne være en ret generende og efter Omstændighederne temmelig unaturlig Byrde for vedkommende, men en saadan Bestemmelse vilde sikkert føre til, at adskillige Personer kom til at hæfte for Aftaler, de slet ikke havde tænkt paa at indgaa, idet det næppe vilde være muligt at faa Bestemmelsen saaledes banket ind i Folks Bevidsthed, at de sørgede for at reklamere i Tide.

I Henhold til saadanne Betragtninger har § 82 fastsat, at Reklamationspligten kun paahviler Handlende, og kun forsaavidt deres Forhandlinger med Agenten have angaaet Køb for deres Bedrift. Og ifølge Affattelsen af § 82 er det en Forudsætning for Reklamationspligten, at den paagældende virkelig har forhandlet med Agenten. Det er ikke nok, at Agenten har henvendt sig til den paagældende, naar denne dog straks har afvist ham. Agenturgiveren maa i Benægtelsestilfælde have Bevisbyrden for, at saadanne Forhandlinger have fundet Sted. Man har ikke kunnet fastsætte nogen bestemt Frist, inden hvilken Agenturgiverens Underretning om hans Godkendelse af Aftalen eller Antagelse af Ordren skal være afgiven, men det har været Tanken, at Underretningen skal afgives saa hurtigt, at den har Karakter af en sædvanlig Bekræftelse. Ifølge Formuleringen af Paragrafens 2det Punktum behøver vedkommende Handlende dernæst kun at reklamere, naar han af Underretningen har forstaaet eller burde have forstaaet, at Agenturgiveren ansaa Aftale for afsluttet med det Indhold, som angives i Underretningen. I denne Betingelse ligger, at Agenturgiveren skal være i god Tro; ellers er der naturligvis ingen Grund til at beskytte ham. Og den nævnte Betingelse tilsigter endvidere at beskytte vedkommende Handlende derved, at den fritager ham for at svare paa Agenturgiverens Henvendelser, naar disse ere affattede saaledes, at man ifølge den Handlendes Forhold ikke med Billighed kan forlange, at han skal kunne forstaa dem, hvilket navnlig vil kunne gælde, naar Henvendelserne ere affattede paa fremmede

Sprog. Denne Begrænsning af Reglen synes paakrævet, da udenlandske Handelshuse jævnlige benytte danske eller dog dansk-talende Agenter, saaledes at vedkommende Handlende, selv om han tidligere har haft Forretninger med det paagældende Handelshus, dog ofte ikke har haft Anledning til at bruge eller skaffe sig Kendskab til det fremmede Sprog, fordi han aldrig har forhandlet direkte med Agenturgiveren.

Endelig har man ment, at det vilde være for strengt, om Virkningen af, at rettidig Reklamation er forsømt, — den skal ifølge Paragrafen ske uden ugrundet Ophold — skulde være, at Aftale ubetinget ansaas for sluttet med det Indhold, som angives i Underretningen; man har aabnet den Handlende Adgang til at føre Bevis i modsat Retning. Følgen af undladt Reklamation er altsaa alene, at en Bevisbyrde, som efter almindelige Regler vilde paahvile Agenturgiveren, i en Situation som den beskrevne kastes over paa vedkommende Handlende; har denne Ret i sin Paastand om, at Agenturgiverens Gengivelse af hans Forhandlinger med Agenten ikke stemmer med de virkelige Forhold, vil han jævnlige have Bevis forhaanden i en Ordrekopi eller Slutteddelsblanket, som Agenten har givet ham.

Medens det norske og det svenske Udkast ikke have knyttet Reklamationspligten til andre Betingelser end de fornævnte, har det danske Udkast, som allerede antydet, endnu tilføjet en væsentlig Begrænsning med Hensyn til Bestemmelsens Anvendelsesomraade, idet man har ment yderligere at maatte kræve, at vedkommende Handlende, for at blive reklamationspligtig, bør staa i Forretningsforbindelse med Agenturgiveren. Naar den danske Kommission paa dette Punkt har anset det nødvendigt at divergere fra de to andre Udkast, er Grunden navnlig den, at ligesom der overhovedet næppe her i Landet har vist sig nogen stærkere Trang til en Bestemmelse af det i § 82 angivne Indhold, saaledes har Tanken om en saa vidt gaaende Regel, som den, der findes i det norske og det svenske Udkast, stødt paa stærk Modstand hos herværende Handelskyndige, og navnlig har Provinshandels-

foreningernes Fællesudvalg udtalt sine Betæneligheder ved en saadan Bestemmelse. Ved at tilføje den Betingelse, at vedkommende bør staa i Forretningsforbindelse med Agentur giveren, har man opnaaet at indskrænke Bestemmelsen til kun at angaa saadanne Tilfælde, hvor alligevel de fleste Handlende efter god Forretnings-skik vilde reklamere, og af Anerkendelse af Reglen i denne Skikkelse findes der, som ovenfor antydet, tilmed allerede Spor i nugældende Retspraksis. Den danske Kommission har derfor ment ikke at kunne opgive den nævnte Betingelse, selv om dens Tilføjelse er sket paa Bekostning af den iøvrigt saa ønskelige Overensstemmelse mellem alle tre Udkast.

§ 83

I Overensstemmelse med den almindelige Opfattelse af Agenturhvervets Karakter, se saaledes den tyske Handelslovbog § 86, og med gældende Retspraksis er det i § 83, 1ste Stykke udtalt, at Agenten, selv om han kan afslutte Salg, som binde Agentur giveren, ikke uden Bemyndigelse af denne kan modtage Betaling for solgte Varer eller efter Salget give Henstand med Betalingen eller Afslag i Prisen eller foretage anden Ændring i Aftalen. Bestemmelsen gælder, hvad enten Agenten er vedvarende Repræsentant eller ej. For at Køberen skal kunne frigøres ved Betaling til Agenten, er det naturligvis ikke nødvendigt, at denne af Agentur giveren er forsynet med en udtrykkelig **Incassofuldmagt**; ogsaa andet Forhold fra Agentur giverens Side kan give Køberen Beføjelse til at antage, at Agenten har **Oppebørselsbemyndigelse**, se nedenfor. Hvorvidt en Agent, der har **Afslutningsmyndighed**, ved Salgets Afslutning kan give Kredit eller indrømme Købere andre Lempelser, er ikke afgjort ved Bestemmelsen i Udkastet; det maa bero paa Bemyndigelsens Indhold i de enkelte Tilfælde, og paa hvad der er Koutume i de forskellige Brancher.

I Paragrafens 2det Stykke er det paa lagt Agentur giveren, der gennem Underretning fra Agenten eller Køberen har faaet Kundskab om, at Agenten uberettiget har

modtaget Betaling for Varer, som ere solgte ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse, at reklamere overfor Køberen uden grundet Ophold, hvis han ikke vil godkende Betalingen. Undlader han dette, anses Betalingen for godkendt. Ogsaa denne Regel stemmer med almindelig Handelsopfattelse. Kun om dens Afgrænsning har der været nogen Tvivl, idet der har været Spørgsmaal om at begrænse Reglen til det Tilfælde, at Betalingen er modtaget af en Agent for Varer, som ere solgte ved hans Medvirken. Man har dog ment at burde medtage de Tilfælde, at Betaling er modtaget af en Agent for Varer, som ere solgte under saadanne Omstændigheder, at Provision af Salget ifølge § 70 tilkommer Agenten, jfr. Bemærkningerne til § 84. Herefter vil altsaa f. Eks. en Agentur giver, der har forsømt rettidig Reklamation, ikke, naar Agenten kommer under Konkurs, kunne afkræve Køberen den Del af Købesummen, han ikke har kunnet erholde i Agentens Konkursbo. I den tilsvarende Bestemmelse i § 91 i Kapitlet om Handelsrejsende er der, naar Reklamation overfor en stedfunden Betaling er undladt, yderligere tillagt Køberen Ret til ogsaa fremtidigt at erlægge Betaling til den Rejsende for saadanne Køb, indtil han modtager Underretning fra Handelshuset om, at Betaling ikke maa ske til den Rejsende, se herom nærmere i Bemærkningerne til § 91. Naar en tilsvarende Beføjelse ikke er tillagt Køberen, der har betalt til en Agent, er Grunden den, at medens det er ret almindeligt, at Købere staa i den urigtige Formening, at de kunne frigøre sig ved **Betaling** til den Handelsrejsende, er en saadan Vildfarelse mindre hyppig, naar Talen er om **Agenter**; som Regel vil vedkommende Køber, selv om han tidligere har betalt til Agenten, have Fornemmelsen af, at han handler paa egen Risiko, naar han paany betaler til denne. Men naturligvis kunne Forholdene **stille** sig saaledes, at Køberen, naar Agentur giveren gentagne Gange upaataalt lader Agenten modtage Betaling, maa være beføjet til at gaa ud fra, at der er tillagt

Agenten Oppebørselsbemyndigelse af Agenturgiveren. Om Reklamationspligt i Tilfælde af, at Agenten ubeføjet har givet Køberen Henstand eller Rabat o. desl., indeholder Udkastet ingen Bestemmelse. Ifølge Udkastets hele Karakter kan der ikke fra denne Tavshed drages den Slutning, at Reklamationspligt i saa Henseende aldrig paahviler Agenturgiveren, men nogen Regel om almindelig Reklamationspligt som overfor stedfunden Betaling har man ikke ment at kunne opstille.

§ 84.

I § 84 er det bestemt, at Køberen, naar han vil gøre gældende, at der er Mangler ved Varen, eller at Forsinkelse med dennes Levering har fundet Sted, eller naar han iøvrigt vil henvende sig til Sælgeren angaaende Udførelsen af et afsluttet Køb, kan rette saadan Henvendelse til Agenten, hvis Købet er afsluttet ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

At en til Agenten afgiven Reklamation er god nok, saafremt den gennem ham i rette Tid naar frem til Agenturgiveren, er selvfølgelig. Betydningen af den i § 84 givne Bestemmelse ligger deri, at Køberen har opfyldt sin Reklamationspligt ved Afgivelse af Reklamationen til Agenten, saa at det f. Eks. ikke skader ham, at den gaar tabt paa Vejen til Agenten eller forsinkes af denne.

At der tilkommer Agenten en saadan Beføjelse til at modtage Reklamationer angaaende Udførelsen af afsluttede Køb, er almindeligt antaget i fremmede Lovgivninger, se f. Eks. den tyske Handelslovbog § 86. I dansk Retspraksis er det antaget, at Købere kunne reklamere overfor udenlandske Agenturgiveres herværende Agenter, men iøvrigt synes der i Praksis liden Tilbøjelighed til at antage, at Reklamationer kunne rettes til Agenter. Imidlertid kan man dog vistnok sige, at den her opstillede Regel i det hele stemmer med, hvad der sædvanligt antages i Handelskredse, og ved dens Anerkendelse opnaas **Overensstemmelse** med

almindelig europæisk Ret. **Reklamation** kan ifølge § 84 ske ikke blot til den Agent, som har medvirket til Salget, men ogsaa til den Agent, paa hvem § 70 kommer til Anvendelse. Ligesaa naturligt som det falder Køberen i paakommende Fald at henvende sig til den Agent, der har medvirket til Salget, vil det falde ham at henvende sig til Agenturgiverens Eneagent paa Pladsen, selv om denne ikke har medvirket ved Salget. Det stemmer vistnok ogsaa med almindelig Handelsopfattelse, at Reklamationer, der vilde have kunnet rettes til en Agent, i Almindelighed, naar han er afskediget eller død, kunne rettes til hans Efterfølger, men en Lovbestemmelse i saa Henseende har man ikke fundet Anledning til at foreslaa. Reglen er ikke begrænset til det Tilfælde, at Agenturgiveren staar i vedvarende Forbindelse med Agenten; en saadan Begrænsning vilde svække Køberens Sikkerhed ved Reglens Benyttelse, idet den nærmere Beskaffenhed af Forholdet mellem Agent og Agenturgiver er ham ubekendt.

De Reklamationer, der under de anførte Omstændigheder kunne rettes til Agenten, ere ifølge § 84 ikke blot saadanne, der angaa Mangler ved Varen eller Forsinkelse med dens Levering, men overensstemmende med sædvanlig Handelsopfattelse ogsaa andre Henvendelser til Sælgeren angaaende Udførelsen af et afsluttet Køb, som f. Eks. Ordre om Levering, naar Varen er solgt paa Levering efter nærmere Opgivelse fra Køberen, eller Bestemmelse af Varens Kvalitet i de Tilfælde, hvor Køberen har Ret til at træffe nærmere Afgørelse herom. Ogsaa Erklæringer fra Køberen om, at han afviser Varen og stiller den til Agenturgiverens Disposition, maa kunne rettes til Agenten; se derimod om Afgivelse af Varen til Agenten nedenfor. Derimod omfatter § 84 ifølge sin Affattelse ikke saadanne Meddelelser som den Handlendes Reklamationer ifølge § 82 eller den i § 81 omtalte Tilbagekaldelse af en indgiven Ordre, jfr. Bemærkningerne til denne Paragraf.

At Agenten, selv om han har Afslut-

ningsmyndighed, ikke kan træffe nogen Afgørelse i Anledning af de ovennævnte Reklamationer eller Henvendelser, medmindre han har Agenturgiverens Bemyndigelse dertil, er almindeligt antaget og kun udtalt i Paragrafens 2det Stykke for at forebygge, at Reglerne i 1ste Stykke om Agentens Beføjelser til at modtage Reklamationer skulde kunne give Anledning til Misforstaaelse paa dette Punkt. Af Bestemmelsen følger f. Eks., at Køberen, som afviser den modtagne Vare, ikke kan frigøre sig fra sin Pligt til at drage Omsorg for den ved at afgive den til Agenten, medmindre særlige Omstændigheder giver ham Beføjelse hertil.

4de Kapitel. Om Handelsrejsende.

§§ 85-93.

I fjerde Kapitel gives der i § 85 en Definition af Begrebet Handelsrejsende og i §§ 86—92 Regler vedrørende de Handelsrejsendes retlige Stilling, ikke blot udadtil i Forhold til Tredjemand, men tildels ogsaa indadtil i Forhold til Handelshuset. Ved at medtage sidstnævnte Punkt er man paa lignende Maade som i Kapitel om Agentur gaaet udover, hvad der udtrykkeligt er fremhævet i den ovenfor Side 3—4 omtalte Indstilling, som kun nævner Afslutning af Aftale gennem Handelsrejsende.

De Handelsrejsende falde i to Hovedgrupper, nemlig de, der staa i Tjenesteforhold til Handelshuset, og de, der ikke staa i saadant Forhold. Skønt den til sidstnævnte Gruppe hørende Rejsende i Henseende til Forholdet mellem ham og Handelshuset ganske maa ligestilles med Agenten i hans Forhold til Agenturgiveren, se herom § 87 og Bemærkningerne til denne Paragraf, har man dog anset det for rettest i ét Kapitel at give Regler for alle Handelsrejsende for at have de vigtige Regler om de Handelsrejsendes Stilling udadtil overfor Kunderne samlede under ét.

I § 93 er der i Tilslutning til Reglerne

om Handelsrejsende givet Bestemmelser om visse Mellemmænd, der benyttes ved Afsætning af Varer for Handlende, og som vel ikke ere Handelsrejsende, men hvis Virksomhed dog saa meget ligner de Handelsrejsendes, at Reglerne om dem findes at burde gives i Forbindelse med Reglerne om disse.

§ 85

I § 85 defineres den Handelsrejsende som den, der for en Handlende (Handelshuset) har paataget sig det Hverv at rejse fra Sted til Sted og derunder virke for Afsætning af Varer, som ikke medføres, ved at optage Købetilbud (Ordre) til Handelshuset eller ved selv at sælge Varer i dettes Navn.

Formaalet for den Handelsrejsendes Virksomhed er, som angivet i § 85, ligesom Agentens at virke for Afsætning af Varer ved at optage Ordre eller ved selv at sælge Varer i dens Navn, som han virker for. Forskellen mellem Agenten og den Handelsrejsende ligger i Virkemaaden. Særkendet for den Handelsrejsende er, som det udtales i § 85, at han til Røgtelse af sit Hverv har paataget sig at rejse fra Sted til Sted for at skaffe Kunder. Ganske vist forekommer det ogsaa, at Agenten foretager Rejser for at udvide og befæste sin Agenturvirksomhed, men derved bliver han ikke Handelsrejsende. Han har ikke som den Handelsrejsende paataget sig Virksomhed ved Rejser som sin normale Virksomhed; denne foregaar i hans Forretningslokale, se § 65 og Bemærkningerne til denne Paragraf.

Ligesom Bestemmelserne om Handelsagentur i tredje Kapitel kun omhandle Agentur med Hensyn til Salg af Varer, se det ved § 65 i saa Henseende bemærkede, saaledes har § 85 begrænset Omraadet for Bestemmelserne i fjerde Kapitel om Handelsrejsende paa tilsvarende Maade. Det forekommer vel i enkelte Brancher, at Personer rejse rundt og opkøbe Varer, f. Eks. Landbrugsprodukter, for andres Regning. Forsaaavdit disse Personer ved Udøvelsen af deres Virksomhed handle i eget Navn, faldede ind under Bestemmelserne i Udkastets andet Kapitel om Kommission; iøvrigt spille de

ikke nogen saadan Rolle, at der findes Anledning til at foreslaa Lovregler for deres Forhold.

Det udtales dernæst i § 85 om de Handelsrejsende, at de ikke medføre de Varer, de skulle afsætte. Den Handelsrejsende medfører paa sine Rejser i Almindelighed kun Prøvekollektioner, Mønstre og lignende. Dog forekommer det i enkelte Brancher, f. Eks. i Handelen med Diamanter og Guldsmedevarer, at nogle Varer medføres paa Rejsen til Salg. Denne Omstændighed udelukker i og for sig ikke den paagældendes Egenskab af Handelsrejsende, men udenfor Begrebet falder ifølge den omtalte Begrænsning Personer, hvis Virksomhed netop bestaar deri, at de rejse omkring og sælge medbragte Varer, f. Eks. Uldvarer, hvad enten de handle for egen eller for en andens Regning (Bissekræmmere).

Til Handelsrejsende henføres ifølge § 85 kun Personer, som virke for en Handlende (Handelshuset). Medens Personer, der ikke ere Handlende, faktisk i ret vidt Omfang benytte sig af Agenter, se Bemærkningerne til § 65, spiller saadanne Personers Benyttelse af Handelsrejsende ingen praktisk Rolle. Paa den anden Side kræver § 85 ikke, at den, med hvem den Rejsende forhandler om Køb, skal være Handlende; kun for en enkelt af Kapitlets Bestemmelser (§ 90) gælder denne Forudsætning. Salg til Landmænd sker f. Eks. i ret stort Omfang ved Handelsrejsende.

Medens Agenten er selvstændig Forretningsdrivende, falde, som allerede i Indledningen til fjerde Kapitel bemærket, de Handelsrejsende i to Hovedgrupper, nemlig de, der staa i Tjenesteforhold til Handelshuset (§ 86), og de, der ikke staa i et saadant Forhold (§ 87). De første kaldes ofte faste Handelsrejsende, og det norske Udkast har i § 85 i Slutningen optaget denne Betegnelse for nævnte Gruppe af Handelsrejsende som legal. Fuldt heldig er Betegnelsen ikke, idet Tjenesteforholdet kan være af en midlertidig Karakter. De Handelsrejsende, der virke som selvstændige Forretningsdrivende, kaldes ofte **Provisionsrejsende**, fordi de i Modsætning til,

hvad der sædvanligt gælder de saakaldte faste Rejsende, som Vederlag for deres Virksomhed alene oppebære Provision; en heldig Modsætningsbetegnelse er denne ikke, idet Rejsende, der staa i Tjenesteforhold, ofte lønnes med Provision, selv om denne kun undtagelsesvis er deres eneste Løn. I det danske og svenske Udkast er ingen af disse Betegnelser benyttet.

§ 86

I §§ 86 og 87 gives Regler om Forholdet mellem Handelshuset og den Rejsende, nemlig i § 86 for Handelsrejsende, der staa i Tjenesteforhold til Handelshuset, de saakaldte faste Rejsende, og i § 87 for Handelsrejsende, som ikke staa i Tjenesteforhold til Handelshuset, de saakaldte Provisionsrejsende. Afgrænsningen mellem disse to Grupper af Handelsrejsende kan efter Omstændighederne være vanskelig, jfr. Bemærkningerne til Paragraf 65, se ovenfor Side 91. Et enkelt sikkert Kendemærke kan ikke angives. Den Handelsrejsende, der virker som selvstændig Forretningsdrivende, arbejder sædvanligt for flere Handelshuse, han lønnes almindeligvis udelukkende med Provision, og Opsigelsesvarsel vil for hans Vedkommende i Almindelighed ikke være vedtaget i Aftalen med Handelshuset, men undertiden forholder det sig i disse Henseender anderledes. Den i Tjenesteforhold staaende Handelsrejsende arbejder ordentligvis kun for ét Handelshus, lønnes i Almindelighed delvist eller helt med fast Løn, og i Aftalen mellem ham og Handelshuset vil det i Almindelighed være fastsat, at Forholdet kun kan opsiges med Varsel, men ogsaa dette kan være anderledes. Der er intet til Hinder for, at samme Person kan arbejde i Tjenesteforhold til et Handelshus og gøre Forretning for et andet som selvstændig Forretningsdrivende.

Om den i Tjenesteforhold staaende Handelsrejsendes Forhold til Handelshuset giver Udkastet ikke saadanne udførlige Regler som de om Forholdet mellem Agenten og Agenturgiveren i tredje Kapitel givne. Forholdet mellem en saadan Handelsrejsende og Handelshuset maa i det væsent-

lige være undergivet de samme Regler, som iøvrigt gælde for Forholdet mellem Principal og Medhjælper, et Emne, som det ligger udenfor Kommissionens Opgave at foreslaa Regler om. Hertil henvises i den danske og svenske Tekst ved den ret selvfølkelige Udtalelse i § 86, 1ste Stykke, at der om den i Tjenesteforhold staaende Handelsrejsendes Pligter og Rettigheder overfor Handelshuset gælder, hvad derom er aftalt mellem dem eller følger af Handelsbrug. I det norske Udkast mangler denne Udtalelse, men heri ligger altsaa ikke nogen Realitetsforskel. Nogle enkelte Regler om Retsforholdet har man dog af særlige Grunde ment at burde foreslaa; de findes i § 86, 2det til 4de Stykke.

I § 86, 2det Stykke er udtalt, at saadanne Handelsrejsende antages at være ansatte med et Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder til den 1ste i en Maaned. I alle tre nordiske Lande er der fra de Handelsrejsendes Side udtalt et levende Ønske om Lovfæstelse af den Regel, at der, naar ikke andet følger af Aftale eller Sædvane, tilkommer dem Opsigelsesvarsel. Dette er allerede utvivlsomt gældende Ret, og overfor Udtalelserne i §§ 46 og 76 om, at den modsatte Regel gælder for Kommissionærer og Agenter, kan Reglens Lovfæstelse være ønskelig for at undgaa Misforstaaelse. Reglen om Varselets Længde og dets Beregning til den 1ste i en Maaned stemmer ligeledes med gældende Ret. Det svenske Udkasts Regel i saa Henseende er overensstemmende med det danske, hvorimod det norske Udkast kun bestemmer, at Opsigelsesvarslet er 3 Maaneder.

Medens de Handelsrejsende, der virke som selvstændige Forretningsdrivende, ligesom Handelsagenterne maa kunne arbejde for flere forskellige Hovedmænd uden Samtykke fra hver enkelt af disse, ja efter Omstændighederne endog maa kunne arbejde for Firmaer i samme Branche, kan saadant naturligvis ikke gælde for de i Tjenesteforhold staaende Rejsende. I Overensstemmelse med, hvad der antages at være allerede gældende Ret, fastslaar § 86, 3dje Stykke denne Modsætning og bestemmer, at

de i Tjenesteforhold staaende Rejsende ikke uden Samtykke fra Handelshuset paa deres Rejser maa arbejde for Salg af andre Varer end dettes. De maa altsaa heller ikke arbejde for Salg for egen Regning.

De i Tjenesteforhold ansatte Handelsrejsende oppebære sædvanligt fast Løn for deres Arbejde. Det forekommer dog ogsaa, at de helt eller delvist lønnes med Provision. For dette Tilfælde fastsætter Paragrafens 4de Stykke, at Bestemmelserne i §§ 68—70 finde tilsvarende Anvendelse. Henvisningen til § 70 er medtaget, fordi det kan forekomme, at ogsaa saadanne Handelsrejsende have Eneret til et bestemt Distrikt. Derimod har man ment, at der ikke for de i Tjenesteforhold staaende Rejsendes Vedkommende var Trang til en Regel svarende til den i § 71 givne om Agentens Ret til hvert Kalenderhalvaar at faa Provisionsnota. Da de omtalte Handelsrejsende sædvanligt ere beskæftigede paa Handelshusets Kontor i den Tid, de ikke rejse, eller dog jævnligen indfinde sig der, ville de som Regel have Lejlighed til paa Kontoret at skaffe sig fornødne Oplysninger med Hensyn til Spørgsmaalet om, af hvilke Salg de skulle have Provision.

Fra Centraludvalget for samtlige danske Handelsrejsendeforeninger er yttret Ønske om, at det maa blive bestemt i Udkastet, at der tilkommer alle Handelsrejsende, hvad enten de ere fast ansatte eller ej, Fortrinsret i Handelshusets Konkursbo for deres Krav paa Løn. Ganske bortset fra, at det formentlig ligger udenfor Kommissionens Opgave at fastslaas Regler i denne Henseende, har man ment, at dette Ønske ikke kan imødekommes. De Rejsende, der virke som selvstændige Forretningsdrivende, ses der ikke mere Grund til at give Konkursprivilegium for det dem tilkommende Vederlag end andre Forretningsdrivende. Og hvad de i Tjenesteforhold staaende Rejsende angaar, er deres Krav paa Løn formentlig allerede ifølge Bestemmelsen i Konkurslovens § 33, 2° i, om Tjenendes Krav paa Løn udrustet med Konkursprivilegium, som tilkommer dem ikke blot for deres faste Løn, men ogsaa

for deres Fordring paa Provision, og det, selv om de udelukkende lønnes med Provision. At Kravet paa Provisionen er et Krav paa Løn, tilkendegives for at undgaa Misforstaaelse udtrykkeligt ved Udtryksmaaden i § 86, 4de Stykke „lønnes med Provision“.

§ 87.

De Handelsrejsende, som ikke staa i Tjenesteforhold til Handelshuset, men udøve deres Virksomhed som selvstændige Forretningsdrivende, de saakaldte Provisionsrejsende, indtage i Forhold til Handelshuset i alt væsentligt samme Stilling som Agenterne til Agenturgiveren; den andetsteds brugelige Betegnelse af dem som rejsende Agenter er træffende. Det bestemmes følgelig i § 87, 1ste Punktum, at der om deres Rettigheder og Pligter overfor Handelshuset gælder de samme Regler som i §§ 66—74 ere givne for Forholdet mellem Agent og Agenturgiver; til § 75 er der ikke henvist, da Forudsætningen for Anvendelsen af denne Paragraf, at den Rejsende sidder inde med Varelager, ifølge Affattelsen af § 85 ikke er tilstede. Adskillige af de ovennævnte Regler ville endog have mest praktisk Betydning for de Handelsrejsende, saaledes Reglen i § 74 om Tilbageholdelsesret i Prøver, Mønstre eller andet, som tilhører Agenturgiveren. I Paragrafens 2det Punktum bestemmes dernæst, at ligeledes Reglerne i §§ 46—52 om Ophøret af Forholdet mellem Kommissionær og Kommittent, der ifølge § 76 ogsaa gælde for Forholdet imellem Agent og Agenturgiver, finde tilsvarende Anvendelse paa Forholdet imellem de her omhandlede Rejsende og Handelshuset.

§ 88.

Spørgsmaalet om, hvorvidt de Handelsrejsende uden Handelshusets Bemyndigelse kunne afslutte bindende Salg for dette, har været Genstand for megen Diskussion og Overvejelse indenfor alle tre Kommissioner, og det er desværre ikke lykkedes at opnaa Enighed paa dette Punkt, idet det norske Udkast her væsentligt afviger fra de to andre.

Her i Landet er det i Praksis almindeligt antaget, at den Handelsrejsende ikke kan afslutte Salg paa Handelshusets Vegne uden særlig Bemyndigelse hertil, og at denne Sætning gælder, ikke blot naar han virker som selvstændig Forretningsdrivende (Provisionsrejsende), i hvilket Tilfælde der overhovedet ikke synes at kunne være Tvivl om, at han, lige saa lidt som en Agent har Afslutningsbeføjelse, men ogsaa naar han staar i Tjenesteforhold til Handelshuset (fast Rejsende). I Norge have Forholdene derimod paa dette Punkt udviklet sig noget anderledes, idet man der antager, at de saakaldte faste Handelsrejsende kunne afslutte bindende Salg for Handelshuset uden at være særligt bemyndigede dertil, medens man med Hensyn til de Provisionsrejsende staar paa det samme Standpunkt, som Danmark indtager med Hensyn til alle Handelsrejsende. Der har i Norge i længere Tid staaet en heftig Strid mellem Grossister og Detaillister om det nævnte Spørgsmaal, og Striden er endt med Sejr for Detaillisterne, der stadigt have hævdet, at de faste Handelsrejsende have Afslutningsmyndighed. Retsopfattelsen menes i denne Henseende nu at være saa fast i Norge, at en Forandring af Standpunkt anses for umulig. I Overensstemmelse hermed er det udtalt i 1ste Stykke i det norske Udkasts § 88, at den faste Rejsende kan binde sin Hovedmand ved Salg. Den danske Kommission har, lige saa lidt som den svenske, ment at kunne følge det norske Udkast paa dette Punkt. Det har i saa Henseende ikke just været afgørende for Kommissionen, at en saadan Regel vilde være i Strid med den hidtil her i Landet anerkendte Praksis. Der er en anden Betragtning, man har ment at maatte tillægge væsentlig Betydning. Hvad det i den omspurgte Henseende formentlig navnlig gælder at opnaa, er, at Køberen, naar en Handelsrejsende har sluttet Aftale med ham, ikke fristes til at antage, at en for Handelshuset bindende Aftale herved er kommen i Stand, skønt dette ikke er Tilfældet. Men om den Rejsende staar i Handelshusets Tjeneste eller handler som selv-

stændig Forretningsdrivende, kan Køberen ikke vide. Om en Eejsende staar i Tjenesteforhold til Handelshuset eller ej, træder ikke synligt frem overfor Tredjemand. Den Rejsende, som i Aarevis rejser for samme Hus, vil for de Kunder, han **regelmæssigt** besøger paa sine Rejser, lige meget eller lige lidt have Udseende af at være fast Rejsende for Huset, hvad enten han staar i fast Tjenesteforhold til **Handelshuset**, eller han er selvstændig i sin Virksomhed, et Forhold, Kunderne som Regel ikke kunne vide Besked med. Skal Sikkerhed i den omhandlede Henseende vindes for Køberen, **maa** altsaa den faste Rejsende og den Provisionsrejsende med Hensyn til Afslutningsbeføjelse være ensstillede. Da der nu, som ogsaa anerkendt fra norsk Side, ikke kan være Tale om at tillægge den Provisionsrejsende Afslutningsbeføjelse, føres man til, at denne Beføjelse som Hovedregel maa nægtes alle Handelsrejsende. Køberen véd da, at han ikke bør stole paa den Handelsrejsendes Afslutning af Aftale med ham, medmindre han i særlige udenfor den Handelsrejsendes Erklæringer til ham liggende Omstændigheder har paalidelig Oplysning om, at den Eejsende har Afslutningsbeføjelse. Hertil kommer, at Kunderne overhovedet i det lange Løb vistnok ville opnaa de bedste Vilkaar ved, at der ikke i Almindelighed tilkommer de Handelsrejsende Afslutningsmyndighed. En Mængde af de Varer, der særligt ere Genstand for Salg gennem Handelsrejsende, ere underkastede hurtige og betydelige **Pris**svingninger, og skulde den Rejsende kunne afslutte for Handelshuset bindende Aftaler, **maatte** dette ved Fastsættelsen af de Priser, han maatte sælge til, tage Hensyn til de skiftende Konjunkturer og for ikke at udsætte sig for Tab afrunde Priserne opad. Skulde Køberen ønske, at endeligt Køb afsluttes med det samme, ere jo derhos Forholdene her i Landet saaledes, at det vil være let straks at komme i Forbindelse med Handelshuset. Som Følge af det udviklede har den danske Kommission ligesom den svenske Kommission ment at maatte fastholde det Standpunkt, at den Handelsrejsende, hvad

enten han staar i Tjenesteforhold til Handelshuset eller ej, ikke uden Husets Bemyndigelse kan afslutte bindende Salg for dette, og i Overensstemmelse hermed er Reglen i § 88, 1ste Stykke affattet. En saadan Ordning har da ogsaa vundet stærk Tilslutning hos de forskellige Erhvervsorganisationer, hvis Erklæringer ere blevne indhentede.

Der har været rejst **Spørgsmaal** om at fastslaa den Regel, at den Handelsrejsende skulde anses for at have **Fuld**magt til at afslutte bindende Salg for Handelshuset med de Kunder, overfor hvem dette i Avisbekendtgørelser, Cirkulærer, Breve eller paa anden Maade havde betegnet den Handelsrejsende som sin faste Rejsende uden Angivelse af nogen **Begrænsning** i hans **Salgsbemyndigelse**. Den i saa Henseende i det foreløbige Udkast optagne Bestemmelse stødte imidlertid paa den mest afgjorte Modstand hos Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg. Kun Centraludvalget for samtlige danske Handelsrejsendeforeninger har udtalt sin Tilslutning til Bestemmelsen, dog med den Ændring, at det maatte være tilstrækkeligt, at Handelshuset havde betegnet den Handelsrejsende som sin Rejsende eller Repræsentant; ved at fastholde Fordringen om, at den paagældende skulde være præsenteret som fast Rejsende, vilde Misforstaaelse kunne fremkaldes. Kommissionen erkender Rigtigheden af denne ogsaa af Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg fremsatte Indsigelse mod den paatænkte Regel. Men gav man denne den ønskede Udvidelse, vilde Resultatet blive, at en Provisionsrejsende skulde kunne binde Handelshuset, blot fordi han er introduceret af dette, hvilket synes overordentlig betænkeligt. Da saaledes den paatænkte Regel paa den ene Side har mødt afgjort Modstand og paa den anden Side kun har vundet Bifald under Forudsætning af, at den modtog en højst betænkelig Ændring, har Kommissionen ment at maatte opgive Reglen. Heller ikke i det norske og svenske Udkast findes nogen tilsvarende Bestemmelse.

De Handelsrejsende benytte sædvanligt i deres Virksomhed for Afsætning af Varer en saakaldet Ordrebog, indeholdende trykte Blanketter til Ordrekopier eller Slutsedler. Naar den Rejsende optager en Ordre eller afslutter en Aftale, benyttes disse Blanketter saaledes, at han udfylder Formularen med Kundens Navn, Angivelse af hvilke Varer, der er rekvirerede, og Prisen paa disse. De udfærdiges sædvanligt i tre Eksemplarer, hvoraf Kunden faar et, medens et indsendes til Handelshuset, og det tredje beholdes af den Handelsrejsende. Indeholde Blanketterne ikke Handelshusets Navn — saadanne Blanketter benyttes navnlig af de Provisionsrejsende, der rejse for flere forskellige Firmaer — kunne de naturligvis ikke have Betydning som Fuldmagter til at afslutte Salg. Men er den Handelsrejsende af Handelshuset forsynet med Blanketter, som indeholde Husets Navn, kan Sagen efter Omstændighederne stille sig anderledes. Det er navnlig de i Handelshusets Tjeneste ansatte Rejsende, der benytte saadanne Blanketter. Disse kunne adskilles i to Hovedgrupper, Ordrekopier, der kun angive, at Køberen beordrer visse Varer, og som bør benyttes, naar den Rejsende alene kan optage Ordre, og Slutseddelsblanketter, der kun bør benyttes, naar den Handelsrejsende skal kunne afslutte Salg. Er den Handelsrejsende af Handelshuset forsynet med en virkelig Slutseddelsblanket, det vil sige en Blanket, som indeholder Husets Navn, og som er affattet saaledes, at den hos Kunden maa vække den Forestilling, at den efter dens Udfyldelse skal tjene til Bevis for endeligt afsluttede Salg, idet den f. Eks. indeholder Ordene „solgt til" eller deslige, følger det af den gældende Rets Regler, at en Aftale, som den Rejsende under Udfyldelse af en saadan Blanket indgaar, maa være bindende for Handelshuset, uanset at dette ikke har tilsigtet at give den Rejsende Afslutningsbeføjelse, naar Kunden dog i saa Henseende var i god Tro. Er Affattelsen af **Blanketten** tvetydig, maa dette **efter** almindeligt anerkendt Eet gaa ud over Sælgeren. I Overensstemmelse med

disse Betragtninger fastsættes det i § 88, 2det Stykke, at saafremt den Handelsrejsende af Handelshuset er forsynet med Slutseddelsblanketter, der indeholde Handelshusets Navn, og efter deres Affattelse maa antages, naar de ere udfyldte af den Rejsende, at skulle tjene som Bevis for, at Salg er afsluttet, er en Aftale, som den Rejsende under Udfyldelse af en saadan Blanket indgaar, lige saa bindende for Handelshuset, som om dette udtrykkeligt havde bemyndiget den Rejsende til at afslutte Aftalen. Bestemmelsen, der maa **forstaas** i Overensstemmelse med det ovenfor fremstillede, er som bemærket kun en Anvendelse af den gældende Rets Regler, men dens Lovfæstelse er dog formentlig ønskelig, da der i Handelskredse har hersket og endnu hersker en Del Usikkerhed paa dette Punkt, og maaske kan Lovfæstelsen bidrage til en omhyggeligere og klarere Affattelse af de Blanketter, som medgives de Rejsende. At den udfyldte Blanket er overgivet til Køberen, kræves ikke af § 88 som Betingelse for Reglens Anvendelse.

Saa vel det norske som det svenske Udkast have tilsvarende Bestemmelser, men det følger af den ovenfor omtalte Regel i det norske Udkasts 1ste Stykke om de faste Handelsrejsendes Legitimation til at afslutte Aftaler, at Bestemmelsen i 2det Stykke kun faar Betydning for de Rejsende, der falde udenfor nævnte Gruppe, altsaa navnlig for de saakaldte Provisionsrejsende.

At Køberen, med hvem den Handelsrejsende har sluttet Salg i Handelshusets Navn uden Fuldmagt hertil, saa at Huset ikke bindes, i Almindelighed kan kræve Erstatning hos den Rejsende, følger af de almindelige Regler om Ansvar for at optræde som Fuldmægtig uden behørig Fuldmagt.

§ 89

I § 89, 1ste Stykke er det fastsat, at Bestemmelserne i §§ 78 og 79 om, at Agenturgiveren er pligtig at give Meddelelse, naar han ikke vil godkende Salg, som er afsluttet af Agenten, eller antage en Or-

dre, som er afgivet til denne, finde tilsvarende Anvendelse, naar den **Handelsrejsende** indberetter til Handelshuset, at han har afsluttet saadant Salg, eller indsender Ordre til det. Reglen her hviler paa de samme Grunde som de, der have motiveret Bestemmelserne i §§ 78 og 79, og **maa** ligesom disse anses for allerede gældende Eet. At der naturligvis **ligesom** i § 78 kun sigtes til Salg, **som** ere afsluttede uden Bemyndigelse, altsaa bl. a. ikke til Salg som i Medfør af § 88, 2det Stykke ere bindende for Handelshuset, fremgaar af Henvisningen til § 78.

Medens **Agenturgiverens** Meddelelse efter §§ 78 og 79 kan gives enten til Køren (Ordregiveren) eller Agenten, er det i § 89 bestemt, at Handelshusets Meddelelse skal gives umiddelbart til Køberen eller Ordregiveren. Den kan altsaa ikke gives til den Handelsrejsende. Denne Forskel fra, hvad der er bestemt for Agenturforholdet, følger af, at den Handelsrejsende udøver sin Virksomhed paa Rejser fra Sted til Sted, og at det derfor ofte vilde forsinke Meddelelsen i høj Grad, hvis den sendtes gennem den Handelsrejsende, der nu **maaske** er i en helt anden Del af Landet end den, hvor Kunden bor. Det er altsaa Hensynet til, at Kunden bør have Meddelelsen hurtigt, der har motiveret den omtalte Forskel. En Meddelelse, som sendes gennem den Handelsrejsende, men dog kommer frem i rette Tid, er naturligvis ikke ugyldig af den Grund, at den er sket gennem den Rejsende. Iøvrigt kan der om Bestemmelsen i § 89, 1ste Stykke ganske henvises til Bemærkningerne til §§ 78 og 79. Hertil skal dog føjes, at medens Køberen, saafremt en Agent undlader at gøre Indberetning til Agenturgiveren om en stedfunden Aftale, ikke vil kunne gøre noget Erstatningskrav gældende mod Agenturgiveren paa Grund af Agentens Forsømmelse, men alene kan holde sig til Agenten, vil Handelshuset i den tilsvarende Situation eventuelt kunne ifalde Ansvar overfor Køberen for den i Tjenesteforhold ansatte Rejsendes Forsømmelse efter Grundsætningen i D. L. 3—19—2.

I § 89, 2det Stykke bestemmes, at det

i 1ste Stykke udtalte ogsaa gælder, hvis Handelshuset faar Underretning fra Køberen eller Ordregiveren om, at den Rejsende har afsluttet Salget eller modtaget Ordren. Denne Bestemmelse svarer ganske til Reglen i § 80; der henvises i saa Henseende til Bemærkningerne ved denne Paragraf.

§ 90

Ifølge § 90 finde Bestemmelserne i § 81 tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Tilbagekaldelse af Ordre, som ere indsendte gennem en Handelsrejsende, og Bestemmelserne i § 82 tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Pligt for den Handlende, som har forhandlet med en Handelsrejsende om Køb, til i visse Tilfælde at give Meddelelse. Herom kan ganske henvises til Bemærkningerne ved de to nævnte Paragrafer.

§ 91.

Spørgsmaalet om, hvorvidt og i hvilket Omfang de Handelsrejsende ere bemyndigede til at modtage Betaling for solgte Varer, har, ligesom Spørgsmaalet om de Handelsrejsendes Bemyndigelse til at afslutte bindende Salg, været Genstand for megen Overvejelse indenfor Kommissionen, og heller ikke paa dette Punkt er det lykkedes at opnaa Overensstemmelse mellem de tre Udkast.

I det norske Udkast er det i Lighed med den i § 88 givne Regel om de faste Handelsrejsendes Legitimation til at afslutte for Handelshuset bindende Salg og af lignende Grunde, som de, der have motiveret den omtalte Regel, udtalt, at disse Rejsende, naar de opholde sig paa Kundens Plads, kunne modtage Betaling for solgte Varer. Ifølge den tyske Handelslovbog § 55, den schweiziske Forbundslov om Obligationsretten Art. 463 og engelsk Ret kan den Handelsrejsende modtage Betaling for de af ham solgte Varer, og ifølge den tyske Handelslovbog § 87 gælder dette ogsaa om de saakaldte Provisionsrejsende. Saavel det danske som det svenske Udkast bestemme derimod, at den Handelsrejsende, selv om han kan afslutte Salg, som binde Handelshuset, ikke

uden Bemyndigelse af dette kan modtage Betaling for solgte Varer. Som det vil ses, er det ganske samme Regel som i § 83, **1ste** Stykke er givet for Handelsagenter. I det norske Udkast findes vel en hertil svarende Bestemmelse; men paa Grund af den for de faste Rejsendes Vedkommende gjorte Undtagelse faar Reglen kun **væsen-**lig Betydning for de saakaldte Provisionsrejsendes Vedkommende.

Den i det danske og det svenske Udkast givne Regel er utvivlsomt stemmende med gældende dansk Ret. Den er formentlig ogsaa den rigtige. I tidligere Tider med mangelfulde Kommunikationsmidler kan det have været meget naturligt at give Inkassationsbemyndigelse til de Handelsrejsende. Men i og for sig er dette en vilkaarlig Forbindelse af forskellige Hverv. Den, der bedst egner sig til at virke for Afsætning af Varer, er ikke altid egnet til at være Inkassator. Og med **Nutidens Kommunikationsforhold** og Betalingsmidler **foreligger** der ingen almindelig Trang til Forbindelse af de to Hverv. Man kommer mere og mere bort fra Kreditsystemet „fra Rejse til Rejse” og gaar over til bestemte Kredittider med prompte Betaling. Men er der saaledes ingen naturlig Forbindelse mellem de to Hverv, synes det lidet naturligt at opstille en Formodning for, at Forbindelsen er tilstede. Den eneste Grund til at give en Regel af lignende Indhold som den norske Bestemmelse om de faste Rejsende skulde være, at Kunder ret hyppigt antage, at de kunne frigøre sig ved Betaling til Rejsende, navnlig naar disse opholde sig paa Kundens Plads, og Betalingen sker for Varer, som ere solgte ved den Handelsreisendes Medvirken, og at derfor saadan Betaling faktisk ret ofte finder Sted. Men en Bestemmelse som det norske Forslags vilde ikke give Kunderne nogen Sikkerhed for, at de frigøres ved Betaling til den Handelsrejsende. En saadan Sikkerhed vilde først være opnaaet, hvis Inkassationsbemyndigelse ogsaa tillagdes de saakaldte **Provisionsrejsende**; om en Rejsende hører til denne Gruppe eller er fast Rejsende for **Handelshuset**, kan,

som tidligere bemærket, Køberen i Almindelighed ikke vide Besked med. At man imidlertid ved en saadan Udvidelse af Reglen vilde gaa alt for vidt, erkendes selv fra norsk Side. Tanken om en Bestemmelse som den omtalte norske **egle** har da ogsaa kun vundet Tilslutning fra de samvirkende Detailhandlerforeninger, der have udtalt Ønske om, at Betaling erlagt til en Handelsrejsende for tidligere leverede Vareposter skal være gyldig, medmindre der paa Fakturaen eller Regningen er gjort Bemærkning om, at Indbetaling skal ske direkte, en Regel, som, efter hvad ovenfor er bemærket, i alt Fald ikke vilde kunne anerkendes for rigtig, forsaavidt den omfatter Provisionsrejsende. Iøvrigt har det norske Forslags Regel vakt meget stærk Modstand hos de forskellige Erhvervsorganisationer, navnlig hos Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelsforeningernes Fællesudvalg; ogsaa Centraludvalget for samtlige danske Handelsrejsendeforeninger har taget Afstand fra den. I Henshold til det anførte **maa** man altsaa formene, at det i det danske og det svenske Udkast indtagne Standpunkt, at Handelsrejsende, enten de staa i Tjenesteforhold til Handelshuset eller ej, ikke uden Bemyndigelse af Huset kunne modtage Betaling, er det rette. Det berettes ogsaa fra Tyskland, at de ovennævnte Bestemmelser i den tyske Handelslovbog i vidt Omfang ere tilsidesatte af de senere Tiders Praksis.

Tilføjelsen i Slutningen af 1ste Stykke i § 91 om, at de Handelsrejsende ikke efter Salget kunne give Henstand med Betalingen eller Afslag i Prisen eller **foretage** anden Ændring af Aftalen, stemmer med, hvad der er fast antaget i Praksis. Denne Bestemmelse gælder ifølge det norske Forslag ogsaa de faste Rejsende. Bestemmelsen er enslydende med den tilsvarende om Handelsagenter i § 83.

Under Hensyn til, at det som ovennævnt dog faktisk er ret sædvanligt, at Kunder betale til de Handelsrejsende i den Tro, at de derved frigøres i Forhold til Handelshuset, har der været Spørgsmaal

öm at opstille Modifikationer i Hovedreglen, saaledes at der til visse for Kunderne let konstaterlige Fakta knyttedes en Formodning for, at der var tillagt den Handelsrejsende Bemyndigelse til at modtage Betaling, saa at Betaling erlagt til ham under saadanne Omstændigheder var forbindelse for Handelshuset, naar den var erlagt i god Tro.

Man har saaledes drøftet Betimeligheden af at give en Bestemmelse gaaende ud paa, at **saafremt** den Handelsrejsende af Handelshuset er forsynet med Blanketter, der angive Husets Navn og efter deres Indhold skulle tjene til Bevis for en fra Kunden modtaget Betaling, og den Rejsende, naar han af Kunden modtager Betaling for Varer, som ere solgte under hans Medvirken, overleverer Blanketten i udfyldt og underskreven Stand, bliver Kunden frigjort overfor Huset, medmindre han vidste eller ved Iagttagelse af almindelig Forsigtighed havde kunnet se af Blanketten, at den ikke tilsigtede at give den Rejsende Bemyndigelse til at oppebære Betaling paa Husets Vegne. En saadan Bestemmelse vilde imidlertid kun have ringe praktisk Betydning, da slige Blanketter kun ere meget lidt i Brug. Man har derfor ogsaa opgivet i Udkastet at indføje en saadan Bestemmelse, der forøvrigt maa anses for stemmende med gældende Ret og altsaa i paakommende Tilfælde vil blive anvendt af Domstolene, skønt den ikke er udtalt som Lovregel.

Fremdeles har man, ligesom med Hensyn til **Afslutningsbeføjelse**, se ovenfor Side 114 i Bemærkningerne til § 88, haft under Overvejelse at give en Bestemmelse om, at Introduktionen af en Handelsrejsende som Firmaets faste Rejsende skulde anses som indeholdende en Inkassofuldmagt, saaledes at den Kunde, til hvem Introduktionen **maatte** anses rettet, frigjordes overfor Huset ved Betaling til den Rejsende for Varer, som vare købte gennem ham, naar Betalingen fandt Sted, medens den Rejsende opholdt sig paa Kundens Plads. Mod en saadan Regel er der fra Grosserer-Societetets Komité og **Provinshandelsforeningernes**

Fællesudvalget rejst ligesaa stærk Indsigelse som mod i § 88 at optage en Bestemmelse af den **heromhandlede** Art. Af de indhentede Erklæringer, har bortset **fra** de **sam-**virkende Detailhandlerforeninger, hvis Standpunkt er omtalt og drøftet ovenfor Side 117, iøvrigt **kun** Centraludvalget for samtlige danske Handelsrejsendeforeninger særligt udtalt sig om den heromhandlede Regel. Centraludvalget giver Reglen sin Tilslutning, men ønsker et langt videre Omfang for den end paatænkt, særligt ogsaa i den Retning, at det skulde være tilstrækkeligt, at Handelshuset havde præsenteret den Rejsende som sin Repræsentant, uden Sondring mellem faste Rejsende og Provisionsrejsende. Overfor denne Erklæring maa Kommissionen indtage ganske samme Standpunkt som overfor den tilsvarende med Hensyn til Afslutningsbeføjelse. Herom kan ganske henvises til det ovenfor Side 99 bemærkede.

Medens Udkastet altsaa lige saa lidt som det norske og svenske har foreslaaet nogen Regel om, at Handelshusets **Introduktion** af den Rejsende skulde virke som Inkassofuldmagt, er deri § 91, 2det Stykke til Hovedreglen i 1ste Stykke føjet den til § 83, 2det Stykke svarende Bestemmelse, at naar Handelshuset gennem Underretning fra den Rejsende eller Køberen har faaet Kundskab om, at den Rejsende uberettiget har modtaget Betaling for Varer, som ere solgte ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse, skal det reklamere, med den Virkning, at Betalingen anses for godkendt, hvis der ikke reklameres i rette Tid. Samme Bestemmelse findes i det norske og det svenske Udkast, men har, ifølge det tidligere bemærkede, i den norske Tekst kun væsentlig Betydning for de saakaldte **Provisions-**rejsendes Vedkommende. I det danske Udkast bestemmes det dernæst, at Køberen, saafremt Handelshuset undlader uden ugrundet Ophold at give ham Meddelelse, er berettiget til ogsaa fremtidigt at erlægge Betaling til den Rejsende for saadanne Køb, indtil han modtager Underretning fra Handelshuset om, at Betaling ikke maa

ske til den Rejsende. Denne Indrømmelse til den **ovenomtalte** ret udbredte Formening hos Købere om, at de kunne frigøre sig ved Betaling til den Handelsrejsende, er **funden** naturlig, og da den ogsaa har vakt Bifald i **Handelskredse**, har man ment ikke at burde lade den falde, skønt hverken den norske eller den svenske Kommission har optaget den i deres Udkast. Forskellen bliver vel forøvrigt ikke meget stor, idet Domstolene i Norge og Sverige, ligesom hidtil den danske Retspraksis, antageligt i ret vidt Omfang ville statuere, at Køberen, i Agenturgiverens Unladelse af at reklamere overfor stedfundne Betalinger ofte vil have Urund til at se et stiltiende Samtykke til, at Betaling ogsaa fremtidigt erlægges til den Rejsende. Ved Agentur er der, som bemærket ved § 83, formentlig neppe Trang til en saadan Regel som den her foreslaaede.

§ 92.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Køberens Reklamation i Anledning af Mangler ved Varen, Forsinkelse med dens Levering m. m. kan rettes til den Handelsrejsende eller maa rettes direkte til Handelshuset, har der her i Landet hersket en Del Tvivl. I Retspraksis er det antaget, at Reklamation ikke kan ske til den Handelsrejsende; i den merkantile Opfattelse er der dog nogen Tilbøjelighed til at antage, at i alt Fald visse af de nævnte Reklamationer kunne rettes til den Handelsrejsende, naar han befinder sig paa Køberens Plads. Ifølge den tyske Handelslovbog § 55, 3die Stykke kan i saa Fald de nævnte Reklamationer rettes til den Handelsrejsende, uanset om denne har medvirket ved vedkommende Aftale eller ej. Fra enkelte Sider indenfor Kommissionen har der rejst sig Stemmer for, at en lignende Regel burde fastsættes i Udkastet, uagtet man derved vilde gaa videre end Bestemmelsen i § 84 med Hensyn til Handelsagenter. Denne Tanke har imidlertid ikke vundet almindelig Tilslutning hverken indenfor den danske Kommission eller indenfor den norske og svenske. Kun forsaavidt angaar de faste

Rejsende, har den norske Kommission optaget en saa omfattende Bestemmelse. Da det imidlertid lige saa lidt her som andre Steder anses for rigtig at give en forskellig Regel om de **Handelsrejsendes** Legitimation, eftersom disse ere faste Rejsende eller Provisionsrejsende, og da den her i Landet herskende Opfattelse ikke er tilbøjelig til at strække Adgangen til at reklamere til de Handelsrejsende meget vidt, har man anset det for rigtigst at nøjes med en Regel, der svarer til Bestemmelserne i § 84 med Hensyn til Agenter, med den Tilføjelse, at det kun er, naar den Rejsende befinder sig paa Køberens Plads, at Reklamation kan ske til ham. Selvfølgelig betyder denne Adgang for Køberen til at kunne rette Reklamationer til den Handelsrejsende ikke, at han kan vente med Reklamationerne, indtil den Handelsrejsende indfinder sig paa Pladsen.

Bestemmelsen i Paragrafens 2det Stykke om, at den Handelsrejsende ikke uden Handelshusets Bemyndigelse kan træffe Afgørelse i Anledning af saadan Henvendelse, som omhandles i 1ste Stykke, svarer ganske til Reglen i § 84, 2det Stykke. Til Bemærkningerne ved denne Paragraf kan man iøvrigt henvise.

§ 93

Udenfor de egentlige Handelsrejsendes Kreds falder efter den i § 85 givne Bestemmelse af Begrebet Handelsrejsende og efter almindelig Sprogbrug en hel Del Personer, som for en Handlende have paaoptaget sig det Hverv indenfor den Plads, hvor denne driver sin Forretning, at udøve en lignende Virksomhed for Handelshuset som de egentlige Handelsrejsende, nemlig at skaffe Købere ved Besøg hos Kunder paa Pladsen. Disse Personer betegnes i Norge sædvanligt som Bysælgere, i Sverige som platsförsäljare; i Danmark betegne de sig almindeligt som Agenter, undertiden som Pladsagenter, se om en anden Betydning af denne sidste Betegnelse ovenfor Side 96. Her i Landet er det navnlig i København og de større Provinsbyer, at saadanne Personer findes. I deres Virke-

maade staa de de Handelsrejsende **nær**; de virke som disse ved at færdes **fra** Kunde til Kunde, hvilket **staar** i Modsætning til Agenternes Virksomhed, der knytter sig til Forretningslokalet. Undertiden staa de i Handelshusets Tjeneste og arbejde da ofte tilige paa dettes Kontor. Undertiden staa de ikke i Tjenesteforhold, men virke ligesom de saakaldte Provisionsrejsende som selvstændige **Forretningsdrivende**; jævnligt søge forhenværende Handlende for egen Regning, som det er gaaet tilbage for, deres Erhverv paa denne **Maade**.

Om saadanne Personer bestemmer § 93, at de i fjerde Kapitel om Handelsrejsende givne Bestemmelser finde tilsvarende Anvendelse paa dem. Dette vil altsaa sige — som det udtrykkeligt udtales i de noget udførligere tilsvarende Paragrafer i den norske og svenske Tekst — at med Hensyn til deres Forhold til Handelshuset kommer § 86 til Anvendelse, hvis de staa i Handelshusets Tjeneste, medens § 87 kommer til Anvendelse, hvis de ikke staa

i Tjenesteforhold. Naar de staa i Tjenesteforhold, have de altsaa ordentligvis Krav paa Opsigelsesvarsel efter § 86, 2det Stykke. Og hvad enten de høre til den ene eller den anden Gruppe, komme de for de saakaldte faste Eejsende og for de saakaldte Provisionsrejsende fælles Eegler i §§ 88—92 til Anvendelse paa dem. Deres Virksomhed er saa beslægtet med de **Handelsrejsendes**, at Overførelse af de for disse givne Regel findes ubetænkelig. De i § 92 omhandlede Reklamationer kunne altsaa rettes til dem, men de kunne ikke uden særlig Bemyndigelse **afslutte** Salg for Handelshuset eller modtage Betaling paa dettes Vegne. Det svenske og det danske Udkasts § 93 ere ganske overensstemmende. I det norske Udkasts § 93 er der den Afvigelse herfra, at de heromhandlede Personer, naar de staa i Tjenesteforhold, undergives det norske Udkasts særlige Regler om faste Rejsende, dog at de ikke uden særlig Fuldmagt kunne modtage Betaling for solgte Varer.

Udkast

til

Lov

om Kommission, Handelsagentur og Handelsrejsende.

1ste Kapitel.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Denne Lovs Bestemmelser komme kun til Anvendelse, forsaavidt ikke andet følger af Aftale eller af Handelsbrug eller anden Sædvane.

En Undtagelse fra denne Regel hjemles ved § 45.

§ 2.

Ved Handlende forstaas i denne Lov enhver, som falder ind under Loven om Køb § 4, eller som er Handelsagent.

§ 3.

Naar nogen, som efter denne Lov skal »give Meddelelse«, i rette Tid har indleveret Meddelelsen til Befordring med Telegraf eller Post eller, hvor andet forsvarligt Befordringsmiddel benyttes, har afgivet den til Befordring dermed, gaar det ikke ud over ham, at Meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

2det Kapitel.

Om Kommission.

Indledende Bestemmelser.

§ 4

Ved Kommissionær forstaas i denne Lov den, som har paataget sig det Hverv at sælge eller købe Varer, Værdipapirer eller andet Løsøre for en andens Regning, men i eget Navn. Den, for hvis Regning Salget eller Købet skal ske, kaldes Kommittent

Utkast

til

L o v**om kommission, handelsagentur og handelsreisende.****1ste kapitel.****Almindelige bestemmelser.****§ 1.**

Bestemmelserne i denne lov kommer til anvendelse naar ikke andet følger av avtale eller av handelsbruk eller anden sedvane, jfr. dog § 45.

§ 2.

Ved handlende forstaaes i denne lov enhver som gaar ind under loven om kjøp § 4, eller som er handelsagent.

§ 3.

Naar nogen som efter denne lov skal »gi meddelelse«, har indleveret meddelelsen til befordring med telegraf eller post eller, hvor andet forsvarlig befordringsmiddel brukes, avgit den til befordring med dette, gaar det ikke ut over ham, at meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

2det kapitel.**Om kommission.****Inledende bestemmelser.****§ 4.**

Ved kommissionær forstaaes i denne lov den som har i opdrag at sælge eller kjøpe varer, værdipapirer eller andet løs-

Förslag

till

L a g**om kommission, handelsagentur och handelsresande.****1 kap.****Allmänna bestämmelser.****1 §.**

De i denna lag gifna stadganden skola lända till efterrättelse, så vidt ej annat följer af aftal eller af handelsbruk eller annan sedvänja.

Att i visst fall aftal, handelsbruk eller annan sedvänja icke gäller emot denna lag, stadgas i 45 §.

2 §.

Med köpman förstås i denna lag en livar, som, enligt hvad särskildt finnas stadgat, är pliktig att föra handelsböcker.

3 §.

Där enligt denna lag någon skall gifva annan ett meddelande, vid äfventyr att han eljest förlorar talan eller anses hafva antagit anbud eller godkänt aftal eller betalning, och sådant meddelande i rätt tid varder inlämnadt för befordran med post eller telegraf eller eljest på ändamålsenligt sätt afsändt, må ej den omständigheten, att meddelandet försenas eller icke kommer fram, föranleda därtill, att afsändaren anses icke hafve fullgjort hvad honom åligger.

2 kap.**Om kommission.****Inledande bestämmelser.****4 §**

Med kommissionär förstås i denna lag den, som åtagit sig uppdrag att för annans räkning men i eget namn försälja eller

Er Kommissionæren Handlende, og gaar Hvervet ud paa Salg eller Køb, som falder indenfor hans Bedrift, kaldes han Handelskommissionær og Forholdet Handelskommission.

§ 5.

Faar nogen, som erhvervsmæssigt driver Virksomhed som Handelskommissionær, Anmodning fra en anden, med hvem han staar i Forretningsforbindelse, om at besørge Salg eller Køb, der falder indenfor denne hans Virksomhed, skal han uden ugrundet Ophold give Meddelelse, hvis han ikke vil overtage Hvervet. Gives saadan Meddelelse ikke, anses Hvervet for overtaget.

§ 6.

Naar nogen, som har faaet Gods tilsendt for at sælge det i **Kommission**, ikke vil udføre Hvervet, men dog tager sig af Godset, har han Panteret i det for, hvad han i denne Anledning har at fordrø, efter de nedenfor om Kommissionæren givne Regler.

Om Kommissionærens Pligter.

§ 7.

Kommissionæren skal ved Udførelsen af sit Hverv varetage Kommittentens Interesser. Han skal følge Kommittentens Forskrifter, saa vidt det er muligt, og give ham Underretning om Forhold, som ere af Betydning for Hvervet, særlig om afsluttede Aftaler, samt aflægge Regnskab og afgive, hvad der tilkommer Kommittenten. Dog behøver Handelskommissionæren ikke at meddele Kommittenten Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftale, medmindre Pligt hertil følger af §§ 57 og 58.

§ 8.

Udkræve Omstændighederne, at Kommittentens Forskrifter fraviges, skal Kommissionæren uden Ophold underrette Kommittenten derom og forlange hans Bestemmelse. Kan denne ikke afventes, skal Kommissionæren handle, som Omstændighederne tilsige.

Dette gælder ogsaa, naar Kommittenten har foreskrevet, at Godset ikke maa sælges billigere eller købes dyrere end til en angiven Fris (Limitum), Limitum anses

øre for fremmed regning, men i eget navn. Den för hvis regning salget eller kjøpet skal ske, kaldes kommittent.

Er kommissionären handlende, og gaar opdraget **ut** paa salg eller kjøp som **falder** indenfor hans bedrift, kaldes han handelskommissionær og forholdet handelskommission.

§ 5.

Faar den som erhvervsmæssig driver virksomhet som handelskommissionær, anmodning fra nogen som han staaer i forretningsforbindelse med, om at besørge salg eller kjøp som falder indenfor denne hans virksomhet, skal han uten ugrundet ophold gi meddelelse, hvis han ikke vil paata sig opdraget. Ellers ansees han for at ha paatat sig det.

§ 6.

Hvis den som har faat gods sendt for at sælge det i kommission, ikke vil utføre opdraget, men allikevel tar sig av godset, har han panteret i det efter reglerne i §§ 31, 33 og 34 for det som han i den anledning har at fordre.

Om kommissionærens pligter.

§ 7.

Kommissionären skal vareta kommittentens tarv. Han skal følge hans forskrifter saa vidt det er mulig, underrette ham om forhold som er av betydning for opdraget, særlig om avtaler han har sluttet, og gi oppgjør. Handelskommissionæren pligter dog ikke at oppgi til kommittenten den som han har sluttet avtale med, hvis ikke andet følger av §§ 57 og 58.

§ 8

Kræver forholdene at kommissionæren fraviker kommittentens forskrifter, skal han uten ophold underrette kommittenten om det og bede om hans bestemmelse. Kan han ikke vente paa denne, skal han handle som forholdene kræver.

inkøpa varor, värdepapper eller annan lös egendom. Den, för hvars räkning försäljningen eller inköpet skall ske, kallas kommittent.

Är **kommissionären** köpman, och afser det honom lämnade uppdraget försäljning eller inköp, som faller inom området för hans rörelse, kallas han handelskommissionär och kommissionen handelskommission.

5 §.

Den, som yrkesmässigt drifver verksamhet såsom handelskommissionär, vare, där anmodan att utföra uppdrag om försäljning eller inköp, som faller inom området för denna hans verksamhet, kommer honom till **handa** från någon, med hvilken han står i affärsförbindelse, pliktig att, om han icke vill utföra uppdraget, utan oskäligt uppehåll gifva den andre meddelande därom. Underlåter han det, skall han anses hafva antagit anbudet.

6 §.

Där någon, som fått gods sig tillsändt för att säljas i kommission, icke vill utföra uppdraget men ändock omhändertager godset, njute han panträtt däri, efter ty här nedan om kommissionär stadgas, för hvad han må hafva att fordra i anledning af den befattning han tagit med godset.

Om kommissionärens skyldigheter.

7 §.

Det åligger kommissionären att vid fullgörande af sitt uppdrag iakttaga kommittentens intresse. Han har att såvidt möjligt följa kommittentens föreskrifter, att gifva honom erforderliga underrättelser, särskildt om aftal, som han för kommittentens räkning slutit, samt att till kommittenten afgifva redovisning för uppdraget. Handelskommissionär är dock icke pliktig att för kommittenten uppgifva namnet å den, med hvilken han för dennes räkning slutit aftal, med mindre skyldighet därtill följer af hvad i 57 och 58 §§ stadgas.

8 §.

Påkalla omständigheterna afvikelse från kommittentens föreskrifter i fråga om uppdragets fullgörande, skall kommissionären med underrättelse därom utan uppskof begära erforderliga föreskrifter af kommittenten. Kunna sådana ej afvaktas,

ikke sat alene derved, at en Pris er anført af Kommittenten i en Salgskommissionæren tilstillet Nota.

§ 9.

Er Limitum foreskrevet, bør Kommissionæren alligevel søge at opnaa en fordelagtigere Pris, hvis Forholdene ved Aftalens Indgaaelse gøre det muligt.

§ 10.

Kommissionæren er pligtig at drage Omsorg for Gods, som Kommittenten tilstiller ham til Salg, eller som han køber for Kommittentens Regning. Hvis ikke andet følger af Forholdene, skal han holde Godset adskilt fra andet Gods.

Handelskommissionæren er pligtig at holde Godset brandforsikret, forsaavidt ikke dets Art eller Forholdene iøvrigt medføre, at Forsikring er unødvendig.

§ 11

Hvis Kommittenten er Handlende, og Salg skal ske for hans Bedrift, er Handelskommissionæren pligtig at foretage en saadan Undersøgelse af Godset, som ordentlig Forretningsbrug i Handelskommission kræver.

§ 12.

Viser der sig ved Modtagelsen eller senere Mangler ved Gods, som er tilstillet Kommissionæren til Salg, skal han underrette Kommittenten derom. Afgiver han ikke saadan Underretning uden ugrundet Ophold, efter at han har opdaget eller burde have opdaget Manglen, er han erstatningspligtig efter Bestemmelsen i § 17 for den derved forvoldte Skade.

§ 13.

Kommissionæren skal godskrive Kommittenten alt, hvad han har opnaaet gennem Aftalen med Tredjemand.

Dette gjælder ogsaa hvis kommittenten har foreskrevet, at kommissionæren ikke maa sælge billigere eller kjøpe dyrere end til en **opgit pris (limitum)**. Kommittenten ansees ikke for at ha sat limitum alene ved at han har anført en pris for varen i nota til salgskommissionæren.

§ 9.

Er limitum foreskrevet, maa kommissionæren allikevel søke at opnaa en fordelagtigere pris, hvis forholdene paa den tid avtalen slutes, gjør det mulig.

§ 10.

Kommissionæren pligter at ta vare paa gods som kommittenten sender ham til salg, eller som han kjøper for kommittentens regning. Hvis ikke andet følger av forholdene, skal han holde godset adskilt fra andet gods.

Handelskommissionæren pligter at holde godset brandforsikret, hvis det ikke efter godsets art eller forholdene forøvrig er unødvendig at forsikre det.

§ 11.

Er kommittenten handlende, og gjælder opdraget salg for hans bedrift, pligter handelskommissionæren at foreta saadan undersøkelse av godset som ordentlig forretningskik i handelkommission kræver.

§ 12.

Viser der sig ved modtagelsen eller senere **mangler** ved gods som er sendt kommissionæren til salg, skal han underrette kommittenten om det. Gir han ikke underretning uten ugrundet ophold **efterat** han har opdaget eller burde opdaget manglen, pligter han at erstatte den derved forvoldte skade efter regelen i § 17.

§ 13.

Kommissionæren skal godskrive kommittenten alt det som han har opnaad ved avtalen med tredjemand.

skall kommissionæren förfara så som om-
ständigheterna kräfva.

Hvad nu är sagdt gälla ock, **där** kommittenten föreskrifvit visst pris (limitum), under hvilket försäljning ej må ske eller som vid inköp icke får öfverskridas. Ej må den omständigheten allena, att visst pris å godset finnes utsatt i **räkning**, som öfversändes till försäljningskommissionär, anses innefatta limitum för försäljningen.

9 §.

Är limitum föreskrifvet, bör kommissionären ändock betinga för kommittenten fördelaktigare pris, där omständigheterna vid aftalets ingående det medgifva.

10 §.

Kommissionären är pliktig att vårda gods, som af kommittenten lämnas honom till försäljning eller som för dennes räkning inköpes. Sådant gods skall, där ej annat föränledes af omständigheterna, hållas afskildt från annat gods.

Handelskommissionär åligger att hålla godset brandförsäkradt, där ej med hensyn till godsets beskaffenhet eller andra omständigheter försäkring **kan** anses opå kallad.

11 §.

Är kommittenten köpman och afser uppdraget försäljning för hans rörelse, åligger det handelskommissionär att med afseende å gods, som lämnas honom på grund af uppdraget, föranstalta om sådan undersökning, som efter godt handelsskick kan fordras af en kommissionär.

12 §.

Finnes, då gods, som lämnas **kommissionären** till försäljning, kommer honom till **handa**, fel eller brist i godset, eller yppas sedermera fel eller brist däri, skall **kommissionären** derrätta kommittenten därom. Gifver han icke sådan underrättelse utan oskäligt uppehåll efter det han märkt eller bort märka felet eller bristen, vare han pliktig, efter ty i 17 § sägs, att ersätta den skada, som genom underrättelsens uteblifvande tillskyndas kommittenten.

13 §.

Kommissionären skall i sin redovisning upptaga allt hvad han på grund af aftalet med tredje man bekommit eller har att fordra.

§ .

Staar Kommissionæren ifølge Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane del credere, **hæfter** han overfor Kommittenten som Selvskyldner for Opfyldelsen af Aftale, som han for dennes Regning indgaar med Tredjemand.

Selv om Handelskommissionæren ikke staar del credere, kan Kommittenten kræve, at han opfylder Aftalen, naar Kommissionæren ikke i sin Underretning til Kommittenten om Hvervets Udførelse opgiver Navnet paa den, med hvem han har sluttet Aftalen.

§ 15.

Har en Kommissionær afsluttet en Aftale for Kommittentens Regning, og har han ved Afslutningen eller senere forsømt sine Pligter ved uden Føje at afvige fra Kommittentens Forskrifter eller iøvrigt at handle i Strid med hans Interesser, kan Kommittenten afvise Aftalen, saafremt hans Interesser ere væsentligt tilsidesatte, eller Kommissionæren har handlet svigagtigt.

Kan Kommittenten, naar han saaledes afviser Aftalen, paa Grund af Bestemmelsen i § 54 ikke faa Gods tilbage, som Kommissionæren har solgt, skal denne betale dets Værdi.

§ 16.

Har Kommissionæren købt over eller solgt under Limitum eller iøvrigt til en **ufordelagtigere** Pris end den, der burde være opnaaet, kan Kommittenten ikke af den Grund afvise Aftalen, naar Kommissionæren uden ugrundet Ophold betaler ham Prisforskellen eller stiller ham betryggende Sikkerhed derfor. Dette gælder dog ikke, naar Kommittenten ved Kommissionærens Adfærd har lidt Skade eller Ulempe, som ikke dækkes af Prisforskellen, og som berettiger til Afvisning efter § 15, eller naar Kommissionæren har **handlet** svigagtigt.

§ 17.

Forsømmer Kommissionæren sine Pligter overfor Kommittenten, skal han erstatte den Skade, som derved forvoldes denne.

§ 18.

Har Kommissionæren forsømt sin Pligt ved at sælge under eller købe **over** Limitum, og afvises Aftalen ikke, bliver i Mangel af Bevis for, at større Skade er lidt, som Erstatning at svare Forskellen mellem den aftalte Pris og Limitum. Have Omstændighederne udkrævet en Afgivelse fra Limitum, men er Afgivelsen ved **Kommissionærens**

§ 14.

Staar kommissionæren ifølge aftale, handelsbruk eller anden sedvane del credere, hefter han overfor kommittentent som selvskyldner for opfyldelsen av aftale som han for dennes regning indgaar med tredjemand.

Selv om handelskommissionæren ikke staar del credere, kan kommittenten kræve, at han opfylder aftalen, naar han ikke i sin underretning til kommittenten om opdragets udførelse har opgit den han har sluttet aftalen med.

§ 15.

Har kommissionæren sluttet aftale for kommittentens regning, og har han ved avslutningen eller senere forsømt sine pligter, ved uberettiget at fravike hans forskrifter eller forøvrig at handle i strid med hans tarv, kan kommittenten avvise aftalen, hvis hans tarv er væsentlig tilside-sat, eller kommissionæren har handlet svigagtig.

Kan kommittenten, naar han saaledes avviser aftalen, paa grund av bestemmelsen i § 54 ikke faa tilbage gods som kommissionæren har solgt, skal denne istedet betale dets værdi.

§ 16.

Har kommissionæren kjøpt over eller solgt under limitum, eller forøvrig til en pris som er ufordelagtigere end forholdene burde medført, kan han avværge at aftalen av den grund avvises, ved at han uten ugrundet ophold betaler eller stiller betryggende sikkerhet for prisforskjellen. Dette gjælder dog ikke hvis kommittenten ved kommissionærens forhold har lidt skade eller ulempe som ikke dækkes av prisforskjellen, og som berettiger til avvisning efter § 15, eller hvis kommissionæren har handlet svigagtig.

§ 17.

Forsømmer kommissionæren sine pligter mot kommittenten, skal han erstatte den skade, som derved voldes denne.

§ 18.

Har kommissionæren forsømt sin pligt ved at sælge under eller kjøpe over limitum, og blir aftalen ikke avvist, skal erstatningen utgjøre mindst forskjellen mel-

14 §.

Står kommissionæren på grund af aftal, handelsbruk eller annan sedvänja del credere, är han i förhållande till kommittenten ansvarig såsom för egen skuld för fullgörande af aftal, som han för dennes räkning ingår med tredje man.

Jämväl i fall, då handelskommissionär icke står del credere, äga kommittenten af honom kräfva aftalets fullgörande, där kommissionären i sitt meddelande till kommittenten om uppdragets utförande icke uppgifver namnet å den, med hvilken aftalet slutits.

15 §.

Har kommissionär, som för kommittentens räkning slutit aftal, visat försumlighet vid fullgörande af sitt uppdrag, ity att han vid aftalets ingående eller sedermera utan fog afvikit från kommittentens föreskrifter eller eljest eftersatt hans intresse, äge kommittenten afvisa aftalet, såframt hans intresse blifvit väsentligen eftersatt eller kommissionären handlat oredligt mot honom.

Kan kommittent, som sålunde afvisar aftal, på grund af 54 § icke återfå gods, som kommissionärens försålt, skall denne i stället gälda godsets värde.

16 §.

Där kommissionär, som köpt till högre eller sålt till lägre pris än kommittenten föreskrifvit eller än eljest vederbort, utan oskäligt uppehåll till kommittenten erlägger prisskillnaden eller för densamma ställer betryggande säkerhet, äge kommittenten icke rätt att afvisa aftalet, utan så är att han af kommissionärens åtgärd haft skada eller olägenhet, som icke varder honom genom prisskillnaden godtgjord och som är af beskaffenhet att enligt 15 § medföra sådan rätt, eller att kommissionären handlat oredligt mot honom.

17 §.

Har kommissionären visat försumlighet vid fullgörande af sitt uppdrag, äge kommittenten rätt till ersättning för skada, som därigenom tillskyndats honom.

18 §.

Är i följd af kommissionärens försumlighet gods såldt till lägre eller inköpt för högre pris än kommittenten föreskrifvit, och varder aftalet ej afvisadt, äge kommit-

Forsømmelse bleven større end paakrævet, skal Erstatningen udgøre mindst Forskellen mellem den Pris, der er opnaaet, og den, der burde være opnaaet.

§ 19.

Har **Salgskommissionæren** forsømt sin Pligt ved uberettiget at give Kredit eller anden Henstand med Købesummens Betaling, og bliver Aftalen ikke afvist, hæfter Kommissionæren for Købesummen, selv om han ikke **staar** del credere, og er pligtig at betale den til den Tid, Kommittenten vilde have kunnet fordre den, hvis Henstanden ikke var givet.

Oplyser Kommissionæren, at der kun vilde være opnaaet en lavere Pris, hvis Henstanden ikke var givet, er han ikke pligtig at betale mere end denne Pris.

§ 20.

Formener Kommittenten, at Kommissionæren har forsømt sine Pligter, og vil han derpaa støtte nogen Eet efter §§ 15, 17 og 19, skal han give **Kommissionæren** Meddelelse om, at han vil paaberaabe sig **Forsømmelsen**. Meddelelsen skal gives uden ugrundet Ophold, efter at han fra Kommissionæren har modtaget Underretning om, hvorledes denne **har** forholdt sig. Gives saadan Meddelelse ikke, kan Kommittenten ikke paaberaabe sig Forsømmelsen. Indeholder Meddelelsen ikke, at Kommittenten vil afvise en Aftale, der er sluttet for hans Regning, kan han ikke senere gøre saadan Bet gældende.

§ 21.

I Handelskommission har Kommittenten, hvis han er Handlende, og Købet er sket for hans Bedrift, den samme Undersøgelsespligt, som paahviler Køberen efter Loven om Køb § 51.

lem den avtalte pris og limitum. Krævet forholdene at kommissionæren fraveg limitum, men er fravigelsen ved hans forsømmelse blit større end paakrævet, skal erstatningen utgjøre mindst forskjellen mellem den pris han har opnaadd og den han burde opnaadd.

§ 19.

Har kommissionæren forsømt sin pligt ved uberettiget at gi kredit eller anden henstand med kjøpesummens betaling, og blir avtalen ikke avvist, pligter kommissionæren at betale kjøpesummen til den tid kommittenten kunde fordret den, hvis henstanden ikke var git.

Godtgjør kommissionæren at godset vilde blit solgt til lavere pris, hvis han ikke hadde git kredit eller henstand, pligter han ikke at betale mere end denne pris.

§ 20.

Finder kommittenten at kommissionæren har forsømt sine pligter, og vil han derpaa støtte nogen ret efter § 15, § 17 eller § 19, skal han gi kommissionæren meddelelse om, at han vil paaberope forsømmelsen. Han skal gi meddelelsen uten ugrundet ophold efterat han har faat underretning fra kommissionæren om hvorledes denne har forholdt sig. Gir han ikke slik meddelelse, kan han ikke paaberope forsømmelsen. Indeholder meddelelsen ikke at kommittenten vil avvise en avtale som er sluttet for hans regning, kan han ikke senere gjøre dette.

§ 21.

I handelskommission har kommittenten, hvis han er handlende, og kjøpet er skedd for hans bedrift, samme undersøkelsepligt som kjøperen efter loven om kjøp § 51.

intent, i saknad af utredning om att hans skada är större, af kommissionären utfå skillnaden mellan det betingade och det föreskri f na priset eller, där afvikelse från detta pris var af omständigheterna påkallad men kommissionären gjort större afvikelse än omständigheterna kräfd, skillnaden mellan det pris, som betingats, och det, som bort betingas.

19 §.

Har försäljningskommissionär visat försumlighet därutinnan, att han utan fog medgifvit anstånd med köpeskillingens erläggande, vare kommissionären, där ej aftalet afvisas af kommittenten, pliktig att själf betala köpeskillingen, ändå att han icke står del credere, samt att redovisa densamma å den tid redovisning bort ske, om anståndet ej medgifvits.

Styrker kommissionären, att godset skulle hafva betingat lägre pris, om anståndet ej lämnats, vare han icke pliktig att redovisa mer än det pris.

20 §.

Förmenar kommittenten, att kommissionären visat försumlighet vid fullgörande af sitt uppdrag, och vill han af sådan anledning afvisa aftal, som ingåtts för hans räkning, eller ock kräfva skadestånd af kommissionären eller mot honom göra gällande sådan påföljd, som i 19 § stadgas, åligger det honom att utan oskäligt uppehåll efter det han från kommissionären erhållit underrättelse om det föfarande, hvarom fråga är, gifva kommissionären meddelande, att han vill tala å försømmelsen; underlåtes det, vare kommittenten sin talan förlustig. Innehåller gifvet meddelande icke, att kommittenten vill afvisa ingånget aftal, må rätt därtill ej sedermera göras gällande.

Har kommissionären afgifvit sådan redovisning, som i 18 kap. 9 § handelsbalken afses, gälle i fråga om tid för klander af redovisningen hvad där finnes stadgad.

21 §.

Är fråga om handelskommission, åligger det kommittenten, där han är köpman och uppdraget afser inköp för hans rörelse, att med afseende å gods, som inköpes på grund af uppdraget, föranstalta om undersökning, efter ty i 51 § lagen om köp och byte af lös egendom är för köpare föreskrifvet.

§ 22.

Viser det sig, at Gods, som er købt for Kommittentens Regning, lider af en Mangel, og vil Kommittenten paaberaabe sig denne, skal han uden ugrundet Ophold give Kommissionæren Meddelelse derom.

Giver han ikke saadan Meddelelse, uagtet han har opdaget eller burde have opdaget Manglen, kan han ikke senere gøre den gældende overfor Kommissionæren, undtagen forsaavidt denne kan faa Erstatning for den hos Sælgeren, Fragtføreren eller andre.

§ 23.

Er Gods, som er købt for Kommittentens Regning, leveret for sent, og vil Kommittenten paaberaabe sig dette, skal han give Kommissionæren Meddelelse derom uden ugrundet Ophold, efter at Godset er ankommet til ham, eller det ved Underretning fra Kommissionæren eller Sælgeren har vist sig, at Leveringen er sket for sent. Giver han ikke saadan Meddelelse, finder Bestemmelsen i § 22, 2det Stykke tilsvarende Anvendelse.

§ 24.

De i §§ 20, 22 og 23 givne Regler komme ikke til Anvendelse, naar Kommissionæren har handlet svigagtigt, eller naar han har gjort sig skyldig i grov Ugatsomhed, og denne medfører betydelig Skade for Kommittenten.

§ 25.

Er Gods, som var købt for Kommittentens Regning, overgivet til ham, og har han ikke inden et Aar derefter givet Kommissionæren Meddelelse om, at han vil paaberaabe sig en Mangel, kan han ikke senere gøre den gældende i videre Omfang end i § 22, 2det Stykke bestemt. Dette gælder dog ikke, naar Kommissionæren har paataget sig at indestaa for Godset i længere Tid, eller naar han har handlet svigagtigt.

§ 26.

Afviser Kommittenten Gods, som Kommissionæren har købt for hans Regning, finde angaaende hans Pligter og Rettigheder med Hensyn til Godset de i Loven om Køb §§ 55 og 56 om Køberen givne Regler tilsvarende Anvendelse.

§ 22.

Viser det sig at gods som er kjøpt for kommittentens regning, lider av en mangel, og vil kommittenten paaberope sig denne, skal han uten ugrundet ophold gi kommissionæren meddelelse om det.

Gir han ikke slik meddelelse, uagtet han har opdaget eller burde opdaget mangelen, kan han senere kun gjøre den gjældende overfor kommissionæren i den utstrækning denne kan fa erstatning for den hos sælgeren, fragtføreren eller andre.

§ 23.

Er gods som er kjøpt for kommittentens regning, levert for sent, og vil kommittenten paaberope dette, skal han gi kommissionæren meddelelse om det uten ugrundet ophold efterat godset er ankommet til ham, eller det av underretning fra kommissionæren eller sælgeren har vist sig at leveringen er skedd for sent. Gir han ikke slik meddelelse, faar bestemmelsen i foregaaende paragrafs andet led tilsvarende anvendelse.

§ 24.

Reglerne i §§ 20, 22 og 23 faar ikke anvendelse hvis kommissionæren har handlet svigagtig, eller han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhet og denne medfører stor skade for kommittenten.

§ 25.

Har kommittenten ikke inden et aar efterat han mottok gods som er kjøpt for hans regning, git kommissionæren meddelelse om at han vil paaberope en mangel, kan han ikke senere gjøre den gjældende i større utstrækning end i § 22, andet led sagt. Dette gjælder dog ikke hvis kommissionæren har paatat sig at indestaa for j godset i længere tid eller har handlet svigagtig.

§ 26.

Avviser kommittenten gods som kommissionæren har kjøpt for hans regning, faar de bestemmelser som loven om kjøp §§ 55 og 56 gir om kjøperens pligter og rettigheter med hensyn til godset, tilsvarende anvendelse.

22 §.

Yppas fel eller brist i gods, som blifvit för kommittentens räkning inköpt, skall denne, om han vill tala därå, utan oskäligt uppehåll gifva kommissionären meddelande därom.

Underlåter kommittenten att efter ty nu sagts gifva meddelande om fel eller brist, som han märkt eller bort märka, må felet eller bristen ej åberopas mot kommissionären i vidare mån än denne på grund däraf kan utfå ersättning af säljaren, fraktförare eller annan.

23 §.

Finnes gods, som blifvit för kommittentens räkning inköpt, vara aflämnadt senare än ske bort, och vill kommittenten tala å dröjsmålet, gifve han kommissionären meddelande därom utan oskäligt uppehåll efter det godset kommit honom till handa eller han af säljaren eller kommissionären underrättats om dess afsändande. Underlåtes det, må dröjsmålet ej åberopas mot kommissionären i vidare mån än i 22 § andra stycket sägs..

24 §.

Hvad här ofvan i 20 § första stycket, 22 och 23 §§ är stadgadt om förlust af talan skall icke äga tillämpning, där kommissionären handlat oredligt mot kommittenten, ej heller då han visat grof vårdslöshet och kommittenten därigenom tillskyndats märklig skada.

25 §.

Har kommittenten icke inom ett år efter det han mottog gods, som blifvit för hans räkning inköpt, gifvit kommissionären meddelande, att han vill tala å fel eller brist i godset, äge han icke tala därå i vidare mån än i 22 § andra stycket sägs. Hvad såtunda är stadgadt skall dock icke äga tillämpning, där kommissionären åtagit sig att jämväl efter nämnda tid svara för godset, ej heller där han handlat oredligt mot kommittenten.

26 §.

Där kommittenten afvisar gods, som af kommissionären inköpts för hans räkning, skola i fråga om hans skyldigheter och rättigheter med afseende å godset de i 55 och 56 §§ lagen om köp och byte af lös egendom för köpare gifna forskrifter äga motsvarande tillämpning.

Om Kommissionærens Rettigheder.

§ 27.

Handelskommissionæren er berettiget til Provision af Aftale, han afslutter for Kommittentens **Regning**, dog kun hvis Tredjemands Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes. Skal Levering ske efterhaanden, og skal Betaling erlægges særskilt for hver Levering, kan Kommissionæren forlange Provision af de Leveringer, som ere gaede i Orden.

Naar Tredjemands Forpligtelse ifølge Aftalen ikke opfyldes, er Kommissionæren dog berettiget til Provision, saafremt dette skyldes Kommittenten eller en Hændelse, som denne ikke kunde have paaberaabt sig overfor Tredjemand, hvis han selv havde afsluttet Aftalen.

§ 28.

Bliver Købesummen kun delvist betalt, og skyldes dette ikke saadant Forhold som i § 27, 2det Stykke nævnt, har Salgskommissionæren ikke Eet til Provision. Hvis den Provision, som vilde have tilkommet Kommissionæren, saafremt hele Købesummen var blevet betalt, overstiger, hvad der mangler i fuld Betaling, har Kommissionæren dog Ret til Forskellen.

Hvad ovenfor er bestemt, finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til **Indkøbskommissionærens** Ret til Provision, hvis Sælgerens Forpligtelse ifølge Aftalen kun delvist opfyldes.

§ 29.

Kommissionæren har Krav paa særlig Godtgørelse for Udgifter til Porto, Telegrammer, Telefonsamtaler og Forsikringspræmier samt for andre beføjede Udgifter, **forsaavidt** ikke Provision eller andet Vederlag er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for dem. Han kan beregne sig Godtgørelse for Afgivelse af Lagerrum eller andet Oplagssted og for Transport og Arbejde af lignende Art, selv om han ikke i saa Henseende har haft nogen særlig Udgift.

§ 30.

Har Kommissionæren selv maattet opfylde en Aftale overfor Tredjemand, kan han kræve Dækning hos Kommittenten.

Forskudsbetaling, som **Indkøbskommissionæren** uden Kommittentens Tilladelse har erlagt til Sælgeren, er Kommittenten kun pligtig at dække, forsaavidt Sælgerens Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes.

Om kommissionärens rättigheter.

§ 27.

Handelskommissionären har krav paa provision av aftale han slutter för kommittentens regning, dog kun hvis tredjemands forpligtelse ifølge avtalen blir opfyldt. Skal levering ske efterhaanden, og skal betaling erlægges særskilt for hver levering, kan kommissionären forlange provision av de leveringer som er gaat i orden.

Blir tredjemands forpligtelse ikke opfyldt, har kommissionären allikevel krav paa provision, hvis den manglende opfyldelse skyldes kommittenten eller en hændelse, som denne ikke kunde paaberopt overfor tredjemand, om han selv havde sluttet avtalen.

§ 28.

Blir kjøpesummen kun delvis betalt, og skyldes dette ikke forhold som i § 27, andet led nævnt, har salgskommissionären ikke krav paa provision. Hvis den provision som kommissionären vilde hat krav paa, om hele kjøpesummen var betalt, overstiger det som mangler i fuld betaling, har han dog ret til forskjellen.

Det som her er bestemt faar tilsvarende anvendelse paa indkjøpskommissionærens ret til provision, hvis sælgerens forpligtelse ifølge avtalen kun delvis opfyldes.

§ 29.

Kommissionären har krav paa særskilt godtgørelse for utlæg til porto, telegrammer, telefonsamtaler og forsikringspræmier samt for andre berettigede udgifter, hvis de ikke skal dækkes ved provision eller paa anden maate. Han kan beregne godtgørelse for lagerrum eller andet oplagssted og for transport og arbejde av lignende art, selv om han ikke har hat nogen særskilt udgift derved.

§ 30.

Har kommissionären selv maattet opfylde avtalen overfor tredjemand, kan han kræve dækning hos kommittenten.

Forskud som indkjøpskommissionærens uten kommittentens tilladelse har betalt til sælgeren, pligter kommittenten kun at

Om kommissionärens rättigheter.

27 §.

Handelskommissionär är berättigad till provision å aftal, som han för kommittentens räkning ingår med tredje man, dock endast så **framt** aftalet varder å dennes sida fullgjordt. Är gods såldt eller inköpt att aflämnas efter hand i särskilda poster, och skall betalning erläggas särskildt för hvarje post, må ej den omständigheten, att aftalet icke fullgöres i fråga om någon post, inverka å kommissionärens rätt till provision för de öfriga.

Varder aftalet icke å tredje mans side fullgjordt, äge kommissionären ändock åtnjuta provision, där underlåtenheten beror af kommittenten eller af händelse, som denne icke skulle kunnat såsom säljare eller köpare åberopa mot tredje man.

28 §.

Erläges köpeskillingen endast delvis, och har detta icke sin grund i sådant förhållande, som i 27 § andra stycket afses, äge försäljningskommissionären icke rätt till någon provision. Öfverstiger den provision, som skola utgå, om hela köpeskillingen betalts, hvad som brister i full betalning, äge kommissionären dock rätt till skillnaden.

Hvad här ofvan i denna paragraf är stadgadt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om inköpskommissionärs rätt till provision, då aftalet allenast delvis fullgöres å säljarens sida.

29 §.

Afgifter för bref, telegram och telefonsamtal, premier för försäkring af godset och öfriga utgifter, för hvilka kommissionären haft fog, skola särskildt godtgöras honom, så vidt ej provision eller annan ersättning, som han äger uppbära, är afsedd att innefatta godtgørelse jämväl för dem. Kostnad för forsling, förvaring eller annan dylik åtgärd med godset, äge kommissionären tillgodoföra sig, ändå att han icke fått vidkännas särskild utgift därför.

30 §.

Har kommissionären **själf** fått till tredje man fullgöra aftal, som han för kommittentens räkning ingått, äge han söka sitt åter af kommittenten.

Förskotts betalning, som inköpskommissionären utan kommittentens lof erlagt till

§ 31.

Salgskommissionæren, som har givet Kommittenten Forskud paa Købesummen, eller som iøvrigt i Anledning af Hvervet har noget Krav mod Kommittenten, har for saadan Fordring Panteret i det Gods, der er tilstillet ham til Salg, naar han eller nogen paa hans Vegne er i Besiddelse af Godset eller af Konnossement eller Fragtbrev af saadan Beskaffenhed, at Afsenderen ikke uden at forevise det kan raade over Godset.

§ 32.

I Gods, som en **Handelskommissionær** har modtaget til Salg, har han Panteret efter § 31 ogsaa for andre Fordringer end der omtalt, forsaavidt Kommittenten er Handlende, og Fordringen grunder sig paa en Retshandel, som er indgaet mellem ham og Kommissionæren i eller for deres Bedrift.

Forinden Forfaldstid har Kommissionæren dog ikke Panteret for de i 1ste Stykke nævnte Fordringer, medmindre Kommittenten er kommet under Konkurs.

§ 33.

I Kraft af den ved §§ 31 og 32 hjemlede Panteret kan Salgskommissionæren, forsaavidt hans Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare, holde Godset tilbage, naar Kommittenten fordrer det udleveret, og iøvrigt undlade at følge hans Forskrifter. Dog **maa** Kommissionæren ikke sælge Godset imod **Kommittentens** Vilje undtagen i de Tilfælde, som omtales i næste Paragraf.

§ 34.

Naar den Fordring, som er sikret ved Panteretten, er forfalden, kan Kommissionæren sælge Godset til sin Fyldestgørelse. Er Godset udsat for hurtig Fordærvelse, eller vil dets Bevaring medføre uforholdsmæssig store Omkostninger, kan Kommissionæren, forsaavidt hans Sikkerhed ellers vilde udsættes for Fare, sælge det, selv om Fordringen ikke er forfalden. Finder Salg Sted, har Kommissionæren samme Eet til Provision, som ellers vilde have tilkommet ham.

Forinden Salg finder Sted, skal Kommissionæren saa vidt muligt med rimeligt Varsel afkræve Kommittenten Betaling under Tilkendegivelse af, at Godset vil blive solgt, hvis Betaling ikke erlægges. Foregaar Salget enten ved autoriseret Mægler, som er underrettet om Salgets Art, paa forsvarligt Sted, hvor der er Marked for Godset, eller ved en forsvarlig bekendtgjort og afholdt Auktion, kan Kommittenten ikke gøre nogen Indsigelse mod den opnaede Pris.

dække i den utstrækning tredjemands forpligtelse ifølge avtalen blir opfyldt.

§ 31.

Har **salgskommissionæren** git kommittenten forskud paa kjøpesummen, eller har han forøvrig i anledning av opdraget noget krav paa kommittenten, har han panteret for dette i det gods som er sendt ham til salg, naar han eller nogen paa hans vegne er i besiddelse av godset eller av konossement eller fragtbrev av saadan art at avsenderen ikke uten at forevise det kan raade over godset.

§ 32.

I handelskommissionær har salgskommissionæren panteret efter § 31 ogsaa for anden fordring end der nævnt, naar kommittenten er handlende, og fordringen grunder sig paa en retshandel, som er indgaat mellem dem i eller for deres bedrift.

Panteret for de her nævnte fordringer faar kommissionæren først naar deres forfaldstid er inde, eller kommittenten kommer under konkurs.

§ 33.

I kraft af sin panteret kan salgskommissionæren, forsaa vidt hans sikkerhet ellers vilde utsættes for fare, holde godset tilbake naar kommittenten forlanger det utlevert, og forøvrig undlate at følge hans forskrifter. Dog kan kommissionæren ikke sælge godset mot kommittentens vilje, undtagen i de tilfælde som nævnes i næste paragraf.

§ 34

Naar den fordring godset hefter for er forfalt, kan kommissionæren sælge det til dækning av fordringen. Er godset utsatt for hurtig fordærvelse, eller vil dets bevaring medføre uforholdsmæssig store omkostninger, kan kommissionæren sælge det, selv om fordringen ikke er forfalt, forsaa vidt hans sikkerhet ellers vilde utsættes for fare. Kommissionæren har samme ret til provision av salget som han ellers vilde hat.

Før salg finder sted, skal kommissionæren saavidt mulig gi kommittenten betimelig varsel. Foregaar salget ved en forsvarlig bekjendtgjort og avholdt auktion,

säljaren, vare kommittenten icke pliktig att återgålda, med mindre aftalet varder i motsvarande mån fullgjort å säljarens sida.

31 §.

Försäljningskommissionär, som gifvit kommittenten förskott å köpeskillingen eller som eljest i anledning af uppdraget har fordringsrätt hos kommittenten, äge i det gods, som lämnats honom till försäljning, panträtt till säkerhet för sådan fordran, såvida han själf eller genom annan är i besittning af godset eller af konnossement eller sådan fraktsedel därå, att afsändaren icke utan företeende af densamma äger förfoga öfver godset.

32 §.

I gods, som lämnats handelskommissionär till försäljning, äge han panträtt såsom i 31 § sägs jämväl för annan fordran än där afses, såvida äfven kommittenten är köpman och fordringen grundar sig å en mellan honom och kommissionären i och för deras rörelse ingången förbindelse.

Före förfallotiden äge kommissionären dock ej panträtt för fordran, som i denna paragraf afses, utan så är att kommittenten blifvit försatt i konkurs.

33 §.

I kraft af den panträtt, som enligt 31 eller 32 § tillkommer försäljningskommissionär, äge han, så vidt hans säkerhet eljest skulle äfventyras, innehålla godset, där kommittenten återfordrar detsamma, och jämväl i öfrigt underlåta att följa dennes föreskrifter. Innefattar föreskrift förbud mot försäljning, äge kommissionären dock allenast under de i 34 § angifna förutsättningar afvika från densamma.

34 §.

Försäljningskommissionär äge, när den fordran, hvarför godset utgör pant, förfaller till betalning, låta till fordringens gäldande sälja godset. Är godset utsatt för förskämning eller snar förstörelse, eller fordrar det alltför kostsam vård, må det, så vidt kommissionärens säkerhet eljest skulle äfventyras, säljas, ändå att fordringen icke är till betalning förfallen. Sker försäljningen, äge kommissionären samma rätt till provision, som eljest skolat tillkomma honom.

Försäljning, hvarom nu sagts, må ej äga rum annorledes än å offentlig auktion; och åligger det kommissionären att, där

§ 35.

Har **Salgskommissionæren** solgt Godset i Henhold til Hvervet, kan han ved Salg eller paa anden Maade raade over Fordringsretten mod Køberen, forsaavidt det er fornødent til Fyldestgørelse af de Fordringer paa Kommittenten, for hvilke han vilde have haft Panteret i Godset, hvis dette havde været i hans Besiddelse.

§ 36.

Hvad der i §§ 31—35 er bestemt om Salgskommissionæren, finder tilsvarende Anvendelse paa Indkøbskommissionæren, dog at han, naar han sælger Godset efter § 34, ikke har Krav paa Provision.

§ 37.

Har Indkøbskommissionæren sendt Godset til Kommittenten, og kommer denne under Konkurs, kan Kommissionæren hindre Godsets Overgivelse til Boet eller kræve det tilbage af dette efter Reglerne i Loven om Køb §§ 39 og 41 og Søløven § 166. Ligeledes kan han hindre Godsets Overgivelse, naar der aabnes Forhandling om Tvangsakkord for Kommittenten, eller naar dennes Formuesforhold iøvrigt vise sig at være saadanne, at han maa antages at være ude af Stand til ved Forfaldstid at betale en Fordring, for hvilken Kommissionæren vilde have haft Panteret i Godset, hvis det var forblevet i hans Besiddelse. Har Kommissionæren gjort Brug af den angivne Ret, kan han gøre sin Panteret gældende efter Reglerne i §§ 33 og 34.

Har Salgskommissionæren tilbagesendt Gods, som han har haft til Salg for Kommittenten, komme tilsvarende Regler til Anvendelse.

§ 38.

Er Gods, som er indkøbt for Kommittentens Regning, paa Grund af Forsinkelse fra hans Side ikke blevet overgivet i hans Besiddelse, har **Kommissionæren** Ret til at

kan kjøperen ikke gjøre indsigelse mot den pris som er opnaadd.

§ 35.

Har salgskommissionæren solgt godset i henhold til opdraget, kan han ved salg eller paa anden maate forføie over fordringen mot kjøperen, saavidt fornødent til dækning av de fordringer paa kommittenten, for hvilke han vilde hat panteret i godset, om det var blit hos ham.

§ 36.

Det som er bestemt i §§ 31—35 om salgskommissionæren faar tilsvarende anvendelse paa indkjøpskommissionæren. Dog har han ikke krav paa provision naar han sælger godset.

§ 37.

Har indkjøpskommissionæren sendt godset til kommittenten, og aapnes der konkurs- eller akkordforhandling i dennes bo, kan kommissionæren hindre godsets overgivelse til boet eller kræve det tilbake fra dette efter reglerne i loven om kjøp §§ 39 og 41, sjøfartsloven § 166 og konkurslovens § 40. Likeledes kan han hindre godsets overgivelse til kommittenten, naar dennes formuesforhold viser sig at være saadanne, at det maa antages at han vil være ute av stand til ved forfaldstid at betale fordring for hvilken kommissionæren vilde hat panteret i godset, om det var blit hos ham. Har kommissionæren gjort bruk av denne ret, kan han gjøre sin panteret i godset gjældende efter §§ 33 og 34.

Disse regler faar tilsvarende anvendelse paa salgskommissionæren, naar han har sendt tilbake gods som han har hat til salg for kommittenten.

§ 38.

Skyldes det forsinkelse fra kommittentens side, at gods som er kjøpt for hans

så ske kan, i god tid före försäljningen ej mindre affordra kommittenten betaling för fordringen, vid äfventyret att godset eljest kommer att säljas, än äfven gifva honom underrättelse om tid och plats för auktionen.

35 §.

Sedan kommissionären till utförande af sitt uppdrag försålt godset, äge, han genom försäljning eller annorledes förfoga öfver fordringsrätten mot köparen, så vidt sådant erfordras för gäldande af sådan fordran hos kommittenten, för hvilken han skulle haft panträtt i godset, om detta funnits i behåll.

36 §.

Hvad i 31—35 §§ är stadgadt om försäljningskommissionärens panträtt i gods, som lämnats honom till försäljning, och om hans rätt att, sedan detta blifvit såldt, förfoga öfver fordringsrätten mot köparen skall äga motsvarande tillämpning i fråga om gods, som af inköpskommissionär för kommittentens räkning inköpts, och fordran, som genom sådant aftal förvärfvats mot säljaren; dock att där inköpskommissionären i kraft af sin panträtt säljer godset, provision för försäljningen icke skall utgå.

37 §.

Är godset af inköpskommissionären försändt till kommittenten, och försättes denne i konkurs eller finnas han eljest vara på sådant obestånd, att det måste antagas, att fordran, hvarför kommissionären skulle haft panträtt i godset, om det funnits kvar hos honom, icke kommer att rätteligen gäldas, skall hvad i 39 och 41 §§ lagen om köp och byte af lös egendom samt 166 § sjölagen är stadgadt om säljares rätt att hindra godsets utgifvande eller i vist fall kräfva det åter från köparens borgenärer äga motsvarande tillämpning. Har kommissionären gjort bruk af den rätt, äge han göra sin panträtt i godset gällande såsom här ofvan i 33 och 34 §§ sägs.

Har försäljningskommissionären sändt gods, som han haft till försäljning, tillbaka till kommittenten, och försättes denne i konkurs eller finnas eljest vara på sådant obestånd, som i första stycket sägs, skall hvad där är stadgadt äga motsvarande tillämpning.

38 §.

Har gods, som inköpts för kommittentens räkning, i följd af dröjsmål å hans

sælge det for hans Regning, naar Kommissionæren ikke uden væsentlig Omkostning eller Ulempe kan vedblive med at sørge for det, eller naar Kommittenten ikke raader over det inden rimelig Tid, efter at han dertil er blevet opfordret. Forinden Salg finder Sted, har Kommissionæren saa vidt muligt at give Kommittenten betimeligt Varsel. Foregaar Salget enten ved autoriseret Mægler, som er underrettet om Salgets Art, paa forsvarligt Sted, hvor der er Marked for Godset, eller ved en forsvarlig bekendtgjort og afholdt Auktion, kan Kommittenten ikke gøre nogen Indsigelse mod den opnaaede Pris. Kommissionæren kan ikke beregne sig Provision af Salget.

Kan Salg ikke finde Sted, eller er det aabenbart, at de med et Salg forbundne Omkostninger ikke ville kunne dækkes af Salgssummen, er Kommissionæren berettiget til at skaffe Godset bort.

Hvad ovenfor er bestemt, finder tilsvarende Anvendelse paa Salgskommissionæren, naar han ikke længere er pligtig til at beholde Gods, som han har modtaget til Salg, dog at han, naar han sælger Godset, har samme Ret til Provision, som ellers vilde have tilkommet ham.

§ 39.

Har Kommissionæren ifølge Hvervet modtaget Prøver, Mønstre eller andet, som tilhører Kommittenten og ikke er bestemt til Salg, kan han, forsaavidt hans Sikkerhed for, hvad han har at fordrø ifølge Hvervet, ellers vilde udsættes for Fare, tilbageholde det modtagne, indtil Kommittenten betaler hans Fordring eller stiller anden betryggende Sikkerhed for dens Betaling.

Om Kommissionærens Selvindtræde.

§ 40.

Kommissionæren kan kun, naar Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane giver ham Ret dertil, udføre Hvervet ved at indtræde som Køber eller Sælger for egen Regning.

§ 41.

Selvindtræde sker derved, at Kommissionæren i sin Underretning om Hvervets Udførelse udtrykkeligt erklærer overfor Kommittenten, at han selv er Køber eller Sælger.

Vil Kommittenten gøre gældende, at Kommissionæren ikke ifølge § 40 var berettiget til Selvindtræde, skal han give Kommissionæren Meddelelse derom uden ugrundet Ophold, efter at han har modtaget den ovennævnte Erklæring. Giver han ikke saadan Meddelelse, kan han ikke afvise Selvindtrædet af den angivne Grund.

regning, ikke er overgit i hans besiddelse, har kommissionæren ret til at sælge det for kommittentens regning, naar han ikke uten væsentlig omkostning eller ulempe kan vedbli at sørge for det, eller kommittenten ikke raader over det inden rimelig tid efterat han er blit opfordret til det. Forinden salg finder sted, har kommissionæren saavidt mulig at gi kommittenten betimelig varsel. Foregaar salget ved en forsvarlig bekjendtgjort og avholdt auktion, kan kommittenten ikke gjøre indsigelse mot den pris som er opnaadd. Kommissionæren kan ikke beregne provision av salget.

Kan salg ikke finde sted, eller er det aapenbart at de med et salg forbundne omkostninger ikke vil kunne dækkes av salgsummen, er kommissionæren berettiget til at skaffe godset bort.

Disse regler faar tilsvarende anvendelse pa salgskommissionæren, naar han ikke længer pligter at beholde gods som han har til salg. Sælger han godset, har han dog samme ret til provision som han ellers vilde hat.

§ 39.

Har kommissionæren ifølge opdraget mottat prøver, mønstre eller andet som tilhører kommittenten og ikke er bestemt til salg, kan han, forsaavidt hans sikkerhet ellers vilde utsættes for fare, holde det tilbake, indtil kommittenten betaler det som kommissionæren har at kræve i anledning av opdraget, eller stiller anden betryggende sikkerhet for kravet.

Om kommissionærens selvindtræde.

§ 40.

Kommissionæren kan alene naar avtale, handelsbruk eller anden sedvane gir ham ret til det, utføre opdraget ved at træde ind som kjøper eller sælger for egen regning.

§ 41.

Selvindtræde sker ved at kommissionæren i sin underretning til kommittenten om at opdraget er utført, uttrykkelig erklærer at han selv er kjøper eller sælger.

Vil kommittenten gjøre gjældende at kommissionæren efter § 40 ikke hadde ret til selvindtræde, skal han gi kommissionæren meddelelse om det uten ugrundet ophold **efterat** han har mottat erklæring

sida icke blifvit till honom utgifvet, äge **kommissionæren**, där han ej utan väsentlig kostnad eller olägenhet kan fortfara med godsets vårdande eller kommittenten underlåta att inom skälig tid efter det han blifvit därom tillsagd förfoga öfver godset, låta för kommittentens räkning sälja godset å offentlig auktion; gifve dock, så vidt ske kan, kommittenten i god tid underrättelse om tid och plats för auktionen. Å sådan försäljning äge kommissionæren icke åtnjuta provision.

Kan ej försäljning sålunda ske, eller är det uppenbart, att de med försäljningen förenade kostnader ej skulle kunna ur köpeskillingen utgå, äge **kommissionæren** bortskaffa godset.

Hvad här ofvan i denna paragraf är stadgadt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om gods, som kommissionæren innehar till försäljning men icke vidare är pliktig att omhänderhafva; dock att försäljningskommissionæren, när godset säljes, äger samme rätt till provision, som eljest skolat tillkomma honom.

39 §.

Har kommissionæren i följd af sitt uppdrag fått mottaga proffer, mönster eller annat, som tillhör kommittenten och icke är afsedt till försäljning, äga han, så vidt hans säkerhet för hvad han på grund af uppdraget har att fordra eljest skulle äfventyras, innehålla det mottagna, till dess kommittenten gäldar hans ifrågavarande fordran eller för dess gäldande ställer annan betryggande säkerhet.

Om *själfintræde* af kommissionæren.

40 §.

Kommissionæren äger allenast när rätt därtill följer af aftal, handelsbruk eller annan sedvänja utföra sitt uppdrag genom att för egen räkning inträda som köpare eller säljare af godset.

41 §.

Själfintræde sker därigenom, att kommissionæren i sitt meddelande om uppdragets utförande uttrykkligen gifver kommittenten till känna, att kommissionæren *själf* är köpare eller säljare af godset.

Vill kommittenten göra gällande, att kommissionæren icke enligt 40 § var berättigad till *själfintræde*, åligger det honom att gifva kommissionæren meddelande där-

§ .

Kommissionæren har i Tilfælde af Selvindtræde at varetage Kommittentens Interesser med samme Omsorg, som naar han udfører Hvervet gennem Aftale med Tredjemand.

Med Hensyn til Prisberegningen gælder særligt, at Kommissionæren i alt Fald ikke maa overtage Godset til lavere Pris eller levere det til højere Pris end den, som var gangbar paa det Tidspunkt, han afgav Erklæringen om Selvindtræde. Har Salgskommissionæren til et tidligere Tidspunkt for egen Regning raadet over Godset, kan Kommittenten i alt Fald fordrer den Pris, der var gangbar paa dette Tidspunkt. Har Indkøbskommissionæren efter at have faaet Anmodning om at overtage Hvervet, men før Selvindtrædet købt saadant Gods, som Hvervet angaar, kan Kommittenten fordrer Opgørelse efter den Pris, som Kommissionæren har betalt, medmindre denne oplyser, at Købet ikke er sket i Anledning af Hvervet. Forsømmer Kommissionæren, hvad der saaledes paahviler ham med Hensyn til Prisberegningen, finde Bestemmelserne i §§ 15—18, 20 og 24 tilsvarende Anvendelse. .

§ 43

Naar Selvindtræde har fundet Sted, har Salgskommissionæren en Købers og Indkøbskommissionæren en Sælgers Rettigheder og Pligter mod Kommittenten.

som vilde have tilkommet ham, hvis han havde udført Hvervet ved at afslutte Aftale med Tredjemand. Desuden har han Ret til Godtgørelse efter § 29 for sine Udgifter som Kommissionær.

Har Kommissionæren i Strid med de virkelige Forhold og mod bedre Vidende underrettet Kommittenten om, at Hvervet er udført, kan Kommittenten betragte Underretningen som en Erklæring om Selvindtræde og fordrer de i § 42 om Prisberegningen givne Regler bragte til Anvendelse.

fra kommissionären om at denne selv træder ind. Ellers kan han ikke av den nævnte grund avvise **selvindtrædet**.

§ 42.

Træder kommissionären selv ind, skal han varetta kommittentens tarv med samme omsorg som om han hadde utført opdraget gennem avtale med tredjemand.

Om prisen gjælder særlig, at den ikke i noget tilfælde maa være ufordelagtigere for kommittenten end den som var gjængs paa det tidspunkt da kommissionären gav erklæring om selvindtrædet. Har salgskommissionären paa et tidligere tidspunkt raadet over godset for egen regning, maa opgjør ikke ske til lavere pris end den som da var gjængs. Har indkjøpskommissionären, efterat han fik anmodning om at paata sig opdraget, men før han gav erklæring om selvindtrædet, kjøpt saadant gods som opdraget gjælder, kan kommittenten kræve opgjør efter den pris kommissionären har betalt for godset; dette gjælder dog ikke hvis kommissionären godtgjør at godset ikke er kjøpt i anledning av opdraget. Forsømmer kommissionären de pligter som saaledes paahviler ham med hensyn til prisberegningen, faar bestemmelserne i §§ 15—18, 20 og 24 tilsvarende anvendelse.

§ 43.

Naar selvindtræde har fundet sted, har salgskommissionären en kjøpers og indkjøpskommissionären en sælgers rettigheter og pligter mot kommittenten.

Træder kommissionären selv ind, har han samme ret til provision som han vilde hat, hvis han hadde utført opdraget ved at slutte avtale med tredjemand. Desuten kan han kræve godtgjørelse efter § 29 for sine utgifter som kommissionær.

§ 44.

Har kommissionären i strid med det virkelige forhold og mot bedre vidende opgit til kommittenten at opdraget er utført, kan denne betragte hans opgivende som erklæring om selvindtræde, og kræve opgjør efter reglerne i § 42.

om utan oskåligt uppehåll efter det dennes tillkånnagifvande om sjålfintrådet kom honom till handa. Underlåtes det, åger kommittenten icke af anledning som nu sagtis afvisa sjålfintrådet.

42 §.

Kommissionären är i händelse af sjålfintråde pliktig att tillvarataga kommittentens intresse med samma omsorg, som när han utför sitt uppdrag genom slutande af aftal med tredje man.

I fråga om det pris, till hvilket sjålfintråde må ske, är särskildt att iakttaga: att priset icke i något fall må sättas mindre fördelaktigt för kommittenten än det, som var gängse vid den tidpunkt, då kommissionären afsände meddelandet om sjålfintråde eller muntligen gaf detta till kånna; att om försåljningskommissionär tidigare för egen råkning förfogat öfver gods, som han mottagit till försåljning, redovisning ej heller må ske efter lågre pris än det, som gånnde då förfogandet ågde rum; samt att om inköpskommissionär, efter det anmodan att utföra uppdraget kom honom till handa men före sjålfintrådet, inköpt sådant gods, som uppdraget afser, kommittenten åger fordra redovisning efter det pris kommissionären utfåst, såvida denne ej visar, att inköpet icke skett i anledning af kommittentens uppdrag. Försummar kommissionären hvad honom sålunda i fråga om prisberåkningen åligger, skola de i 15—18, 20 och 24 §§ gifna föreskrifter åga motsvarande tillåmpning.

43 §.

Efter det sjålfintråde skett har försåljningskommissionär en köpares och inköpskommissionär en såljares rättigheter och skyldigheter mot kommittenten.

Kommissionären åger i händelse af sjålfintråde samme rätt till provision, som skulle tillkommit honom, om han utfört sitt uppdrag genom slutande af aftal med tredje man. San åger ock rätt till godtgörelse, efter ty i 29 § sågs, för sina utgifter och kostnader i egenskap af kommissionär.

44 §.

Finnes kommissionären hafva i strid med verkliga förhållandet och mot bättre vetande uppgifvit för kommittenten, att uppdraget är utförd, vare han, där kommittenten det åskar, pliktig att fullgöra det föregifna aftalet, såsom om sjålf-

§ 45.

Bestemmelserne i §§ 41, 42 og 44 kunne ikke ifølge Aftale, Handelsbrug eller anden Sædvane fraviges til Skade for Kommittenten. I andre Tilfælde end de i § 44 omtalte, kunne Bestemmelserne i § 42 dog fraviges, hvis Kommittenten er Handlende, og Hvervet gaar ud paa Salg eller Køb for hans Bedrift.

Om Kommissionsforholdets Ophør.

§ 46.

Kommittenten kan til enhver Tid tilbagekalde Hvervet, og Kommissionæren kan til enhver Tid frasige sig det. Dog bliver i de i § 50 omtalte Tilfælde Kommittenten og i de i § 51 omtalte Tilfælde Kommissionæren erstatningspligtig efter de der givne Regler.

§ 47.

Kommer Kommittenten under Konkurs, bortfalder Hvervet, naar Lovgivningens Forskrifter om Konkursens Bekendtgørelse ere iagttagne, eller Konkursen er eller burde være kendt af Kommissionæren. Kommer Kommissionæren under Konkurs, bortfalder Hvervet.

§ 48

Er Hvervet ophørt i Henhold til Bestemmelserne i §§ 46 og 47, har Kommissionæren dog, forsaavidt det kan ske uden væsentlig Omkostning eller Ulempe for ham, at foretage, hvad der er fornødent for at beskytte Kommittenten mod Tab, dtil denne selv kan varetage sine Interesser.

§ 49.

Er Hvervet ophørt, kan Kommissionæren dog gøre de Rettigheder gældende, som tilkomme ham efter §§ 31—39.

§ 50.

Naar Kommissionærens Hverv gælder for en bestemt Tid, eller det maa anses tilsikret Kommissionæren at føre en bestemt Forretning til Afslutning, eller Opsigelsesvarsel er eller maa anses aftalt, har Kommissionæren, hvis hans Hverv tilbagekaldes i Utide, Eet til Erstatning for det Tab, han derved lider. Dog er Kommittenten ikke erstatningspligtig, hvis han i Kommissionærens Unladelse af at opfylde sine Pligter eller andre særlige Omstændigheder havde gyldig Grund til at tilbagekalde Hvervet.

inträde skett **då** uppgiften gafs, och att redovisa det pris, som i sådan **händelse** enligt 42 § skolat beräknas.

§ 45.

Bestemmelserne i §§ 41, 42 og 44 kan ikke til skade for kommittenten fravikes gennem aftale, handelsbrug eller anden sedvane. I andre tilfælde end de som er nævnt i § 44, kan dog bestemmelserne i § 42 fravikes, hvis kommittenten er handlende, og opdraget gaar ut paa salg eller kjøp for hans bedrift.

Om *kommissionsforholdets* ophør.

§ 46.

Kommittenten kan naarsomhelst kalde tilbage det opdrag han har git kommissionæren; likeledes kan kommissionæren naarsomhelst frasige sig opdraget. Jfr. dog det som er bestemt i §§ 50 og 51 om erstatningspligt.

§ 47.

Kommer kommittenten eller kommissionæren under konkurs, falder opdraget bort. Det samme gjælder hvis der aapnes akkordforhandling i kommissionærens bo.

§ 48.

Er opdraget ophørt i henhold til bestemmelserne i §§ 46 og 47, pligter kommissionæren allikevel, saavidt det kan ske uten væsentlig omkostning eller ulempe for ham, at foreta det som er nødvendig for at væрге kommittenten mot tap, indtil denne selv kan vareta sit tarv.

§ 49.

Er opdraget ophørt, kan kommissionæren allikevel gjøre *gjældende* de rettigheter som han har efter §§ 31—39.

§ 50.

Kalder kommittenten opdraget tilbage, pligter han at betale erstatning til kommissionæren, hvis opdraget gjælder for et bestemt tidsrum og dette ikke endnu er utløpet, eller en bestemt forretning som kommissionæren maa ansees for at ha krav

45 §.

De i 41, 42 och 44 §§ gifna stadganden skola lända till efterrättelse utan hinder däraf att mot dem stridande aftal, handelsbrug eller annan sedvänja återopas emot kommittenten. Är kommittenten köpman och afser uppdraget försäljning eller inköp för hans rörelse, skall hvad nu är sagdt om 42 § dock icke gälla i andra fall än sådana, som i 44 § afses.

Om upphörande af *kommissionärens* uppdrag.

46 §.

Vill kommittenten återkalla eller kommissionären afsäga sig uppdraget, stände det honom fritt; dock vare i fall, som i 50 § afses, kommittenten och, när 51 § äger tillämpning, kommissionären pliktigt att utgifva skadestånd efter ty där sägs.

47 §.

I händelse af kommittentens eller kommissionärens konkurs skall kommissionärens uppdrag anses förfallet den dag offentlig stämning å borgenärerna utfärdades.

48 §.

Har kommissionärens uppdrag återkallats eller förfallit, eller har han själf afsagt sig detsamma, vare han ändock, så vidt sådant kan ske utan väsentlig kostnad eller olägenhet för honom, pliktigt att, intill dess kommittenten varder i stånd att själf tillvarataga sitt intresse, vidtaga sådana åtgärder, som äro nödiga för att skydda kommittenten mot förlust.

49 §.

Kommissionären äge, ändå att hans uppdrag upphört, göra gällande de rättigheter, som enligt 31—39 §§ tillkomma honom.

50 §.

I fall, då kommissionärens uppdrag afses bestämd tid, eller då det är eller kan anses vara kommissionären tillförsäkradt att få bringa visst ärende till slut eller att få åtnjuta viss uppsägningstid, äge kommissionären, om hans uppdrag i förtid

Hvis Kommissionæren frasiger sig saadant Hverv som ovenfor omtalt, og han i Kommittentens Pligtforsømmelse har gyldig Grund dertil, eller hvis saadant Hverv bortfalder ifølge Kommittentens Konkurs, har Kommissionæren ligeledes Ret til Erstatning.

§ 51.

Naar Kommissionæren har eller maa anses at have paataget sig Hvervet for et bestemt Tidsrum eller at føre en bestemt Forretning til Afslutning, eller naar Opsigelsesvarsel er eller maa anses aftalt, har Kommittenten, hvis Kommissionæren i Utide frasiger sig Hvervet, Ret til Erstatning for det Tab, han derved lider. Dog er Kommissionæren ikke erstatningspligtig, naar han i Kommittentens Undladelse af at opfylde sine Pligter eller i andre særlige Omstændigheder havde gyldig Grund til Frasigelsen.

Hvis Kommittenten tilbagekalder saadant Hverv som ovenfor omtalt, og han i Kommissionærens Pligtforsømmelse har gyldig Grund dertil, eller hvis saadant Hverv bortfalder ifølge Kommissionærens Konkurs, har Kommittenten ligeledes Ret til Erstatning.

§ 52.

Hvis Kommissionæren frasiger sig Hvervet uden dertil at have gyldig Grund i Omstændigheder, som kunne tilregnes Kommittenten eller ere at henføre til denne, taber han Retten til Godtgørelse for Udgifter, forsaavidt disse som Følge af Hvervets Ophør blive unyttige for Kommittenten.

Det samme gælder, naar Kommittenten tilbagekalder Hvervet og dertil har gyldig Grund i Omstændigheder, som kunne tilregnes Kommissionæren eller ere at henføre til denne, samt naar Hvervet bortfalder ved Kommissionærens Konkurs.

paa at føre til avslutning og dette endnu ikke er skedd, eller opsigelsesfrist er eller maa ansees for at være avtalt og tilstrækkelig varsel ikke er git. Kommissionærens ret til erstatning falder bort, hvis kommittenten hadde gyldig grund til at kalde oppdraget tilbake, fordi kommissionæren hadde undladt at opfylde sine pligter eller der forelaa andre særlige forhold.

I de tilfælde som omhandles i første punktum, har kommissionæren likeledes krav paa erstatning, hvis han frasiger sig oppdraget og kommittentens pligtforsømmelse har git ham gyldig grund til det, eller hvis oppdraget falder bort ved at der aapnes konkurs i kommittentens bo.

§ 51.

Frasiger kommissionæren sig oppdraget, pligter han at betale erstatning til kommittenten, hvis han har eller maa ansees for at ha paatatt sig oppdraget for et bestemt tidsrum og dette endnu ikke er utløpet, eller at føre en bestemt forretning til avslutning og dette endnu ikke er skedd, eller opsigelsesfrist er eller maa ansees for at være avtalt og tilstrækkelig varsel ikke er git. Kommittentens ret til erstatning falder bort, hvis kommissionæren hadde gyldig grund til at frasige sig oppdraget, fordi kommittenten hadet undladt at opfylde sine pligter eller der forelaa andre særlige forhold.

I de tilfælde som omhandles i første punktum har kommittenten likeledes krav paa erstatning, hvis han kalder oppdraget tilbake, og kommissionærens pligtforsømmelse har git ham gyldig grund til det, eller hvis oppdraget falder bort ved at der aapnes konkurs eller akkordforhandling i kommissionærens bo.

§ 52.

Frasiger kommissionæren sig oppdraget uten at ha gyldig grund til det i forhold som kan tilregnes kommittenten eller er at henføre til denne, taper han retten til godtgjørelse for utgifter, forsaavidt disse som følge av oppdragets ophør blir unyttige for kommittenten.

Det samme gjelder naar kommittenten kalder oppdraget tilbake og har gyldig grund til det i forhold som kan tilregnes kommissionæren eller kan henføres til denne; likesaa naar oppdraget falder bort ved at der aapnes konkurs eller akkordforhandling i kommissionærens bo.

återkallas, rätt till ersättning för den förlust han därigenom lider. Hade kommittenten i kommissionærens underlåtenhet att fullgöra oppdraget eller annan särskild omständighet giltig anledning till återkallelsen, vare han dock icke pliktig att gälda ersättning.

Där kommissionæren afsäger sig oppdrag, som i denna paragraf afses, och har giltig anledning därtill i kommittentens försummelse att uppfylla sina förpliktelser mot honom, eller där sådant oppdrag förfaller i följd af kommittentens konkurs, äge kommissionæren ock rätt till ersättning för sin förlust.

51 §.

Där kommissionæren i fall, då han har eller må anses hafva åtagit sig att under bestämd tid handhafva sitt oppdrag eller att bringa visst ärende till slut, eller då viss uppsägningstid är eller må anses afslutad, i förtid afsäger sig sitt oppdrag, skall han ersätta kommittenten den skada denne därigenom lider. Hade kommissionæren i kommittentens underlåtenhet att uppfylla sina förpliktelser mot honom eller annan särskild omständighet giltig anledning til sin afsägelse, vare han dock icke pliktig att ersätta skadan.

Kommittenten är ock berättigad till ersättning, där han återkallar oppdrag, som i denna paragraf afses, och har giltig anledning därtill i kommissionærens försumlighet att fullgöra detsamma, så ock där sådant oppdrag förfaller i följd af kommissionærens konkurs.

52 §.

Afsäger sig kommissionæren sitt oppdrag utan att äga giltig anledning därtill i omständighet, som kan tillskrifvas kommittenten eller eljest är att hänföra till denne, går han därigenom förlustig sin rätt till godtgjørelse för utgifter och kostnader, som i följd af oppdragets upphörande blifva för kommittenten onyttiga.

Hvad nu är sagt gälla ock, där kommittenten återkallar oppdraget och har giltig anledning därtill i omständighet, som kan tillskrifvas kommissionæren eller eljest är att hänföra till denne, så ock där oppdraget förfaller i följd af kommissionærens konkurs.

Om Forholdet til Tredjemani.

§ 53.

Gods, som er overgivet Kommissionæren til Salg, vedbliver at være Kommittentens Ejendom, indtil Ejendomsretten overgaar til Tredjemand eller til Kommissionæren, naar denne selv indtræder som Køber.

Gods, som Indkøbskommissionæren erhverver for Kommittentens Eegning, er Kommittentens Ejendom.

§ 54.

Har Salgskommissionæren faaet Godset i sin Besiddelse, og forsømmer han sine Pligter ved at sælge det til lavere Pris end af Kommittenten fastsat eller iøvrigt i Strid med dennes Interesser, erhverver Køberen alligevel Ret til Godset, naar han ved Aftalens Indgaaelse hverken vidste eller burde vide, at Kommissionæren ved Salget væsentligt tilsidesatte Kommittentens Interesser eller handlede svigagtigt overfor Kommittenten.

Naar Salgskommissionæren paa anden Maade end ved Salg uberettiget raader over Godset, medens han har det i sin Besiddelse, og naar Indkøbskommissionæren uberettiget raader over Gods, som er erhvervet for Kommittentens Regning, og som han har i sin Besiddelse, gælder det foretagne til Fordel for Tredjemand, som var i god Tro ved Erhvervelsen.

§ 55.

Naar Kommissionæren, efter at hans Hverv er ophørt, ubeføjet sælger eller paa anden Maade raader over Gods, som han har i sin Besiddelse for Kommittentens Regning, gælder alligevel det foretagne til Fordel for Tredjemand, som ved Erhvervelsen hverken vidste eller burde vide, at Hvervet var ophørt, og at det foretagne som Følge deraf var ubeføjet. Er Hvervet ophørt ved Kommissionærens eller Kommittentens Konkurs, kan Tredjemand, naar Lovgivningens Forskrifter om Bekendtgørelse af Konkursen ere iagttagne, ikke paaberaabe sig Uvidenhed om Konkursen.

§ 56.

Ved Aftale, som Kommissionæren for Kommittentens Regning, men i eget Navn indgaar med Tredjemand, erhverver denne kun Fordringsret mod Kommissionæren, ikke mod Kommittenten.

Tredjemand kan ikke overfor Kommissionæren eller dennes Konkursbo støtte

Om forholdet til tredjemand.

§ 53.

Gods som er overgitt kommissionären till salg, vedblir at være kommittentens eiendom, indtil eiendomsretten er gaat over til tredjemand, eller til kommissionären hvis denne selv træder ind som kjøper.

Gods som indkjøpskommissionären erhverver for kommittentens regning, er dennes eiendom.

§ 54.

Har salgskommissionären faat godset i sin besiddelse, og forsømmer han sine pligter ved at sælge det til lavere pris end kommittenten har fastsat, eller forøvrig i strid med hans tarv, faar kjøperen allikevel ret til det, hvis han, da avtalen blev sluttet, hverken visste eller burde vite at kommissionären ved den væsentlig tilsidesatte kommittentens tarv eller handlet svigagtig mot denne.

Forføier salgskommissionären, mens han har godset i sin besiddelse, uberettiget over det paa anden maate end ved salg, er forføiningen allikevel bindende overfor tredjemand, hvis denne var i god tro, da den fandt sted. Det samme gjælder, hvis indkjøpskommissionären uberettiget forføier over gods som han har kjøpt for kommittentens regning og har i sin besiddelse.

§ 55.

Har kommissionären godset i sin besiddelse, og forføier han uberettiget over det ved salg eller paa anden maate, efterat hans opdrag er ophørt, er forføiningen allikevel gjældende overfor tredjemand, hvis denne, da den fandt sted, hverken visste eller burde vite at opdraget var ophørt og at forføiningen som følge derav var uberettiget. Er opdraget ophørt i henhold til bestemmelsen i § 47 kan tredjemand ikke paaberøpe at han ikke visste om konkursen eller akkordforhandlingen.

§ 56.

Ved aftale som kommissionären slutter for kommittentens regning, men i eget navn, faar tredjemand fordring alene paa kommissionären, og ikke paa kommittenten.

Om rättsförhållandet till tredje man.

53 §.

Gods, som lämnats kommissionären till försäljning, förblifver i kommittentens ägo, intill dess äganderätten öfvergår till tredje man eller till kommissionären, där denne själf inträder såsom köpare.

Till gods, som af kommissionären förvärfvas för kommittentens räkning, blifver denne omedelbart ägare.

54 §.

Varder i följd af kommissionärens försumlighet gods, som han innehar till försäljning, af honom försäldt till lägre pris än kommittenten bestämt eller eljest i strid mot dennes intresse, förvärfvar köparen ändock rätt till godset, där han vid af talets ingående hvarken insåg eller bort inse, att kommissionären därvid väsentligen eftersatte kommittentens intresse eller handlade oredligt mot honom.

Där försäljningskommissionär annorledes än genom försäljning oflofligen förfogar öfver gods, som han innehar till försäljning, så ock där inköpskommissionär utan att vara därtill berättigad förfogar öfver inköpt gods, som af honom innehafves för kommittentens räkning, vare sådant förfogande gällande till förmån för tredje man, som var i god tro vid sitt förvärf.

55 §.

Utan hinder däraf att kommissionärens uppdrag återkallats eller af annan anledning upphört och att han förty icke är berättigad att förfoga öfver gods, som af honom innehafves för kommittentens räkning, skall, där han ändock säljer eller annorledes förfogar öfver sådant gods, förfogandet gälla till förmån för tredje man, som vid sitt förvärf hvarken ägde eller bort äga kännedom om att uppdraget upphört och att i följd däraf förfogandet var oberättigad. Skedde förfogandet efter det kommissionärens uppdrag förfallit i följd af hans eller kommittentens konkurs, må tredje man ej åberopa, att han saknade kännedom om konkursen.

56 §.

Genom aftal, som kommissionären, för kommittentens räkning men i eget namn, ingår med tredje man, förvärfvar denne fordringsrätt allenast mot kommissionären och icke mot kommittenten.

nogen Eet derpaa, at Kommissionæren har Krav paa at faa eller har faaet Gods eller Penge af Kommittenten til Opfyldelse af Aftalen.

§ 57.

Udenfor Handelskommission har Kommittenten til enhver Tid Ret til under de i § 58 nævnte Betingelser at gøre den Fordring, som ved Aftalen erhverves mod Tredjemand, gældende.

I Handelskommission har Kommittenten under samme Betingelser Eet til at gøre Fordringen gældende, naar Tredjemands Forpligtelse efter Aftalen ikke opfyldes i rette Tid, samt naar Kommissionæren ikke har opfyldt sin i § 7 omtalte Afregningspligt eller har handlet svigagtigt mod Kommittenten eller er kommet under Konkurs.

§ 58.

Vil Kommittenten gøre Fordringsretten gældende mod Tredjemand, skal han erklære det overfor Kommissionæren eller i Tilfælde af dennes Konkurs overfor Konkursboet. Har Kommissionæren overfor Kommittenten Krav af den Beskaffenhed, at Kommissionæren ifølge § 35 eller § 36 kan raade over Fordringsretten imod Tredjemand til deres Fyldestgørelse, skal Kommittenten derhos fyldestgøre saadanne Krav eller stille betryggende Sikkerhed for deres Fyldestgørelse.

Opfylder Kommissionæren eller hans Konkursbo Tredjemands Forpligtelse, kan Kommittenten ikke gøre Fordringen gældende.

§ 59.

Kommittenten kan, naar han efter §§ 57 og 58 har Ret til at gøre Fordringen gældende, fra Kommissionæren eller dennes Konkursbo fordre skriftlig Anerkendelse af, at denne Ret tilkommer ham.

Gør Kommittenten Fordringen gældende uden at have saadan Anerkendelse, har han paa Forlangende af Tredjemand at stille betryggende Sikkerhed for, hvad denne efter § 63 kan komme til at udrede til Kommissionæren.

At kommissionären har krav paa at faa eller har faat gods eller penger av kommittenten til opfyldelse av avtalen, er tredjemand uvedkommende. Dette gjælder ogsaa om der aapnes konkurs eller akkordforhandling i kommissionærens bo.

§ 57.

Utenfor handelskommission har kommittenten, under de i næste paragraf nævnte vilkaar, ret til naarsomhelst at gjøre gjældende den fordring som ved avtalen erhverves paa tredjemand.

I handelskommission har kommittenten, under de samme vilkaar, ret til at gjøre fordring gjældende, naar tredjemands forpligtelse ifølge avtalen ikke i rette tid blir opfyldt, eller naar kommissionären ikke har opfyldt sin pligt til at gi oppgjør eller har handlet svigagtig mot ham, eller der er aapnet konkurs eller akkordforhandling i kommissionærens bo.

§ 58.

Vil kommittenten gjøre fordringen mot tredjemand gjældende, maa han erklære dette til kommissionären eller i tilfælde hans konkursbo. Han maa ogsaa dække eller stille betryggende sikkerhet for kommissionærens krav paa ham, hvis de er av den art at kommissionären til deres dækning efter § 35 eller § 36 kan forføie over fordringen paa tredjemand.

Opfylder kommissionären eller hans bo tredjemands forpligtelse, kan kommittenten ikke siare fordringen gjældende.

§ 59.

Naar kommittenten efter §§ 57 og 58 har ret til at gjøre fordringen gjældende, kan han fordre skriftlig erkjendelse for dette fra kommissionären eller dennes konkursbo.

Gjør kommittenten fordringen gjældende, uten at ha slik erkjendelse, pligter han paa forlangende av tredjemand at stille betryggende sikkerhet for det som denne kan komme til at utrede til kommissionären efter bestemmelserne i § 63.

Tredje man kan icke mot kommissionären eller hans konkursbo grunda någon rätt därå, att kommissionären af kommittenten har att fordra eller bekommit gods eller penningar till fullgörande af aftalet.

57 §.

Där kommissionären icke är handelskommissionär, äge kommittenten, under de i 58 § stadgade villkor, när helst han vill göra gällande fordringsrätt mot tredje man på grund af aftal, som i 56 § sägs.

Föreligger handelskommission, må fordringsrätt på grund af sådant aftal, under enahanda villkor, göras gällande af kommittenten, såframtvad tredje man enligt aftalet åligger icke blifvit i rätt tid fullgjordt eller kommissionären brustit i sin redovisningsskyldighet eller handlat oredligt mot kommittenten eller ock blifvit försatt i konkurs.

58 §.

Vill kommittenten mot tredje man göra gällande fordringsrätt på grund af aftal, som i 56 § sägs, åligger det honom att därom tillsäga kommissionären eller, där denne blifvit försatt i konkurs, konkursförvaltningen. Har kommissionären i anledning af uppdraget eller eljest hos kommittenten fordran af sådan beskaffenhet, att kommissionären enligt 35 eller 36 § äger för dess gældande förfoga öfver fordringsrätten mot tredje man, åligger det ock kommissionären att gälda kommissionärens ifrågavarande fordran eller ställa betryggande säkerhet för densamma.

Vill kommissionären eller konkursförvaltningen, hellre än att låta kommittenten göra fordringsrätten gällande mot tredje man, själf fullgöra hvad denne enligt aftalet åligger, må fordringsrätten icke göras gällande af kommittenten.

59 §.

Är kommittenten, efter ty i 57 och 58 §§ sägs, berättigad att göra fordringsrätten gällande mot tredje man, äge han af kommissionären eller, där denne blifvit försatt i konkurs, af konkursförvaltningen erhålla skriftligt erkännande, att det är ham, som äger utöfva fordringsrätten.

Gör kommittenten fordringsrätten gällande utan att förete sådant erkännande, åligger det honom att, där tredje man det äskar, ställa betryggande säkerhet för hvad denne enligt 63 § kan finnas pliktig att utgifva till kommissionären.

§ 60.

Naar Retten til at gøre Fordringen gældende ikke efter §§ 57 og 58 tilkommer Kommittenten, har Kommissionæren denne ret. Dette gælder ogsaa, efter at Hvervet er ophørt, dog saaledes at i Tilfælde af Kommissionærens Konkurs Boet træder i hans Sted.

Finder Betaling Sted til Konkursboet, har dette at afgive det modtagne til Kommittenten.

§ 61.

I Fordringen mod Tredjemand kan der ikke gøres Udlæg for Kommissionærens Gæld, medmindre denne overfor Kommittenten har opfyldt Tredjemands Forpligtelse, eller han efter § 35 eller § 36 kan raade over Fordringen.

§ 62.

Har Tredjemand opfyldt Aftalen overfor Kommissionæren, er han dog pligtig paany at opfylde den overfor Kommittenten, saafremt han, da Opfyldelsen fandt Sted, vidste eller burde vide, at det var Kommittenten, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham.

§ 63.

Har Tredjemand opfyldt Aftalen overfor Kommittenten, uagtet det ikke var denne, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham, er han dog pligtig at opfylde den overfor Kommissionæren, forsaavidt det ikke oplyses, at denne ikke lider nogen Skade ved, at Opfyldelse er sket til Kommittenten i Stedet for til ham.

§ 64.

Naar Salgskommissionæren benytter sin Eet til at gøre Fordring paa Betaling for solgt Gods gældende imod Tredjemand, kan denne bringe i Modregning Krav paa Kommissionæren, selv om de ere erhvervede af ham paa et Tidspunkt, da han vidste, at Kommissionæren solgte for en andens Regning. Krav, som Tredjemand har mod Kommittenten, kan han ikke bringe i Modregning, uden forsaavidt det oplyses, at Kommissionæren ikke lider nogen Skade ved Modregningen.

Gøres Fordringen gældende af Kommittenten, kan Tredjemand bringe i Modregning, foruden Krav paa Kommittenten, tillige Krav paa Kommissionæren, som han har erhvervet paa et Tidspunkt, da han hverken vidste eller burde vide, at det var Kommittenten, som havde Retten til at gøre Fordringen gældende imod ham.

§ 60.

Naar kommittenten ikke efter §§ 57 og 58 har retten til at gjøre fordringen gjældende, har kommissionæren denne ret. Dette gjælder ogsaa efterat opdraget er ophørt, dog saaledes at i tilfælde af kommissionærens konkurs boet træder i hans sted.

Erlægges betaling til konkursboet, pligter dette at avgi det som det har modtaget, til kommittenten.

§ 61.

I fordringen paa tredjemand kan der ikke tages utlæg for kommissionærens gjæld, medmindre denne overfor kommittenten har opfyldt tredjemands forpligtelse eller kommissionærens ret efter § 35 eller § 36 hjemler det.

§ 62.

Har tredjemand opfyldt avtalen overfor kommissionæren, pligter han allikevel at opfylde den overfor kommittenten, hvis han, da opfyldelsen fandt sted, visste eller burde vite at det var kommittenten som havde retten til at gjøre fordringen gjældende mot ham.

§ 63.

Har tredjemand opfyldt avtalen overfor kommittenten, uagtet det ikke var denne som havde retten til at gjøre fordringen gjældende mot ham, blir han kun fri for at opfylde avtalen overfor kommissionæren, i den utstrækning han kan oplyse at kommissionæren ikke har lidt skade ved at opfyldelse er skedd til kommittenten istedenfor til ham.

§ 64.

Har salgskommissionæren gjort bruk av sin ret til at gjøre fordringen paa betaling for solgt gods gjældende mot tredjemand, kan denne bringe i motregning ogsaa de krav paa kommissionæren som han har erhvervet paa en tid da han visste at kommissionæren havde solgt for en andens regning. Krav som tredjemand har paa kommittenten, kan han kun bringe i motregning, i den utstrækning han kan

60 §.

I andra fall än sådana, då kommittenten, efter ty i 57 och 58 §§ sägs, äger göra fordringsrätt gällande mot tredje man, må fordringsrätten allenast göras gällande af kommissionären och må utan hinder däraf att lians uppdrag återkallats eller annorledes upphört utöfvas af honom eller, där han blifvit försatt i konkurs, af konkursförvaltningen.

Inflyter betalning för såldt gods till kommissionärens konkursbo, skall beloppet af konkursförvaltningen redovisas till kommittenten.

61 §.

Fordran mot tredje man på grund af aftal, som i 56 § sägs, må ej tagas i mät för kommissionärens gäld, med mindre denne fullgjort hvad tredje man enligt aftalet åligger eller på grund af 35 eller 36 § äger föfoga öfver fordringen.

62 §.

Har tredje man till kommissionären erlagt betalning eller aflämnat gods för fullgörande af aftal, som i 56 § sägs, vare han icke i något fall pliktig att på kraf af kommittenten ånyo fullgöra aftalet, med mindre han, när han fullgjorde det, insåg eller bort inse, att det var kommittenten, som ägde mot honom göra gällande fordringsrätten på grund af aftalet.

63 §.

Där tredje man i fall, då kommittenten icke äger göra fordringsrätt mot honom gällande på grund af aftal, som i 56 § sägs, till kommittenten erlägger betalning eller aflämnar gods, vare han utan hinder däraf pliktig att till kommissionären fullgöra aftalet, så vidt det ej visas, att kommissionären icke lider någon skada därigenom, att betalningen erlagts eller godset aflämnats omedelbart till kommittenten.

64 §.

Vill tredje man, när försäljningskommissionär gör bruk af sin rätt att af honom kräva betalning för såldt gods, kvitta sin skuld mot fordran hos kommissionären, må kvittning ske utan hinder däraf att tredje man vid aftalets ingående eller, där fordringen för honom uppkommit senare, vid den tidpunkt visste, att kommissionären, när han ingick aftalet, handlade för annans räkning. Motfordran hos kommittenten må

3dje Kapitel.

Om Handelsagentur.

§ 65.

Ved Handelsagent (Agent) forstås i denne Lov den, som for en anden (Agenturgiveren) har paataget sig det Hverv at virke for Afsætning af Varer ved at optage Købetilbud (Ordre) til Agenturgiveren eller ved at sælge Varer i dennes Navn, og som ikke er ansat i Agenturgiverens Tjeneste, men udøver Virksomheden som selvstændig Forretningsdrivende med eget Kontor eller andet eget Lokale, hvortil Meddelelser angaaende Forretningen kunne sendes.

§ 66.

Agenten skal ved Udførelsen af sit Hverv varetage Agenturgiverens Interesser. Han skal give ham Underretning om Forhold, som ere af Betydning for Hvervet; navnlig skal han uden Ophold fremsende Tilbud, som kunne komme i Betragtning, og gøre Indberetning om Salg, som han har afsluttet for Agenturgiverens Regning.

§ 67.

Forsømmer Agenten sine Pligter overfor Agenturgiveren, skal han erstatte **den** Skade, som derved forvoldes denne.

Vil Agenturgiveren kræve Erstatning, skal han give Agenten Meddelelse om, at han vil paaberaabe sig Forsømmelsen. Meddelelsen skal gives uden ugrundet Ophold, efter at han fra Agenten har modtaget Underretning om, hvorledes denne har forholdt sig. Gives saadan Meddelelse ikke, kan Agenturgiveren ikke paaberaabe sig Forsømmelsen, medmindre Agenten har handlet svigagtigt eller har gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, og denne medfører betydelig Skade for Agenturgiveren.

godtgjøre at kommissionæren ikke derved lider nogen skade.

Gjør kommittenten fordringen gjældende, kan tredjemand bringe i motregning ogsaa krav paa kommissionæren, hvis han har erhvervet dem, forinden han visste eller burde vite at det var kommittenten som havde retten til at gjøre fordringen gjældende mot ham.

ej emot kommissionæren användes till kvittning i vidare mån än så vidt det visas, att denne icke skulle lida någon skada genom sådan kvittning.

Göras fordringsrätten gällande af kommittenten, äge tredje man kvittningsrätt, förutom för motfordran hos kommittenten, för sådan motfordran hos kommissionæren, som uppkommit för tredje man å tid, då han hvarken insåg eller bort inse, att det var kommittenten, som ägde göra fordringsrätten mot honom gällande.

3dje kapitel.

Om handelsagentur.

§ 65.

Ved handelsagent (agent) forståes i denne lov den som har i opdrag for en anden (hovedmanden) at virke for afsætning av varer, ved at opta kjøpetilbud (ordrer) til hovedmanden eller ved selv at slutte salg i hans navn, og som ikke er ansat i hovedmandens tjenste, men utøver virksomheten som selvstændig forretningsdrivende og har eget kontor for den.

§ 66.

Agenten skal varette hovedmandens tarv. Han skal underrette ham om forhold som er av betydning for opdraget; særlig skal han uten ophold indsende de ordrer som kan komme i betragtning, og gi hovedmanden underretning om salg som han har sluttet for dennes regning.

§ 67.

Forsømmer agenten sine pligter mot hovedmanden, skal han erstatte den skade som derved voldes denne.

Vil hovedmanden kræve erstatning, skal han gi agenten meddelelse om at han vil paaberope forsømmelsen. Han skal gi meddelelsen uten ugrundet ophold efterat han har faat underretning fra agenten om hvorledes denne har forholdt sig. Gir han ikke slik meddelelse, kan han alene paaberope forsømmelsen naar agenten har handlet svigagtig, eller han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhed og denne medfører stor skade for hovedmanden.

3 kap.

Om handelsagentur.

65 §.

Med handelsagent forstås i denna lag den, som åtagit sig uppdrag att för annans (hufvudmannens) räkning verka för afsättning af varor genom att upptaga köpeanbud (order) till hufvudmannen eller att i dennes namn sluta försäljningsaftal, och som icke är anställd i hufvudmannens tjänst utan drifver verksamheten såsom själfständig yrkesidkare med eget kontor eller annan egen lokal för sin rörelse, dit meddelanden angående denna kunna sändas.

66 §.

Det åligger handelsagenten att vid fullgörande af sitt uppdrag iakttaga hufvudmannens intresse. Han har att gifva honom erforderliga underrättelser, särskildt att utan uppskof insända anbud, som äro af beskaffenhet att kunna förtjäna afseende, och inberätta försäljningsaftal, som han för hufvudmannens räkning slutit.

67 §.

Har handelsagent genom försumlighet vid fullgörande af sitt uppdrag tilskyndat hufvudmannen skada, äge denne rätt till ersättning för skadan.

Vill hufvudmannen göra sådan rätt gällande, åligger det honom att utan oskäligt uppehåll efter det han från agenten erhållit underrättelse om det förfarande, hvarom fråga är, gifva agenten meddelande, att han vill tala å försummelsen. Underlåtes det, vare hufvudmannen sin talan förlustig, såframt icke agenten handlat oredligt mot honom eller ock visat grof vårdslöshet, hvarigenom hufvudmannen tilskyndats märklig skada.

§68

Agenten er berettiget til Provision af Salg, som ere afsluttede af ham eller iøvrigt komme i Stand ved hans Medvirken, dog kun hvis Køberens Forpligtelse ifølge Aftalen opfyldes. Skal Levering ske efterhaanden, og skal Betaling erlægges særskilt for hver Levering, kan Agenten forlange Provision af de Leveringer, som ere gaade i Orden.

Hvis Køberens Forpligtelse ifølge Aftalen ikke opfyldes, er Agenten dog berettiget til Provision, saafremt dette skyldes Agenturgiveren eller en Hændelse, som denne ikke kan paaberaabe sig overfor Køberen. At Købesummen ikke indgaar, fordi Agenturgiveren har afsluttet Overenskomst med Køberen om Aftalens Tilbagegang eller har bevilget Køberen Henstand med Betalingen, indvirker ikke paa Agentens Ret til Provision, medmindre Agenten har været enig i, at Aftalen gik tilbage, eller at Henstanden blev givet.

§ 69.

Bliver Købesummen kun delvist betalt, har Agenten ikke Ret til Provision, medmindre andet følger af § 68, 2det Stykke. Hvis den Provision, som vilde have tilkommet Agenten, saafremt hele Købesummen var blevet betalt, overstiger, hvad der mangler i fuld Betaling, har Agenten dog Ret til Forskellen.

§ 70.

Har Agenten Eneret til paa en bestemt Plads eller iøvrigt inden for et bestemt Omraade at optage Købetilbud eller afslutte Salg for Agenturgiverens Regning, er han berettiget til Provision ogsaa af Aftaler, som uden hans Medvirken afsluttes med Købere, der høre til Omraadet.

§ 71.

Den Agent, som er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, har Krav paa i Begyndelsen af hvert Kalenderhalvaar at faa Provisionsnota fra ham angaaende Salg, som ere komne i Stand ved Agentens Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

I Provisionsnotaen skal optages alle Salg, som i Løbet af det sidste Kalenderhalvaar ere eller burde være komne til Udførelse fra Agenturgiverens Side. For hvert Salg skal angives det Provisionsbeløb, som godskrives Agenten, eller, hvis Provision ikke godskrives ham, Grunden dertil. Er der i Løbet af samme Tid afsluttet Salg, som først senere skulle komme til Udførelse, skulle saadanne Salg anføres i Provisionsnotaen, uden at Provision godskrives. Er Grunden til, at Provision af et Salg ikke er godskrevet Agenten, af forbigaaende Art, skal Salget paany optages eller anføres i den følgende Provisionsnota.

Er et Provisionsbeløb godskrevet Agenten, og viser det sig senere, at det ikke tilkommer ham, kan Agenturgiveren i en følgende Provisionsnota godskrive sig Beløbet.

§ 68.

Agenten har krav paa provision av de salg som er sluttet av ham, eller forøvrig er kommet istand ved hans medvirkning, dog kun hvor kjøperens forpligtelse ifølge avtalen blir opfyldt. Skal levering ske efterhaanden, og skal betaling erlægges særskilt for hver levering, kan agenten forlange provision av de leveringer som er gaat i orden.

Blir kjøperens forpligtelse ikke opfyldt, har agenten allikevel krav paa provision, hvis den manglende opfyldelse skyldes hovedmanden eller en hendelse, som denne ikke kan paaberøpe mot kjøperen. At kjøpesummen ikke indgaar, fordi hovedmanden er kommet overens med kjøperen om at salget skal gaa tilbake eller at kjøperen skal faa henstand med kjøpesummen, har ingen indflydelse paa agentens ret til provision; dette gjælder dog ikke, hvis agenten har været enig i at salget gik tilbake eller at henstanden blev git.

§ 69.

Blir kjøpesummen kun delvis betalt, har agenten ikke krav paa provision, hvis ikke andet følger av § 68, andet led. Hvis den provision som agenten vilde hat krav paa om hele kjøpesummen var betalt, overstiger det som mangler i fuld betaling, har han dog ret til forskjellen.

§ 70.

Har agenten eneret til, paa en bestemt plads eller forøvrig indenfor et bestemt omraade, at opta ordrer eller slutte salg for hovedmandens regning, har han krav paa provision ogsaa av de salg som uten hans medvirkning slutes med kjøpere som hører til hans omraade.

§ 71.

Er agenten varig repræsentant for hovedmanden, har han ret til at faa provisionsnota fra ham ved begyndelsen av hvert kalenderhalvaar, for de salg som er kommet istand ved agentens medvirkning eller under saadanne forhold at § 70 kommer til anvendelse.

I provisionsnotaaen skal optages alle salg som i løpet av det sidste kalenderhalvaar er eller burde været opfyldt fra hovedmandens side. For hvert salg skal enten godskrives provision eller angives grunden til at saa ikke sker. Er der i løpet av samme tid sluttet salg som først senere

68 §.

Handelsagent är berättigad till provision å försäljningsaftal, som slutas af honom eller eljest komma till stånd genom hans medverkan, dock endast såframt köparens betalningsskyldighet fullgöres. Ar varan såld att aflämnas efter hand i särskilda poster, och skall betalning erläggas särskildt för hvarje post, må ej den omständigheten, att köpeskillingen för någon post icke erläggas, inverka å agentens rätt till provision för de öfriga.

Varder aftalet icke å köparens sida fullgjordt, äge agenten ändock åtnjuta provision, där underlåtenheten beror af hufvudmannen eller af händelse, som denne icke kan åberopa mot köparen. Har hufvudmannen öfverenskommit med köparen om aftalets återgång, eller beviljat honom anstånd med köpeskillingen, och uteblifver i följd häraf betalningen, inverkar detta icke å agentens rätt till provision, utan så är att denne samtyckt till åtgärden.

69 §.

Erlägges köpeskillingen endast delvis, äge agenten icke rätt till någon provision, med mindre 68 § andra stycket därtill föranieder. Öfverstiger den provision, som skolas utgå, om hela köpeskillingen betalts, hvad som brister i full betalning, äge agenten dock rätt till skillnaden.

70 §.

Äger handelsagent uteslutande rätt att å viss ort eller eljest inom visst distrikt för hufvudmannens räkning upptaga köpeanbud eller sluta försäljningsaftal, är han berättigad till provision jämväl å aftal, som utan hans medverkan slutas med köpare tillhörande distriktet.

71 §.

Handelsagent, som varaktigt företräder sin hufvudman, äge i början af hvarje kalenderhalfår från hufvudmannen erhålla provisionsnota beträffande försäljningar, som kommit till stånd genom agentens medverkan eller under sådana omständigheter, att 70 § äger tillämpning.

I provisionsnotan skola upptagas alla försäljningsaftal, som under det sist förflutna kalenderhalfåret blifvit eller bort blifva å säljarens sida fullgjorda, men angifvande för hvarje aftal af det provisionsbelopp, som tilgodoföres agenten, eller, där provision icke tilgodoföres

§ 72.

Den Agent, som ikke er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, er berettiget til at faa Provisionsnota for de Salg, der ere komne i Stand ved hans Medvirken. Provisionsnotaen skal angive den Provision, der godskrives ham, eller, hvis Provision ikke godskrives, Grunden til, at dette ikke sker.

§ 73.

Agenten har Krav paa særlig Godtgørelse for Udgifter til Porto, Telegrammer og Telefonsamtaler samt for andre beføjede Udgifter, forsaavidt ikke Provision eller andet Vederlag er beregnet paa at skulle udgøre Betaling ogsaa for dem.

§ 74.

Har Agenten ifølge Hvervet modtaget Prøver, Mønstre eller andet, som tilhører Agenturgiveren og ikke er bestemt til Salg, kan han, forsaavidt hans Sikkerhed for, hvad han har at fordr ifølge Hvervet, ellers vilde blive udsat for Fare, tilbageholde det modtagne, indtil Agenturgiveren betaler hans Fordring eller stiller anden betryggende Sikkerhed for dens Betaling.

§ 75.

Hvis Agenten har Varer paa Lager til Salg for Agenturgiveren, har han de samme Pligter og Rettigheder med Hensyn til Varerne, som Handelskommissionæren efter 2det Kapitel har med Hensyn til Gods, der er sendt ham til Salg.

skal opfyldes, skal de anføres i provisionsnotaen, uten at provision godskrives. Er grunden til at provision av et salg ikke godskrives, av forbigaaende art, skal salget optages eller anføres paany i den følgende provisionsnota.

Er en provision godskrevet, og viser det sig senere at agenten ikke har krav paa den, kan hovedmanden i en følgende provisionsnota godskrive sig beløpet.

§ 72.

Er agenten ikke varig repræsentant for hovedmanden, har han ret til at faa provisionsnota fra denne for de salg som er kommet istand ved hans medvirkning. I provisionsnotaen skal anføres den provision som godskrives agenten, eller hvis provision ikke godskrives, grunden til dette.

§ 73.

Agenten har krav paa særskilt godtgjørelse for utlæg til porto, telegrammer og telefonsamtaler samt for andre berettigede utgifter, hvis de ikke skal dækkes ved provision eller paa anden maate.

§ 74.

Har agenten ifølge opdraget mottatt prøver, mønstre eller andet som tilhører hovedmanden og ikke er bestemt til salg, kan han, forsaavidt hans sikkerhet ellers vilde utsættes for fare, holde det tilbake, indtil hovedmanden betaler det som agenten har at kræve i anledning av opdraget, eller stiller anden betryggende sikkerhet for det.

§ 75.

Har agenten varer paa lager til salg for hovedmanden, har han de samme pligter og rettigheter med hensyn til varerne, som handelskommissionæren efter 2det kapitel har med hensyn til gods som er sendt ham til salg.

honom, af anledningen därtill. Hafva under samma tid slutits försäljningsaftal, hvilka först senare böra fullgöras, skola sådana aftal, utan tillgodoförande af provision, i provisionsnotan antecknas. Ar anledningen, hvarför provision å ett aftal icke blifvit agenten tillgodoförd, af öfvergående beskaffenhet, skall aftalet ånyo upptagas eller antecknas i följande provisionsnota.

Yppa sig, sedan provision blifvit agenten tillgodoförd, sådana omständigheter, att provisionen finnes icke böra tillkomma honom, äge hufvudmannen i en följande provisionsnota tillgodoföra sig beloppet.

72 §.

Handelsagent, som icke varaktigt företräder sin hufvudman, äge beträffande försäljningsaftal, hvilka kommit till stånd genom hans medverkan, bekomma provisionsnota, angifvande det provisionsbelopp, som tillgodoföres honom, eller, där provision icke tillgodoföres, anledningen därtill.

73 §.

Afgifter för bref, telegram och telefonsamtal samt öfriga utgifter, för hvilka handelsagenten haft fog, skola särskildt godtgöras honom, så vidt ej provision eller annan ersättning, som han äger uppbära, är afsedd att innefatta godtgörelse jämväl för dem.

74 §.

Har handelsagent i följd af uppdraget fått mottaga mönster, profver eller annat, som tillhör hufvudmannen och icke är afsedd till försäljning, äge han, så vidt hans säkerhet för livad han på grund af uppdraget har att fordra eljest skulle äfventyras, innehålla det mottagna, till dess hufvudmannen gäldar hans ifrågasvarande fordran eller för dess gäldande ställer annan betryggande säkerhet.

75 §.

Har handelsagent lager af varor till försäljning för hufvudmannens räkning, skola i fråga om agentens skyldigheter och rättigheter med afseende å sådana varor de regler, som enligt 2 kap. gälla om handelskommissionärs skyldigheter och rättigheter med afseende å gods, som lämnats honom till försäljning, äga motsvarande tillämpning.

§ 76.

Angaaende Agenturforholdets Ophør finde Bestemmelserne i §§ 46—52 tilsvarende Anvendelse.

§ 77.

Agenten kan ikke, selv om han er vedvarende Repræsentant for Agenturgiveren, afslutte bindende Salg for denne uden at have hans Bemyndigelse dertil.

§ 78.

Har Agenten gjort Indberetning om Salg, som han har afsluttet for Agenturgiverens Regning, skal denne, naar Agenten har handlet uden Bemyndigelse eller har overskredet sin Bemyndigelse, og Agenturgiveren ikke vil godkende Salget, give Meddelelse derom til Agenten eller Køberen uden ugrundet Ophold, efter at Indberetningen er indkommet til ham. Undlader Agenturgiveren dette, anses Salget for godkendt.

§ 79.

Vil Agenturgiveren ikke antage en Ordre, som er indsendt gennem hans Agent, skal han give Meddelelse derom til Agenten eller Ordregiveren uden ugrundet Ophold, efter at Ordren er indkommet til ham. Undlader han dette, anses Ordren for antaget.

Dette gælder dog ikke, naar det ved Forhandlingerne mellem Agenten og Ordregiveren maa anses betinget, at Ordren skal bortfalde, hvis den ikke udtrykkelig antages.

§ 80.

Reglerne i §§ 78 og 79 om Agenturgiverens Pligt til at give Meddelelse, naar han ikke vil godkende et af Agenten indberettet Salg eller antage en af ham indsendt Ordre, finde tilsvarende Anvendelse, naar Agenturgiveren fra Køberen eller Ordregiveren faar Underretning om, at Agenten har afsluttet Salget eller modtaget Ordren. Dog kan Meddelelsen i dette Tilfælde ikke rettes til Agenten. Hvad ovenfor er bestemt, gælder, selv om Agenturgiveren har iagttaget Forskrifterne i de nævnte Paragrafer ved at give Meddelelse til Agenten.

§ 76.

Angående agenturforholdets ophør faar bestemmelserne i §§ 46—52 tilsvarende anvendelse.

§ 77.

Agenten kan ikke, selv om han er varig repræsentant for hovedmanden, slutte salg som binder denne, hvis han ikke har fuldmagt til det fra ham.

§ 78.

Har agenten underrettet hovedmanden om salg som han har sluttet for dennes regning, og vil hovedmanden ikke godta salget, fordi agenten har handlet uten fuldmagt eller har overskredet sin fuldmagt, skal han gi meddelelse om det til agenten eller kunden, uten ugrundet ophold efterat han mottok underretningen. Ellers anses han for at ha godtat salget.

§ 79.

Vil hovedmanden ikke anta en ordre som er indsendt av hans agent, skal han gi meddelelse om det til agenten eller kunden, uten ugrundet ophold efterat han mottok ordren. Ellers ansees han for at ha antat ordren.

Det som her er bestemt kommer ikke til anvendelse hvis det ved forhandlingerne mellem agenten og kunden maa ansees betinget, at ordren bortfalder hvis den ikke uttrykkelig antages.

§ 80.

Det som i §§ 78 og 79 er bestemt faar tilsvarende anvendelse naar hovedmanden faar underretning fra kunden om at agenten har sluttet salget eller mottat ordren, dog saaledes at meddelelsen maa sendes direkte til kunden. Dette gjelder selv om hovedmanden har iagtat bestemmelserne i de nævnte paragrafer ved at gi meddelelse til agenten.

76 §.

Angående upphörande af handelsagents oppdrag skall hvad i 46 —52 §§ är för kommissionär stadgadt äga motsvarande tillämpning.

77 §.

Handelsagent äge icke, ändå att han varaktig företräder sin hufvudman, utan hufvudmannens bemyndigande sluta för denne bindande försäljningsaftal.

78 §.

Inberätter handelsagent försäljningsaftal, som han slutit för hufvudmannens räkning, åligger det denne, där agenten handlat utan bemyndigande eller öfverskridit gifvet bemyndigande och hufvudmannen icke vill godkänna aftalet, att utan oskäligt uppehåll efter det underrättelsen kom honom till handa gifva meddelande därom till agenten eller till köparen. Underlåtes det, vare så ansedt som hade aftalet godkänts af hufvudmannen.

79 §.

Vill hufvudmannen icke antaga köpeanbud, som insändts genom hans handelsagent, åligger det honom att utan oskäligt uppehåll efter det anbudet kom honom till handa gifva meddelande därom till agenten eller till anbudsgifvaren; underlåtes det, vare så ansedt som hade anbudet blifvit antaget af hufvudmannen.

Hvad nu är sagdt skall icke gälla, där det kan anses vara vid förhandlingarna mellan agenten och anbudsgifvaren betingadt, att anbudet skall vara förfallet, om det ej uttrykkligen antages.

80 §.

Hvad i 78 och 79 §§ är stadgadt angående skyldighet för hufvudmannen att gifva meddelande, om han icke vill godkänna försäljningsaftal, som inberättats af hans agent, eller antage köpeanbud, som af denne insändts, skall äga motsvarande tillämpning, där hufvudmannen från köparen eller anbudsgifvaren får underrättelse, att agenten för hans räkning slutit aftalet eller mottagit anbudet; dock at meddelandet i sådant fall icke med laga verkan må riktas till agenten. Hvad nu är stadgadt skall äga tillämpning, ändå att hufvudmannen genom meddelande till agenten fullgjort hvad honom enligt nämnda paragrafer åligger.

§ 81.

At en Ordre er indgivet til Agenten og af ham indsendt til Agenturgiveren, er ikke til Hinder for, at Ordregiveren tilbagekalder den overfor Agenturgiveren, saafremt han vilde være berettiget dertil, hvis han havde indgivet Ordren umiddelbart til Agenturgiveren. Dette gælder dog ikke, hvis andet **maa** anses betinget ved Forhandlingerne mellem Agenten og Ordregiveren.

§ 82.

Har en Handlende, der staar i Forretningsforbindelse med Agenturgiveren, forhandlet med hans Agent om Afslutning af Køb for sin Bedrift, og faar han fra Agenturgiveren Underretning om, at denne i Henhold til de førte Forhandlinger godkender en Aftale eller antager en Ordre, skal den Handlende uden ugrundet Ophold give Agenturgiveren Meddelelse, hvis han vil gøre gældende, at han ikke har afsluttet Aftalen eller afgivet Ordren, eller at Aftalens eller Ordrens Indhold er urigtigt gengivet. Unnlader den Handlende at give Meddelelse, uagtet han af Underretningen har forstaaet eller burde have forstaaet, at Agenturgiveren ansaa Aftale for afsluttet med det Indhold, som angives i Underretningen, anses i Mangel af Bevis i modsat Retning saadan Aftale for at være kommet i Stand.

§ 83.

Agenten kan ikke, selv om han **kan** afslutte Salg, som binde Agenturgiveren, uden Bemyndigelse af denne modtage Betaling for solgte Varer eller efter Salget give Henstand med Betalingen eller Afslag i Prisen eller foretage anden Ændring i Aftalen.

Har Agenturgiveren gennem Underretning fra Agenten eller Køberen faaet Kundskab om, at Agenten uberettiget har modtaget Betaling for Varer, som ere solgte ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse, skal Agenturgiveren, hvis han ikke vil godkende Betalingen, uden ugrundet Ophold give Køberen en Meddelelse derom. Unnlader Agenturgiveren dette, anses Betalingen for godkendt.

§ 81.

At en ordre er indgit til agenten og av ham indsendt til hovedmanden, er ikke til hinder for at kunden kalder den tilbage hos denne, hvis han vilde hat ret til det om han hadde indgit ordren direkte til ham. Dette gjælder dog ikke hvis andet maa ansees betinget ved forhandlingerne mellem agenten og kunden.

§ 82.

Har en handlende forhandlet med en agent om at slutte kjøp for sin bedrift, og faar han fra hovedmanden underretning om at denne, i henhold til de førte forhandlinger, godtar en avtale eller antar en ordre, maa han uten ugrundet ophold gi hovedmanden meddelelse, hvis han vil gjøre gjældende at han ikke har sluttet avtalen eller indgit ordren, eller at avtalens eller ordrens indhold er et andet end av hovedmanden angit. Gir han ikke slik meddelelse, uagtet han av underretningen burde forstaat at hovedmanden ansaa avtale sluttet med det indhold som angives i underretningen, skal avtale av dette indhold ansees for at være kommet istand, hvis den handlende ikke kan godtgjøre noget andet.

§ 83.

Selv om agenten kan slutte salg som binder hovedmanden, kan han ikke uten fuldmagt fra denne motta betaling for solgte varer, eller efter salget gi henstand eller avslag i prisen eller vedta anden forandring i avtalen.

Er hovedmanden ved underretning fra agenten eller kunden blit vidende om at agenten uberettiget har mottatt betaling for varer som er solgt ved hans medvirkning, eller under saadanne forhold at § 70 kommer til anvendelse, og vil hovedmanden ikke godta betalingen, maa han uten ugrundet ophold gi meddelelse om det til kunden. Ellers ansees han for at ha godtat betalingen.

81 §.

Utan hinder deraf att köpeanbud afgifvits till handelsagent och af honom insändts till hufvudmannen, äge anbuds-gifvaren, där ej annat kan anses vara vid förhandlingarna mellan honom och agenten betingadt, enahanda rätt att hos hufvudmannen återkalla anbudet, som eljest skulle honom tillkommit.

82 §.

Har köpman forhandlet med en handelsagent angående slutande af köp för sin rörelse, och får han från agentens hufvudman mottaga meddelande, hvarigenom denne, med återopande af dessa förhandlingar, förklarar sig antaga till agenten då afgifvet anbud eller bekräfta med honom då slutet aftal, åligger det köpmannen, där han vill göra gällande, att han icke afgifvit något anbud eller slutit något aftal, eller att anbudets eller aftalets innehåll är i meddelandet oriktigt återgifvet, att utan oskäligt uppehåll gifva hufvudmannen meddelande därom. Underlåter köpmannen det, skall han anses hafva godkänt aftal af det innehåll meddelandet från hufvudmannen utvisar, dock endast såframt han af meddelandet bort förstå, att enligt hufvudmannens förmenande sådant aftal kommit till stånd, och ej för-mår visa, att meddelandet var oriktigt.

83 §.

Utan huf vadmannens bemyndigande äge handelsagent icke, ändå at han kan sluta för hufvudmannen bindande försäljningsaftal, uppbära betalning för sålda varor eller efter försäljningen medgifva anstånd med betalningen, nedsättning i priset eller annan ändring i aftalet.

Har hufvudmannen genom underrättelse från agenten eller köpare fått kännedom om att agenten utan att vara därtill berättigad uppburit betalning för varor, som blifvit försålda genom hans medverkan eller under sådana omständigheter, att § 70 äger tillämpning, åligger det hufvudmannen att, där han icke vill godkänna betalningen till agenten, utan oskäligt uppehåll gifva köparen meddelande därom. Underlåter hufvudmannen det, vare så ansedt som hade han godkänt betalningen.

§ 84.

Vil Køberen gøre gældende, at der er Mangler ved Varen, eller at Forsinkelse med dens Levering har fundet Sted, eller vil han iøvrigt henvende sig til Sælgeren angaaende Udførelsen af et afsluttet Køb, kan saadan Henvendelse rettes til Agenten, hvis Købet er afsluttet ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

Selv om Agenten kan afslutte Salg, som binde Agenturgiveren, kan han ikke uden dennes Bemyndigelse træffe Afgørelse i Anledning af saadan Henvendelse.

4de Kapitel.

Om Handelsrejsende.

§ 85.

Ved Handelsrejsende forstås i denne Lov den, som for en Handlende (Handels-
huset) har paataget sig det Hverv at rejse fra Sted til Sted og derunder virke for Afsætning af Varer, som ikke medføres, ved at optage Købetilbud (Ordre) til Handelshuset eller ved selv at sælge Varer i dettes Navn.

§ 86.

Staar en Handelsrejsende i Tjenesteforhold til Handelshuset, gælder om hans Pligter og Rettigheder overfor dette, hvad derom er aftalt mellem dem eller følger af Handelsbrug.

Saadan Handelsrejsende antages at være ansat med et Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder til den første i en Maaned.

Han **maa** ikke uden Handelshusets Samtykke paa sine Rejser arbejde for Salg af andre Varer end dettes.

Forsaavidt han helt eller delvist lønnes med Provision, finde Bestemmelserne i SS 68—70 tilsvarende Anvendelse.

§ 84.

Vil kunden gjøre gjældende at varen har mangler, eller at den er levert for sent, eller vil han forøvrig henvende sig til hovedmanden om opfyldelsen av et sluttet salg, kan henvendelsen rettes til agenten, hvis salget er skedd ved hans medvirkning eller under saadanne forhold at § 70 kommer til anvendelse.

Agenten kan ikke træffe nogen avgjørelse i anledning av henvendelsen, hvis han ikke har fuldmagt til det fra hovedmanden. Dette gjælder selv om han har ret til at binde denne ved salg.

4de kapitel.

Om handelsreisende.

§ 85.

Ved handelsreisende forstås i denne lov den som har i opdrag for en handlende (hovedmanden) at reise fra sted til sted og derunder virke for avsætning af varer som han ikke fører med sig, ved at opta kjøbetilbud (ordrer) til hovedmanden eller ved selv at slutte salg i hans navn.

Er den handelsreisende ansat i hovedmandens tjeneste, kaldes han fast reisende.

§ 86.

Den faste reisende ansees for at være ansat med en opsigelsesfrist av tre måneder.

Han kan ikke uten hovedmandens samtykke paa sine reiser arbeide for salg av andre varer end dennes.

Hvis han lønnes helt eller delvis med provision, faar bestemmelserne i §§ 68—70 tilsvarende anvendelse.

84 §.

Vill köparen tala å fel eller brist i varan eller å dröjsmål med dess aflämnande, eller vill han gifva säljaren annat meddelande i fråga om fullgörandet af ingånget köpeaftal, må sådant meddelande med laga verkan riktas till handelsagenten, der aftalet kommit till stånd genom hans medverkan eller under sådana omständigheter, att 70 § äger tillämpning.

Ändå att agenten kan sluta för hufvudmannen bindande försäljningsaftal, äger han icke utan hufvudmannens bemyndigande med bindande verkan för denne träffa något afgörande i anledning af sådana meddelanden från köparen, som i första stycket afses.

4 kap.

Om handelsresande.

85 §.

Med handelsresande förstås i denna lag den, som åtagit sig uppdrag att för en köpmans räkning resa från ort till annan och därvid, genom upptagande af köpeanbud (order) till hufvudmannen eller slutande af försäljningsaftal i dennes namn, verka för afsättning af varor, som icke medföras å resan.

86 §.

Är handelsresande anställd i sin hufvudmans tjänst, skola i fråga om hans skyldigheter och rättigheter mot hufvudmannen det dem emellan ingångna aftalet och gällande handelsbruk lända till efterrättelse.

I hufvudmannens tjänst anställd handelsresande må icke, med mindre rätt därtill följer af aftalet eller giltig anledning föreligger, utan föregående uppsägning skiljas från sin anställning eller själf lämna densamma. Uppsåges aftalet från någöndera sidan, skall det upphöra att gälla med utgången af tredje kalendermånaden efter den, då uppsägningen skedde.

§ 87.

En Handelsrejsende, som ikke staar i Tjenesteforhold til Handelshuset, har, forsaavidt ikke andet følger af § 1, de samme Rettigheder og Pligter overfor dette, som Agenten efter §§ 66—74 har overfor Agenturgiveren. Angaaende Ophøret af Forholdet mellem den Rejsende og Handelshuset finde Bestemmelserne i §§ 46—52 tilsvarende Anvendelse.

§ 88.

Den Handelsrejsende kan ikke uden Handelshusets Bemyndigelse afslutte bindende Salg for dette.

Er den Handelsrejsende af Handelshuset forsynet med Slutseddelsblanketter, der indeholde Handelshusets Navn og efter deres Affattelse maa antages, naar de ere udfyldte af den Rejsende, at skulle tjene som Bevis for, at Salg er afsluttet, er en Aftale, som den Rejsende under Udfyldelse af en saadan Blanket indgaar, lige saa bindende for Handelshuset, som om dette udtrykkeligt havde bemyndiget den Rejsende til at afslutte Aftalen.

§ 89.

Bestemmelserne i §§ 78 og 79 om, at Agenturgiveren er pligtig at give Meddelelse, naar han ikke vil godkende Salg, som er afsluttet af Agenten, eller antage Ordre, som er afgivet til denne, finde tilsvarende Anvendelse, naar den Handelsrejsende indberetter til Handelshuset, at han har afsluttet saadant Salg, eller indsender Ordre til det, dog at Meddelelsen i saa Fald skal gives umiddelbart til Køberen eller Ordregiveren.

Det samme gælder, hvis Handelshuset faar Underretning fra Køberen eller Ordregiveren om, at den Rejsende har afsluttet Salget eller modtaget Ordren.

Utan hufvudmannens **lof** äger handelsresande, **hvarom** i denna paragraf **förmåles**, icke under sina resor upptaga köpeanbud eller sluta försäljningsaftal för annans räkning än hufvudmannens.

Skall till handelsresande, som här afses, lön helt eller delvis utgå i form af provision, skola i fråga om villkoren för provisionens åtnjutande de i 68—70 §§ för handelsagent gifna föreskrifter äga motsvarande tillämpning.

§ 87.

Er den reisende ikke fast reisende, har han de samme pligter og rettigheder overfor hovedmanden, som en agent efter §§ 66—74 har overfor sin hovedmand. Om forholdets ophør faar bestemmelserne i §§ 46—52 tilsvarende anvendelse.

87 §.

Är handelsresande icke anställd i sin hufvudmans tjänst, skola, så vidt ej annat följer af 1 §, i fråga om hans skyldigheter och rättigheter mot hufvudmannen de i 66—74 §§ för handelsagent gifna föreskrifter samt beträffande upphörande af rättsförhållandet mellan den resande och hans **hufvudman** hvad i 46—52 §§ är om kommissionär stadgadt äga motsvarande tillämpning.

§ 88.

Den faste reisende kan binde sin hovedmand ved salg. Andre reisende kan det alene naar de har fuldmagt til det fra hovedmanden.

Har hovedmanden forsynt den reisende med slutseddelblanketter, og utfylder denne ved salget en saadan blanket, er salget bindende for hovedmanden som om han uttrykkelig hadde git fuldmagt til det, hvis blanketten bærer hovedmandens navn og efter sit indhold maa antages at være bestemt til, i utfyldt stand, at tjene som bevis for at salget er sluttet for hovedmandens regning.

88 §.

Handelsresande äge icke utan hufvudmannens bemyndigande sluta för denne bindande försäljningsaftal.

Är den resande af sin hufvudman försedd med slutsedelsblanketter, hvilka innehålla hufvudmannens namn och på grund af sin affattning må antagas vara afsedda att, sedan de af den resande ifyllts, tjäna till bevis om att aftal slutits för hufvudmannens räkning, vare försäljningsaftal, som den resande med ifyllande af sådan blankett ingår, lika bindande för **hufvudmannen**, som om denne hade uttryckligen bemyndigat den resande att sluta aftalet.

§ 89.

Har den reisende underrettet hovedmanden om et sluttet salg eller en mottat ordre, og vil hovedmanden ikke godta salget eller anta orden, faar bestemmelserne i §§ 78 og 79 tilsvarende anvendelse, dog saaledes at meddelelsen maa gives direkte til kunden.

Det samme gjælder hvis hovedmanden fra kunden faar underretning om at den reisende har sluttet salget eller mottat orden.

89 §.

Hvad i 78 och 79 §§ är stadgadt om skyldighet för hufvudmannen att gifva meddelande, därest han icke vill godkänna försäljningsaftal, som slutits af handelsagent, eller antaga köpeanbud, som afgifvits till agenten, skall äga motsvarande tillämpning, när handelsresande inberättar till sin hufvudman, att han slutit sådant aftal, eller insänder köpeanbud till honom; dock att i ty fall hufvudmannens meddelande skall riktas omedelbart till köparen eller anbudsgifvaren.

Detsamma gäller, där **hufvudmannen** från köparen eller anbudsgifvaren får underrättelse, att den resande slutit aftalet eller mottagit anbudet.

§ 90.

Med Hensyn til Tilbagekaldelse af Ordre, som ere indsendte gennem en Handelsrejsende, og med Hensyn til Pligt for den Handlende, som har forhandlet med en Handelsrejsende om Køb, til i visse Tilfælde at give Meddelelse finde Bestemmelserne i §§ 81 og 82 tilsvarende Anvendelse.

§ 91.

Den Handelsrejsende kan ikke, selv om han kan afslutte Salg, som binde Handelshuset, uden Bemyndigelse af dette modtage Betaling for solgte Varer eller efter Salget give Henstand med Betalingen eller Afslag i Prisen eller foretage anden Ændring i Aftalen.

Har Handelshuset gennem Underretning fra den Rejsende eller Køberen faaet Kundskab om, at den Rejsende uberettiget har modtaget Betaling for Varer, som ere solgte ved hans Medvirken eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse, skal Handelshuset, hvis det ikke vil godkende Betalingen, uden ugrundet Ophold give Køberen Meddelelse derom. Undlader Handelshuset dette, anses Betalingen for godkendt. Køberen er i saa Fald berettiget til ogsaa fremtidigt at erlægge Betaling til den Rejsende for saadanne Køb, indtil han modtager Underretning fra Handelshuset om, at Betaling ikke maa ske til den Rejsende.

§ 92.

Vil Køberen gøre gældende, at der er Mangler ved Varen, eller at Forsinkelse med dens Levering har fundet Sted, eller vil han iøvrigt henvende sig til Handelshuset angaaende Udførelsen af et afsluttet Salg, kan saadan Henvendelse rettes til den Handelsrejsende, hvis denne befinder sig paa Køberens Plads, og Aftalen er afsluttet ved hans Medvirken, eller under saadanne Omstændigheder, at § 70 kommer til Anvendelse.

Selv om den Rejsende kan afslutte Salg, som binde Handelshuset, kan han ikke uden dettes Bemyndigelse træffe Afgørelse i Anledning af saadan Henvendelse, som omhandles i 1ste Stykke.

§ 90.

Det som er bestemt i § 81 faar tilsvarende anvendelse naar en kunde vil kalde tilbage en Ordre han har indsendt gennem en reisende.

Det som er bestemt i § 82 faar tilsvarende anvendelse naar en handlende som har forhandlet med en reisende om kjøp for sin bedrift, faar underretning fra hovedmanden om at denne godtar en aftale eller antar en ordre.

§ 91.

En reisende kan ikke uten fuldmagt fra hovedmanden motta betaling for solgte varer, eller efter salget gi henstand eller avslag i prisen eller vedta anden forandring i avtalen. Den faste reisende kan dog, naar han opholder sig paa kundens plads, motta betaling.

Er hovedmanden, ved underretning fra den reisende eller kunden, blit vidende om at den reisende uberettiget har mottatt betaling for varer som er solgt ved hans medvirkning, eller under saadanne forhold at § 70 kommer til anvendelse, og vil han ikke godta betalingen, maa han uten ugrundet ophold gi meddelelse om det til kunden. Ellers ansees han for at ha godtat betalingen.

§ 92.

Vil kunden gjøre gjældende at varen har mangler, eller at den er levert for sent, eller vil han forøvrig henvende sig til hovedmanden om opfyldelsen av et sluttet salg, kan henvendelsen rettes til den reisende, naar denne opholder sig paa kundens plads. Er den reisende ikke fast reisende, gjælder dette dog kun hvis salget er skedd ved hans medvirkning eller under saadanne forhold at § 70 kommer til anvendelse.

Den reisende kan ikke træffe nogen avgjørelse i anledning av henvendelsen, hvis han ikke har fuldmagt til det fra hovedmanden. Dette gjælder selv om han har ret til at binde denne ved Salg.

90 §.

I fråga om återkallelse af köpeanbud, som insändts genom handelsresande, och om skyldighet för köpman, som med handelsresande förhandlet angående köp men icke vill vara däraf bunden, att i visst fall gifva meddelande därom till hufvudmannen skall hvad i 81 och 82 §§ är stadgadt äga motsvarande tillämpning.

91 §.

Utan hufvudmannens bemyndigande äge handelsresande icke, ändå att han kan sluta för hufvudmannen bindande försäljningsaftal, uppbära betalning för sålda varor eller efter försäljningen medgifva anstånd med betalningen, nedsättning i pris et eller annan ändring i aftalet.

Har hufvudmannen genom underrättelse från sin resande eller från köparen fått kännedom om att den resande utan att vara därtill berättigad uppburit betalning för varor, som blifvit försålda genom hans medverkan eller under sådana omständigheter, att 70 § äger tillämpning, åligger det hufvudmannen att, där han icke vill godkänna betalningen till den resande, utan oskäligt uppehåll gifva köparen meddelande därom. Underlåter hufvudmannen det, vare så ansett som hade han godkänt betalningen.

92 §.

Vill köparen tala å fel eller brist i varen eller å dröjsmål med dess aflämnande, eller vill han gifva säljaren annat meddelande i fråga om fullgörandet af ingånget köpeaftal, må sådant meddelande med laga verkan riktas till säljarens resande, såvida denne vid tiden för meddelandet befinner sig å köparens ort och aftalet kommit till stånd genom hans medverkan eller under sådana omständigheter, att 70 § äger tillämpning.

Ändå att handelsresande kan sluta för hufvudmannen bindande försäljningsaftal, äge han icke utan hufvudmannens bemyndigande med bindande verkan för denne träffa något afgörande i anledning af sådana meddelanden från köparen, som i första stycket afses.

§ 93.

Har nogen for en Handlende paataget sig det Hverv indenfor den Plade, hvor denne driver sin Forretning, at besøge Kunder og derunder virke **for Afsætning** af Varer, **som** ikke medføres, ved at optage Købetilbud (Ordrer) til den Handlende eller ved selv at sælge Varer i dennes Navn, finde de ovenfor i dette Kapitel givne Bestemmelser tilsvarende Anvendelse.

§ 93.

De **regler** som efter dette kapitel **gjælder** om den faste handelsreisende, faar tilsvarende anvendelse paa den som er ansat i en handlendes tjeneste, og som har i opdrag at besøke kunder paa den plads hvor den handlende driver sin forretning, og derunder virke for **avsætning** av varer som han ikke fører med sig, ved at opta kjøpetilbud (ordrer) til den handlende eller ved selv at slutte salg i hans navn; dog kan han ikke uten særskilt fuldmagt fra den handlende **motta** betaling for solgte varer.

De regler som efter dette kapitel gjælder om den handelsreisende som ikke er fast reisende, faar tilsvarende anvendelse paa den som driver saadan virksomhet som i første led nævnt, uten at være ansat i den handlendes tjeneste.

93 §.

Har någon åtagit sig uppdrag att för en köpmans räkning inom den ort, där denne drifver sin rörelse, besöka kunder och därvid, genom upptagande af köpeanbud (order) till hufvudmannen eller slutande af försäljningsaftal i dennes namn, verka för afsättning af varor, som icke medföras, skall å sådan platsförsäljare äga motsvarande tillämpning hvad **här** ofvan i **88—92 §§** är stadgadt om handelsresande. Härutöfver skola, där platsförsäljaren är anställd i hufvudmannens tjänst, **86 §** och i annat fall **87 §** äga motsvarande tillämpning.